

Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 19 (7…
10 ΦΕΒΡ. 1940–Δ…

ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 19 - 10 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» »	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	» »	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδὴ πολλὰ σχολεῖα, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἄλλοι ὀργανισμοὶ μᾶς ἀποστέλλουν τὴν συνδρομὴν των μεῖον δραχμὰς ἓξ (6) διὰ χαρτόσημον τῆς ἐτησίας συνδρομῆς τῶν 300 δραχμῶν, ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ παρακαλεῖ πάντα ἁρμόδιον ὅπως ἀποστέλλῃ ἀκέραιον τὸ ποσόν, τὸ δὲ περιοδικὸν θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν χαρτοσήμανσιν τῆς ἀποδείξεως μὲ τρεῖς (3) δραχμάς, ὅπως ὁρίζει ὁ οἰκεῖος νόμος (πίναξ Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν Κατηγ. Η', ἐδάφιον 50).

ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟΝ ΕΥΛΟΓΩΜΕΝ;

Ἐτερματίσθησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συμβουλίου τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία, τῆς ὁποίας ἡγεῖτο ὁ Ἀρχηγός, κ. Ι. Μεταξᾶς, ἐπέστρεψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Περιττόν, βεβαίως, νὰ ἐπαναληφθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἡ διάσκεψις ὑπῆρξεν ἕνας ἀληθινὸς θρίαμβος τῆς ἰδέας τῆς συνεργασίας καὶ τοῦ πνεύματος τῆς βαλκανικῆς ἀλληλεγγύης. Περιττὸν ἀκόμη νὰ ἐπαναληφθῇ ὅτι οἱ βαλκανικοὶ λαοὶ διεδήλωσαν διὰ τοῦ στόματος τῶν ἀντιπροσώπων των ὅτι κατανοοῦν τὴν ἀξίαν μιᾶς συμπνοίας ποὺ ἐπιβάλλεται ἀπὸ μυρίους λόγους καὶ ποὺ τοὺς ἐξασφαλίζει τὴν ἀρραγῆ ἄμυναν κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς.

Κάτι ἄλλο πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ ἐδῶ καὶ νὰ ἐξαρθῇ μὲ τοὺς θερμοτέρους ἀκόμη λόγους: ἡ Ἑλληνικὴ ἐμφάνισις εἰς τὴν διάσκεψιν, καὶ γενικώτερον ἡ Ἑλληνικὴ θέσις εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Βαλκανικοῦ συνασπισμοῦ καὶ τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον. Εἰς τὸ τέταρτον τοῦτο ἔτος τῆς μεταυγουστιανῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν σωτήριον διὰ τὸν Τόπον μας μεταβολὴν τῆς 4ης Αὐγούστου, ὁ Ἀρχηγὸς ἀνεχώρει εἰς Βουκουρέστιον, ὅπου συνεκροτεῖτο πάλιν ἡ τακτικὴ διάσκεψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως. Δὲν ἦτο, ἀσφαλῶς, εὐχάριστος ἡ θέσις τοῦ Ἀρχηγοῦ. Εἶχε, βεβαίως, ἀναλάβει πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὴν πρωθυπουργίαν, καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε συντελεσθῆ ἡ μεταβολὴ ποὺ θὰ ἐξησφάλιζε τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ἄνθησιν καὶ θὰ κατωχύρωνε τὴν Ἑλληνικὴν ἀξίαν εἰς ὀλίγους μῆνας ὅμως ἢ ἡμέρας δὲν ἀνορθώνονται ἐρείπια συσσωρευμένα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ δὲν γεμίζουν τὰ ταμεῖα μὲ χρήματα, ἀφοῦ ἐπὶ ἔτη ἐπίσης διεσπαθίζετο, χωρὶς κανένα ἐνδοιασμόν, ὁ δημόσιος θησαυρός. Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν μία ἐθνοκτόνος ἐνέργεια εἶχεν ἀποδείξει τὴν γυμνότητά μας εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς οἱασδήποτε παρασκευῆς, ἀφοῦ ἐχρειάσθη νὰ δανεισθῶμεν (!!) ἀπὸ σύμμαχον γειτονικὸν Κράτος μερικὰ ἀεροπλάνα. Καὶ εἶχε μὲν ἀρχίσει μιὰ σύντονος παρασκευή, εὐθὺς ὡς αἱ πεπειραμέναι καὶ πατριωτικαὶ χεῖρες τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ εἶχαν ἀναλάβει τὰ ἡνία τοῦ Κράτους, ἀπὸ τῆς μιᾶς ὅμως εἰς τὴν ἄλλην στιγμὴν δὲν πληροῦνται τὰ ταμεῖα καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἀποθῆκαι μὲ χρήματα καὶ ἐφόδια εἰς μίαν ἐποχὴν μάλιστα ὅπως ἡ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1936, ἡ ὁποία ἐβαρύνετο ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Δὲν ἦτο, συνεπῶς, τόσον εὐχάριστος ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος καὶ συνεπῶς τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὅταν οὗτος ἐλάμβανε τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ Βουκουρέστιον.

Καὶ τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη; Τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη, τὴν ὥραν ποὺ ἡμεῖς κατετριβόμεθα εἰς καρδιοφθόρους καὶ ἐθνοφθόρους ἀγῶνας, τὴν ὥραν ποὺ ἀφήναμεν τὸν στρατὸν χωρὶς τὰ στοιχειώδη ὅπλα, χωρὶς πυροβόλα, χωρὶς ἀεροπλάνα, τὸν τόπον χωρὶς δρόμους, τὸν λαὸν χωρὶς σχολεῖα διὰ νὰ τροφοδοτοῦμεν τὸν κορβανᾶν τοῦ ἀθλιωτέρου κομματισμοῦ, τὴν ἰδίαν ὥραν αὐτὰ ἐνίσχυαν τὴν ἄμυνάν των, ἐφωδίαζαν ἐντατικῶς τὸν στρατόν των καὶ ἦσαν ἕτοιμα ν' ἀντιμετωπίσουν μὲ τὸ ὅπλον εἰς τὸ χέρι πᾶν ἐνδεχόμενον. Ἔπαιζε, συνεπῶς, ἡ Ἑλλὰς εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Βαλκανικοῦ τούτου συνασπισμοῦ τὸν ρόλον τοῦ πτωχοῦ συγγενοῦς εἰς τοὺς κόλπους μιᾶς πλουσίας οἰκογενείας καὶ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἱκανότης καὶ ἡ φυσικὴ εὐφυΐα τοῦ Ἀρχηγοῦ διὰ νὰ καλύπτεται ἡ Ἑλληνικὴ γυμνότης, ἀπὸ ἀπόψεως στρατιωτικῆς παρασκευῆς, καὶ νὰ τηρῆται ἡ Ἑλληνικὴ ἐμφάνισις εἰς τὰ ὅρια μιᾶς στοιχειώδους ἀξιοπρεπείας.

Δὲν ἔπρεπεν ὅμως εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν παρόμοιον κατάντημα καὶ τὸ ἀπέδειξεν οὗτος μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἐνεστερνίσθη τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἀρχηγοῦ, μὲ τὴν προθυμίαν μὲ τὴν ὁποίαν μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὸ κήρυγμά του, μὲ τὸν πατριωτικὸν παλμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἀπήντησαν εἰς κάθε του πρόσκλησιν. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς νεκραναστάσεως εἰς τὸ διάστημα τῶν ὀλίγων πρώτων μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν.

Ἀπὸ τὸ ἔτος ὅμως τοῦτο, τὸ 1936, μέχρι σήμερον μεσολαβοῦν ἄλλα τέσσαρα ἔτη ἐργασίας, συντόνου παρασκευῆς, μόχθου καὶ κόπου, κάτω ἀπὸ τὸ ἄγρυπνον βλέμμα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὑπὸ τὰς εὐχὰς καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν τῶν Πανελλήνων. Τί ἔγινε, τὸ εἴδαμεν ὅλοι καὶ τὸ βλέπομεν, καθημερινῶς, εἰς μυρίας ἐκδηλώσεις. Τὸ βλέπομεν ὅμως ἀκόμη εἰς τὴν ἐκτίμησιν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ μέρους ὅλων τῶν Κρατῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων. Ἡ Ἑλλὰς ἔπαυσε νὰ συλλέγῃ τὰ ψιχία τοῦ οἴκτου διὰ λογαριασμὸν τῶν προγόνων της, διότι ἔχει αὐθυπαρξίαν, ἰδίαν ὀντότητα, δύναμιν θετικήν. Κανεὶς δὲν θὰ ἠμποροῦσε ν' ἀρνηθῇ, χωρὶς νὰ εἶναι ταπεινὸς συκοφάντης καὶ ὑβριστής, γενναιότητα εἰς τὸν λαόν της, πατριωτισμὸν καὶ ἡρωϊκὸν πνεῦμα καὶ πνευματικὴν ὑπεροχήν. Ἐκεῖνο ποὺ ἔλειπεν ἦτο ὁ Ἀρχηγός, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ παρασκευή, τὰ στοιχεῖα δηλαδὴ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα καθιστοῦν θετικὴν τὴν δύναμιν καὶ ὑλοποιοῦν τὴν ἀξίαν. Θὰ ἔπρεπε τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ ἠμποροῦσαν νὰ διαβάζουν τὰς ἐφημερίδας ὅλου τοῦ κόσμου, διὰ ν' ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει σήμερον ὅ,τι τῆς ἔλειπεν, ἔχει προσθέτως τὸν σεβασμὸν ὅλων, διότι δὲν ἐπαιτεῖ πλέον, δὲν βασίζεται εἰς τὰς δυνάμεις ἄλλων, ἀλλ' εἰς τὰς ἰδικάς της καὶ μόνον δυνάμεις, εἰς τὸν ἄριστα ἠσκημένον καὶ ἐξωπλισμένον στρατόν της, εἰς τὸν στόλον καὶ εἰς τὴν ἀεροπορίαν της.

Εἶναι φυσικόν, συνεπῶς, μὲ ἄλλον «ἀέρα» ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ὁμιλῇ δι' αὐτὴν ὁ Ἀρχηγός της, ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τὸν νοῦν τοῦ ὁποίου προῆλθε τὸ νέον τοῦτο θαῦμα, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς. Εἶναι φυσικὸν νὰ κατέχῃ ἡ Ἑλλὰς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως τὴν θέσιν ποὺ τῆς ἀνήκει, διότι εὑρίσκεται εἰς τὴν ἰδίαν μοῖραν προηγμένης παρασκευῆς μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς συμμάχους της. Διότι, ὅπως εἶναι γνωστόν, ἕνα ἐξουθενωμένον Κράτος τὸ ἀνέχονται οἱ σύμμαχοί του, ὅπως καὶ ἕνα «κακομοίρην» φίλον οἱ φίλοι του. Δὲν τὸ δέχονται ὅμως οὔτε μὲ ἐνθουσιασμόν, οὔτε μὲ χαράν. Πρέπει ἢ δὲν πρέπει, συνεπῶς, νὰ εὐλογῶμεν τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν, ποὺ μᾶς ἀνέσυρεν ἀπὸ τὴν λάσπην αὐτὴν τῆς ἀθλιότητος καὶ μᾶς ἔδωσε τὴν θέσιν ποὺ μᾶς ἀνήκει ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν καὶ τὶς ἱκανότητές μας ὡς Ἔθνους, ποὺ μᾶς προσέδωσε αἴγλην καὶ μᾶς ὥπλισε μὲ δύναμιν;

Χ. Α.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Στὰ τραγούδια πού, πρὶν λίγα χρόνια ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου ἐχάρισε σ' ἐκείνους π' ἀγαποῦν τὴν ἁγνὴ ποίησι καὶ τὸ μουσικὸ στίχο, εἶναι κι' αὐτὸ ποὺ τιτλοφορεῖ:

ΕΥΘΑΝΑΣΙΑ

Ἦταν στὴ Ζάκυνθο . . . Χλιαρό, ἁπαλὸ τὸ μεσημέρι.
Μέσ' στὸ χειμῶνα ἀνάσαινε ξανθὸ τὸ καλοκαίρι.
Ἅπλωνε ὁ ἥλιος τὰ χρυσᾶ στρωσίδια στοὺς ἐλαιῶνες,
Κρεμοῦσαν οἱ κληματαριὲς τὰ πορφυρᾶ σταφύλια,
Στὶς φράχτες ποὺ ἀνεβαίναμε τρυγῶντας ἀνεμῶνες],
Ἔπαιζε ἡ σπίθα τοῦ φωτὸς καὶ τῶν πουλιῶν ἡ τρίλλια.
Κι' ὁ κυνηγὸς σημάδεψε καὶ μὲ τὴν τουφεκιά του,
ποὺ ἁρμονιζότανε κι' αὐτὴ μέσ' στὴν ὡραία ἡμέρα
Στὸν ἐλαφρὸ λιγόθυμον ἀνασασμὸ τοῦ ἀέρα,
Δυὸ μαῦρα σπαθωτὰ φτερὰ κατέβασαν μπροστά του.
Μακαρισμένος θάνατος τὸν ἔρριξε στὸ χῶμα
Τὸν κότσυφα τὸ σφυριχτὴ στὴν ὥρα ἀπάνω ποὺ
τὸ λαμπερό του βύθιζε κεχριμπαρένιο στόμα
στὸ μέλι ἑνὸς καρποῦ.

Τὸν κότσυφα τοῦ τραγουδιοῦ του θυμίζει ὁ θάνατος τοῦ Παπαντωνίου τὴν προπερασμένη Πέμπτη. Κατέβηκε τὸ ἀπόγευμα στὴν Ἀκαδημία μὲ τὸ τράμ, ὅταν ἔπαθε ἀπὸ συγκοπὴ καὶ σὲ λίγες ὧρες ἀνάδινε τὴν τελευταία πνοή. Ἔτσι ἔσβησε ἕνα ἀπομεσήμερο ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἄφησε ἀνεξίτηλο τὸ πέρασμά του στὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν ὥρα ἀκριβῶς, ποὺ ἡ φήμη του περνοῦσε τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος,— σὰν τὸν κότσυφα τοῦ τραγουδιοῦ του, ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ βυθίσῃ τὸ κεχριμπαρένιο του στόμα στὸ μέλι ἑνὸς καρποῦ.

Νὰ κριθῇ ἐδῶ τὸ ἔργο τοῦ Παπαντωνίου θἆταν ἀδύνατο. Οὔτε ὁ χῶρος τὸ ἐπιτρέπει, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι τόσο ἁπλό. Ὁ Παπαντωνίου ὑπῆρξεν ὁ ἐκπροσωπευτικώτερος τύπος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ὡς χρονογράφος δύσκολα θὰ βρῇ τὸν ὅμοιό του, γιατὶ ἦταν ὁ στυλίστας μὲ τὴν πραγματικὴ τῆς λέξεως σημασία. Ποιητής, εἶναι ἀπὸ κείνους ποὺ δὲν γεννοῦν πολλοὺς οἱ ἴδιοι αἰῶνες. Ἔστω κι' ἂν ἦταν νἆχε μόνο γράψει τὰ τραγούδια ποὺ περιέλαβε στὰ «Θεῖα Δῶρα», «Ἡ γυναῖκα στὸ πάρκο», «Εἰδύλλιο», «Λυπημένα δειλινά», «Σερενάδα στὸ παράθυρο τοῦ σοφοῦ», «Ἡ προσευχὴ τοῦ ταπεινοῦ» κλπ. Τάχα δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πέρασαν στὴν αἰωνιότητα μ' ἕνα μόνον τραγούδι, ἢ μ ὰ μόνο συλλογή; Τέλος ὡς πεζογράφος μὲ τοὺς «Πεζοὺς ρυθμούς», τὸ «Ἅγιον Ὄρος» καὶ τὴ «Θυσία» μᾶς ἔδωσε τὴν εὐγενικώτερη γλῶσσα, τὴν ἀρχιτεκτονικὴ ἀρτιότητα στὸ διήγημα, τὴν προσεκτικώτερη μελέτη καὶ μὲ τὰ αἰσθητικά του σημειώματα ἀπέδειξε πὼς ἦταν ἕνας ἀληθινὸς αἰσθητικός, πρωτοπόρος στὸν πνευματικὸ αὐτὸ κλάδο στὸν τόπο μας.

Ἦταν τόσο πολύπλευρος ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου, ποὺ σπούδαζε γιατρὸς γιὰ νὰ καταλήξῃ δημοσιογράφος, λόγιος καὶ διευθυντὴς τῆς Πινακοθήκης, ποὺ νὰ μὴ εἶναι εὔκολος ἔστω καὶ ἡ ἐπιφανειακώτερη ἀκόμη ἀνατομία τοῦ ἔργου του.

Κάτι ὅμως ὑπάρχει ἀκόμη στὸν Παπαντωνίου ποὺ ἐπιβάλλει ν' ἀφιερωθοῦν μερικὲς ἰδιαίτερες γραμμὲς μέσα στὸ περιοδικὸ αὐτό, τὸ κατ' ἐξοχὴν ὄργανο τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος. Εἶναι αὐτὸ τὸ κάτι ἡ ἀφοσίωσίς του στὴ δημοτικὴ καὶ ἡ ἐπίδρασις ποὺ ἐξήσκησε στὴ διαμόρφωσί της.

Τὰ Ἑλληνόπουλα πρέπει νὰ ξέρουν ὅτι Παπαντωνίου ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ἔγραψε τὰ «Ψηλὰ βουνά», τὸ ἀναγνωστικὸ τῆς Γ' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ δημιουργήσῃ τόσο θόρυβο, καὶ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴ λύσσα τῆς μουχλιασμένης ἀντιδράσεως. Τὰ «Ψηλὰ βουνά» ἦταν τὸ πρῶτο, συστηματοποιημένο σχολικὸ βιβλίο, γραμμένο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος στὴ δημοτική, σὲ μιὰ ὅμως δημοτικὴ εὐπρεπῆ, ἀπολύτως Ἑλληνική, ἁγνὴ καὶ βασισμένη στοὺς θεμελιώδεις κανόνες τῆς γλώσσας γιατί — παρ' ὅσα καὶ ἂν λένε οἱ ἐχθροί της, — ἡ δημοτική, γλῶσσα ἀληθινὴ καὶ ζωντανή, ἔχει τὸ δικό της συντακτικὸ καὶ τὸ δικό της τυπικό. Ὅσοι κατέκριναν τὰ «Ψηλὰ βουνὰ» δὲν ἐχτυποῦσαν τὸν Παπαντωνίου, ἐχτυποῦσαν ἐν ὀνόματι τῆς μούχλας καὶ τῆς σαπίλας τὴ γλωσσικὴ ἀναγέννησι, ποὺ ἦσαν ἀνίκανοι, ἀποστεωμένοι οἱ ἴδιοι, νὰ τὴ νοιώσουν. Δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν οἱ ἄνθρωποι, σκαρφαλωμένοι καθὼς ἦσαν στὶς κούφιες ἐπάλξεις των, ὅτι γλῶσσα ἀνεξέλικτη εἶναι πεθαμένη καὶ ὅτι ἡ ἐπικράτησις τῆς καθαρεύουσας θὰ ἐσήμαινε νὰ ξαναγυρίζαμε σὲ μιὰ νόθο, ἔστω, μορφὴ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου, πρᾶγμα ἀδύνατο, γιατὶ τὰ ποτάμια κυλοῦν πρὸς τὶς θάλασσες καὶ τὶς λίμνες καὶ δὲν ἀναστρέφουν πρὸς τὶς πηγές τους. Ἀπὸ τὴ γλῶσσα τοῦ Ἡσιόδου ἐφθάσαμε στὴ γλῶσσα τοῦ Ὁμήρου, ἀπὸ αὐτὴ στὴ γλῶσσα τῶν ἀρχαίων τραγικῶν, τοῦ Θουκυδίδη, τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Πλουτάρχου, τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Τέλος ἀπὸ αὐτὴ φθάσαμε στὴ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν Βυζαντινῶν καὶ στὴ φυσικὴ ἐξέλιξι, στὴ σημερινὴ δημοτική μας γλῶσσα, ποὺ εἶναι τὸ γνήσιο παιδὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Οἱ καθαρευουσιάνοι, ζητῶντας ὅ,τι ζητοῦν, σβήνουν μὲ μιὰ μονοκονδυλιὰ ἱστορικοὺς νόμους, γλωσσικοὺς κανόνες, αὐτὴ τὴν ἀλήθεια Πράγματα δηλαδὴ ἀδύνατα καὶ ἀκατόρθωτα ὅσο καὶ ἂν προσπαθήσουν.

Χτύπησαν λοιπὸν τὰ «Ψηλὰ βουνὰ» γιατὶ τὰ εἶδαν σὰν ἕνα ἀδυσώπητο ἐχθρό. Ἦταν τὸ βιβλίο ποὺ ἐσάλπιζε τὴν ὁριστικὴ τοῦ δημοτικισμοῦ ἐπικράτησι καὶ ξυπνοῦσε στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ τὴ συνείδησι τῆς ἀληθινᾶ μητρικῆς του γλώσσας. Τὰ νερὰ ὅμως ποὺ δὲν ταράζονται λιμνάζουν καὶ σαπίζουν καὶ ἡ ἐπίθεσις τῶν καθαρευουσιάνων τίποτε ἄλλο δὲν κατώρθωσε παρὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ αἴσθημα τῶν δημοτικιστῶν καὶ νὰ πλουτίσῃ τὶς τάξεις τους μὲ καινούργιους μαχητάς, μὲ στρατιῶτες ποὺ ἤξεραν ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔχει ἀνάγκη νὰ στερεώσῃ τὴ γλῶσσα ποὺ τῆς ἐκληροδότησαν οἱ αἰῶνες, οἱ Πανέλληνες ποὺ ὕψωσαν τὸν λαμπρότερο Ἐθνικὸ πολιτισμὸ ἀπὸ ὅσους ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ ἀνθρωπότης.

Ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου ἦταν ἕνας στρατιώτης τοῦ δημοτικισμοῦ, στρατιώτης εὔψυχος, φωτισμένος, ἄκαμπτος. Ἡ Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων θὰ ἀναγνωρίζῃ «ἐσαεὶ» τί χρωστάει ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα σ' αὐτόν. Καὶ θἆναι τὸ μνημόσυνο στὴ μνήμη του ποὺ ποτὲ δὲν θ' ἀμαυρώσουν τὰ χρόνια.

Χρ. Ἐμ. Ἀγγελομάτης

Ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου ἐγεννήθη εἰς τὸ Καρπενῆσι κατὰ τὸ 1877 ἀπὸ οἰκογένειαν ἡ ὁποία εἶχε βαθὺ τὸ βιβλικὸν καὶ θρησκευτικὸν αἴσθημα. Μετὰ τὸ πέρας τῶν μαθητικῶν σπουδῶν του ἐγκατεστάθη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολήν, συγχρόνως δὲ παρηκολούθει καὶ μαθήματα ζωγραφικῆς. Ἡ καλλιτεχνικὴ φύσις του ὅμως τὸν ἀπεμάκρυνε ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον καὶ κατὰ τὸ 1895 ἐνεφανίσθη εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» τοῦ ἀειμνήστου Βλάσση Γαβριηλίδη ὅπου διεκρίθη ὡς δημοσιογράφος ἐξαιρετικοῦ μέλλοντος.

Ἡ εἴσοδός του εἰς τὴν δημοσιογραφίαν ἐπεκυρώθη μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ ἀξίαν του, καὶ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου κατέστη ὁ ἀπαραίτητος συνεργάτης ἐφημερίδων κύρους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅπως ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων» τοῦ Λεωνίδα Δεληγιώργη, τὸ «Σκρὶπ» τοῦ Εὐαγγέλου Κουσουλάκου.

Ἀκολούθως συνειργάσθη εἰς τὸν «Χρόνον» καὶ κατόπιν εἰς τὸ «Ἐμπρὸς» τοῦ Δημητρίου Καλαποθάκη μὲ τὴν καθιέρωσιν τῆς στήλης τακτικοῦ χρονογραφήματος παράπλευρα εἰς τὸν Ἰωάννην Κονδυλάκην, «Διαβάτην», καὶ εἰς τὸν κ. Τίμον Μωραϊτίνην. Τὸ «Ἐμπρὸς» τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν καὶ ἐκεῖθεν ἔγραψε τὰ περίφημα καὶ μνημειώδη «Παρισινὰ γράμματα», τὰ ὁποῖα οἱ παλαιότεροι Ἕλληνες φυλάσσουν ὡς ἱερὸν πνευματικὸν σκεῦος. Εἰς τὸ Παρίσι ὑπῆρξε συνεργάτης ἐπὶ τριετίαν τῆς «Journal des Debas» καὶ τοῦ «Les Nouvelles» μὲ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἀνατολικοῦ δελτίου.

Ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας τῷ 1917 διωρίσθη διευθυντὴς τῆς Ἐθν. Πινακοθήκης καὶ τὸ 1923 ἔλαβε τὸ ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν.

Ἡ Ἀκαδημία ἐπιβραβεύουσα τὴν συμβολὴν τοῦ Παπαντωνίου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λογοτεχνίας ἐξέλεξεν αὐτὸν Ἀκαδημαϊκὸν εἰς τὸν κλάδον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν.

ΕΝΑ ΚΟΥΤΙ ΣΠΙΡΤΑ

Ἀγαπητοί μου φίλοι,

Σήμερα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ ἕνα κουτὶ σπίρτα. Θ' ἀπορήσετε βέβαια. Ποιὰν ἀξία, ποιὰ σημασία μπορεῖ νὰ ἔχη ἕνα κουτὶ σπίρτα; Κι' ὅμως ὑπάρχουν πράγματα, ποὺ ἐνῶ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ εἶναι ἀσήμαντα, παίρνουν ξαφνικὰ ἀξία καὶ γίνονται ὡραῖα καὶ πολυσήμαντα σύμβολα ἀπὸ μιὰ πρᾶξι, ἀπὸ μιὰ χειρονομία ποὺ τὰ συνοδεύει.

Θυμᾶσθε τὸν ὀβολὸ τῆς χήρας τοῦ Εὐαγγελίου; Κι' ὁ ὀβολὸς ἐκεῖνος δὲν εἶχε καμμιὰν ἀξία. Εἶχε ὅμως ἀξίαν ἡ χειρονομία τῆς χήρας ποὺ τὸν ἐπρόσφερε ἀπὸ τὸ ὑστέρημά της· κι' ἀπὸ τότε ὁ ἀσήμαντος ἐκεῖνος ὀβολὸς ἔγινε πολύτιμος καὶ μπῆκε στὴν Ἱστορία καὶ μπῆκε στὴ μνήμη καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ κόσμου σὰν αἰώνιο σύμβολο ἀγάπης κι' ἀλληλεγγύης.

Διαβᾶστε τώρα αὐτὴ τὴ μικρὴ εἴδησι. Εἶναι ἕνα συνηθισμένο δελτίο δωρεῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ γράφει αὐτὰ τὰ λίγα λόγια:

Δωρητής: Ἀνώνυμος.

Δωρεά: 2 κουτιὰ σιγάρα, 1 πλάκα σοκολάτα, 7 μολύβια καὶ 1 κουτὶ σπίρτα.

Ἐπιθυμία δωρητοῦ: νὰ παρασχεθοῦν εἰς τοὺς Ἀκρίτας.

Τίποτε ἄλλο. Κι' ὅμως προσέξατε, ἀγαπητοί μου φίλοι. Διαβάζοντας τὸ δελτίο αὐτό, προσέξατε νὰ δῆτε πίσω ἀπὸ τὰ ἁπλᾶ, κοινά του λόγια πῶς σχηματίζεται καὶ πῶς προβάλλει μιὰ γλυκειὰ κι' εὐγενικὴ μορφὴ καὶ παρακολουθῆστε τὰ ὡραῖα κινήματα τῆς ψυχῆς ποὺ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὴ λιτὴ προσφορά. Δύο κουτιὰ σιγάρα, μιὰ πλάκα σοκολάτα, ἑπτὰ μολύβια. Καὶ ξαφνικὰ σταματᾶ στενοχωρημένος, ἀπογοητευμένος. Τόσο μόνο; Τόσο λίγο; Τόσο λίγο γιὰ τοὺς Ἀκρίτες μας; Καὶ ψάχνοντας στὶς τσέπες του, δὲν βρίσκει τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα κουτὶ σπίρτα, ἕνα μικρὸ κουτὶ σπίρτα. Καὶ τὸ καταθέτει κι' αὐτό, σὰν νὰ διαθέτη καὶ τὸ τελευταῖο κομμάτι ποὺ ἀπέμεινε ἀπὸ τὸν ἑαυτό του κι' ἀπὸ τὴν ψυχή του.

— Τὄνομά σας; ρωτᾶ ὁ συναγωνιστὴς τῆς Κεντρικῆς.
— Τί νὰ τὸ κάμετε τὄνομά μου; Δὲν χρειάζεται.
Κι' ὁ συναγωνιστὴς γράφει: Ἀνώνυμος.

Κι' ὅμως ἔχεις τὸ καλλίτερο ὄνομα, ἀγαπητὲ φίλε, τὸ ὄνομα ποὺ σοῦ χάρισε ἡ ὡραία κι' εὐγενικὴ χειρονομία σου· τὸ τιμημένο ὄνομα τοῦ Ἀνθρώπου ποὺ ἔχει μέσα του τὸ ὑγιέστερο κι' ὑψηλότερο ἀνθρώπινο αἴσθημα, τὴν Ἀλληλεγγύη· τὸ ὑπέροχο ὄνομα τοῦ Πατριώτου, ποὺ προσφέρει τὸ πᾶν (αὐτὸ τὸ πᾶν ποὺ συμβολίζεται καμμιὰ φορὰ καὶ ἀπὸ ἕνα κουτὶ σπίρτα) γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα τῆς Πατρίδος (ποὺ συμβολίζεται σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι ἀπὸ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας).

Προσέξατε καλὰ αὐτὸ τὸ κουτὶ τὰ σπίρτα, ἀγαπητοί μου φίλοι. Θὰ τὸ δῆτε ν' ἀνάβη, νὰ γίνεται φλόγα δυνατή, πυρσὸς ὁλόλαμπρος, πυρσὸς ποὺ δείχνει μιὰν ἀληθινὰ Ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ φωτίζει ἕναν ἀληθινὰ Ἑλληνικὸ δρόμο.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

ΓΕΝΕΑ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΩΝ

Ἀκόμα κι' αὐτὴ τὴν ἐποχή, ποὺ εἶναι ἡ λιγώτερο ἀπ' ὅλες εὐνοϊκὴ γιὰ μιὰ στενώτερη γνωριμία μας μὲ τὴ φύσι, ἔρχονται οἱ ὁμάδες τῶν ὀρειβατῶν νὰ μᾶς δείξουν πόσο τὸ πνεῦμα τῆς φυσιολατρείας ἔχει διαποτίσει τὴ νέα γενεά. Τὸ ὡραῖο ἔργο ποὺ ἄρχισαν πρὶν ἀπὸ μιὰ δεκαπενταετία περίπου τὰ φυσιολατρικὰ καὶ ἐκδρομικὰ σωματεῖα συμπληρώνεται σήμερα ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ὀργάνωσι τῆς Νεολαίας. Καὶ ἔτσι ἡ κατεύθυνσι ποὺ παίρνουν, μὲ τὴν κρατικὴ ποιὰ ἐπαγρύπνησι, τὰ Ἑλληνόπουλα μπορεῖ νὰ δικαιολογήση γιὰ τὴ γενεά τους τὴν ὀνομασία: γενεὰ φυσιολατρῶν.

Ἔχουμε μιὰ φύσι μοναδική. Οἱ ξένοι ποὺ ἐπισκέπτονται τὴ χώρα μας, γιὰ νὰ θαυμάσουν πρὸ πάντων τὰ ἀρχαῖά μας μνημεῖα, φεύγουν ὕστερα γοητευμένοι καὶ ἀπὸ κάτι ἄλλο: ἀπὸ τὶς φυσικές μας ὀμορφιές. Ὁ οὐρανός μας, τὸ κλῖμα μας, ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνά μας, ἡ φυτικὴ ποικιλία τοῦ ἐδάφους μας, τὰ μάγια τῶν μεσογειακῶν νερῶν μας, εἶναι κάτι ποὺ δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ ἐνθουσιάση ἀνθρώπους συνηθισμένους ἀπὸ τὶς αἰώνιες ὁμίχλες τοῦ Βορρᾶ. Καὶ ὅμως ὡς ἕνα διάστημα μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς γιὰ τοὺς Ἕλληνες πὼς ἀγνοοῦσαν τὴ θαυμαστή μας αὐτὴ φύσι. Ἂν ἐξαιρέσουμε τοὺς ἀνθρώπους τῆς ὑπαίθρου, ποὺ οἱ δουλειές των τοὺς κρατοῦσαν, καθημερινὰ σχεδόν, μέσ' στὴν ἀπέραντη ἀγκαλιὰ τῆς Μητέρας Γῆς, οἱ ἄλλοι, ὅσοι ἔμεναν στὶς πολιτεῖες, πολὺ σπάνια ἀνάπνεαν τὸν δροσερὸ ἀέρα τῆς ἐξοχῆς. Κλεισμένοι τὶς ἐργάσιμες ὧρες στὰ γραφεῖα, στὰ καταστήματα, στὰ ἐργοστάσια, περνούσανε καὶ τὶς ὑπόλοιπες μέσα στὴν ὄχι λιγώτερο πνιγερὴ ἀτμόσφαιρα τῶν καφενείων. Ἀπὸ τὴν ἀνθυγιεινὴ αὐτὴ ζωὴ βγῆκε καὶ τὸ ἐπίθετο καφενόβιος. Σήμερα ὅμως, μὲ τὴ νέα στροφὴ ποὺ πῆρε ἡ νεολαία μας, ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ νὰ μὴ ντρέπεται ἀκούοντας αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμό; Οἱ νεαροὶ Ἕλληνες ἀρχίζουν ἀπὸ δῶ καὶ πέρα νὰ μαθαίνουν συστηματικὰ τὴν πατρίδα τους. Καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ τὴν ἀγαπήσουν. Ὁ προνομιοῦχος αὐτὸς τόπος ποὺ ἔβγαλε στὴν ἀρχαιότητα τόσους θεοὺς καὶ ἥρωες, ποὺ στάθηκε τὸ λίκνο μιᾶς μυθολογίας ἀπὸ τὶς πλουσιώτερες τῆς Οἰκουμένης, ποὺ κάθε γωνιά του ἔχει καθαγιαστῆ ἀπὸ ἕνα ἱστορικὸ γεγονός, ἀξίζει μὲ τὸ παραπάνω νὰ ἐρευνηθῆ. Ἔτσι θὰ δοῦν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια οἱ νέοι μας πόσο πολύτιμη κληρονομία δέχτηκαν ἀπὸ τοὺς προγόνους των καὶ πόση ἀλήθεια κρύβουν μέσα τους οἱ στίχοι τοῦ ξένου βάρδου: «Ἂν εἶναι νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα, θεία εἶν' ἡ δάφνη. Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει...».

Ἡ φύσι τονώνει τὸν ὀργανισμό, ἐξευγενίζει τὸ αἴσθημα, κάνει τὸν ἄνθρωπο καλύτερο. Κοντά της ἀλλάζουμε, ζωηρεύουμε, καλυτερεύουμε. Μιὰ ὥρα ποὺ περνάει κανεὶς στὸ βουνό, στὴν ἀκρογιαλιά, κάτου ἀπ' τὰ δέντρα, πλάϊ στὰ κύματα, τὸν φέρνει κοντήτερα στὸν ἀληθινό του προορισμό. Μακριὰ ἀπ' τὴ σκόνη καὶ τὴ μούχλα, στὸν ἀνοιχτὸ ἀέρα, μὲ γυμναστικὴ καὶ πεζοπορίες, διαπλάσσεται μιὰ καινούργια γενεά, σφριγηλὴ καὶ ρωμαλέα. Ἡ Ἑλλάδα μας, ἐμπιστευμένη στὴ φύλαξι τέτοιων παιδιῶν, δὲ θὰ ἔχη τίποτε νὰ φοβηθῆ.

Κλς

Στό περιθώριον

ΤΟ ΝΕΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ὁ ἥρως τοῦ νέου μας ἀναγνώσματος, ποὺ ἀρχίζει ἡ δημοσίευσίς του ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτό, εἶναι ἕνας ἔφηβος ἀπὸ τὴν ἀρχαία μακεδονικὴ Πέλλα, ποὺ συνδέεται ἀπὸ ἕνα παιδικὸ ἀνδραγάθημα μὲ τὸν ὡραιότερον ἥρωα τῆς λαμπροτέρας ἑλληνικῆς ἐποποιΐας καὶ ἀξιώνεται νὰ γίνῃ μέτοχος καὶ ἑταῖρος τῆς ἐποποιΐας ἐκείνης. Μέσα ἀπὸ τὶς προσωπικὲς περιπέτειες τοῦ ἥρωος οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ γνωρίσουν καὶ θὰ διδαχθοῦν κατὰ τὸν πλέον ζωντανὸν τρόπον τὴν ὡραιοτέραν ἐποχὴν τῆς ἰδικῆς μας καὶ τῆς πανανθρωπίνης ἱστορίας. Τὴν ἐποχὴν ποὺ μεγαλοφυὴς πολιτικὸς καὶ μεγαλοφυὴς στρατηλάτης, ὁ Ἀλέξανδρος, συνενώνων τὰς ὡρίμους δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀνανεώνων τὴν ὁρμήν του, ἐπεχείρει τὸν ὑψηλότατον ἑλληνικὸν ἆθλον, ἕνα ἀποθεωτικὸν θρίαμβον φωτὸς καὶ πολιτισμοῦ, ποὺ ἡ γῆ δὲν ἐγνώρισεν ἄλλον ὅμοιόν του καὶ ποὺ δὲν θὰ παύσῃ νὰ διδάσκῃ τὰς γενεὰς ὅλας ἐκείνας τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ὡραιότητας, ποὺ κάμνουν τὴν ζωὴν ἀξίαν νὰ τὴν ζοῦν οἱ ἄνθρωποι. Τὸ νέο μας ἀνάγνωσμα, γραμμένο ἀπὸ κορυφαῖον Ἕλληνα συγγραφέα, περιέχει ἄφθονα τὰ λογοτεχνικά, παιδαγωγικὰ καὶ ἱστορικὰ στοιχεῖα καὶ θ' ἀποτελέσῃ ἀληθῶς πολύτιμον βοήθημα διὰ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς καθηγητὰς εἰς τὰς σχολικὰς ἐργασίας των.

ΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Ἡ «Νεολαία» κυκλοφοροῦσα ἤδη εἰς ἅπαντα τὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπευθύνῃ τὴν πλέον θερμὴν σύστασιν πρὸς τοὺς διδασκάλους, οἵτινες ἀποτελοῦν τοὺς σπουδαιοτέρους πνευματικοὺς πυρῆνας τῆς ὑπαίθρου, ἵνα μαζὶ μὲ τὸ διδακτικὸν ἔργον των ἀσχοληθοῦν μὲ ζῆλον καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῶν κατὰ τόπους βυζαντινῶν μνημείων. Ὑπάρχουν σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς περιφερείας ναΐσκοι ἐξοχικοὶ παλαιοί, εἰς τοὺς ὁποίους πλειστάκις συναντῶνται εἰκόνας σπανίας τέχνης, τέμπλα, ψηφιδωτὰ κλπ., τὰ ὁποῖα εἴτε ὁ χρόνος εἴτε ἡ ἄγνοια τῆς ἀξίας των ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς περιφερείας καταστρέφουν.

Ἡ προστασία τῶν ἐθνικῶν τούτων κειμηλίων εἶναι ἀποκλειστικὸν ἔργον τῶν διδασκάλων, οἵτινες ὀφείλουν νὰ διαφωτίζουν τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς των καὶ νὰ λαμβάνουν πρωτοβουλίας ἀναφέροντες εἰς τὸ οἰκεῖον τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου σχετικῶς διὰ πᾶν παρόμοιον ἔργον, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται εἰς κίνδυνον καταστροφῆς.

Φέρτε τὴν χαρὰν καὶ τὴν ζωήν, τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν μέσα εἰς τὰ σπίτια σας ὡς ἄτομα. Δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα αὐτό, μέσα εἰς τοὺς γονεῖς σας καὶ τοὺς μεγαλυτέρους ἀδελφούς σας νὰ φέρετε τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Η ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΥ

Μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ἀνησύχου ἀγρυπνίας, ἡ ὁποία ἐκυριάρχησεν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου καὶ μεταξὺ τῶν οὐδετέρων καὶ μὴ ἐμπολέμων Χωρῶν, ἡ κανονικὴ ἐτησία διάσκεψις τῶν ἐκπροσώπων τῶν Κρατῶν τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως, ἡ συνελθοῦσα τὴν περασμένην ἑβδομάδα εἰς τὸ Βελιγράδιον, ἀπετέλεσεν ἀντίθεσιν ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτον. Θέλομεν δὲ νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι τὸ ἐξαιρετικῶς ζωηρὸν ἐνδιαφέρον μὲ τὸ ὁποῖον ἡ κοινὴ γνώμη τόσον τῶν ἐμπολέμων ὅσον καὶ τῶν οὐδετέρων Κρατῶν παρηκολούθησε τὰς ἐργασίας τῆς Διασκέψεως δὲν ἦτο ἡ ἀναμονὴ — ἀδικαιολόγητος ἄλλως τε τελείως — ἐντυπωσιακῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ κάτι ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς θὰ ὀνομάσωμεν γοητείαν τοῦ πνεύματος τῆς κατανοήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπήγασεν ἡ Βαλκανικὴ Συνεννόησις καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεπτύχθη, συνετηρήθη καὶ ἠδραιώθη, ὥστε ν' ἀποτελῇ σήμερον ὑπόδειγμα συνασπισμοῦ λαῶν, οἱ ὁποῖοι μακρὰν πάσης ἰδέας καταπλεονεκτήσεως ἄλλου τινὸς γειτονικοῦ ἢ ἀπομεμακρυσμένου Κράτους εὑρίσκονται ἡνωμένοι εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ περιφρουρήσουν ἐναντίον πάσης ἐπιβουλῆς τὴν εἰρηνικὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν εἰς τὴν ἰδικήν των περιοχήν. Ἡ Βαλκανικὴ Συνεννόησις εἶναι ἀσφαλῶς καρπὸς βαθείας συνέσεως καὶ ὡριμότητος ἱστορικῆς. Τοῦτο ἐτονίσθη ἀρκούντως εἰς τὸ Βελιγράδιον τὴν περασμένην ἑβδομάδα, ἀλλὰ καὶ πέραν τοῦ Βελιγραδίου καὶ τῆς Βαλκανικῆς. Ἠμπορεῖ δὲ κανεὶς νὰ εἴπῃ ἀφόβως ὅτι, ἐὰν σύνεσις καὶ ἱστορικὴ κατανόησις ἴση μὲ ἐκείνην ἡ ὁποία συνέπηξε τὴν Βαλκανικὴν Συνεννόησιν ἐπεκράτει καὶ εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης, ἡ ἀπὸ ἑξαμήνου ἐνσκήψασα ἐπὶ τοῦ Κόσμου πολεμικὴ συμφορὰ θὰ εἶχεν ἀποτραπῆ.

Ὁ πόλεμος καὶ ἡ ἀτμόσφαιρά του εἶναι συνήθως μεταδοτικαί. Διὰ τοῦτο εἶναι εὐτύχημα ὅτι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ πολέμου δὲν ἔθιξαν καθόλου τὴν Βαλκανικήν μας Συνεννόησιν, ἀλλὰ τοὐναντίον τὴν ἐνίσχυσαν, κατὰ τὴν ὁμόφωνον διακήρυξιν τῶν ὑπευθύνων ἀνδρῶν τῶν συνελθόντων εἰς τὸ Βελιγράδιον. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ συμφώνου τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως ἀνενεώθη διὰ μίαν ἑπταετίαν, εἰς στιγμὰς καθ' ἃς μαίνεται ὁ πόλεμος εἰς τὴν ἄλλην Εὐρώπην, δὲν εἶναι μόνον ἀπόδειξις ὅτι ὁ πόθος τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρηνικῆς συνεργασίας παραμένει ἰσχυρὸς εἰς τοὺς συνησπισμένους βαλκανικοὺς λαούς. Εἶναι συνάμα ὑπόμνησις πρὸς τὸν κόσμον περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἄλλων συστημάτων συνυπάρξεως τῶν λαῶν πλὴν τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀλληλοεξοντώσεως.

Στό περιθώριον

ΒΟΤΑΝΙΣΜΑΤΑ

Παρὰ τὰς δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας, ἡ περίοδος τῆς σπορᾶς τῶν σιτηρῶν ἔληξε μὲ ἀξιόλογον αὔξησιν τῆς σπαρείσης ἐκτάσεως ἐν συγκρίσει μὲ τὰ προηγούμενα χρόνια. Πλὴν τῆς ἐκτατικῆς αὐξήσεως ὑπάρχει καὶ ἄλλο ἀξιόλογον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει νὰ αἰσιοδοξῶμεν διὰ τὴν ἔκβασιν τῆς ἐσοδείας. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐβελτιώθησαν ἀρκετά, χάρις εἰς τὴν προσπάθειαν τῶν τεχνικῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν γεωργῶν ἀφ' ἑτέρου μὲ σπαρτικὰ καὶ ἄλλα μηχανήματα, αἱ μέθοδοι καλλιεργείας. Φυσικὰ ἡ πορεία τοῦ καιροῦ θὰ παίξῃ τὸν ἀποφασιστικώτερον ῥόλον. Ὑπάρχουν ὅμως μέσα ν' ἀμύνεται ὁ γεωργὸς καὶ κατὰ τῶν ἀντιξοοτήτων τοῦ καιροῦ καὶ τῶν μέσων αὐτῶν πρέπει νὰ γίνῃ ἔγκαιρος καὶ δραστηρία χρῆσις. Ἤδη εἰς ὅλας τὰς περιφερείας σημειοῦται ἐξαιρετικὴ ἀνάπτυξις ζιζανίων εἰς τοὺς σιταγρούς, συνεπεία τῶν ἀφθόνων βροχῶν. Θὰ χρειασθοῦν ἑπομένως ἐντατικὰ σκαλίσματα καὶ βοτανίσματα, διὰ νὰ σωθῇ ἡ ἐσοδεία ἀπὸ τὰ παράσιτα ποὺ ἀπειλοῦν νὰ τὴν δεκατίσουν. Οἱ γεωπόνοι, οἱ κοινοτάρχαι, ὅλοι οἱ θέσει ἁρμόδιοι, καὶ πρὸ παντὸς οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί, ἂς κάμουν τὸ καθῆκόν των.

Η ΚΑΜΠΗ

Ἡ κάμπη ἐνεφανίσθη πάλιν ἀπειλητικὴ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς πευκῶνας. Οἱ ὑγροὶ καιροὶ πρῶτον καὶ ἡ ἐπικινδύνως ὑψηλὴ θερμοκρασία τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Φεβρουαρίου δεύτερον, κάμνουν ἀκόμη περισσότερον ἐπίφοβον τὸν ἀπαιχθῆ αὐτὸν ἐχθρόν, εἰς τὸν ὁποῖον τόσον βαρὺν φόρον πληρώνουν κάθε χρόνο τὰ δάση μας. Ἡ κοινὴ γνώμη ἀναμένει μίαν σταυροφορίαν κατὰ τῆς κάμπης. Καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἁρμοδιώτερος ν' ἀναλάβῃ τὴν σταυροφορίαν αὐτὴν καὶ νὰ τὴν διεξαγάγῃ ἐπιτυχῶς ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς Ε. Ο. Ν.

Εἰς τὰς Περιφερειακὰς Διοικήσεις Ἀθηνῶν καὶ Ἀττικοβοιωτίας ἀνήκει ἡ ἀπαραίτητος πρωτοβουλία. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ τὴν ἀναλάβουν δραστηρίως καὶ θὰ τὴν φέρουν εἰς πέρας μὲ χαρὰν καὶ μ' ἐνθουσιασμόν.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΑΙ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ Πρώτη: Ὁ Ἀρχηγὸς συνομιλῶν μὲ τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου μας κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἡ Δευτέρα: **Στὴν Αἴγινα.**

ΕΥΧΕΣ & Φυσική εὐγένεια

Οἱ ἀγρότες μας ἀκολουθοῦν ἕνα ἄγραφο κώδικα ἀπὸ ἔθιμα, ποὺ δείχνουν εὐγένεια καρδιᾶς καὶ λεπτὰ αἰσθήματα.

Ὁ ἀγρότης καὶ ὁ χωριάτης, ὅταν βγῆ ἀπὸ τὸ σπίτι του στὸ δρόμο, δὲν χαιρετάει μόνο τοὺς γνωστούς του. Λέει σ' ὅλους μ' εὐγένεια: «Καλημέρα», «Ὥρα καλή», «Καλησπέρα», «Καληνύχτα». Ἂν συναντήση ἱερωμένον τοῦ λέει «Εὐλογεῖτε δέσποτα» ἢ «Καλημέρα τῆς ἁγιωσύνης σου» καὶ τοῦ φιλᾷ τὸ χέρι. Ἂν γυναῖκα ἀγρότου συναντήση παπᾶ, κάνει καὶ «μικρὴ μετάνοια», δηλαδὴ ὑπόκλισι, καὶ τοῦ φιλᾷ τὸ χέρι.

Ἂν ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ ἰδῆ ἄλλους ποὺ σκάβουν, σπέρνουν, θερίζουν ἢ κάνουν ἄλλη ἐργασία τῆς γῆς, τοὺς χαιρετάει ἔτσι: «Καλῶς τὰ πολεμᾶτε' καλὴ μέρα σας».

Ἂν συναντήση στὸ δρόμο ἕναν ἄγνωστο, ἀμέσως προσφέρεται νὰ τὸν βοηθήση καὶ νὰ τοῦ γίνη ὁδηγός. Τὸν ρωτᾷ: «Ποῦθε κοπιάζεις, πατριώτη; Μὴ θέλεις νὰ σοῦ δείξω κανένα σπίτι;». Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνη καὶ κάπως μάθημα γιὰ τοὺς ἀδιάφορους τῶν σημερινῶν μεγάλων πόλεων, ποὺ δυσκολεύονται νὰ δώσουν καὶ τὴν πιὸ μικρὴ ὁδηγία σ' ἕνα ξένον.

Ἂν ὁ χωρικὸς ἀπαντήση ἄνθρωπον ἀνώτερόν του στὴ μόρφωσι ἢ στὴν ἀξία, τὸν χαιρετάει ἔτσι: «Καλημέρα τῆς εὐγενείας σου» ἢ «Καλημέρα τῆς ἀφεντιᾶς σου».

Ἂν ἰδῆ πλάϊ στὸ δρόμο ἀνθρώπους ποὺ τρυγᾶνε ἢ θερίζουν, τοὺς φωνάζει: «Καλὰ μπερκέτια» (ἀφθονία). Ἂν ἰδῆ ἄλλους ν' ἁλωνίζουν σιτηρὰ τοὺς λέει: «Καλημέρα σας καὶ χίλια μόδια καλοφάγωτα!».

* * *

Ὅταν ξένος φθάση σὲ σπίτι χωρικοῦ, τρέχει ὁ νοικοκύρης ἢ ἡ νοικοκυρὰ ν' ἀνοίξη τὴν πόρτα ἢ τρέχει ἔξω στὴν αὐλὴ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ. «Καλῶς ὡρίστε», τοῦ λέει. «Κόπιασε μέσα». Ἀφίνει τὸν ξένο νὰ μπῆ πρῶτος στὸ σπίτι καὶ τοῦ δείχνει νὰ καθίση στὴν καλλίτερη θέσι. Ἂν ὁ ξένος φθάση τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἀγρότες γευματίζουν, λένε ὅλοι στὸν ξένο: «Ὁρίστε, κοπιάστε νὰ φᾶμε κατὰ ποὺ βρεθήκαμε».

Στὰ χωριά, ὅπου ξενοδοχεῖα δὲν ὑπάρχουν, οἱ πιὸ εὐκατάστατοι χωριάτες φιλοξενοῦν κάθε ξένο. Ὄχι μόνο τρώει στὸ τραπέζι τους, μὰ καὶ κοιμᾶται. Καὶ θεωρεῖται προσβολὴ νὰ θελήση ὁ ξένος νὰ πληρώση τίποτε. Κι' ὅταν φεύγη ὁ ξένος καὶ λέη: «Φοβοῦμαι μὴ σᾶς ἔγινα βάρος», ὁ χωρικὸς ἀπαντάει στερεότυπα: «Τὰ σπίτια τί τἄχωμε; Σκιάζεσαι μὴν ὑποχρεωθῆς; Ποῦ τὸ ξέρεις; Βουνὸ μὲ βουνὸ δὲ σμίγει. Κόπιασε τώρα στὸ καλὸ καὶ στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ».

Βέβαια ὅταν ὁ ξένος φεύγη, θὰ τοῦ ποῦν καὶ «χαιρετίσματα» ἢ «προσκυνήματα» στὴ γυναῖκα του καὶ στοὺς συγγενεῖς του, ποὺ ποτὲ δὲν τοὺς γνώρισαν καὶ ποὺ πιθανώτατα ποτὲ δὲν πρόκειται νὰ τοὺς γνωρίσουν...

* * *

Ὁ ἀγρότης μας ἂν καθίση σὲ γεῦμα ἢ σὲ δεῖπνο ἄλλου ἀγρότη, θὰ πιῆ πρῶτος ἀπὸ ὅλους κρασί, ἐκτὸς μονάχα ἂν στὸ τραπέζι κάθεται καὶ παπᾶς, γιατὶ τότε πρῶτος πίνει ὁ παπᾶς καὶ εὐλογεῖ τὸ φαγητό. Ἂν πιῆ λοιπὸν πρῶτος ὁ ἀγρότης, ποὺ φιλοξενεῖται, λέει πρῶτα: «Στὴν ὑγεία σας κι' ὁ Χριστὸς κι' ἡ Παναγία βοήθειά μας. Πολύχρονοι καὶ χαρούμενοι! Νὰ χαίρεστε τὸ στεφάνι σας. Νὰ ζήσουν τὰ παιδιά σας καὶ νὰ τὰ χαίρεστε. Καλὴ ψυχὴ οἱ γερόντοι καὶ καλὴ τύχη οἱ νέοι. Καλὴ γνῶσι τὰ παιδιά». Ἐννοεῖται πὼς οἱ εὐχὲς αὐτές, ποὺ γίνονται στὴν πρόποσι, ἀλλάζουν ἀνάλογα μὲ τὸ σχηματισμὸ τῆς οἰκογενείας. Γιατὶ ἂν οἱ σύζυγοι εἶναι γέροι καὶ ἄκληροι, ἀρκεῖ ἡ εὐχή: «Πολύχρονοι καὶ χαρούμενοι' νὰ χαίρεστε τὸ στεφάνι σας».

Ἂν τὸ γεῦμα γίνη ἀφοῦ ἀποθηκευτῆ τὸ λάδι, συμπληρώνονται οἱ εὐχὲς καὶ μὲ τὴ λέξι: «Καλοφάγωτο». Καὶ ἂν ἔχη τελειώσει τὸ γέμισμα τῶν βαρελιῶν μὲ τὸν μοῦστο, θὰ προστεθῆ κι' ἡ λέξις: «Καλόπιοτο».

Ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ Τριωδίου εὔχεται ἐκεῖνος ποὺ κάνει τὴν πρόποσι: «Καλὲς Ἀποκρηὲς» ἢ «Καλὲς Τυρινὲς» καὶ τὴν τελευταία ἑβδομάδα τῆς Ἀποκρηᾶς προσθέτει: «Καὶ Θεὸς σχωρέση τὶς ψυχοῦλες». Ἀπὸ τὴν Καθαρὴ Δευτέρα εὔχεται «Καλὴ Σαρακοστὴ καὶ καλὴ Ἀνάστασι» ἢ «Καλὴ Λαμπρή». Ἀπὸ τὸ Πάσχα ὡς τὴν Πεντηκοστὴ προσθέτει: «Χριστὸς Ἀνέστη».

Μὲ τὴν φράσι «Χριστὸς Ἀνέστη» χαιρετοῦν γενικὰ οἱ καλογέροι τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀντὶ νὰ ποῦν «Καλημέρα» ἀπὸ τὸ Πάσχα ὡς τὴν Πεντηκοστή. Κατὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνο, ἀντὶ γι' ἄλλο χαιρετισμό, λένε μεταξύ τους: «Εὐλογεῖτε».

Ὅταν ὁ ἀγρότης συναντάη ἀρραβωνιασμένους, εὔχεται: «Νὰ ζήσετε καὶ καλὰ στέφανα». Στοὺς γονεῖς των εὔχεται: «Νὰ ζήσουν στερεωμένα τὰ παιδιά σας». Ὅταν περνάη πομπὴ γάμου εὔχεται σὲ ὅλους: «Στὸ κεφαλάκι σας ἀνύπαντροι καὶ στοὺς ἀποδέλοιπους. Στ' ἀρχοντόπουλά σας, νοικοκυραῖοι». Στοὺς νεονύμφους λέει: «Νὰ ζήσετε, νὰ γεράσετε καὶ καλοὺς κληρονόμους!». Καὶ στὸν κουμπάρο προσθέτει: «Πάντα νουνὸς καὶ τίμιος. Νὰ ζήση τὸ νουνοκουμπαριὸ' κεῖ ποὔβαλες στεφάνι νὰ βάλης καὶ τὸ λάδι». Ἡ ἀντίθετα ἂν ὁ κουμπάρος βαφτίζη: «Ἐκεῖ ποὔβαλες τὸ λάδι νὰ βάλης καὶ στεφάνι». Μὰ στὸ νουνὸ εὔχονται ἀκόμα: «Νὰ χιλιάσης τὰ βαφτιστήρια σου. Νὰ σοῦ ζήση ὁ νεοφώτιστος».

* * *

Ἡ εὐγένεια τῆς παληᾶς φιλοξενίας ζῆ πάντα στὰ χωριά.

Ὅταν στὴν ἐκκλησία παρουσιασθῆ ξένος, σπεύδουν οἱ χωρικοὶ νὰ τοῦ προσφέρουν στασίδι. Στὸ δρόμο ὅλοι τοῦ λένε: «Καλῶς ὡρίσατε». Ἂν δὲν ἔχη ἄλλους γνωστοὺς ὁ ξένος στὸ χωριό, τὸν παρακαλοῦν νὰ τοὺς τιμήση στὸ σπίτι μὲ τὴ φράσι: «Ἂν ἀγαπᾶτε, καταδεχθῆτε τὸ φτωχικό μου». Οἱ γυναῖκες, ποὺ κάθονται στὶς αὐλόπορτες, ὅταν περάση ξένος, τὸν χαιρετοῦν: «Ὥρα καλή». Καὶ ἂν εἶναι ὁδοιπόρος, τὸν καλοῦν νὰ πιῆ κρασὶ ἂν διψᾷ καὶ νὰ φάη ἂν πεινᾷ. Ἂν ζητήση νερὸ τοῦ δίνουν καὶ τοῦ προσφέρουν, ἂν θέλη, καὶ κρασί.

* * *

Ἂν κανένας στὸ χωριὸ ἀρρωστήση, τρέχουν οἱ γείτονες νὰ βοηθήσουν. Καλοῦν γιατρὸ καὶ παρέχουν τὶς πρῶτες βοήθειες λέγοντας: «Γειτόνοι εἴμαστε, ἄνθρωποι εἴμαστε».

Ἂν πεθάνη κανένας γέρος ἢ γρηά, λένε στοὺς δικούς του: «Ζωὴ σὲ λόγου σας. Θεὸς συχωρέση τὴν ψυχούλα του. Ὁ Θεὸς τὸν ἀνάπαψε». Ἂν πεθάνη παντρεμένος ἢ παντρεμένη, λένε στοὺς συγγενεῖς: «Ζωὴ σὲ λόγου σας. Νὰ ζήσουν τὰ παιδιά σας. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς παρηγορήση». Ἂν πεθάνη τέλος νέος ἢ νέα ἄγαμος λένε στοὺς συγγενεῖς: «Ζωὴ σὲ λόγου σας' νὰ ζήσουν τ' ἄλλα σας παιδιά».

Ὅταν μιὰ οἰκογένεια ξεκληρίση ἀπὸ θανάτους καὶ μείνουν μόνον παιδιὰ ὀρφανά, οἱ ἄλλοι ἀγρότες δουλεύουν στὰ κτήματα τῶν ὀρφανῶν μερικὲς μέρες τὸ χρόνο ὁ καθένας, γιὰ νὰ μὴ μείνουν τὰ κτήματα ἀκαλλιέργητα. Αὐτὴ ἡ εὐγενικὴ πρᾶξις λέγεται «ξέλαξι» (ἐξιλασμός).

* * *

Βλέπουμε λοιπὸν ἀπὸ τὶς εὐχὲς καὶ τοὺς χαιρετισμοὺς τοῦ λαοῦ μας καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον φέρεται σὲ μερικὲς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς τοῦ πλησίον, ὅτι εἶναι στὸ βάθος πολὺ εὐγενικός.

Καὶ θἆναι εὐχάριστο αὐτὰ τὰ παλαιὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴ φυσική του εὐγένεια καὶ καλωσύνη νὰ μὴ ἀλλάξουν ὅσο ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς ξένους πολιτισμούς.

Φ. Γιοφύλλης

Καλημέρα πατριώτη...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὡς τόσο ὁ Οἰδίπους ἀπορεῖ. Γιὰ ποιὸ ἄραγε λόγο ὁ Τειρεσίας ρίχνει μιὰ τέτοια ἄτιμη συκοφαντία ἀπάνω του; Τὸ Λάϊο οὔτε τὸν εἶδε ποτέ του. Κάποιο σκοπὸ βέβαια θἄχη, κάποιο συμφέρο... Καὶ ξαφνικὰ σκοτίζει τὸ νοῦ του κι' ἄλλη ὑποψία πιὸ φοβερὴ καὶ πιὸ ἄδικη κι' ἀπὸ τὴν πρώτη.

Ὁ Κρέων, ναί, αὐτὸς μηχανεύτηκε δίχως ἄλλο κι' ἔπλασε ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία γιὰ νὰ τοῦ πάρη τὴν ἐξουσία καὶ τὸ θρόνο...

Μὲ πίκρα καὶ ὀργὴ λοιπὸν λέει τὰ ἀκόλουθα, σὰ νὰ μιλάη μὲ τὸν ἑαυτό του, κι' ἐλεεινολογεῖ τὴν ἀνθρώπινη κακία:

Πλοῦτε καὶ βασιλεία καὶ σὺ τέχνη μου
ποὺ ξεπερνᾶς κάθε ἄλλη τέχνη, τί κακία
μὰ καὶ τί φτόνος κρύβεται ἐξ αἰτίας σου.
Νά, γιὰ τὴν ἐξουσία ποὺ μοῦ ἐχάρισε
μὲ προθυμία ἡ πόλη καὶ δὲ ζήτησα
ὁ Κρέων ὁ πιστός μου φίλος ἐξ ἀρχῆς
μ' ὀχτρεύεται καὶ νὰ μὲ διώξη πολεμᾶ.
Τὸν ψευτομάντη τοῦτο ἐδῶ μᾶς ἔστειλε
ποὺ μοναχὰ τὸ κέρδος βλέπει, ὁ δολερὸς
μὰ εἶναι στὴν τέχνη ἐκ γενετῆς τυφλός.
Γιὰ πές μου, πότε μάντεψες ἀληθινά;
Γιατὶ τῆς Σφίγκας δὲν ξηγοῦσες τὸ χρησμὸ
λυτρώνοντας τὴν πόλη ἀπὸ τὴ συμφορά;
Δὲν ἦταν βέβαια δουλειὰ τοῦ καθενὸς
καὶ χρειαζόταν δύναμη προφητική.
Κι' οὔτε θεοὶ τὴν ὥρα αὐτὴ κι' οὔτε πουλιὰ
σοῦ μίλησαν βοηθῶντας σε, μονάχα ἐγὼ
σὰν ἦρθα, ὁ ταπεινός, τὴν ἀποστόμωσα
ὄχι μὲ προφητεῖες καὶ τέτοια, μὲ τὸ νοῦ.
Τώρα λογιάζεις νὰ μὲ διώξης καὶ θαρρεῖς
πὼς θἄχης δύναμη στὸν Κρέοντα σιμά,
μὰ φαίνεταί μου κλαίοντας ἐσὺ κι' αὐτὸς
καὶ φεύγοντας τὴν ἁμαρτία θὰ πάρετε
δῶθε μακριά· καὶ γέρος ἂν δὲν ἤσουνα
ἄξια θὰ πάθαινες τῶν ὅσων πολεμᾶς.

Ὁ χορὸς προσπαθεῖ νὰ τοὺς συμβιβάση, μὰ τοῦ κάκου. Τὰ πικρὰ λόγια σὰ σαΐτες ἔχουν πληγώσει τὶς καρδιὲς καὶ κεῖνες ἔξαλλες πιὰ μανιάζουν ἔτσι ποὺ δὲν μπορεῖ τὸ λογικὸ νὰ τὶς κρατήση. Ὁ γέρο προφήτης φεύγει διωγμένος ἀπὸ τὸ παλάτι καταφρονεμένος, σὰν ὀχληρὸς ζητιάνος. Μὰ πρὶν φύγη λέει τοῦτα, ποὺ βυθίζουν σὲ βαθειὰ σκέψι καὶ τοὺς πολίτες ποὺ τ' ἀκοῦνε καὶ τὸν ἴδιο τὸν Οἰδίποδα. Γιατὶ ὁ Τειρεσίας δὲ μιλᾶ πιὰ μὲ ὀργή. Ἔχει τὴν ἐπιβλητικὴ μεγαλοπρέπεια ποὺ ἔπαιρνε πάντα ὅταν μὲ ἐπισημότητα ἀράδιαζε ὅσα ὁ Ἀπόλλων τοῦ ὑπαγόρευε, σὰν ἕνα ὂν ποὺ ἔστεκε πάνω ἀπὸ τὸν ἐφήμερο κόσμο:

...Σοῦ λέω, τὸν ἄντρα τοῦτον ποὺ ζητᾶς
μὲ κηρύγματα τέτοια φοβερίζοντας,
γιὰ τοῦ Λάϊου τὸ σκοτωμό, βρίσκεται δῶ!
Εἶναι Θηβαῖος, μὰ ξένο τὸν νομίζουνε·
ὅμως θὰ λυπηθῆ γιατὶ φτωχός, τυφλὸς
θὰ φύγη, ψαχουλεύοντας μὲ τὸ ραβδὶ
μακριά, κι' ἂς ἔχη φῶς καὶ πλούτη σήμερα.
Γονέας τῶν παιδιῶν του καὶ μαζὶ ἀδερφός,
ἄντρας καὶ γιὸς τῆς μάνας θὰ φανερωθῆ
καὶ τοῦ πατέρα του ὁμοσπόρος καὶ φονιᾶς.
Σκέψου τα αὐτὰ κι' ἂν βρῆς πὼς λέω ψέματα
ἔ, τότες πές μου πὼς δὲν ξέρω μαντική.

Ὁ Τειρεσίας φεύγει, ἔτσι ὅπως ἦρθε, χειροκρατούμενος ἀπὸ τὸ μικρὸ παιδί. Ὅμως τί σκοτεινά, παράξενα λόγια! Τί ἀξεδιάλυτες φοβέρες γιὰ ὁλόκληρη τὴ βασιλικὴ γενιά! Τί ἐγκλήματα ἀκατονόμαστα! Ποιὸς θὰ μπορέση ποτὲς νὰ μπῆ στὸ νόημά τους; Ὁ Οἰδίπους, ποὺ ἔλυσε ὡς τόσο τὸ αἴνιγμα τῆς Σφίγκας καὶ καμαρώνει γιὰ τὸ μυαλό του καὶ τὴν κρίσι του, στέκει τώρα σὰ χαμένος, ὅπως μπροστὰ σ' ἕνα σκοτεινὸ χάος. Μὲ σκυμμένο κεφάλι μπαίνει στὸ παλάτι. Μένει ἔτσι μονάχα ὁ χορὸς τῶν πολιτῶν, ποὺ ἀπορεῖ κι' αὐτὸς καὶ δὲν ξέρει τί νὰ πιστέψη καὶ τί νὰ μὴν πιστέψη ἀπ' ὅσα ἄκουσε:

Ταράζει ὁ μάντης ὁ σοφός·
ἀλήθεια λέει; λαθεύεται ἴσως;
Ποιὸ τάχα τοῦ Πολύβου ὁ γιὸς[1]
στοὺς Λαβδακίδες[2] νἆχε μῖσος;
Τέτοια φριχτὴ καταλαλιὰ
νὰ τὴν πιστέψω; νὰ ἐκδικήσω
τὸ σκοτωμένο βασιλιᾶ;

Ὅμως δεύτερη σκέψι κάνει τὸ Χορὸ ν' ἀποτινάξη κάθε ὑποψία γιὰ τὸν Οἰ-

Ὁ Οἰδίπους.

δίποδα καὶ βγάζει τὸ συμπέρασμα πὼς κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ξέρη τί κρύβει ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὅσο σοφὸς κι' ἂν εἶναι. Τοῦτο εἶναι μονάχα βέβαιο: πὼς ὁ Οἰδίπους στάθηκε γιὰ τὴν πόλι σωτήρας.

Μονάχα ὁ Δίας κι' οἱ θεοὶ
τὰ ἔργα, τὴν καρδιά μας ξέρουν.
Ἂν κράζονται ἄνθρωποι σοφοὶ
λίγο ἀπ' τοὺς ἄλλους διαφέρουν.
Μπορῶ ψεγάδι νὰ τοῦ πῶ
ὅπου ἡ καλόβουλή του γνώση
μὲ λύτρωσε ἀπὸ τὸ χαμό;

Τὸ δρᾶμα πιὰ παίρνει γοργὴ κίνησι πρὸς τὴ λύσι του.

Ὁ Κρέων, ἀφοῦ πληροφορήθηκε ἀπὸ τρίτους τὴν ἄδικη κατηγορία ποὺ ἔρριξε ἀπάνω του ὁ βασιλιᾶς — γιατὶ πραγματικὰ ἦταν ἄδικη — ἔρχεται νὰ ζητήση τὸ λόγο ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ νὰ τοῦ δώση ἐξηγήσεις. Μὰ μὲ τὸν Οἰδίποδα καμμιὰ πιὰ συνεννόησι δὲν εἶναι μπορετή. Ἔχει τὴν ἀντίληψι πὼς ἔπεσε σὲ παγίδα. Πίκρα καὶ πόνος καὶ μαζὶ ἀόριστη ἀνησυχία κινημένη ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Τειρεσία πλημμυρίζουν τὴν καρδιά του. Οὔτε ν' ἀκούση τὸν Κρέοντα δὲ θέλει. Ἀπειλεῖ μονάχα πὼς θὰ διατάξη νὰ τὸν θανατώσουν γιὰ τὴν ἄτιμη προδοσία του. Ὁ χορὸς μαζεμένος δὲν τολμᾶ νὰ μιλήση κι' ὡς τόσο καταλαβαίνει πὼς ὁ Κρέων εἶναι ἀθῶος κι' ἐκτιμᾶ τὰ τίμια καὶ ξάστερα ἐπιχειρήματα ποὺ φέρνει γιὰ ν' ἀποδείξη τὴν ἀθωότητά του.

Τὴ στιγμὴ κείνη καταφθάνει ἡ βασίλισσα.

Τούτην ὅλος ὁ λαὸς τὴν ἀγαπᾶ καὶ τὴ σέβεται. Εἶναι ἡ χήρα τοῦ Λάϊου· τὰ μαλλιά της εἶναι ἀσπρισμένα πιά, γιατὶ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὸν τωρινό της ἄντρα, τὸν Οἰδίποδα, καὶ στὸ πρόσωπό της φαίνεται ἡ ἤρεμη ἐγκαρτέρησι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δὲν τὸν καταβάλλουν τὰ βάσανα τῆς ζωῆς, γιατὶ ἡ ψυχή του εἶναι περήφανη.

Εὐτὺς ἀπὸ τὰ πρῶτα λόγια ποὺ λέει στὸν ἀδερφό της καὶ τὸν ἄντρα της, δείχνεται ἡ φρόνιμη κι' ἀξιόπρεπη γυναῖκα:

Ἀλόγιστα τὴ γλῶσσα ἀφίνετε λυτὴ
δυστυχισμένοι· νέες ζητᾶτε συμφορὲς
ὅταν ὁ τόπος ἔτσι καταστρέφεται.
Δὲν πηγαίνει ὁ καθένας στὸ παλάτι του
μὴν κάμετε μεγάλο τὸ μικρὸ κακό;

Τὰ λόγια της φέρνουν ἀμέσως ἀποτέλεσμα. Ὁ καθένας ἐξηγεῖ τὴν ἀφορμὴ τῆς παραφορᾶς του.

— Ἐπιβουλεύεται τὴ ζωὴ καὶ τὸ θρόνο μου, λέει ὁ Οἰδίπους.

Κρέων.— Ὦ! νὰ μὴ δῶ καλό, μὰ ἐπικατάρατος νὰ πάω χαμένος, ἂν μοῦ πέρασε ἀπ' τοῦ νοῦ.

Ἰοκάστη.— Μὰ πίστεψέ τον, βασιλιᾶ, γιὰ τὸ θεό,

σεβάσου τὸ φριχτὸ τὸν ὅρκο ποὖκαμε
καὶ μένα, τὴ γυναῖκα σου, κι' αὐτοὺς ἐδῶ.

Ὁ χορὸς παίρνει κι' αὐτὸς θάρρος καὶ παρακαλεῖ τὸν Οἰδίποδα νὰ σκεφθῆ ἠρεμώτερα.

Ὅλα τοῦτα καὶ προπάντων ἡ παράκλησι τῶν δυστυχισμένων πολιτῶν τὸν πείθουν, ἀντὶ νὰ θανατώση τὸν Κρέοντα, ν' ἀρκεστῆ μονάχα στὴν ἐξορία του. Ὁ Κρέων φεύγει, μὰ φεύγοντας λέει αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ εἶναι δίχως ἄλλο ὁ καλύτερος καὶ πιὸ ἀμερόληπτος χαρακτηρισμὸς γιὰ τὸν Οἰδίποδα:

Μὲ δυσκολία ἀλλάζει γνώμη, μὰ πικρὰ
πάντα του μετανοιώνει σὰ διαβῆ ὁ θυμός·
καὶ φυσικό του νὰ παθαίνεται πολύ.

1 Ὁ Οἰδίπους, καθὼς ἐνόμιζαν, ἦταν γυιὸς τοῦ βασιλέα τῆς Κορίνθου, Πολύβου.

2 Λάβδακος ἦταν ὁ πατέρας τοῦ Λάϊου· Λαβδακίδες ἐπομένως οἱ ἀπόγονοί του, ὅπως ὁ Λάϊος κλπ.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Μὲ τὴν Παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος μᾶς διδάσκει ὅτι παντοῦ καὶ πάντοτε πρέπει νὰ μὴ εἴμεθα ὑπερήφανοι καὶ ἐγωϊσταὶ ἀλλὰ ταπεινοὶ καὶ φρόνιμοι. Προσωποποίησις τοῦ ἐγωϊστοῦ εἶναι ὁ Φαρισαῖος (μορφωμένος Ἰουδαῖος ποὺ ἐνομίζετο ἀπ' τοὺς πατριῶτες του ἰδανικὸς ἄνθρωπος) καὶ τοῦ ταπεινοῦ εἶναι ὁ τελώνης (μεταξὺ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τελώνου ἦταν τὸ μισητότερο ἀπὸ ὅλα).

Πρέπει λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἔχοντες γιὰ παράδειγμα τὸν τελώνη τοῦ Εὐαγγελίου νὰ ἔχωμε συναίσθησι πὼς εἴμαστε ἄνθρωποι γεμᾶτοι ἁμαρτίες. Ὅτι ἀπέναντι τοῦ θεοῦ μας εἴμεθα ἔνοχοι, ὅτι εἴμεθα ἀνάξιοι νὰ τύχωμεν τῆς θείας συγγνώμης. Ἂν πάντοτε ἐξετάζωμεν τὸν ἑαυτόν μας κατὰ βάθος τί θὰ ἀνακαλύψωμεν εἰς αὐτόν; Τὴν κακίαν, τὴν ἐμπάθειαν καὶ ἐν γένει τὴν ἁμαρτίαν. Μπορεῖ βέβαια κάποιος νὰ μὴ διέπραξε μεγάλα ἐγκλήματα, ἀλλὰ ὁπωσδήποτε πολλὲς φορὲς εἶναι παραβάτης τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ἂν ὁ ἐπουράνιος καὶ πανάγαθος πατήρ μας ἦταν ἄσπλαγχνος ποτὲ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν κανεὶς ἄνθρωπος μὲ τὴν μετάνοιαν νὰ σωθῇ. Αὐτὸς δοκιμάζει σὲ κάθε μας κακὴ πρᾶξι μεγάλη λύπη. Αὐτὸς μόλις δῇ κάποιον νἄχῃ διάθεσι νὰ σωθῇ, σπεύδει ἀμέσως νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τοῦ δίδει τὴν δύναμιν νὰ πολεμήσῃ καὶ στὸ τέλος νὰ νικήσῃ τοὺς πειρασμοὺς τῆς ἁμαρτίας. Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ὅμως τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ πεισθοῦμε ὅτι μόνοι μας εἶναι ἀδύνατο νὰ σωθοῦμε. Πρέπει νὰ ἔχουμε τὸ συναίσθημα τῆς ταπεινοφροσύνης, διότι αὐτὴ φανερώνει τὸν ἄνθρωπον ὅτι συναισθάνεται ὅτι εἶναι ἁμαρτωλὸς καὶ ὅτι εἰλικρινῶς θέλει νὰ σωθῇ. Εἶναι ἀδύνατον ὁ πανάγαθος Θεὸς νὰ καταδικάσῃ καὶ τιμωρήσῃ τὸν ταπεινὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸ καθαρώτατα μᾶς τὸ διδάσκει ἡ Παραβολὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ ὁ ἴδιος ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ μᾶς λέγει ὅτι ἐδικαιώθη περισσότερον ὁ ἁμαρτωλὸς Τελώνης ἀπὸ τὸν ἐγωϊστὴν Φαρισαῖον. Ὁ θεάνθρωπος μὲ τὴν φράσιν του: «Πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται» μᾶς πείθει καὶ μᾶς δίνει τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι μὲ τὴν ταπεινοφροσύνην θὰ μᾶς ἀνυψώσῃ καὶ θὰ μᾶς φέρῃ τὴν αἰώνιον δόξαν, μέχρις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τώρα, ποὺ ἡσύχασαν κάπως τὰ πράματα, ἡ Ἰοκάστη ρωτᾷ νὰ μάθη λεπτομερῶς τὰ καθέκαστα.

Ἰοκάστη.— Λέγε νὰ μάθω ἂν δίκαια τὸν κατηγορῆς.

Οἰδίπους.— Εἶπε πὼς εἶμαι τοῦ Λάϊου φονιᾶς.

Ἰοκάστη.— Εἶναι γνώμη δική του, ἢ μήπως τ' ἄκουσε;

Οἰδίπους.— Κάποιο ψευτοπροφήτη ἐδῶ μᾶς ἔστειλε γιὰ νὰ κρατήση καθαρὸ τὸ στόμα του.

Ἡ βασίλισσα κουνάει θλιβερὰ τὸ κεφάλι της. Προφήτης! «Κανένας θνητός», λέει, «δὲν ἔχει προφητικὴ δύναμι... Καὶ γιὰ νὰ πιστέψης ἄκουσε μιὰ ἱστορία ποὺ θὰ σοῦ πῶ: Ἔδωσαν κάποτε στὸ Λάϊο, τὸν πρῶτο μου ἄντρα, χρησμὸ πὼς δίχως ἄλλο θὰ τὸν σκοτώση τὸ παιδί του... Τὸ πίστεψε ἐκεῖνος ὁ ἄμοιρος κι' ἔτσι μόλις τοῦ γέννησα ἕνα ἀγοράκι, τὸ πῆρε, τοῦ πέρασε μὲ σκοινὶ τὰ πόδια ἀπὸ τὸν ἀστράγαλο καὶ τὄδωσε σὲ κάποιο δοῦλο του πιστὸ νὰ τὸ πετάξη σ' ἀδιάβατα ρουμάνια... Ἐκεῖ δίχως ἄλλο τὸ φάγανε οἱ λύκοι. Δὲ σκότωσε, καθὼς βλέπεις, τὸν πατέρα του, κι' οὔτε αὐτὸς σκοτώθηκε ἀπὸ τὸ γιό του. Ἄλλο ἦταν τὸ γραφτό του, γιατὶ τὸν σκότωσαν σὲ τρίστρατο ληστές.

— Σὲ τρίστρατο; ρωτάει ὁ Οἰδίπους καὶ κάποια θύμησι ἀνεβαίνει στὸ νοῦ του ποὺ τὸν κάνει νὰ ταραχτῇ πολύ...

Οἰδίπους.— Μοῦ φάνηκε πὼς εἶπες ὅτι ὁ Λάϊος σὲ τρίστρατο σκοτώθηκεν ἀπὸ ληστές;

Ἰοκάστη.— Ἔτσι εἶπαν τότε μὰ καὶ τώρα λέγεται.

Οἰδίπους.— Ξέρεις τὸ μέρος ὅπου ὁ φόνος ἔγινε;

Ἰοκάστη.— Μὰ στὴ Φωκίδα, ἐκεῖ ὅπου ὁ δρόμος σκίζεται καὶ φέρνει πρὸς τὴ Δαύλεια καὶ τοὺς Δελφούς.

Οἰδίπους.— Καὶ πόσος ἀπὸ τότε πέρασε καιρός;

Ἰοκάστη.— Λίγο προτοῦ σὺ κυβερνήτης μας νἄρθῃς.

Οἰδίπους.— Καὶ ἡ ὄψι του; Πῶς ἦταν τάχα ἡ ὄψι του; Μὴ στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης του βρισκότανε;

Ἰοκάστη.— Ἦταν ψηλός, μόλις λευκάζαν τὰ μαλλιά. Τὸ πρόσωπό του ἀλήθεια κάπως σοῦμοιαζε.

Οἰδίπους.— Φοβοῦμαι πὼς ὁ μάντις δὲν εἶναι τυφλός. Ἕνα ἂν μοῦ πῇς θὰ τ' ἀποδείξω πιότερο.

Ἰοκάστη.— Φοβοῦμαι, μὰ θ' ἀποκριθῶ σ' ὅ,τι ρωτᾷς.

Οἰδίπους.— Μοναχὸς τάχα πήγαινε ἢ μὲ πολλοὺς ἄντρες μαζὶ καθὼς ταιριάζει σὲ ἀρχηγό;

Ἰοκάστη.— Πέντε ἦσαν ὅλοι κι' ἕνας κήρυκας μαζὶ καὶ σ' ἅμαξα βασιλικὴν ὁ Λάϊος.

Μόλις ἀκούει κι' αὐτὴν τὴν πληροφορία ὁ Οἰδίπους, χτυπάει πιὰ μὲ τὸ χέρι του τὸ μέτωπο ἀπελπισμένος.

— Ἀλλοίμονό μου! λέει... Εἶναι πιὰ ὁλοφάνερο... Καὶ ποιὸς σοῦ τὰ εἶπε ὅλ' αὐτά; ξαναρωτᾷ τὴ γυναῖκα του.

Ἰοκάστη.— Κάποιος του δοῦλος ποὺ μονάχος σώθηκε.

Οἰδίπους.— Βρίσκεται τάχα ἐδῶ νὰ τὸν ρωτήσουμε;

Ἰοκάστη.— Ὄχι, γιατὶ σὰν εἶδε πὼς βασίλευες ἐσὺ κατάφερε παρακαλῶντας με θερμὰ νὰ πάη στὴν ἐξοχὴ καὶ τὰ βοσκήματα, μακριὰ νὰ βρίσκεται καὶ νὰ μὴ βλέπη πιὰ καθόλου ἀνθρώπους· δίχως ἄλλο τ' ἄξιζε νὰ λάβη χάρι μεγαλύτερη ἀπ' αὐτή.

— Τὸ δοῦλο, τὸ δοῦλο, φέρετέ μου τὸ δοῦλο! φωνάζει ὁ Οἰδίπους, σὰ νὰ κρεμότανε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τοῦτο ἡ σωτηρία ἢ ὁ χαμός του.

Ἰοκάστη.— Μὴν ἔχης ἔγνοια, θἄρθη· μὰ χρειάζεται καὶ γὼ νὰ ξέρω αὐτὰ ποὺ σὲ λυποῦν.

Οἰδίπους.— Καὶ θὰ τὰ μάθης, τόσο λίγο ἐλπίζω πιά. Καὶ σὲ ποιὸν περισσότερο νὰ ἐμπιστευθῶ;

Καὶ διηγιέται στὴ γυναῖκα του τὴν ἀκόλουθη περίεργη ἱστορία:

— Εἶμαι, λέει, γιὸς τῆς Μερόπης καὶ τοῦ Πολύβου, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κορίνθου. Οἱ γονεῖς μου μ' ἀγαποῦσαν πολὺ κι' ἤμουν πραγματικὰ εὐτυχισμένος ἐκεῖ κάτου. Ὅμως συνέβη κάτι ποὺ κατάστρεψε ὅλη μου τὴ ζωή. Σ' ἕνα συμπόσιο ἕνας συνομήλικός μου, μεθυσμένος, μιὰ στιγμὴ ποὺ λογοφέραμε, μοῦ εἶπε, πὼς ὁ πραγματικός μου πατέρας εἶναι ἄγνωστος, κι' ὅτι ὁ Πόλυβος, ἐπειδὴ δὲν εἶχε παιδιά, ἀπὸ ἐλεημοσύνη μὲ υἱοθέτησε... Τὰ λόγια αὐτά, μ' ὅλο ποὺ ὅλοι μὲ διαβεβαίωναν πὼς ἦταν λόγια μεθυσμένου, μὲ τάραξαν πολύ... Ἀποφάσισα νὰ πάω στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν καὶ νὰ ρωτήσω τὸ Θεό.

...Ὅμως ὁ Φοῖβος δὲ μ' ἀπάντησε
σὲ κεῖνα ποὺ ρωτοῦσα κι' ἄλλα φοβερὰ
καὶ τρομερά, πρωτάκουστα φανέρωσε
Γυναῖκα πὼς θὰ πάρω τὴ μητέρα μου
καταραμένη στὸ φῶς σέρνοντας γενιά,
πὼς τὸν πατέρα νὰ σκοτώσω εἶναι γραφτό.

Μόλις ἄκουσα τέτοια ἐγὼ ἔφριξα κι' ἀποφάσισα νὰ μὴν ξαναγυρίσω στὴν Κόρινθο. Πῆρα ὁδηγό μου τ' ἀστέρι καὶ τραβοῦσα, τραβοῦσα κατὰ τὸ βορρᾶ... Ἔτσι ἔφτασα καὶ στὸν τόπο ποὺ λὲς πὼς θανατώσανε τὸ Λάϊο. Ἐκεῖ, ἀκριβῶς στὸ τρίστρατο λοιπόν, συνάντησα κάποιο γέρο μέσα σὲ ἁμάξι καὶ μαζί του πέντε - ἔξη ἀκολούθους. Μοῦ μίλησαν ἄσκημα, τοὺς ἀπάντησα τὸ ἴδιο... Μὲ χτύπησαν, τοὺς χτύπησα καὶ γώ, καὶ γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ τοὺς σκότωσα ὅλους.

Ἂν ὅμως ἔχει σχέση μὲ τὸ Λάϊο
ὁ γέρος τοῦτος, πές μου, ἀξιολύπητος
εἶναι ἄλλος τάχα περισσότερο ἀπὸ μὲ
κι' ἄνθρωπος στοὺς θεοὺς πιὸ μισητός;

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Υπο Α. Β. Γ.

Α΄.

— Στέφανε! Στέφανε!

Ἡ μικρούλα Ἄλκα εἶχε μισανοίξει τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της καὶ πρόβαλε τὸ ζωηρὸ κεφαλάκι της. Τὰ μαλλιά της ἦταν μαῦρα, σγουρά, δεμένα μὲ τριανταφυλλιὰ λεπτὴ κορδέλα. Τὰ μάτια της μεγάλα, γεμᾶτα ἐξυπνάδα.

Φώναζε ἕνα ἀγόρι στὸ ἀντικρυνὸ κατώφλι, τὸν Στέφανο. Φοροῦσε αὐτὸς σήμερα τὰ καλά του φορέματα, γαλάζιο χιτῶνα, μὲ μιὰν ἀσημένια πόρπη ποὺ συγκρατοῦσε τὸ φόρεμα στὸν δεξιὸν ὦμο.

Εἶχε κι' αὐτὸς μαῦρα σγουρὰ μαλλιά, ἦταν ψηλός, λιγνὸς καὶ τὸ δέρμα του καμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἔβλεπες τὰ νερὰ μπράτσα του καὶ τὰ στερεὰ πόδια κι' ἔνοιωθες πὼς τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶχε γυμνάσει καλὰ τὸ σῶμά του κι' ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους στὸ πάλεμα καὶ στὸ τρέξιμο.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη εἶχε τοποθετήσει τὸ δεξιὸ πόδι του σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα κι' ἔδενε, σκυμμένος, τὸ σαντάλι του.

— Στέφανε! Στέφανε, δὲν ἀκοῦς; φώναξε πάλι τὸ κοριτσάκι μὲ ἀνυπομονησία.

Ὁ Στέφανος στράφηκε. Μόλις εἶδε τὴν Ἄλκα, τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε.

— Καλημέρα, Ἄλκα! φώναξε, τί κάνεις;

— Ποῦ πηγαίνεις, Στέφανε; Γιατὶ ἔβαλες τὰ καλά σου φορέματα σήμερα;

— Ἔχουμε γιορτή! ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος, ποὺ εἶχε πιὰ δέσει τὸ σαντάλι του καὶ διώρθωσε τὰ μακριά του μαλλιά, ποὺ ἔπεφταν καὶ τοῦ σκέπαζαν τὸ ὡραῖο του ἡλιοκαμένο πρόσωπο.

— Τί γιορτή; Κι' ὁ πατέρας μου ἔφυγε πολὺ πρωΐ, μαζὶ μὲ τὸν γέρο στρατηγὸ τὸν Ἀντίπατρο. Κι' ἦρθε κι' ὁ πατέρας σου καὶ κρατοῦσε μαζί του τὸ μεγάλο κουτὶ μὲ τὰ γιατρικά του. Ποῦ πᾶνε; Στὸν πόλεμο πάλι;

Ὁ Στέφανος γέλασε.

— Πόσο εἶσαι περίεργη, Ἄλκα! εἶπε. Ὅλα θέλεις νὰ τὰ ξέρῃς.

— Καὶ βέβαια, ἀποκρίθηκε ἡ Ἄλκα πειραγμένη λίγο. Ὅλα θέλω νὰ τὰ ξέρω. Ἢ μήπως τάχα νομίζεις πὼς ἐπειδὴ εἶμαι κορίτσι πρέπει νὰ κάθουμαι διαρκῶς στὸ σπίτι νὰ παίζω κοῦκλες; Ξεχνᾶς πὼς εἶμαι μοναχοκόρη τοῦ καπετὰν Νέαρχου;

— Στέφανε! Στέφανε!...

— Ὦ! Ὦ! καπετανοπούλα! ἔκαμε ὁ Στέφανος γελῶντας.

— Μὴ γελᾶς! Μεγάλωσα πιά, πηγαίνω κι' ἐγὼ μὲ τ' ἀγόρια στὸ γυμναστήριο, τρέχω, ρίχνω τὸ δίσκο καὶ τὸ κοντάρι καὶ προχτές, μὴν τὸ ξεχνᾶς, σὲ νίκησα στὸ τρέξιμο.

Ὁ Στέφανος κοκκίνισε. Κατέβασε τὸ κεφάλι ντροπιασμένος. Ναί, ἀλήθεια, προχτὲς τὸ κοριτσόπουλο αὐτὸ τὸν νίκησε κι' οἱ φίλοι του ἀπὸ τότε πιὰ τὸν περιγελοῦν.

— Σὲ νίκησε ἡ Ἄλκα! τοῦ φωνάζουν, σὲ νίκησε ἕνα κοριτσάκι, ντροπή σου!

Κι' ὁ Στέφανος ὡρκίστηκε ἀπὸ μέσα του γρήγορα νὰ παραβγῇ πάλι μαζί της, νὰ τὴ νικήσῃ γιὰ νὰ ξεπλύνῃ τὴν ντροπή. Δυὸ μέρες τώρα ἀκατάπαυτα τρέχει μόνος του κι' ἑτοιμάζεται.

Ἔδεσε καὶ τὸ ἄλλο σαντάλι γρήγορα-γρήγορα κι' ἔκαμε νὰ φύγῃ.

— Φεύγω! εἶπε. Βιάζουμαι.

— Δὲ θὰ φύγῃς, πρὶν μοῦ πῇς ποῦ πᾶς! ἔκαμε ἡ Ἄλκα καὶ προχώρησε ἀποφασισμένη ἕνα βῆμα ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ στάθηκε στὴ μέση τοῦ δρόμου. Τὰ μάγουλά της εἶχαν κοκκινίσει, τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια της ἔλαμπαν.

— Καλά, καλά, εἶπε ὁ Στέφανος γελαστός. Μὴ θυμώνεις. Θὰ σοῦ πῶ.

— Λέγε λοιπόν!

— Νά, ἔφεραν χθὲς ἕνα ἄγριο ἄλογο ἀπὸ τὴ Θεσσαλία. Τὸ κεφάλι του εἶναι μεγάλο σὰ βοδιοῦ καὶ γι' αὐτὸ τὸ λένε Βουκεφάλα. Σήμερα λοιπὸν θὰ μαζευτοῦν ὅλοι οἱ στρατηγοὶ στὸ γυμναστήριο καὶ θὰ δοκιμάσουν ποιὸς θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ δαμάσῃ καὶ νὰ τὸ καβαλλήσῃ. Θἄρθη κι' ὁ βασιλιᾶς.

— Κι' ὁ Ἀλέξανδρος; ρώτησε ἡ Ἄλκα μὲ λαχτάρα.

— Πρῶτος! ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος μὲ περηφάνεια.

— Καὶ θὰ δοκιμάσῃ κι' αὐτός; ρώτησε ἡ Ἄλκα.

— Δὲν πιστεύω· δὲ θὰ τὸν ἀφήσουν. Εἶναι ἀκόμα νέος καὶ ποῦ νὰ παραβγῇ μὲ τοὺς στρατηγούς!

— Τί νέος; διαμαρτυρήθηκε ἡ Ἄλκα. Εἶναι δεκαπέντε χρονῶν, πέντε ὁλάκαιρα χρόνια μεγαλύτερος ἀπὸ σένα. Ἄντρας σωστός! Ἂς τὸν ἀφήσουν καὶ θὰ δῇς...

— Τί;

— Αὐτὸς θὰ νικήσῃ! Αὐτός! φώναξε μ' ἐνθουσιασμὸ ἡ Ἄλκα. Αὐτὸς θὰ καβαλλήσῃ τὸ Βουκεφάλα!

— Μακάρι! ψιθύρισε μὲ κάποια δυσπιστία ὁ Στέφανος. Μακάρι...

— Τί! Δὲν πιστεύεις; Θὰ δῇς καὶ θὰ πιστέψῃς. Ἕνα μονάχα σοῦ ζητῶ.

— Λέγε, Ἄλκα.

— Πῶς θὰ γυρίσῃς νὰ μοῦ πῇς. Τ' ἀκοῦς;

— Ἔννοια σου, Ἄλκα. Θἄρθῶ καὶ θὰ στὰ πῶ ὅλα... Χαῖρε!

— Στὸ καλό, Στέφανε!

Ὁ Στέφανος πῆρε δρόμο. Ἡ Ἄλκα

τὸν κοίταζε νὰ τρέχη εὐλύγιστος κι' ἀλαφρὸς καὶ τὸν καμάρωνε.

—"Ε, Στέφανε! φώναξε. Στέφανε!

'Ο μικρὸς στράφηκε. Ἡ "Αλκα γέλασε:

—"Αν ἔτρεχες τόσο γρήγορα καὶ προχτές, τοῦ εἶπε περιπαιχτικά, δὲ θὰ σὲ νικοῦσα!

'Ο Στέφανος δάγκασε τὰ χείλια καὶ δὲν ἀποκρίθηκε. "Αρχισε πάλι νὰ τρέχη καὶ σὲ λίγο ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὰ μάτια τῆς "Αλκας.

'Ο ἥλιος πιὰ εἶχε ἀνεβῆ ψηλὰ στὸν οὐρανό, οἱ στενοὶ δρόμοι τῆς πολιτείας ἦταν γεμᾶτοι κόσμο, στὰ ἐργαστήρια οἱ τεχνῖτες δούλευαν κι' ἔφτιαναν λόγχες, περικεφαλαῖες, ἀσπίδες, σπαθιά, στρατιῶτες ἔβγαιναν ἀπὸ τοὺς στρατῶνες πάνοπλοι. "Ολη ἡ πολιτεία ἔμοιαζε σὰ στρατόπεδο.

Στὴ μεγάλη κυκλοτερὴ ἀγορὰ ὁ Στέφανος στάθηκε μιὰ στιγμὴ νὰ πάρη ἀνάσα. Κοίταξε γύρω του τὸ θέατρο μὲ τὶς ἄσπρες κολῶνες, τὸ μεγάλο ναὸ τὸν ἀφιερωμένο στὸ θεὸ τοῦ πολέμου, τὸν "Αρη, καὶ γύρω-τριγύρω τ' ἀγάλματα τῶν μεγάλων ἡρώων τῆς Μακεδονίας, ποὺ ἔπεσαν στὸν πόλεμο γιὰ νὰ δοξάσουν τὴν πατρίδα τους.

«Τί ὄμορφη ποὺ εἶναι ἡ Πέλλα! συλλογίστηκε ὁ Στέφανος. Τί ὄμορφη ποὺ εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας μας!»

Κι' ἀληθινά, ἡ μικρὴ αὐτὴ πολιτεία, ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ἦταν ἕνα μεγάλο χωριό, τώρα τί ὀμορφιά, τί κίνησι, τί πλοῦτος!

'Η παλιὰ πρωτεύουσα ἦταν πιὸ ψηλὰ πρὸς τὸ βορρᾶ, μέσα σὲ καταρράχτες νερὰ κι' ἄγρια δάση. Τὴν ἔλεγαν "Ε δ ε σ σ α. Τώρα ξέπεσε· θεωρεῖται ἱερὴ πολιτεία: 'Εκεῖ παντρεύουνται οἱ βασιλιάδες τῆς Μακεδονίας, ἐκεῖ καὶ θάβουνται.

'Η Πέλλα εἶναι τώρα στὶς δόξες της. Χτισμένη ἀπάνω σ' ἕνα ὡραῖο ὕψωμα, ἔχει στὰ πόδια της μιὰ βαθειὰ λίμνη μὲ καταγάλανα νερά· ὁ ποταμὸς Λ υ δ ί α ς σμίγει τὴ λίμνη μὲ τὴ θάλασσα καὶ πλῆθος καράβια μικρὰ καὶ μεγάλα ἀράζουν στὸ λιμάνι ἢ ἀνοίγουν τὰ πανιά τους καὶ φεύγουν φορτωμένα.

'Ο Στέφανος κοίταζε τὰ καράβια κι' ἡ καρδιά του χτυποῦσε:

«Πότε κι' ἐγὼ νὰ ταξιδέψω! ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του. Πότε νὰ φύγω κι' ἐγὼ μὲ τὰ καράβια σὲ μακρινοὺς τόπους!».

'Ο Στέφανος δὲν εἶχε ἀκόμα ταξιδέψει καὶ δὲ γνώριζε καμμιὰν ἄλλη πολιτεία. Πολλὰ εἶχε ἀκούσει γιὰ τὴν ξακουστὴ 'Αθήνα, πολλὰ γιὰ τὴ Θήβα καὶ τὴ Σπάρτη. 'Ο πατέρας του, ὁ Φίλιππος, ποὺ ἦταν γιατρὸς στὴ βασιλικὴ αὐλή, τοῦ μιλοῦσε συχνὰ γιὰ τὶς φημισμένες αὐτὲς πολιτεῖες κι' ὁ Στέφανος λαχτάριζε νὰ τὶς δῆ.

— Εἶσαι μικρὸς ἀκόμα, τοῦ ἔλεγε χαμογελῶντας ὁ πατέρας του. "Εχεις καιρό. Θὰ τὶς δῆς, θὰ δῆς κι' ἄλλες πολιτεῖες, ἀκόμη πιὸ μεγάλες. Μὴ βιάζεσαι!

Πέρσι μονάχα τὸν πῆρε καὶ πῆγαν στὸ μικρὸ χωριουδάκι, ὅπου γεννήθηκε ὁ πατέρας του, μακριὰ στὴν 'Ακαρνανία.

«Πρῶτα ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ προσκυνήσης τοὺς τάφους τῶν προγόνων σου», τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του.

Καὶ τὸν πῆγε στὸ μικρὸ χωριουδάκι. Θὰ εἶχε καμμιὰ πενηνταριὰ σπιτάκια χαμηλὰ σὰν καλύβια. "Ηταν σκαρφαλωμένο στὰ πλάγια ἑνὸς βουνοῦ γεμάτου ἔλατα. Εἶδε ὁ Στέφανος τὸ ταπεινὸ σπιτάκι τοῦ παπποῦ του, κι' ἔπειτα πῆγε στὸ νεκροταφεῖο· γονάτισε στοὺς τάφους τῶν προγόνων καὶ φίλησε τὸ χῶμα ποὺ τοὺς σκέπαζε.

"Αμα γύρισε πίσω, ἡ Πέλλα τοῦ φάνηκε μεγάλη, ἀπέραντη πολιτεία. Τί στρατῶνες, τί καράβια, τί γυμναστήρια, τί ναοί, τί θέατρα! Καὶ τί πλούσιο κι' ἀπέραντο τὸ παλάτι, ὅπου ζοῦσε ὁ βασιλιᾶς Φίλιππος μὲ τὴ γυναῖκα του, τὴν 'Ολυμπιάδα, καὶ μὲ τοὺς στρατηγούς του!

"Ερριξε μιὰ γρήγορη ματιὰ γύρω του ὁ Στέφανος καὶ κίνησε πάλι τρέχοντας.

— "Αργησα! ἄργησα! μουρμούριζε κι' ἔτρεχε.

"Αξαφνα, σ' ἕνα στενὸ δρομάκι, ἕνα χέρι ἁπλώθηκε καὶ τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὸν ὦμο.

— Ποῦ τρέχεις μὲ τόση βιάση, μικρέ μου Στέφανε; ἀκούστηκε μιὰ περιπαιχτικὴ φωνή.

'Ο Στέφανος σταμάτησε λαχανιασμένος. Σήκωσε τὰ μάτια κι' εἶδε ἕνα καλοθρεμμένο γέρο νὰ τὸν κοιτάζη μὲ τὰ μικρά του πονηρὰ ματάκια. Φοροῦσε ἕνα παλιὸ χιτῶνα ἀλοτρύπητο καὶ λερωμένο.

— 'Ο φιλόσοφος ὁ Καλλιοθένης! μουρμούρισε τρομαγμένος.

Τὸν φοβῶταν πολὺ τὸν παχύσαρκο αὐτὸν γεροντάκο κι' ὅταν τὸν ἔβλεπε ἀπὸ μακριὰ ἄλλαζε δρόμο νὰ τοῦ ξεφύγη. Διαρκῶς ὁ γέρος αὐτὸς τοῦ μιλοῦσε κοροϊδευτικὰ γιὰ τὸ γυμναστήριο, γιὰ τοὺς ἀγῶνες καὶ τοὺς πολέμους, κι' ἤθελε νὰ τὸν πάρη μαζί του νὰ τὸν διδάξη φιλοσοφία. «Φιλοσοφία, τοῦ ἔλεγε, φιλοσοφία θὰ πῆ ἐλευθερία. Γίνου ἐλεύθερος ἄνθρωπος!».

— Ποῦ πηγαίνεις; τὸν ξαναρώτησε. Στὸ γυμναστήριο πάλι;

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος μὲ σιγανὴ φωνή.

— Δὲν ντρέπεσαι; φώναξε ὁ Καλλισθένης. Δὲν ντρέπεσαι νὰ χάνης τὸν καιρό σου νὰ τρέχης καὶ νὰ πηδᾶς σὰν κατσίκι καὶ νὰ παλεύης σὰ χωριάτης; "Ελα μαζί μου νὰ γίνης φιλόσοφος. 'Ελεύθερος ἄνθρωπος. Καταλαβαίνεις; 'Ελεύθερος!

('Η συνέχεια στὸ ἑπόμενον)

'Απὸ τὴν ἄλλην ἄκρη τοῦ γυμναστηρίου φάνηκε νὰ μπαίνη μὲ γοργὸ βῆμα μιὰ συντροφιὰ νέοι. Θὰ ἦταν ὅλοι δεκαπέντε ὡς εἴκοσι χρονῶν.

ΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΑ ΛΙΜΑΝΑΚΙΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Τέλος ἀφοῦ ἔφερε πολλὲς βόλτες ἐντὸς τῆς παραθαλασσίας ἀγορᾶς τοῦ Βόλου, ὁ καπετὰν Ἠλίας τῆς Μπαμπλένως — καὶ ποῦ νὰ θυμηθῇ ὅλας τὰς παραγγελίας ὅσας τοῦ εἶχον φορτώσει ἀπὸ τὸ νησὶ οἱ καλοὶ πατριῶταί του! Ἔπρεπε νὰ ἦτο ὁ νοῦς του κατάστιχον τοῦ Δελχαρόγιαννου τοῦ χασάπη, ἢ ἔπρεπε νὰ ἦτο ἀποθήκη παλαιῶν πραγμάτων τοῦ γέρο-Πανᾶ, διὰ νὰ τὰ ἐνθυμῆται ὅλα, μὲ αὔξοντα ἀριθμόν, μὲ εἶδος καὶ ποσὸν καὶ ὄνομα. Ἄλλος τοῦ εἶχε δώσει προκαταβολὴν πενῆντα λεπτὰ διὰ νὰ τοῦ ἀγοράση ἕνα τρυγολόγον ἢ ἕνα κυρτὸν σουγιᾶν, «γκέκαν» καλούμενον, καὶ ἄλλος τοῦ εἶχε δώσει δύο δραχμὰς διὰ νὰ τοῦ φέρη μισὴν δουζίναν πιάτα. Ἄλλος τοῦ εἶχε παραγγείλει λαιμοδέτην, ἄλλος καπέλλον, καὶ ἄλλος ἕνα κεφαλοτύρι. Ὁ Γιάννης ὁ Ἀντώναρος τοῦ εἶχε παραγγείλει μίαν σβάρνα διὰ τὸ ἰσοπέδωμα τῶν σβώλων τοῦ χώματος μετὰ τὸ ὄργωμα, κι' ἡ Μαργαρὼ τῆς Πασσίνας τοῦ εἶχε δώσει λεπτὰ διὰ νὰ τῆς ψωνίση κουντοῦρες κόκκινες, ἢ παντόφλες μυτερές.

Ἀφοῦ ἐψώνισεν ὅλας τὰς παραγγελίας ὅπως ἐνθυμήθη, καὶ τὰς ἐπὶ πιστώσει, καὶ τὰς ἐπὶ προκαταβολῇ, καὶ τοῦ ἔμειναν ἀκόμη 1,20 ἀπὸ τὰ ξένα λεπτά, ὅσα εἶχε βάλει χωριστὰ εἰς μίαν σακκούλαν, καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸ ἀριστερὸν θυλάκιον τοῦ γελέκου, διὰ νὰ ἐπιστρέψη τὸ μικρὸν τοῦτο ποσὸν εἰς πάντα ὅστις θὰ τὸ ἀπῄτει — μὰ δὲν ἦτο τὸ μυαλό του ρολόϊ γιὰ νὰ τὰ ἐνθυμῆται ὅλα· ἕνας νοῦς, κι' αὐτὸς ρωμέϊκος — ἐμβαρκάρησε εἰς τὴν βρατσέραν, ὡς τρεῖς ὧρες νύχτα, μὲ σκοπὸν ν' ἀποπλεύση μετὰ τὰ μεσάνυκτα.

Ἐξημέρωνεν ἡ 30 Δεκεμβρίου.

Ὁ καιρὸς ἦταν γλυκὺς καὶ μαλακός. Εἶχε κάμει σφοδρὸν χειμῶνα πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

Ὁ καπετὰν Ἠλίας ἐλογάριαζεν ὅτι θὰ εἶχε καιρὸν νὰ φθάση, τὸ ἀργότερον, τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς τοῦ Ἁγίου Βασιλείου εἰς τὴν μικρὰν νῆσόν του, ἀπέχουσαν περὶ τὰ τριάντα ναυτικὰ μίλια ἀπὸ τὸν Βόλον.

Καὶ μὲ ὅλα τὰ ἐναντία καὶ τὰ ἐνδεχόμενα, καὶ ἂν τυχὸν θὰ ἠναγκάζετο ἀπὸ παρακαιρὸν νὰ πλησιάση εἰς κανὲν ἀπὸ τὰ προσφιλῆ λιμανάκια του, τὰ ἐντὸς τοῦ κόλπου ἢ τὰ ἔξω εἰς τὸ πέλαγος, — ἐπειδὴ ἦτο πολὺ συντηρητικὸς καὶ προβλεπτικός, ὡς κυβερνήτης πλοίου, καὶ δὲν τοῦ ἤρεσκε ν' ἀρμενίζη τὴν νύκτα, ἀφ' ἑσπέρας, εἰμὴ μόνον μετὰ τὰ μεσάνυκτα, ὅταν θὰ εἶχεν ἡμέραν ἐμπρός του. Τὰ λιμανάκια ταῦτα δὲν ἐχρειάζετο κατάστιχον διὰ νὰ καταριθμηθῶσιν· ἦσαν ἡ Χονδρὴ Ἄμμος, τὸ Ἐλαφοκκλῆσι, ὁ Αϊ-Σώστης, τὸ Ἀπάγκιο καὶ ὁ Χαμογιαλός. Καὶ δὲν θὰ ἦτο βεβαίως ἀνάγκη νὰ προσαιγίση εἰς ὅλα, ὅπως ἄλλοτε τοῦ εἶχε συμβῆ. Ἀλλὰ τώρα ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου εἰς τὴν νῆσόν του, διὰ νὰ ἀποβιβάση ὅλα τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰς παραγγελίας, διὰ νὰ ἑορτάσουν οἱ ἄνθρωποι τὴν Πρωτοχρονιὰ μὲ χαρὰν καὶ ὑγείαν.

Ἀφοῦ ἔπλευσε πέντε μίλλια ἐντὸς τοῦ κόλπου, εἰς τὰς τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἐσηκώθη ἄνεμος, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο νὰ ἔρχεται ἀπὸ ἄλλα μπογάζια, ἀπὸ τὰ στενὰ τὰ μεταξὺ Εὐβοίας καὶ τῆς Στερεᾶς. Ὁ ἄνεμος αὐτὸς δὲν ἦτο πολὺ σφοδρός, οὔτε κυρίως ἐνάντιος, ἀλλ' ἦτον ὀχληρός. Ἐπειδὴ ἦτο νύκτα ἀκόμη — ἤθελε τρεῖς ὧρες νὰ χαράξη, τέσσερες ὡς ποὺ νὰ βγῇ ὁ ἥλιος — κ' ἐπειδὴ ἦτον χειμώνας καιρός, ὁ καπετὰν Ἠλίας, διὰ τὸ ἀσφαλέστερον, ἐγύρισε τὴν πλώρη πρὸς τὸν γραῖον, κατὰ τὴν στεριάν, κ' ἐπῆγε κ' ἤραξεν εἰς τὴν Χονδρὴν Ἄμμον.

Μόλις ηὗρε τὸν βυθὸν ἡ ἄγκυρα, κι' ὁ ἄνεμος ἐφάνη ὅτι ἐκόπασεν ἐντὸς τοῦ κόλπου. Ἡ βοὴ ἔπαυσε νὰ ἔρχεται ἔξωθεν, ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ μικροῦ ὅρμου. Ὁ κυβερνήτης τῆς βρατσέρας, διὰ νὰ μὴ χασομερᾷ, ἐσαλπάρησε πάλιν, ἰσάρισε τὶς μποῦμπες τῶν δύο καταρτιῶν, τὰς ὁποίας μόλις εἶχε μαϊνάρει, ἔβαλε πλώρην πρὸς ἀνατολὰς κ' ἔπλευσε πρὸς τὸ Τρίκκερι, τὸ ὑψηλὸν ἀκρωτήριον, τὸ κλεῖον τὸν Παγασητικόν.

Ἀλλὰ πρὶν φθάση ἀκόμη ἐκεῖ, καὶ πρὶν δυνηθῇ εἰς τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ν' ἀντικρύση τὰς κοκκινωπὰς οἰκίας τοῦ γραφικοῦ χωρίου, εἰς τὸ ὕψος τοῦ λόφου, ὁ ἄνεμος ἐφάνη ὅτι ἐτράπη εἰς ἀνατολάς, καὶ ἤρχετο ἀντίπρωρα εἰς τὴν βρατσέραν. Ἀκόμη δὲν εἶχε χαράξει καλά! Ὁ καπετὰν Ἠλίας τῆς Μπαμπλένως ἐστράφη ἀριστερά, κ' ἐπῆγε κ' ἔρριψε τὴν ἄγκυραν εἰς τὸ Ἐλαφοκκλῆσι, τὸν μικρὸν ὡραῖον λιμενίσκον. Ἴσως ἐκεῖ ἦσαν οἱ Ἀφέται τῶν ἀρχαίων.

Ὁ ἄνεμος ἦτο πράγματι ἀπηλιώτης καὶ ὅσο πήγαινεν ἐφρεσκάριζεν. Ὁ Ἠλίας τῆς Μπαμπλένως εἶχε τόσα ἐμπορεύματα εἰς τὸ ἀμπάρι — ὀρύζια, καπνά, πάστες, βαρέλια ρωμιοῦ καὶ ρακίου — τόσας παραγγελίας εἰς τὴν κάμεραν τῆς πρύμνης. Δὲν τὸν ἔμελλεν ἂν αὐτὸς ἢ τὸ σκάφος ἐκινδύνευε, τὸν ἔμελλεν ὅμως πολὺ διὰ τὰ πράγματα τὰ ξένα.

Ἡ βρατσέρα του ἦτο συγχρόνως ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία τῆς μικρᾶς νήσου. Ὅπως λέγουν ὅτι εἰς περασμένους χρόνους, ἂν δὲν ἔστελλεν ὁ Ἰμάμης τῆς Προύσσης μήνυμα ὅτι ἔκαμε φεγγάρι, δὲν ἠδύνατο ὁ Σουλτᾶνος νὰ κάμη μπαϊράμι, καὶ ἂς ἦτον εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὁρατὸν ἀπὸ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν τὸ φεγγάρι ὀφθαλμοφανῶς, οὕτω, ἂν ἡ βρατσέρα τοῦ καπετὰν Ἠλία δὲν κατέπλεεν εἰς τὴν μικρὰν νῆσον νὰ φέρη τὰ τόσα ὀψώνια, σχεδὸν δὲν θὰ ἠδύναντο οἱ κάτοικοι νὰ κάμουν Χριστούγεννα ἢ Πρωτοχρονιὰν ἢ Λαμπρήν.

Ὁ Ἠλίας τῆς Μπαμπλένως ἦτο χρηστὸς καὶ εἰλικρινὴς ἄνθρωπος. Μίαν μόνην ἀπιστίαν εἶχε κάμει, ὅταν ἦτο πάρα πολὺ νέος — τὸ κρῖμά του τὸ εἶχεν ἐξομολογηθῆ τότε εἰς τὸν πνευματικόν, κ' ἔκτοτε τὸ διηγεῖτο εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους. Μὲ τὸ δασκάλεμα ἑνὸς γεροντοτέρου, ὅστις ἐφαίνετο νὰ εἶναι πεπειραμένος περὶ τὰ τοιαῦτα, εἶχον καταχρασθῆ δεκάδας τινὰς κεραμιδίων ἀπὸ τὰ πλινθοποιεῖα τῶν Ὠρεῶν. Ἀλλὰ μόλις εἶχε διαπραχθῆ ἡ κλοπή, ὅταν ἔκυψεν ὁ Ἠλίας νὰ λύση τὴν μπαρούμαν τῆς φελούκας διὰ νὰ ἀνέλθη εἰς τὸ πλοῖον, τεραστία σμέρνα, ἀναπηδήσασα ἀπὸ ἕνα χάραυλον ἢ θαλάμι ἐκεῖ πλησίον, τοῦ ἔφαγε τρομερὰ τὰ κρέατα τῆς ὠλένης τῆς δεξιᾶς, μὲ τοὺς θηριώδεις ὀδόντας της.

Αὐτὴ ἦτον ἡ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ διὰ τὸν νεαρὸν τότε ναυτικόν. Ἡ σμέρνα εἶχεν ἀποσταλῆ θεόθεν ὡς τιμωρός. Καὶ μετὰ εἰκοσαετίαν ὕστερον ὁ Ἠλίας ἐδείκνυε τὰς οὐλὰς τοῦ φοβεροῦ δήγματος εἰς ὅσους διηγεῖτο τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀληθέστατον, ὡς φαίνεται.

Εὐτυχῶς, μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ὁ λεβάντης ἤρχισε νὰ καταπραΰνεται, εἶτα ἐκόπασεν ὁλοσχερῶς. Ὁ καπετὰν Ἠλίας, ὅστις εἶχεν ἐξέλθει μὲ τὴν βαρκούλαν εἰς τὰ ὀλίγα βράχια τὰ ὁποῖα ἔκλειον τὸν ὅρμον, πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἠσχολεῖτο νὰ μαζώξη κογχύλια καὶ πετα-

Πέταξαν στὴ θάλασσα καὶ τὰ βαρέλια μὲ τὸ ρῶμι.

λίδας, όπου έβοσκαν εκεί εν αφθονία εις τον ίσκιον του θαλασσίου βράχου, μετά λύπης άφηκε το προσφιλές λιμανάκι του — ήτο μία ποιητικωτάτη μικρά αγκάλη του εδάφους, όπου ημέρευαν τα άγρια κύματα κ' εγυάλιζε γαλανά ο πόντος — κ' εξέπλευσε πάλιν προς ανατολάς. Τώρα θα εξήρχετο πλέον εις το ανοικτόν πέλαγος, και ο Θεός βοηθός!

Πολύ χορευτικόν και με αποτόμους λικνισμούς ήτο το πέρασμα εκείνο. Αχαλίνωτον, με τας λευκάς χαίτας των κυμάτων αδιακόπως ορθουμένας και αναπηδώσας, πλέον άγνωστον δρόμον προς τον ατελεύτητον υγρόν κύκλον, βαίνον προς το άπειρον, προς την αιωνιότητα, το πέλαγος, αναχόρταγον, είχε φάγει πολλά σκάφη και σκελετά, πολλά σκαριά πλοίων και πολλά κουφάρια ανθρώπων. Αι καλαί οικοκυράδες, αι ευλαβείς χριστιαναί γύρω εις τα χωριά και εις τας νήσους, εμαγείρευαν εξαιρέτως τον ορφόν, την συναγρίδα, και όλα τα μεγάλα νόστιμα ψάρια, αλλά πού να δοκιμάσουν την γεύσιν, να κυττάξουν το φαγί στ' αλάτι! Τα ψάρια εκείνα ήτο δυνατόν να είχαν θίξει πνιγμένους ανθρώπους, και ποία καλή Χριστιανή θα τα έβαζε ποτέ στο στόμα της;

Αφού έκαμψεν η βρατσέρα το Τρίκκερι και είχεν απομακρυνθή ως εν μίλλιον εις το πέλαγος, ήρχισε να λικνίζεται πολύ δυνατά πλευρόθεν, εξ αριστερών προς τα δεξιά. Ο άνεμος είχε ψηλώσει και τον έπηγε γραίγον.

Ο κυβερνήτης διέταξε τον ναύτην και τον μούτσον του να ποδίσουν, και στραφέντες εισέπλευσαν εις τον Άϊ-Σώστην, τον φερώνυμον όρμον, και ηγκυροβόλησαν. Α! τώρα αντίκρυζαν την ωραίαν καταπράσινον νήσον όπου ήτον ως παράδεισος φυτευμένος ανάμεσα εις τα τέσσερα πέλαγα, τα οποία τον έβρεχαν ως οι τέσσαρες ποταμοί το πάλαι τον κήπον της Εδέμ! Δεν ήσαν μακράν πλέον· απείχαν δέκα μίλλια, και να έσκαζεν ο εχθρός, ως την άλλην ημέραν την 31ην, όλοι οι άνεμοι θα εκόπαζον, και η βρατσέρα θα κατευωδώνετο εις τον πλουν της.

Ενύκτωσεν ήδη. Ο Ηλίας της Μπαμπλένως είχεν απόφασιν πριν φέξη η άλλη μέρα, μετά το μεσονύκτιον, κοντά τα χαράματα να πλεύση εις το ποθητόν τέρμα του ταξειδιού του.

Πράγματι ο Άϊ-Σώστης τους εβοήθησε, και δεν εχρειάσθη πλέον, όταν απέπλευσαν περί το λυκαυγές, να προσεγγίσουν και εις τα άλλα δύο λιμανάκια, ούτε εις το Απάγκιο, ούτε εις τον Χαμογιαλόν. Ήτο γαλήνη κατά τας πρωϊνάς ώρας. Αλλά το σκάφος δεν επροχώρει, όθεν έδεσε γιουντέκι με την φελούκαν κ' ερρυμουλκούσαν το πλοίον κωπηλατούντες, ο καπετάν Ηλίας και ο ναύτης του. Μόνον ο μικρός μούτσος έμεινεν επί της βρατσέρας κρατών το πηδάλιον.

Ατυχώς, όταν τους επήρεν η δυτική ακτή του νησιού, πελαγίσιος άνεμος σφοδρός ήλθε πάλιν εξ αριστερών, και ήρχισε να κλυδωνίζεται θλιβερά το μικρόν σκάφος. Ο Ηλίας της Μπαμπλένως και ο ναύτης του έλυσαν το γιουντέκι, ανήλθον επί της βρατσέρας κ' εχειρίσθησαν τα άρμενα και το πηδάλιον. Εμαϊνάρισαν τα πανιά, κ' έμεινε το σκάφος ξυλάρμενον.

Να διαπλεύση τις όλον τον κόλπον και το πέλαγος, ν' αράξη εις τρία λιμανάκια, την Χονδρήν Άμμον, το Ελαφοκκλήσι, και τον Άϊ-Σώστην — μόνον εις τ' Απάγκιο και εις τον Χαμογιαλόν να μη προσεγγίση — να φθάση αποκάτω από την Σκίαθον, και αντί να σε προστατεύση η χαριτωμένη ακτή του ωραίου νησιού, να σε κλυδωνίζη και να σε χορεύη διαβολικόν χορόν ο πελαγιαίος άνεμος! Και μάλιστα να εξημερώνη η Πρωτοχρονιά, και να κοντεύη η μέρα της Παραμονής να βραδειάση! Ω! αυτό, ήτο μεγάλη ατυχία, πρέπει να το ομολογήσωμεν!

Και αν τουλάχιστον ηδύνατο ο καπετάν Ηλίας, όπως έσωσε τον εαυτόν του, τους ανθρώπους του και το σκάφος, να σώση όλας τας παραγγελίας και τα εμπορεύματα! Φευ! ευρέθη διά πρώτην φοράν εις την ζωήν του εις την σκληράν ανάγκην να κάμη αβαρίαν, μερικήν! Κ' εν πρώτοις εβύθισε σιμά εις την ακτήν τρία βαρέλια ρώμι, τα οποία όμως ήτο βέβαιος ότι θα επανευρίσκοντο σχεδόν αλώβητα την επιούσαν, όταν θα έπαυεν η τρικυμία.

Η βρατσέρα ήτο εν αγωνία, μόλις δύο μίλλια μακράν του λιμένος, αντικρύ εις μίαν κρημνώδη ακτήν· πλην δεν ηδύνατο να πλησιάση. Είτα έρριψεν εις την θάλασσαν ένα σάκκον με ρύζι και δύο κάσσες με σαπούνια. Το αμπάρι άδειασεν αρκετά, κ' εξαλάφρωσε το σκάφος.

Άς έσωζε τουλάχιστον τας παραγγελίας! Αλλά 'πίσω εις την καμπίναν, σιμά εις τα ωψώνια, ήτο μία δέσμη από χαρτόνι γεμάτον από βαρέα σίδερα, εργαλεία, και στο 'πάνω ήταν ένα ψαλίδι, το οποίον είχε παραγγείλει εις τον καπετάν Ηλίαν, να της φέρη από

(Συνέχεια στη σελίδα 608)

«Σκόρπια φύλλα της ζωής μου»

Θα ήθελα να εδιάβαζαν όλοι οι νέοι το βιβλίον του ποιητού Γ. Δροσίνη «Σκόρπια φύλλα της ζωής μου», διότι πριν από όλα θα έβλεπαν την ευγένειαν, αν μου επιτρέπεται η λέξις που χαρακτηρίζει την πνευματικήν παραγωγήν της παλαιοτέρας γενεάς. Εις την εποχήν μας οι άνθρωποι άλλαξαν, χάρις εις τον διαφορετικόν πολιτισμόν, και τον ιλιγγιώδη ρυθμόν της ζωής, ύφος, τρόπον διαβιώσεως, αντιλήψεις και πολλά άλλα πράγματα και η μεταβολή αποτυπώνεται και εις την πνευματικήν παραγωγήν. Τα βιβλία των ανθρώπων της εποχής μας φέρουν μοιραίως την σφραγίδα της περιρρεούσης ατμοσφαίρας, έχουν αποτυπωμένην την ανησυχίαν πού μάς κυκλώνει, την ψυχικήν και πνευματικήν κρίσιν πού διαφαίνεται εις το τέλος του περασμένου αιώνος και πού ο Νορντάου τόσον παραστατικώς εξέθεσεν εις ένα από τα συγγράμματά του.

Το βιβλίον του ποιητού Δροσίνη πού είναι μιά μακρά εξιστόρησις περιστατικών της ζωής του, αναμνήσεις από την άλλην αυτήν εποχήν πού περικλείει τρία τέταρτα αιώνος, έχει όλην την ηρεμίαν του παλαιοτέρου πολιτισμού, αποτυπώνει την αισθηματολογίαν των ανθρώπων πού είχαν και αυτοί τας ανησυχίας των, όχι όμως και την πολύπλευρον τάσιν των σημερινών ανθρώπων. Ο αναγνώστης των «Σκόρπιων φύλλων» πλημμυρίζει από φως και σκέπτεται ότι είναι απλούς μύθος ότι ο άνθρωπος των ογδόντα ετών δεν ημπορεί να έχη θερμήν καρδίαν και να αισθάνεται όπως όλοι οι άλλοι. Τουλάχιστον το βιβλίον του ποιητού Δροσίνη διαψεύδει τον διακηρυττόμενο κανόνα.

Διά την νεωτέραν γενεάν εξ άλλου, το βιβλίο αυτό είναι ο πολυτιμότερος οδηγός, διά να γνωρίση πρόσωπα και πράγματα της παλαιοτέρας πού έχει αποτυπώσει την σφραγίδα της διαβάσεώς της εις την ιστορίαν και την πνευματικήν παραγωγήν του τόπου κατά το τέλος του περασμένου αιώνος και τας αρχάς του τρέχοντος.

Η ακολουθούσα σελίς από τα «Σκόρπια φύλλα της ζωής μου» χαρακτηρίζει το όλο βιβλίο του ποιητού Δροσίνη.

«Πρύτανις των λογίων τότε, γράφει, και γι' αυτό επίτιμος πρόεδρος του «Παρνασσού» ήταν ο μεγάλος ιστορικός μας ο Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος. Σπάνια περνούσε από το γραφείο της «Εστίας» πού την τιμούσεν ως στον θάνατόν του με την πολύτιμη συνεργασία του και εκεί τον πρωτογνώρισα. Αλλά στο εντευκτήριο του «Παρνασσού» πού έρχουνταν τα βράδια μετά τη διδασκαλία του στο Πανεπιστήμιο, να ξεκουραστή, ήμουν από τους ανθρώπους πού τον περιστοίχιζαν γιά να τον ακούν, άφθαστο στη χάρι ομιλητή. Τον βλέπω ακόμα καθισμένον σε μιά πέτσινη πολυθρόνα με τη χρυσή ταμπακιέρα του και το κάτασπρο και ραντισμένο κολώνια μαντήλι του, ν' αργοπίνη το καφέ του και να ξεχνά παρασυρμένος από κάποια πολύ χιουμοριστική διήγησί του γιά τη ζωή των πρώτων Βασιλέων της Ελλάδος και γιά τα απλοϊκώτατα ήθη των καπεταναίων υπασπιστών του Όθωνος.

Μεταξύ αυτών ήτο και ο στρατηγός Χατζηχρήστος, πού κανείς δεν τον έφθανε στην αφέλεια των τρόπων. Μιά μέρα στο βασιλικό τραπέζι πήρε το κόκκαλο από το πόδι του ψητού αρνιού και το χτύπησε αφελέστατα με το ασημένιο χαντζαράκι, βγαλμένο από το σελάχι του, απάνω στο λινό τραπεζομάνδηλο του παλατιού.

— Τί κάνεις αυτού, Στρατηγέ; τον ρώτησε μ' απορία η Αμαλία.

— Βγάνω το μεδούλι. Κι' άρχισε να ρουφά το σπασμένο κόκκαλο με μεγάλη ηδονή.

— Και είναι καλό φαΐ το μεδούλι, Στρατηγέ;

— Καλό και δυναμωτικό. Τέτοιο να τρως και του λόγου σου, Μεγαλειώτισσα, σάν τη γουρούνα θα γίνης!

Αμίμητος ήταν ο μεγάλος ιστορικός, σάν μάς ζωγράφιζε στην πιό επιμελημένη καθαρεύουσα την αποστροφή των αυλικών καπεταναίων πρός τις οικιακές ευκολίες του πολιτισμού:

Οι άνδρες εκείνοι, ειθισμένοι εις τον βίον τον ελεύθερον των αγρών και των ορέων, δεν υπετάσσοντο εις την αυλικήν δίαιταν, ούτε προκειμένου περί των φυσικών λειτουργιών του ανθρωπίνου οργανισμού. Τα ειδικά ανακτορικά διαμερίσματα ήσαν άγνωστα εις αυτούς. Κατήρχοντο τας κλίμακας των ανακτόρων, εξήρχοντο εις την οδόν Κηφισιάς και εχρησιμοποίουν τον πρώτον ατοίχιστον χώρον».

«Χρονικά της τεσσαρακονταετίας»

Η θέλησις ενός και μόνον ανδρός είναι εκείνη πού συνήθως παίζει τον μεγαλύτερον ρόλον, εις τα ωραία και μεγάλα πράγματα. Ο «Παρνασσός» υπήρξε το δημιούργημα πολύ ολίγων εκλεκτών Ελλήνων, αι νυκτεριναί όμως σχολαί του δημιούργημα της πνοής και της θελήσεως του ποιητού Βασιλειάδου.

Ο Σύλλογος Ωφελίμων Βιβλίων, πού εξήσκησε αφάνταστον επίδρασιν εις την εξέλιξιν των Ελληνικών γραμμάτων, ο σύλλογος αυτός πού η δράσις του άφηκε βαθύτατα τα ευεργετικά αποτυπώματά της εις όλον τον Ελληνισμόν, ιδία τον αλύτρωτον, είναι δημιούργημα, κυρίως, του Δημητρίου Βικέλα, του μεγαλοπνόου Χίου διανοουμένου.

Εφέτος ο σύλλογος συνεπλήρωσε ζωήν σαράντα ετών και εις αυτήν αφιέρωσεν η σημερινή διοίκησίς του ένα αξιομνημόνευτον βιβλίον «Χρονικά της τεσσαρακονταετίας 1899 — 1939».

Ο τυχερός αναγνώστης του — και λέγω τυχερός διότι το βιβλίον, μη εκδοθέν διά να κυκλοφορήση, περιήλθεν εις πολύ ολίγας χείρας — παρακολουθεί νοερώς ως παραμύθι την θεμελίωσιν της ωραίας ιδέας, την προαγωγήν του έργου και την οριστικήν κατοχύρωσιν της δράσεώς του διά δωρεών Ελλήνων μεγαλοϊδεατών και του ιδίου του Βικέλα.

ΧΡ. ΑΓΓΕΛ.

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟ ΘΑΥΜΑ, ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

«Ὅπου ἀκοῦς τραγούδια, στῆσε τὸ λημέρι σου χωρὶς ἐνδοιασμό», εἶπεν ὁ Σίλλερ. «Ὅπου βλέπεις ἀνθρώπους, ποὺ παίζουν μὲ παιδιά, προχώρησε ἄφοβα», ἔλεγε κάποτε ὁ Πεσταλότσι.

Οἱ σκέψεις τῶν δύο μεγάλων αὐτῶν σοφῶν ἔχουν κάτι τὸ κοινὸ ἀναμεταξύ τους. Γιατὶ καὶ τὰ παιδιὰ εἶναι τὰ τραγούδια καὶ τὰ θαύματα τῆς ζωῆς. Κι' ἀλλοίμονο στὴν ἀνθρώπινη κοινότητα, στὸ λαό, ποὺ δὲν τὰ βλέπει ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ καὶ ποὺ δὲν τὰ μεταχειρίζεται ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψι. Εἶναι λαός, ποὺ δὲν πρόσεξε τὰ παιδιά του, ποὺ δὲν τοὺς στρώνει τὴν ἀγάπη του στρωσίδι νὰ κοιμηθοῦν, δὲν τὰ νανουρίζει μὲ τὰ πιὸ ἁρμονικὰ νανουρίσματα τῆς ψυχῆς του, δὲν γίνεται σκαλοπάτι νἀνεβοῦν, εἶναι λαὸς καταδικασμένος νὰ ζήση κακομοίρικα, εἶναι λαὸς ποὺ δὲν πρόσεξε τὰ νιᾶτα του, ποὺ γέρασε ὄχι μοναχὰ ὀργανικά, ἀλλὰ βιολογικὰ καὶ πρὸ παντὸς ψυχικά.

Τὸ παιδὶ εἶναι ἡ ἀληθινὴ τῆς ζωῆς μας λαμπερὴ ἀχτίνα, ποὺ πρέπει νάνοίγουμε διάπλατη τὴ θύρα τῆς ὑπάρξής μας γιὰ νὰ τὴν καταυγάζη. Μέσα στὶς πιὸ σκληρὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς μπορεῖ νὰ μᾶς γεμίση μὲ μιὰ ἀναπάντεχη χαρά, μὲ κεῖνο τὸ εὐφρόσυνο συναίσθημα ποὺ γεννᾶ τὴν ἐλπίδα γιὰ καλύτερες ὧρες, γιὰ πιὸ καλὰ μέλλοντα.

Ὅταν ὁ Κύριος μιλάη πρὸς τοὺς στυγνοὺς Φαρισαίους καὶ γενικὰ τοὺς ὥριμους ἀνθρώπους, ποὺ ἀξιοῦσαν νὰ τὸν πλησιάσουν ἐμποδίζοντας τὰ μικρὰ νὰ τὸν δοῦνε, λέγει: «Ἀφῆστε τὰ παιδιὰ νἄρθουν κοντά μου. Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι σ' αὐτὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐκεῖ παρουσιάζει παραστατικὰ καὶ χειροπιαστὰ τὸ παιδὶ ὡς τὸ κέντρο καὶ τὸν κυρίαρχο τοῦ θαύματος τῆς διδαχῆς του, τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Μ' αὐτὸ θέλει νὰ πῆ ὅτι μέσα στὴν παιδικὴ ὕπαρξι δὲν φωλιάζει κακία καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ εἶναι σὰν ἥλιος φεγγοβόλος ποὺ ἀνατέλλει μέσα σὲ ἀσυννέφιαστων οὐρανῶν τὰ πλάτια. Τί θὰ γινόμαστε ἂν γύρω μας δὲν ἀκούαμε τὸ κρουσταλλένιο γέλιο τοῦ παιδιοῦ, ἂν δὲν ξαναζούσαμε μαζί του τὰ πρῶτά μας χρόνια;

Δὲν εἶναι λοιπὸν παράξενο νὰ βλέπωμε Βασιληάδες καὶ Ἀρχηγοὺς καὶ Κυβερνῆτες σοβαροὺς καὶ νουνεχεῖς νὰ παίζουν μὲ παιδιὰ καὶ νὰ εὐφραίνωνται μὲ τὴν ἄδολη χαρά τους. Συμβολικὰ μέσα στὴ χαρὰ ἐκείνη χαίρονται τὴ μελλούμενη τῶν λαῶν των χαρὰ κι' ἐλπίδα.

Ὑπῆρξε μιὰ ἐποχή, ποὺ κι' ὁ λαός μας κόντεψε νὰ γεράση. Εἶχε παραμελήσει τὸ παιδί. Δὲν τοὔδινε τὴ σημασία ποὺ ἔπρεπε καὶ δὲν τὸ εἶχε καμάρι του. Κι' ἀπὸ κεῖνο τὸν στραβὸ δρόμο, ποὺ βοηθοῦσε καὶ ἡ Πολιτεία μὲ τὴν ἀδιαφορία της, κι' ἀπὸ τὶς στραβὲς κι' ἀφύσικες ξένες διδαχὲς γεννήθηκε μέσα στὴν οἰκογένεια μιὰ παράξενη στάσι πρὸς τὸ παιδί. Εἶχε ἀναπτυχθῆ ὁ φόβος πρὸς τὸ παιδί, δηλαδὴ ὁ φόβος πρὸς τὴν εὐθύνη. Μ' αὐτὸ ὅμως ἔχανε ἡ κάθε γυναῖκα καὶ ὁ νέος ἄνδρας τὴν μεγαλύτερη χαρὰ τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης. Ἔμενε ἡ ψυχή τους καὶ τὸ σπίτι τους κλειστὰ στὴν ἀνατολὴ τῆς χαρᾶς, ποὺ ἀκτινοβολεῖ αὐτὸ τὸ μεγάλο τῆς ζωῆς τὸ θαῦμα. Κι' ἔβλεπε κανεὶς συμβιώσεις στερνὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ γάμου νὰ γίνωνται μουντὲς καὶ σκοτεινές, γιατὶ τοὺς ἔλειπε ὁ ἥλιος, τὸ παιδί.

> «Τὰ παιδιὰ τῶν Ἑλλήνων γονέων ἀνήκουν στὴν Ἑλλάδα!»
>
> Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἔτσι δημιουργόντανε οἱ στυγνοὶ ἐγωϊστές, ποὺ ἔκοβαν τὴν σύνδεσι πολὺ πρόωρα μὲ τὴν ἀληθινὴ ζωή, ποὺ κυλᾶ σὰν φλύαρο κι' ἐλπιδοφόρο ρέμα. Ἂν κάποτε μετάνοιωσαν, ἤτανε ἀργά.

Ἀφοῦ λοιπόν, ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα, τὸ παιδὶ ἀποτελεῖ τὴ σύνδεσί μας μὲ τὸ μέλλον, μὲ πόση καλωσύνη, μὲ πόση ἀγάπη πρέπει νὰ τὸ μεταχειριζώμαστε, εἴτε δικό μας εἶναι, ἀδελφάκι μας ἢ ξένο. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσο εὐεργετικὰ μπορεῖτε σεῖς, οἱ πιὸ μεγάλες, νὰ ἐπιδράσετε πάνω στὸ παιδὶ ὁδηγῶντας καὶ νουθετῶντάς το μ' ἀγάπη. Θὰ σᾶς ἀνταμείψη μὲ τὴν ἀχτινοβόλο χαρά του καὶ τὴν ἀφοσίωσί του, ποὺ δὲν ξέρει προσποίησι καὶ δὲν γνωρίζει νοθεία.

Σεῖς οἱ μελλούμενες μητεροῦλες τοῦ λαοῦ μας πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ ἀσκῆτε τὴ στοργὴ στὰ μικρά, ποὺ σᾶς τριγυρίζουν στὸ σπίτι σας ἢ στὴν ὀργάνωσί σας. Ἕνα σύνολο παιδιῶν, ποὺ σᾶς ἔχουν ἀναθέσει, εἶναι σὰν ἕνα σμῆνος πουλιῶν, ποὺ ζητᾶ τὴν ἀγάπη σας. Ἀκοῦστε καὶ κλεῖστε μέσα σας τὰ λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, σ' αὐτὴ ἀνήκουν. Γι' αὐτὸ πρέπει κι' ἀνάλογα νὰ διαπαιδαγωγηθοῦν. Δῶστε τους τὴν ψυχή σας κι' ἀρχίστε μ' αὐταπάρνησι καὶ σοβαρότητα τὸ ἔργο σας.

Πρέπει νὰ σκέπτεσθε πάντα ὅτι τὸ παιδὶ εἶναι σὰν τὸ λουλοῦδι τοῦ λωτοῦ τὸ κατάλευκο, τὸ φορτωμένο μύρα, τὸ παρθενικό. Κι' ὅταν τὸ σφίξη σκληρὸ κι' ἀνίδεο χέρι μαυρίζουν τἄσπρα του πέταλα κι' ἡ μυρωδιά του πάει χαμένη στοὺς τέσσαρες ἀνέμους. Μὲ βελουδένια δάχτυλα ν' ἀγγίζετε τὴν παιδικὴ ὕπαρξι καὶ μὲ τῆς ψυχῆς σας τὴ ζωηφόρο πνοὴ νὰ τὴ χαϊδεύετε. Νοιώσετε τὴ μεγάλη εὐθύνη, ποὺ ἔχουμε ὅλοι μας ἀπέναντι στὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ζωῆς, τὸ παιδί, καὶ μεταφέρετέ την παντοῦ, στὸ σπίτι σας, στὶς σχέσεις σας, στὴν ὀργάνωσί σας, στὴν ἰδιαίτερή σας ζωή, στὸ χωριὸ καὶ στὴν πόλι.

Ἔτσι θὰ φκιάσουμε μιὰ νέα γενεά, ποὺ θὰ ἀναγνωρίζη τὴν προηγούμενη, δὲν θὰ συγκρούεται μ' αὐτὴ — ὅπως γινόταν ὡς τὰ τώρα — γιατὶ θὰ εἶναι μιὰ στενὰ συνδεμένη συνέχεια τῆς προηγουμένης, μὲ τὰ ἴδια ἰδανικά, τὰ ἴδια ὄνειρα, τὶς ὅμοιες ἐπιδιώξεις. Γιατὶ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔγιναν ἄνδρες τῆς παληᾶς γενιᾶς καὶ τὰ παιδιὰ τῆς νέας θὰ εἶναι ὅλα «παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος».

Σ. Καρ.

Των κοριτσιών

Η ΠΑΤΑΤΑ

Είναι φυτόν άπό τήν οίκογένεια τών σολανωδών. Μπήκε στήν Ελλάδα άπό τόν Καποδίστρια καί άρχισε νά καλλιεργήται άπό τό 1880. Εύδοκιμεί είς άμμώδες καί άφθονα λιπασμένο χώμα. Τό φυτεμά της γίνεται συνήθως μέ κονδύλους ή τεμάχια κονδύλων σέ έδάφη καλώς καλλιεργημένα.

Η ξηρική πατάτα δίνει έσοδεία άπό τόν Φεβρουάριο μέχρι τόν Απρίλιο, ή δέ ποτιστική δίνει τρείς έσοδείες, κατά τόν Δεκέμβριον, Απρίλιον καί Αύγουστον. Η πατάτα μπορεί ν' άντικαταστήση εύκολα τό σιτάρι (αύτό έγινε καί κατά τόν παγκόσμιον πόλεμον), διότι ή πατάτα περιέχει μεγάλη ποσότητα άμύλου.

Πώς μπορούμε ν' άναγνωρίσωμε άν μιά πατάτα είναι κατάλληλη γιά μαγείρεμα;

1ον Παίρνομε μιά πατάτα χωρίς νά κυττάξουμε τήν έξωτερική της έμφάνισι, τήν κόβουμε σέ δυό καί τήν παρατηρούμε έάν περιέχη πολύ νερό. Αν μέ μιά έλαφρά πίεσι τό ύγρό πέφτη σέ σταγόνες, τότε ή πατάτα αύτή στό βράσιμο θάναι πολύ ύγρή καί θ' άνοίγη.

2ον Τό χρώμα της έσωτερικά πρέπει νάναι κρέμ. Εάν έχη βαθύ κίτρινο χρώμα ύπάρχει πιθανότης νά μή μαγειρευθή καλά.

3ον Τρίβουμε τά δύο κομμάτια μαζί. Γύρω στίς άκρες θά σχηματισθή ένας άφρός, πού όφείλεται στό περιεχόμενο άμυλο. Όσο περισσότερο άμυλο περιέχει, τόσον καλυτέρα είναι ή πατάτα.

Μεγάλη προσοχή πρέπει νά δίδουμε στό έξωτερικό τής πατάτας. Τό πράσινο χρώμα δεικνύει τήν παρουσία ένός δηλητηρίου όνομαζομένου σολανίνη. Είναι έπικίνδυνες οί πατάτες πού τήν περιέχουν καί δέν πρέπει νά τρώγωνται. Οί πατάτες έπίσης πρασινίζουν όταν μένουν σέ ύγρό μέρος καί φυτρώνουν. Τότε άναπτύσσεται ή σολανίνη, είς μικρότερη όμως ποσότητα. Εάν τίς φυτρωμένες αύτές πατάτες τίς χρησιμοποιήσωμε, πρέπει νά τίς κόψωμε φέτες καί νά τίς άφήσωμε σέ κρύο νερό ½ ώρα προτού τίς μαγειρέψωμε.

Γιά νά διατηρούνται οί πατάτες σέ καλή κατάστασι, πρέπει νά άποθηκεύωνται σέ δροσερό, σκοτεινό καί καλώς άεριζόμενο μέρος.

Η πατάτα κατατάσσεται στίς άμυλώδεις τροφές καί μόνη της δέν είναι άξιοσύστατος τροφή.

Πρέπει νά συνδυάζεται μέ λευκωματώδεις τροφές.

Πατάτες πουρέ

Δόσις: Μία όκά πατάτες, 100 δράμια γάλα, 50 δράμια βούτυρο φρέσκο ή κοινό έλληνικό, άνάλογο άλάτι, πιπέρι, μοσχοκάρυδο.

Διαλέγουμε καλές άσπρες πατάτες. Τί πλένουμε, τίς βράζουμε καλά μέ τά φλούδια, τίς καθαρίζουμε καί τίς βάζουμε σέ μιά κατσαρόλα, τίς άνακατώνουμε άπάνω άπό τή φωτιά γιά νά φύγη τό νερό τους, τίς περνούμε κατόπιν άπό τή μηχανή τού πουρέ (έλλείψει μηχανής τίς κοπανίζουμε μέ τό γουδί).

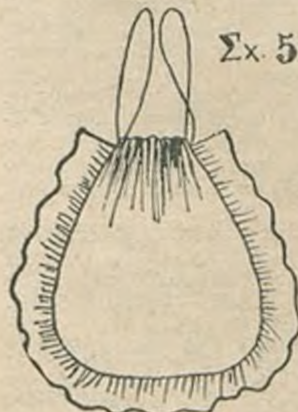
Ενώ είναι άκόμα ζεστές οί πατάτες, ρίχνουμε τό γάλα καυτό καί τό βούτυρο άν είναι φρέσκο (αύτό είναι προτιμότερον) τό λυώνουμε καί τό ρίχνουμε. Αν είναι κοινό τό καίομε λίγο βάζοντας άλάτι, μοσχοκάρυδο, άν θέλωμε καί λίγο πιπέρι άσπρο καί τά δουλεύομε καλά.

(Η ποσότης τού γάλακτος έξαρτάται άπό τήν ποιότητα τής πατάτας' άλλες άπορροφούν περισσότερο καί άλλες όλιγώτερο).

✷ ΣΑΚΚΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ✷

Ο σάκκος αύτός, όταν είναι κλειστός, δέν είναι τίποτε άλλο άπό μιά άπλή σακκούλα

διακοσμημένη μέ ένα βολάν (βλέπε σχήμα 5). Όταν όμως άνοίξη, τότε γίνεται ένα είδος ποδιάς, πού δένει μέ δυό λωρίδες στή μέση, άλλά πού έξακολουθεί νά είναι άνοικτή σακκούλα, στό σημείο πού βρίσκεται τό κορδόνι.

Κόψιμο σάκκου. Μάς χρειάζεται 1 3)8 ύφάσματος, τό όποίο μπορεί νά είναι είτε βατίστα μέ λεπτά λουλουδάκια ή βουάλλες, ή τσίτι, ή κλάρα πολύχρωμη, ή όποιδήποτε άλλο ύφασμα θέλομε. Γιά νά κόψωμε τό σάκκο πάνω στό ύφασμα, τοποθετούμεν πάνω σ' αύτό τά κομμάτια τού πατρόν μέ τόν πιό κατάλληλο τρόπο, ώστε νά έχωμε οίκονομία ύφάσματος. (Τό πατρόν τό έχομεν βγάλει προηγουμένως, σύμφωνα μέ τίς παρακάτω όδηγίες).

Ο σάκκος άποτελείται άπό 5 κομμάτια τό α, α', β, γ, δ, έκ τών όποίων τό α καί α' κόβονται όμοια (σχήμα 1) καί σχηματίζουν τό μέρος έκείνο τής ποδιάς, πού όταν κλείση φαίνεται σά σακκούλα.

Τό σχήμα 2 δείχνει τό κομμάτι τής ποδιάς πού είναι ραμμένο στό έπάνω μέρος τού ένός κομματιού τής σακκούλας.

Τό σχήμα 3 είναι μιά λωρίδα λίγο καμπυλωμένη στή μέση, πού γαζώνεται στό έπάνω μέρος τού β κομματιού, καθώς φαίνεται στή διακεκομμένη γραμμή.

Τό σχήμα 4 είναι ή λωρίδα πού θά σχηματίση τό βολάν τής ποδιάς. Τό μήκος της θά είναι μιάμιση φορά μεγαλύτερο άπό τό μήκος πού έχουν οί τρείς πλευρές (έκτός τής έπάνω) τού κομματιού α.

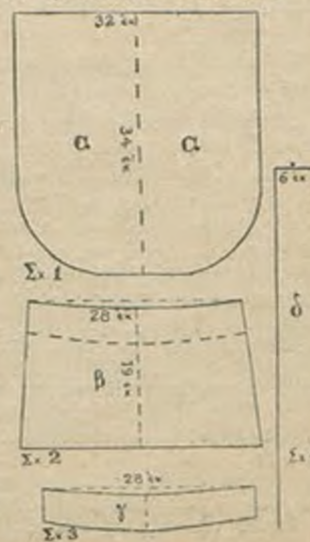
Ράψιμο σάκκου. Ενώνομε μέ γαλλική ραφή τίς καμπύλες τών δύο κομματιών α καί α', μεταξύ τών όποίων τοποθετούμεν καί τό σουρωμένο βολάν, τό όποίο μένει δύο περίπου έκατοστά χαμηλότερα άπό τήν έπάνω πλευρά τών κομματιών α καί α'.

Τό έπάνω μέρος τού κομματιού α τό ένώνομε μέ τό κάτω μέρος τού κομματιού β, (βάζοντας τήν καλή τού ένός μέ τήν άνάποδη τού άλλου) είς βάθος 1,5 περίπου έκατοστών, γιά νά περνά άπό κεί μέσα ένα μέρος τού κορδονιού πού θά σουρώνη άργότερα τή σακκούλα.

Στό έπάνω μέρος τού άλλου όμοίου κομματιού α' κάνομε ένα στρίφωμα 1,5 έκ. γιά νά περάση τό άλλο μέρος τού κορδονιού.

Γαζώνομε στό έπάνω μέρος τού κομματιού β τό γ, στά πλάγια τού όποίου ένώνομε τίς λωρίδες πού δένουν γύρω άπ' τή μέση μας.

Η ποδιά μας είναι έτοιμη καί γιά νά τή μετατρέψωμε σέ σακκούλα, δέ μάς μένει παρά νά γυρίσωμε πρός τά κάτω τίς ζώνες καί τό έπάνω της μέρος καί νά τραβήξωμε τά κορδόνια.

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ βράδυ τοῦ δείπνου εἶχε ἀποφασιστῆ νὰ κοιμηθῆ ὁ Γρηγόρης στὸν Πρωτοσπαθάρη. Δὲν ἤξεραν πότε θὰ τελειώσουν βλέπεις... μπορεῖ καὶ περασμένα μεσάνυχτα... Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχοῦν τὴν κυρὰ Σταύραινα τέτοια ὥρα. Ἐξ ἄλλου καὶ τόσες ἦσαν οἱ συγκινήσεις ποὺ δοκίμασαν ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ ὄρεξη γιὰ ὕπνο. Ἀκόμα καὶ ὁ Μιχαὴλ ἔστειλε στὸ ἀρχοντικὸ του ἕνα δοῦλο νὰ εἰδοποιήση τὴ Χρυσοβέργαινα νὰ μὴ τὸν περιμένη.

Μόλις ἔφυγε λοιπὸν ὁ Δομέστικος μὲ τὴν ἀκολουθία του, ἀνέβηκαν στὴν κάμαρα τοῦ Δημήτρη κι' ἐκεῖ πιὰ ἄρχισαν ν' ἀραδιάζουν τὶς ἐντυπώσεις καὶ τὶς παρατηρήσεις τους κι' ὁ ἕνας ἔκοβε τὸν ἄλλον γιὰ νὰ προσθέση κάτι, κι' ὅσο ἔλεγαν τόσο καὶ νέο κῦμα ἀπὸ λόγια χυμοῦσε ἀτέλειωτα, σὰν κρουνὸς ποὺ σπάζει ξαφνικὰ τὸ φλοῦδι τῆς γῆς καὶ πετιέται ἀπάνω.

Ὤ! δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια μεγαλύτερη χαρὰ καὶ γιορτάσι σὰν ὅταν ντυθῆ ἡ καρδιὰ μὲ τὶς ἐλπίδες της καὶ τὰ πλουμιστά της ὄνειρα... ἔτσι σὰν ἀρχοντοπούλα μέσα στὰ χρυσοκέντητα σκουτιά της ποὺ βγαίνει νὰ σεργιανίση τὸ βραδάκι... Τὰ ὕφανε μονάχη της καὶ τὰ κέντησε μὲ τὸ χεράκι της μέρες καὶ νύχτες σκύβοντας μὲ συλλογὴ πῶς νὰ ταιριάξη καλύτερα τὰ χρώματα καὶ τὰ πλουμιά. Καὶ τώρα καμαρώνει μέσα σ' αὐτὰ καὶ χαίρεται τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὰ νιᾶτα της.

Θὰ πέρασαν ἔτσι μιὰ ὥρα, δυὸ ὧρες ἴσως. Τ' ἀρχοντικὸ ὁλόκληρο ἡσύχαζε πιά. Ἀκόμα καὶ οἱ δοῦλοι... Καὶ ξαφνικὰ ἀκούστηκαν δυνατὰ χτυπήματα στὴ χαλκοδεμένη πόρτα τοῦ κὺρ Γρηγορᾶ...

Ἀνησύχησαν.

«Μήπως ἡ μητέρα μου δὲν εἶναι καλά;» σκέφτηκε ὁ Μιχαήλ.

«Μήπως ὁ Ἀθανάσιος...» σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης.

Αὐτὸς ποὺ χτυποῦσε ὡς τόσο εἶχε κάτι βιαστικὸ φαίνεται νὰ πῆ καὶ σημαντικὸ μαζί, γιατὶ ἀνυπομονοῦσε καὶ τὰ χτυπήματα γίνονταν ὅσο πήγαινε πιὸ συχνὰ καὶ πιὸ δυνατά.

Μ' ὅλο ποὺ ἄνοιξαν τὸ παράθυρο οἱ τρεῖς μας φίλοι, φυσοῦσε τόσο δυνατὸς ἀγέρας, ποὺ μονάχα κουρέλια φράσεων ἔφτασαν ὡς τ' αὐτιά τους, ἀρκετὰ ὅμως γιὰ νὰ καταλάβουν τί συμβαίνει.

«Ὁ Γρηγόρης Κομιτᾶς... βιαστικά... ὁ Δομέστικος παραγγέλλει... σὲ δυὸ - τρεῖς ὧρες τὸ πολὺ κάνει πανιά...».

— Δίχως ἄλλο κάτι ἐξαιρετικὸ τρέχει, εἶπε ὁ Δημήτρης, ποὺ ἀναγκάζει τὸ Φωκᾶ νὰ ταχύνη τὴν ἀναχώρησή του... Ἔστειλε λοιπὸν νὰ εἰδοποιήση τὸ Γρηγόρη νὰ ἑτοιμαστῆ...

— Σὲ δυὸ - τρεῖς ὧρες... συμπλήρωσε ὁ Μιχαήλ...

— Ἀπόψε κιόλας; Πῶς εἶναι δυνατόν! ἀπόρησε ὁ Γρηγόρης.

Ὅσα ἀκολούθησαν ὕστερα ἔγιναν τόσο γοργά, σὰ μέσα σὲ παραζάλη. Ἡ προθεσμία ποὺ εἶχε ὁ Γρηγόρης νὰ ἑτοιμάση τὰ πράματά του, ν' ἀποχαιρετήση τοὺς δικούς του κλπ. ἦταν τόσο μικρὴ καὶ οἱ συγκινήσεις ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη τόσο γοργὲς καὶ διαφορετικὲς ποὺ μόνο σὲ χοντρὲς γραμμές, νὰ ποῦμε, ἀντιλαμβανότανε τὰ περιστατικά... Σὰν ὅταν τρέχη κανεὶς γρήγορα μὲ ἄλογο καὶ ὁ ἀέρας σφυρίζει στ' αὐτιά του καὶ οἱ εἰκόνες περνοῦν δίπλα του, δέντρα, ἄνθρωποι, ζῶα καὶ συγχίζονται καὶ σωρεύονται ἡ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, ἔτσι, ποὺ καμμιὰ ἄλλη ἐντύπωση δὲν τοῦ ἀπομένει καθαρὰ παρὰ μονάχα πῶς τρέχει πολὺ γρήγορα.

Τώρα ὅμως ποὺ κάθεται μόνος ἐδῶ, τόσο μακριὰ ἀπὸ τὴν παραζάλη κείνη, μπορεῖ νὰ τὰ θυμηθῆ ὅλα τὰ περιστατικὰ καὶ νὰ τὰ ξεδιαλύνη καὶ παίρνοντας ξέχωρα τὸ καθένα νὰ γευτῆ ὅλη τὴ χαρὰ καὶ τὴν πίκρα τους.

Πρωτοπήγανε λοιπὸν στὴν κυρὰ Σταύραινα γιὰ νὰ ἑτοιμάσουν τὶς ἀποσκευὲς τοῦ Γρηγόρη. Ἕνα μεγάλο σεντούκι ἔφτασε... Ἡ καλὴ γυναῖκα τὰ ξεσκόνισε καὶ τὰ δίπλωσε καὶ τὰ τοποθέτησε ὅλα μὲ τὸ χέρι της. Κι' ὅλη τὴν ὥρα τοὔλεγε νὰ φυλάγεται, νὰ προσέχη...

— Οἱ μεγάλες στράτες ἔχουνε μεγάλα κίντυνα... Νὰ μετρᾶς τὸ λόγο καὶ τὴν πράξη σὰν τὸν τίμιο πραματευτὴ γιὰ νὰ μὴ μετανοιώσης ὕστερα ἀνωφέλευτα... Ἀγκαλὰ κι' εἶσαι φρόνιμος, μὰ ἔρχονται στιγμὲς ποὺ κι' ἡ

Ἄρχισαν ν' ἀραδιάζουν τὶς ἐντυπώσεις καὶ τὶς παρατηρήσεις τους.

φρόνεση τοῦ ἀνθρώπου κρέμεται ἀπὸ μιὰ τρίχα...

Ἔλεγε... κι' ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σκούπιζε τὰ δάκρυα ποὺ τῆς πλημμύριζαν τὰ μάτια... Μιὰ στιγμὴ πρόβαλε στὴν πόρτα καὶ ὁ ἀνηψιός της. Στὸ λιγοστὸ φῶς τοῦ λύχνου εἶδε ὁ Γρηγόρης τὸ ψυχρὸ ἀσυγκίνητο πρόσωπό του... Εἶχε στηλωμένη ἀπάνω του τὴ ματιά του, ἐπίμονη καὶ σκληρή, σὰ λεπίδι.

— Τ' ἀρχοντόπουλό μας φεύγει, τοῦ εἶπε ἡ κυρὰ Σταύραινα.

— Ποῦ πηγαίνει;

— Στὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα... Στὰ παλάτια καὶ τὰ περβόλια τῆς Βασιλεύουσας... Ἐκεῖ ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε ἐμεῖς οἱ φτωχοὶ καὶ προσχεράρηδες.

— Δὲν παραπονιέμαι... Γιὰ τοὺς ἀρχόντους εἶναι ἡ χαρὰ καὶ τὸ γλέντι, παρατήρησε αὐτὸς μὲ φανερὴ εἰρωνεία.

— Δὲν πάω γιὰ χαροκόπος, κυρὰ Σταύραινα, ἀπάντησε ὁ Γρηγόρης ποὺ πειράχτηκε. Γιατὶ μὲ κακοσυσταίνεις... Τὸ χρέος μου βρίσκεται σ' αὐτὸ τὸ δρόμο...

— Τὸ χρέος! ξαναεῖπε ὁ ἀνηψιὸς τῆς κυρὰ Σταύραινας, θαυμάζοντας τάχα... Καὶ ποιὸ εἶναι τὸ χρέος ἑνὸς ἀρχοντόπαιδου; Νὰ κοιμᾶται πάνω στὰ θρανία τῆς Μαγναύρας ἢ νὰ περνοδιαβαίνη καμαρώνοντας ἀπὸ τοὺς ἐμβόλους τῆς βασιλεύουσας ἢ νὰ στοιχηματίζη στὸν Ἱππόδρομο...

— Ἢ νὰ πολεμάη τοὺς Σαρακηνούς, τὸν ἔκοψε ὁ Μιχαήλ. Γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τὰ γυναικόπαιδα καὶ τοὺς ἀμάχους...

— Τ' ἀρχοντόπουλο πειράχτηκε; Ἂς μὲ συμπαθήση... εἶπε ὁ ἀνηψιὸς τῆς κυρὰ Σταύραινας κι' ἔκλινε τὸ κορμὶ μὲ ταπεινοσύνη, βάζοντας τὸ χέρι στὴν καρδιά του... Ὡς τόσο δὲν ξέρω νὰ ἑτοιμάζεται καμμιὰ ἐκστρατεία καὶ μ' ὅλο ποὺ κούρσεψαν χτὲς ἀκόμα τὸ μοναστήρι στὸν Ἄθωνα καὶ δὲν ἀφήκανε πέτρα ἀπάνω στὴν πέτρα... ἐγὼ μαθαίνω πῶς ὁ Δομέστικος γλεντοκοπάει καὶ δὲν τόχει σκοπὸ νὰ χαλάση τὴν ἡσυχία του.

— Γελιέσαι, φώναξε ὁ Γρηγόρης, ποὺ θεώρησε πολὺ δίκαια πῶς τ' ἄπρεπα τοῦτα λόγια προσβάλανε τὸν Φωκᾶ... Γελιέσαι... καὶ γιὰ νὰ μὴν κατηγορᾶς ἄδικα μάθε πώς, ἀπὸ καιρὸ τώρα...

Ἤθελε νὰ προστέση: «νοιάζεται νὰ δώση τὸ τελευταῖο χτύπημα γιὰ νὰ καθαρίση τὶς θάλασσες ἀπὸ τοὺς κουρσάρους»... μὰ ὁ Μιχαὴλ τοὔφραξε τὸ στόμα μὲ τὸ χέρι.

— Δὲν ἔχουμε καιρὸ γιὰ περίσσειες κουβέντες, εἶπε.

Ὁ ἀνηψιὸς τῆς κυρὰ Σταύραινας γέλασε καὶ εἶπε:

— Ἀλήθεια, δὲν εἶναι φρόνιμο νὰ μιλάη κανεὶς ἔτσι, στὰ καλὰ καθούμενα, γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Δομέστικου... γιατὶ καὶ οἱ τοῖχοι ἔχουν αὐ-

τιά... Καὶ λένε πὼς τώρα στὸ πανηγύρι πιάσανε μερικὰ ὑποκείμενα ποὺ εἴχανε ξεχάσει καὶ τ' ὄνομά τους καὶ τὸν τόπο τους. Οἱ φυλακὲς τοῦ Ἐπαρχείου εἶναι γεμᾶτες... Τώρα ὅλα τοῦτα βέβαια μπορεῖ νἆναι καὶ λόγια τῆς ταβέρνας.

— Κατάσκοποι, κατάσκοποι θἆναι, παρατήρησε ἡ κυρὰ Σταύραινα.

— Οἱ κατάσκοποι, κυρὰ Σταύραινα, παρατήρησε ὁ Δημήτρης, παίρνουν τὰ μέτρα τους καὶ δὲν πιάνονται τόσο εὔκολα.

— Πολὺ σωστά, πρόσθεσε ὁ Μιχαήλ... Ἐγὼ τὸ καλοκαῖρι συνάντησα κάποιον στὸ κτῆμα μας, ποὺ ἔλεγε πὼς ἦταν προσκυνητὴς καὶ πήγαινε στὰ Σέρβια... μὰ τριγύριζε ἐκεῖ στὰ περίχωρα μέρες καὶ μέρες... Μετανοιώνω ποὺ δὲν τὸν παράδωσα στὴν ἐξουσία, γιατὶ δίχως ἄλλο θὰ βρίσκεται τώρα ἐδῶ... Καὶ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἀπὸ κείνους ποὺ πιάσανε... Εἶμαι σχεδὸν βέβαιος.

Λέγοντας τοῦτα εἶχε καρφώσει τὰ μάτια στὸν ἀνηψιὸ τῆς κυρὰ Σταύραινας. Κεῖνος φάνηκε πὼς κιτρίνισε, μ' ὅλο ποὺ τὸ φῶς ἦταν πολὺ λίγο, καὶ γύρισε κατ' ἀλλοῦ τὸ πρόσωπο... Αὐτὸ τὸ θυμᾶται καλὰ ὁ Γρηγόρης γιατὶ τοῦ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση. Τί ἤθελε ἄράγε νὰ πῇ ὁ Μιχαήλ; Δὲν τοῦ εἶχε κάνει ποτὲ λόγο γιὰ τὸ περιστατικὸ αὐτό... Μὰ κι' ὅταν πιὸ ὕστερα τοῦ ζήτησε ἐξηγήσεις, ἀπόφυγε νὰ τοῦ ἀπαντήση...

— Πήγαινε τώρα ἐσύ, εἶπε, κι' αὐτὸ εἶναι δική μας δουλειά...

Ὤ! δίχως ἄλλο κάτι κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτή!

Ὕστερα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν τοῦ ἦταν ὁλότελα ἀδιάφορος... Νά, ὅπως ὁ πρῶτος, νὰ ποῦμε, ποὺ θὰ συναντοῦσε ἔτσι τυχαία μπροστά του... Δὲν μποροῦσε ἀκριβῶς νὰ ξεχωρίση... μὰ κάποια στενοχώρια αἰσθανότανε... Ἀπόφευγε τὸ βλέμμα του καὶ μ' ὅλο ποὺ πολλὲς φορὲς ὁ ξένος προσπαθοῦσε ν' ἀνοίξη μαζί του κουβέντα, αὐτὸς τὸν ἀπόφευγε.

Νὰ ἦταν ἄράγε ἀφορμὴ ἡ παράξενη, καταπληκτικὴ ὁμοιότητα ποὺ σχεδὸν τὸν ἐτρόμαζε; Μὰ γιατί;

* * *

Ἕνα κῦμα σηκώθηκε ὁλόρθο μπροστὰ στὴν πρῶρα τοῦ δρόμωνα, κατάμαυρο καὶ φοβερίζοντας, μὲ ἀφρισμένη τὴν κορφή του, κι' ἀφοῦ πισωδρόμησε μιὰ στιγμὴ γιὰ νὰ μαζέψη θαρρεῖς, ὅλη του τὴ δύναμη, ρίχτηκε ὕστερα σὰ λιοντάρι... Ἕνας φοβερὸς κρότος ἀκούστηκε... καὶ τὸ καράβι ὁλόκληρο πλημμύρισε στοὺς ἀφρούς.

Ὁ Γρηγόρης βράχηκε ἀπὸ τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια... Κι' ὅμως ἔνοιωθε μιὰ τέτοια ἄγρια χαρὰ στὴν καρδιά του!... Σὰ νἆχε σκαρώσει ὁ ἴδιος μὲ τὰ χέρια του, τὸ γερὸ τοῦτο πλεούμενο... Ἔκοψε τὰ δέντρα ἀπὸ τὰ δάση καὶ τ' ἁρμολόγησε κι' ἔφτιαξε τὸ σκαρί, τ' ἀρμάτωσε καὶ τὄρριξε στὴ θάλασσα γιὰ νὰ παλέψη μὲ τὸ πιὸ ἀνήμερο στοιχειὸ τῆς πλάσης. Καὶ νά, ποὺ τὸ νικοῦσε τώρα. Δὲν τὸ ξεκαθάριζε ὁλότελα μέσα του, μὰ ἔνοιωθε πὼς ὁ ἀγώνας τῶν ἀνθρώπων εἶναι κοινός... Ὁ καθένας προσφέρει ὅ,τι μπορεῖ κι' ὅλοι μαζὶ χαίρονταν τὸ κέρδος καὶ μοιράζονταν τὴ χαρὰ τῆς νίκης.

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΘΕΑΜΑΤΑ

Α'. ΕΠΙΒΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

Ὅλοι βέβαια ξέρουμε τὸ ἀρχαῖο κλασσικὸ θέατρο, τὴν μεγάλη αὐτὴ πνευματικὴ κατάκτησι τῶν κλασσικῶν Ἀθηνῶν. Ἐπίσης ξέρουμε ὅτι ἡ θεατρικὴ καὶ ἡ τραγικὴ τέχνη, ἀπὸ τὴν Ἀθήνα διαδόθηκε σ' ὅλη τὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα, κι' ἀγαπήθηκαν ξεχωριστά, σὰν καλὲς τέχνες, ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ φῦλα. Μετὰ τὶς κατακτήσεις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τὴν ἐπέκτασι τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ στὴν Ἀνατολὴ καὶ τὴν Ἀφρική, ἡ θεατρικὴ τέχνη καὶ τὰ ἑλληνικὰ θεατρικὰ ἔργα διεδόθηκαν καὶ ἀγαπήθηκαν καὶ στὶς νέες αὐτὲς μακρινὲς χῶρες. Ὅταν τὸ κέντρο τοῦ κόσμου μεταφέρθηκε ἀπὸ τὶς μεγάλες ἑλληνιστικὲς πόλεις (Ἀλεξάνδρεια, Ἀντιόχεια) στὴν Ρώμη, πάλι τὸ ἑλληνικὸ θέατρο δὲν πέθανε, ἀλλὰ ἀκολούθησε κι' αὐτὸ τὸ πνευματικὸ καὶ ἐκπολιτιστικὸ ρεῦμα στὸ νέο κέντρο τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Ρώμη ὅμως δὲν στάθηκε τόπος κατάλληλος γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τοῦ θεάτρου. Ἡ ψυχολογία τῶν Ρωμαίων ἦταν πολὺ διαφορετικὴ ἀπ' τὴν ἑλληνικὴ ψυχολογία, καὶ προτιμοῦσαν τὰ βάρβαρα σπὸρ τῶν μονομαχιῶν καὶ τῶν θηριομαχιῶν ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ κλασσικὸ θέατρο. Μόνο οἱ Ρωμαῖοι ἀριστοκράτες, ποὺ εἶχαν ἑλληνικὴ μόρφωσι, ἀγαποῦσαν νὰ βλέπουν παραστάσεις ἑλληνικῶν τραγῳδιῶν ἢ κωμῳδιῶν, ἐνῷ ὁ λαὸς προτιμοῦσε τὴ φρίκη τῶν σφαγῶν στοὺς Ἱπποδρόμους.

Στὴν ἑλληνιστικὴ Ἀνατολὴ ὅμως τὰ πράγματα στάθηκαν διαφορετικά. Τὸ θέατρο ἀγαπήθηκε ἀπ' ὅλες τὶς τάξεις τοῦ λαοῦ κι' ἔτσι μπόρεσε νὰ ζήση ἔξη ὁλόκληρους αἰῶνες μετὰ τὴν ἐπικράτησι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἔτσι, ἀπὸ διάφορες πληροφορίες ποὺ μᾶς δίνουν οἱ συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς, ξέρουμε ὅτι στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸν 5ο αἰῶνα μ. Χ. ὑπῆρχε θέατρο, ὅπου ἐπαίζοντο ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἔργα. Ἐπίσης ξέρουμε ὅτι καὶ στὴν Ἀντιόχεια λειτουργοῦσαν τέσσερα θέατρα, ὡς τὸν 6ο αἰῶνα μ. Χ. Ὁ Χριστιανισμός, ποὺ στάθηκε ἐχθρὸς κάθε ἐπιβιώσεως τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, πολέμησε φοβερὰ καὶ τὸ θέατρο. Ἡ ἀγάπη ὅμως τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ἀρχαία αὐτὴ πνευματικὴ τέρψι ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε χρειάστηκαν μεγάλοι ἀγῶνες ἐκ μέρους τῆς νέας θρησκείας, γιὰ νὰ ἐξουδετερωθῆ ἐντελῶς. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς (6ος αἰῶνας) εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔδωσε τὸ τελευταῖο κτύπημα στὸ θέατρο, προστάζοντας νὰ κλείσουν ὅλα τὰ θέατρα ποὺ λειτουργοῦσαν στὸ Κράτος του. Βέβαια δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμε ὅτι τὸ ἀρχαῖο κλασσικὸ θέατρο κρατιῶταν στὸ ὕψος ποὺ εἶχε κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Εἶχε πολὺ παρακμάσει. Ἕνας μάλιστα κλάδος του, πρὶν ἀπὸ τὸν τελικὸ θρίαμβο τοῦ Χριστιανισμοῦ (4ος αἰῶνας), χρησίμευε γιὰ νὰ διακωμῳδῆται ἡ νέα θρησκεία, καὶ κυρίως τὰ μυστήρια τοῦ Χριστιανισμοῦ. Νὰ π. χ. πῶς παρῳδοῦσαν τὸ μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος: Ἀνέβαζαν στὴ σκηνὴ ἕνα βαρέλι γεμᾶτο νερό. Δυὸ ἠθοποιοὶ ἔκαναν τοὺς Χριστιανοὺς ἱερεῖς, ἐνῷ ἕνας ἄλλος τὸν Νεοφώτιστο. Οἱ δῆθεν παπάδες βουτοῦσαν τὸν Νεοφώτιστο στὸ νερὸ καὶ μετὰ τὸν ἄφηναν βρεγμένο ἀπάνω στὴ σκηνὴ νὰ φωνάζη, ἀνάμεσα σὲ κωμικοὺς μορφασμοὺς καὶ χυδαιολογίες, ὅτι δέχθηκε τὴ Θεία Χάρι!

Μετὰ τὴ νίκη τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τοῦ θεάτρου, ὡς μόνη διασκέδασι τοῦ λαοῦ μένει ὁ Ἱππόδρομος μὲ τὰ βάρβαρα ρωμαϊκὰ θεάματά του καὶ τὰ θεάματα τῶν δρόμων. Τόσο πολὺ μάλιστα εἶχαν ἀποξενωθῆ οἱ Μεσαιωνικοὶ πρόγονοί μας ἀπὸ τὸ κλασσικὸ θέατρο, ὥστε ἡ λέξις «θέατρο» εἶχε γι' αὐτοὺς τὴν σημασία τῆς γελοιοποιήσεως (ἔγινε θέατρο= ἔγινε ρεζίλι) καὶ ἡ λέξις δρᾶμα ἐσήμαινε τὴν περίεργη διήγησι! Ἀκόμα καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἠθοποιοῦ ἐθεωρεῖτο ἄτιμο.

* * *

Τώρα λίγα λόγια γιὰ τὰ θεάματα τῶν δρόμων: Τόποι κατάλληλοι γιὰ τὴν ἐπίδειξι τέτοιων θεαμάτων ἦταν αἱ πλατεῖες καὶ οἱ δρόμοι τῶν πόλεων. Ἐπίσης εὐκαιρία γιὰ τὴν παρουσίασι τῶν μιμικῶν καὶ ἀκροβατικῶν θιάσων ἦταν οἱ μεγάλες Ἐμποροπανηγύρεις τῆς Χριστιανωσύνης. Ἀπ' αὐτὲς τρεῖς κυρίως μᾶς εἶναι γνωστές: Ἡ μία στὴν 26 Σεπτεμβρίου, τὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, στὴν Ἔφεσο, ἡ ἄλλη στὶς Χῶνες τῆς Φρυγίας καὶ ἡ τρίτη στὶς 26 Ὀκτωβρίου στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου. Στὰ πανηγύρια αὐτὰ μαζευόταν πολὺς κόσμος ἀπ' ὅλη τὴν Αὐτοκρατορία γιὰ ἐμπορικοὺς λόγους, ὅπως γίνεται καὶ σήμερα στὶς διεθνεῖς ἐκθέσεις. Εἶναι λοιπὸν εὔκολο νὰ φαντασθῇ κανεὶς ὅτι οἱ πλανόδιοι θίασοι εὕρισκαν ἐκεῖ κατάλληλο ἔδαφος γιὰ νὰ ἐπιδείξουν τὴν τέχνη τους.

Ἀλλὰ τί εἴδους παραστάσεις ἔδιναν αὐτοὶ οἱ θίασοι; Αὐτὸ θὰ ἐξετάσωμε τώρα σύντομα καὶ μὲ λίγα λόγια: Ἡ πιὸ ἀγαπητὴ διασκέδασι τῶν δρόμων γιὰ τοὺς Βυζαντινοὺς ἦταν ἡ ἄρκτος, ἡ μ ι μ ώ, ὅπως τὴν ἔλεγαν. Συνήθως τὶς ἀρκοῦδες αὐτὲς κρατοῦσαν ἀτσίγγανοι ἢ Βούλγαροι. Πρῶτο μέρος τοῦ προγράμματος ἦταν ὁ χορὸς τοῦ ζώου καὶ δεύτερο ἡ ἐκτέλεσις διαφόρων ἀσκήσεων κατὰ μίμησι τῶν ἀνθρώπων. Ἀναφέρεται μάλιστα μιὰ ἀρκούδα, ποὺ ἐμιμεῖτο τοὺς δικαστές! Ἄλλο εἶδος θεάματος τῶν δρόμων ἦταν τὰ ν ε υ ρ ό σ π α σ τ α, ξύλινα ἀνθρωπάρια, μὲ τὰ ὁποῖα ἔδιναν θεατρικὲς κωμικὲς παραστάσεις, σὰν τὸ σημερινὸ κουκλοθέατρο. Ἐπίσης ἀπὸ τὰ πιὸ συχνὰ θεάματα ἦταν καὶ οἱ ταχυδακτυλουργοί, οἱ π α ρ ο φ θ α λ μ ι σ τ α ί, ὅπως τοὺς ἔλεγαν οἱ Βυζαντινοί. Οἱ συγγραφεῖς μᾶς πληροφοροῦν ὅτι οἱ ταχυδακτυλουργοὶ κάρφωναν καρφιὰ στὸ κεφάλι τους, κατέπιναν σπαθιά, ἄνοιγαν πληγὲς καὶ τὶς γιάτρευαν ἀμέσως καὶ τὸ καταπληκτικώτερο, ζωγράφιζαν ἕναν κόρακα, ἔλεγαν μερικὰ παράξενα λόγια, καὶ τὸ ζωγραφισμένο πουλὶ πετοῦσε φωτιές! Ἄλλο εἶδος θεαμάτων τῶν δρόμων ἦταν οἱ ἀκροβάτες. Ὁ ἱστορικὸς Γρηγορᾶς μᾶς λέει ὅτι ἕνας τέτοιος θίασος στερέωνε στὴ γῆ δυὸ ψηλὰ κατάρτια, τέντωνε στὴν κορυφή τους ἕνα σκοινί, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω ἀνέβαιναν οἱ ἀκροβάτες καὶ εἴτε στεκόνταν μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ τὰ πόδια ἐπάνω, εἴτε περπατοῦσαν στὸ σκοινὶ βαστῶντας στὴν ἀγκαλιά τους ἕνα παιδί, εἴτε ντυνόνταν καὶ γδυνόνταν, περπατῶντας συγχρόνως στὸ τεντωμένο σκοινί, εἴτε βάζοντας στὸ κεφάλι τους ὄρθιο ἕνα ρόπαλο κι' ἀπάνω στὸ ρόπαλο, ἕνα ποτήρι νερό!! Τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνο καὶ πολλὲς φορὲς οἱ ἀκροβάτες ἔπεφταν καὶ σκοτώνονταν. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ Κομνηνοῦ ἀναφέρεται ἕνας τραγικὸς θάνατος Σαρακηνοῦ ἀκροβάτου, μέλους τῆς ἀκολουθίας τοῦ Σουλτάνου τοῦ Ἰκονίου, ποὺ τότε εἶχε ἐπισκεφθῆ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ὁ Σαρακηνὸς αὐτὸς μάζεψε μιὰ μέρα τὸν λαὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως στὸν Ἱππόδρομο καὶ δήλωσε ὅτι θά... πετάξῃ! Πραγματικὰ ἀνέβηκε σ' ἕνα ψηλὸ πύργο τοῦ Ἱπποδρόμου φορῶντας ἕνα ἄσπρο λινὸ μανδύα, ποὺ ἀπὸ τὴν μέση καὶ κάτω τὸν εἶχε διασκευάσει σὰν μεγάλη ἀνοιχτὴ ὀμπρέλλα. Στάθηκε στὴν ἄκρη τοῦ πύργου καὶ ζυγιάζοντας τὸ κορμί του στὸ κενό, περίμενε νὰ φυσήξῃ εὐνοϊκὸς ἄνεμος, ἀλλὰ ὁ λαὸς ποὺ ἀνυπομονοῦσε νὰ ἀπολαύση τὸ θέαμα τοῦ φώναζε: «Πέταξε λοιπὸν Σαρακηνέ, ὡς πότε θὰ μᾶς βασανίζῃς περιμένοντας τὸν ἄνεμο;» Ἡ βιασύνη τῶν θεατῶν ἔκανε τὸ δυστυχισμένο Σαρακηνὸ νὰ πηδήση πρὶν τῆς ὥρας του, κι' ἔτσι τὸ πείραμα ἀπέτυχε κι' ὁ κακότυχος ἀκροβάτης κομματιάστηκε πέφτοντας μὲ ὁρμὴ στὸ ἔδαφος.

Στὸ ἑπόμενο σημείωμά μας θὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ θρησκευτικὸ θέατρο τῶν Βυζαντινῶν καὶ γιὰ τὰ θρησκευτικὰ θεατρικὰ ἔργα τοῦ Μεσαίωνος, τὰ «μυστήρια».

Β.

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΗΜΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ

Ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν ἔχει ἀρχίσει σ' ὁλόκληρη σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα. Ὅποιος μπορεῖ νὰ φέρη ὅπλο, ἀφίνει κάθε του ἀσχολία καὶ μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμὸ τρέχει νὰ προσφέρη τὶς ὑπηρεσίες του καὶ τὴν ζωή του στὸν ἱερὸ ἀγῶνα τῆς φυλῆς.

Ἕνας , ἀπὸ τὰ ἄπειρα ἡρωϊκὰ παλληκάρια τοῦ 21, ποὺ ἀψήφησαν μὲ ὑπερηφάνεια τὸ θάνατο καὶ ἔδωσαν τὴ λευτεριὰ στὴ σκλαβωμένη Ἑλλάδα, εἶναι καὶ ὁ Δῆμος Φράγκος, ἀπὸ τοὺς Δελφοὺς τῆς Παρνασσίδος.

Ἀπὸ μικρὸς δὲν μπορεῖ νὰ ζήση κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς σκλαβιᾶς καί, ψυχὴ ἀνήσυχη καὶ φλογερὴ ὅπως εἶναι, γίνεται ναυτικὸς καὶ ἀκολουθεῖ τὴν τύχη τῶν ρωσσικῶν ἐμπορικῶν καραβιῶν. Ἡ μεγάλη φιλοπατρία του τὸν ἔχει ὁδηγήσει στὶς τάξεις τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ ἀπὸ τὶς πρῶτες ὧρες τοῦ κινήματος βρίσκεται πάλι στὴν πατρίδα του, ἕτοιμος νὰ θυσιασθῆ εἰς τὸν ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνα.

Ἀκράτητος ἀπὸ ἐνθουσιασμό, μόλις πάτησε τὸ πόδι του στὴ στεριά, ἔξω ἀπὸ τὰ Σάλωνα, στοὺς ὀρεινοὺς Δήμους τῆς Παρνασσίδος, στρατολογεῖ μερικὰ παλληκάρια καὶ συγκροτεῖ δικό του σῶμα, γιὰ τὴν συντήρησι τοῦ ὁποίου ξοδεύει ὅλες του τὶς οἰκονομίες, ποὺ εἶχε κάμει κατὰ τὰ δέκα χρόνια τῆς ναυτικῆς του ζωῆς.

Ἁγνὸς καὶ φλογερὸς πατριώτης, παίρνει μέρος μὲ τὸ σῶμά του στὴν πολιορκία τῶν Σαλώνων τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1821, μαζὶ μὲ τὸν Πανουργιὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὁπλαρχηγούς, καὶ δὲν μένει μάχη στὴ Στερεὰ Ἑλλάδα ποὺ νὰ μὴ λάβη μέρος, ἄλλοτε ὡς πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Γκούρα καὶ ἄλλοτε ἀρχηγὸς δικοῦ του σώματος. Παντοῦ καὶ πάντοτε, μέχρι τῆς τελευταίας μάχης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, στὴν Πέτρα τῆς Βοιωτίας, ὡς ἀρχηγὸς σώματος, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου, διακρίνεται γιὰ τὴ μεγάλη του παλληκαριὰ καὶ τὸ παράτολμο θάρρος του, ποὺ ἔφθανε, ὅλες τὶς φορές, νὰ μὴ λογαριάζη τὸ θάνατο γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδος του.

Ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης, φίλος τοῦ ἥρωος, γράφει γι' αὐτόν: «Ὁ καλὸς οὗτος πατριώτης καὶ ἄξιος πολεμιστής, δὲν ἔλειψεν ἀφ' ὅσους πολέμους συνεκροτήθησαν ἀναμεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν διαφόρων κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἐχθρικῶν στρατευμάτων. Νομίζομεν περιττὸν νὰ ἀπαριθμήσωμεν λεπτομερῶς τὰς μάχας, τὰ ἀριστουργήματα, τὰς κινδυνώδεις περιστάσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, διότι ὅλοι οἱ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Στερεὰν Ἑλλάδα ἀγωνισθέντες τὸ γνωρίζουσι. Εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἰσμαὴλ μπέη μάχην τῶν Σαλώνων, ἀφοῦ ἔδειξεν ἱκανὰς ἀριστεύσεις, ἔλαβε καὶ πληγὴν εἰς τὶς πλάτες, τὴν ὁποίαν μὲ πόνους «δριμεῖς» καὶ ἔξοδα ἁδρὰ ἐθεράπευσεν ἐξ ἰδίων του. Εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος ἦτο πρῶτος εἰς τοὺς λοιποὺς συμπατριώτας του στρατιωτικούς».

Ὁ ἥρως Δῆμος Φράγκος σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως γίνεται ὁ ἀκούραστος πολεμιστὴς καὶ ὁ συνεπίκουρος κάθε μεγάλης μάχης στὴν Ἀνατολικὴ Στερεὰ Ἑλλάδα.

Στὸ σωζόμενο αὐτόγραφο ἡμερολόγιό του ἀναγράφονται 32 μάχες, στὶς ὁποῖες ἔλαβε μέρος. Ἀπὸ τὶς μάχες αὐτὲς οἱ σπουδαιότερες εἶναι, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ πολιορκία τοῦ κάστρου τῶν Σαλώνων, ἡ μάχη τῆς Χαλκομάτας κατὰ τοῦ Ὀμὲρ πασᾶ, ἡ θρυλικὴ μάχη στὸ ἱστορικὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς μὲ τὸν Ὀδυσσέα Ἀνδροῦτσο, ἡ μάχη τῶν Βασιλικῶν κατὰ τοῦ Μπαϊρὰμ πασᾶ μαζὶ μὲ

τὸν Δυοβουνιώτη καὶ τὸν Πανουργιᾶ... Κατὰ τὰ ὑπόλοιπα ἔτη ἐπολέμησε στὴ μονὴ τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, στὴ Δόμβραινα κατὰ τοῦ Μουσταφάμπεη, στὰ Σάλωνα κατὰ τοῦ Ἰσμαὴλ μπέη, ὅπου καὶ πληγώθηκε βαριὰ στὴν ἀριστερὴ ὠμοπλάτη, στὰ Τοπόλια τῶν Σαλώνων. Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ ἥρως, εὑρεθεὶς μὲ ἄδειανὰ ὅπλα, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ μιὰ ἐλιὰ καί, καθὼς περνοῦσαν οἱ Τοῦρκοι ἱππεῖς, ἅρπαξε ἕνα ἄλογο ἀπὸ τὴν οὐρά, τὸ σταμάτησε καὶ ἔριξε κάτω τὸν ἱππέα, τὸν ὁποῖον καὶ ἐσκότωσε. Τὸ κατόρθωμα τοῦτο ἡ λαϊκὴ μοῦσα τὸ ἐξύμνησεν:

«...ὁ Φράγκος ἀπὸ τὴν οὐρὰ
ἔρριχνε τοὺς ντελῆδες...»

Τέλος στὴ μάχη τῆς Πέτρας, στὴ Βοιωτία, μαζὶ μὲ τὸν Ὑψηλάντη, συνετέλεσε στὴν αἰσία ἔκβασί της, γιατί, κατὰ τὴν κρισιμώτερη στιγμὴ τῆς μάχης, ρίχτηκε ἀκράτητος μὲ τοὺς ἄνδρες του κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ἔτρεψε σὲ ἄτακτο φυγή, σκοτώσας τὸν Ἀγᾶ, τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε τὴν ἀργυροποίκιλτη σπάθη, ἡ ὁποία καὶ σώζεται ἀκόμη.

* * *

Μετὰ τὴν κήρυξι τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ ἥρως Δῆμος Φράγκος ἔζησε στὰ Σάλωνα, μακριὰ ἀπὸ κάθε κίνησι, τιμηθεὶς γιὰ τὶς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίες του μὲ παράσημα καὶ βαθμούς.

Ὁ Δῆμος Φράγκος ἦταν ἀπὸ τοὺς ἐλαχίστους ἀγωνιστὰς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος, οἱ ὁποῖοι ἀρνήθηκαν νὰ πάρουν τὰ δοθέντα, παρὰ τοῦ ἀποκατασταθέντος Κράτους «Ἐθνικὰ φαλαγγιτικὰ» κτήματα.

Ἁπλᾶ καὶ ὑπερήφανα, μὲ τὸν ἁρμόζοντα σεβασμόν, ἀπάντησε στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι «εὐχαριστεῖ διὰ τὴν τιμὴν ποὺ τοῦ γίνεται, ἀλλ' ἂς τὸν ἔχουν παρητημένον ἀπὸ τὰ κτήματα. Ἐπολέμησε γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ δὲν τῆς ζητᾶ ἀμοιβήν».

Ὁ σεμνὸς ἥρως δὲν ἐπεδίωξε τὴν ἐπιδεικτικὴν δόξαν, οὔτε θέλησε νὰ διαφημισθῆ... Παρέμεινε, σὰν ἄλλη ἁγνὴ Ἑστιάς, πιστὸς θεράπων τῶν δύο θεῶν, τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἐλευθερίας, μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ πέθανε σὲ βαθὺ γῆρας, μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ ὑποστρατήγου, στὴν ἀγαπημένη του καὶ ἐλεύθερη πατρίδα, τὰ Σάλωνα.

Κοσμᾶς Ἰ. Βέρροιος

Μιὰ ὡραία κινέζικη παράδοσι

* ΠΩΣ ΦΥΤΡΩΣΕ ΤΟ ΤΣΑΪ *

Τὴν παληὰ ἐποχή, ἐδῶ καὶ δεκατέσσερις αἰῶνες, λέει μιὰ Κινέζικη παροιμία, ἕνας θεοσεβούμενος ἄνθρωπος ποὺ ὠνομαζόταν Ντάρμα, ξεκίνησε ἀπὸ τὶς Ἰνδίες κι' ἔφτασε στὴν Κίνα γιὰ νὰ διδάξη τοὺς Κινέζους τὶς ἐντολὲς τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ.

Ὁ Ντάρμα αὐτός, προσευχόταν ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ καὶ γιὰ νὰ δώση τὸ παράδειγμα στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπέβαλλε τὸν ἑαυτό του σὲ ἄπειρες στερήσεις. Νήστευε καὶ παρακαλοῦσε μέρα καὶ νύχτα τὸ θεὸ νὰ τὸν βοηθήση στὴ μεγάλη του προσπάθεια. Πολλὲς φορὲς ὅμως ἡ κούρασι τὸν ἔπαιρνε καὶ τότε κοιμῶταν ὧρες πολλές. Γιὰ ν' ἀποφύγη τὸν ὕπνο, ὁ ἅγιος αὐτὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ μπορῆ χωρὶς διακοπὴ νὰ προσεύχεται καὶ νὰ νηστεύη σκέφθηκε νὰ ξερριζώση τὰ ματόκλαδά του καὶ νὰ τὰ θάψη μέσα στὸ ἔδαφος. Ἔπειτα ἀπὸ καιρὸ στὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ φύτεψε τὰ τσίνουρα τῶν ματιῶν του ὁ εὐσεβὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, φύτρωσε ἕνα ὡραῖο καὶ μυρωδᾶτο φυτό. Τότες, ὁ Ντάρμα, ἔκοψε τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ αὐτοῦ καὶ τὰ χρησιμοποίησε γιὰ τροφή. Ἀμέσως δοκίμασε μιὰ ζωηρὴ ἔκπληξι. Ἡ τροφὴ ἐκείνη τοῦ ἔδιωχνε τὸν ὕπνο, τοῦ ζωογονοῦσε τὸ μυαλό του καὶ τοῦ ἔδιδε καινούργιες δυνάμεις. Χωρὶς λοιπὸν νὰ χάση καιρὸ συνέστησε στοὺς ὀπαδούς του νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ φυτὸ αὐτὸ γιὰ τροφή, κι' ἔτσι διαδόθηκε ἡ χρῆσι τοῦ τσαγιοῦ, σ' ὅλη τὴν Κίνα.

Οἱ Ὁλλανδοὶ τυχοδιῶκτες μετέφεραν τὸν 17ον αἰῶνα τὸ τσάϊ ἀπὸ τὴν Κίνα στὴν Εὐρώπη.

Τα Σκαπανάκια μας

1) Ἀνδρέας Κωστόπουλος ἐκ Νεοχωρίου Σερρῶν. 2) Εὐαγγελία Τροβᾶ, ἐκ Λίμνης Βαθέος Σάμου. 3) Χαριτίνη Ξανθάκου, ἐξ Ἀρχοντοχωρίου Λακεδαίμονος. 4) Τά τέσσαρα μικρά τοῦ Τηλ)τοῦ Αἰγίνης Θ. Μαθιούδη. 5) Γεωργάκης Πέππας, ἐξ Ἀμαρουσίου, Ἀττικῆς. 6) Σταῦρος Σπανάκης, ἐκ Πεδιάδος Κρήτης. 7) Γιαννάκης Ν. Σταμούλης.

1. Φαλαγγίτ
κατὰ μία
εἰς Χανιά
2. Ἀπόφοιτο
λη τῆς Ε.
βάλλας,
3. Ἡ Ε.Ο.Ν
Θηλέων
τὰ τὴν δ
νέου Τμή
4. Μέλη τῆ
μνης εἰς τ
δασώσεω
5. Ἡ Ε.Ο.Ν.
μνης εἰς
καλλιέργ
6. Βαθμοφό
χικοῦ Λα
7. Ἐπιτελεῖς
νων καὶ Θ
8. Ἡ Φιλαρμ
Μεσολογγ

ρσαι Ρεθύμνης
έκδρομήν των

ι Γυμνασίου, μέ-
Ο.Ν. Θηλέων Κα-
εἰς ἐκδρομήν.
Ι. Ἀρρένων καὶ
Ἡγουμενίτσης κα-
ρκωμοσίαν ἑνὸς
ματος.
ς Ε.Ο.Ν. Ρεθύ-
ὸ ἔργον τῆς ἀνα-
ς.
Ἀρρένων Ρεθύ-
τὴν ἐντατικὴν
ειαν.
ροι Ε.Ο.Ν. Κολ-
γκαδᾶ.
Ε.Ο.Ν. Ἀρρέ-
Θηλέων Σπετσῶν.
ονικὴ τῆς Ε.Ο.Ν.
νίου.

Ὁ Νομάρχης καὶ Γεν. Ἐπόπτης τῆς Ε. Ο. Ν. ὁμιλῶν πρὸς τοὺς βαθμοφόρους Λασσηθίου.

Τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. τῆς Ἀλεξανδρείας.

Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τοὺς προγόνους μας

ΠΩΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΑΝ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ

Πρὶν ἀκόμη ἀπὸ τὰ λεγόμενα ὁμηρικὰ χρόνια, βρίσκομε πῶς τὰ τραγούδια ἐψυχαγωγοῦσαν τοὺς συμποσιάζοντας. Ὁ Ὀδυσσεύς, ἐπὶ παραδείγματι, ὅταν τὸν ἐφιλοξένησεν ὁ Ἀλκίνοος τοῦ εἶπε:

«Θὰ εἶναι τερπνό, γιὰ μᾶς, ν' ἀκούσωμε ἕνα τραγουδιστή. Τίποτε δὲν εἶναι πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὴ χαρά, ποὺ βασιλεύει μεταξὺ ἑνὸς λαοῦ. Ἀκόμη εὐχάριστο εἶναι νὰ βλέπη κανεὶς τοὺς συμποσιάζοντας νὰ κάθωνται μὲ τάξι μπροστὰ στὰ τραπέζια, φορτωμένα μὲ ἄρτον καὶ κρέατα, ν' ἀκούη ἕνα τραγουδιστὴν τὴ στιγμὴ ὅπου ὁ οἰνοχόος ἀντλεῖ οἶνον ἀπὸ τὸν κρατῆρα καὶ τὸν χύνει εἰς τὸν κύλικα».

Ἡ συνήθεια αὐτὴ διετηρήθη καὶ στὰ μεταγενέστερα χρόνια. Συγγραφεῖς, ποὺ τοὺς ἔλεγαν Ὁμηρίζοντας, ἐκαλοῦντο στὶς διάφορες γιορτές, γιὰ νὰ τέρπουν μὲ τὶς διηγήσεις των τοὺς διασκεδάζοντας. Καὶ παρουσιάζοντο ὡπλισμένοι, ἀπὸ τὸ κεφάλι ἕως τὰ πόδια, γιὰ νὰ διηγηθοῦνε ἕνα ἐπεισόδιο ἀπὸ τὰ ὁμηρικὰ ἔπη. Καὶ ἡ διήγησις τῶν μεγάλων σκηνῶν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου συγκινοῦσε τοὺς ἀκροατάς, ὅταν μάλιστα συνωδεύετο μὲ μουσική.

Ἄσχετα ὅμως πρὸς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος τραγουδιστάς, οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας ἐτραγουδοῦσαν ὅταν διεσκέδαζαν, εἴτε ὅλοι μαζὶ ἐν χορῷ, εἴτε ὁ καθένας μόνος του. Ἄλλοτε πάλιν ἦταν ἔθιμο νὰ τραγουδᾶνε χωριστὰ ὁ ἕνας ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλον, μεταβιβάζοντες ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι στὸ ἄλλο ἕνα κλάδο μυρτιᾶς. Ἀργότερα, ἀντὶ μυρτιᾶς, δίνανε μιὰ στρογγυλὴ λύρα. Κι' ἐκεῖνος ποὺ ἤξερε νὰ παίζη τὸ ὄργανο αὐτὸ ἐτραγουδοῦσε παίζοντας λύρα συγχρόνως. Ὅσοι πάλι δὲν ἤξευραν νὰ παίζουν, ἔδιναν τὴ λύρα στὸ διπλανό των.

Ἀπὸ τὰ παληὰ τὰ χρόνια, ἐξ ἄλλου, οἱ Ἴωνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατ' ἀπομίμησιν τῶν Λυδῶν, συνήθιζαν νὰ ἔχουν στὰ συμπόσιά των τὸν ἀργυρώνωτον, λεγόμενον, αὐλόν. Καὶ ἀπὸ τοὺς Ἴωνας ἡ συνήθεια αὐτὴ μετεδόθη εἰς τὰ νησιὰ κι' ἔπειτα εἰς τὴν ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα.

Οἱ ἐλεύθεροι πάλιν χοροί, ποὺ ἦταν ἡ ἀληθινὴ διασκέδασι τῶν Ἰώνων, συνεδυάζοντο μὲ τὴ μουσική, ποὺ ἐνέπνεεν ἡ χλιδὴ καὶ ὁ τρυφηλὸς βίος.

Ἔτσι, στὸν 7ον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, οἱ τραγουδισταὶ τῶν συμποσίων ἀντικατασταθήκανε ἀπὸ τοὺς Φρυγίους καὶ τοὺς Λυδούς, ποὺ ἀναλάμβαναν νὰ τέρψουν τοὺς διασκεδάζοντας μὲ τὴν περιπαθῆ μουσικὴν ἡ ὁποία συνηθιζόταν στὶς χῶρές των.

Οἱ τραγουδισταὶ ὅμως αὐτοὶ δὲν προσεκαλοῦντο στὰ οἰκογενειακὰ συμπόσια, ἀλλὰ στὰ γεύματα καὶ στὰ δεῖπνα ἀνδρῶν, ποὺ διασκέδαζαν πολλὲς ὧρες συνεχῶς.

Ὅταν, ἐξ ἄλλου, ἔμπαιναν στὴν αἴθουσα τῆς διασκεδάσεως οἱ κοπέλλες καὶ τὰ ὄργανα τῆς μουσικῆς, ὅλοι οἱ διασκεδάζοντες ἐσηκώνοντο καὶ ἦταν ἕτοιμοι νὰ χορέψουν. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἀγαποῦσαν ἐξαιρετικὰ τὸ χορὸ καὶ θεωροῦσαν ἀπαραίτητον νὰ χορέψουν, ἐχαρακτήριζαν δὲ ὡς ἀπολίτιστον ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἤθελε νὰ χορέψη ὅταν τὸν προσκαλοῦσαν.

Πολλὲς εἰκόνες, ποὺ σώθηκαν, μᾶς δίνουν μιὰ ἰδέα τῶν ἀρχαίων μικρῶν, ὅπως τοὺς ἔλεγαν, χορῶν. Ὁ Λουκιανὸς μάλιστα ἔλεγεν ὅτι ὁ χορὸς ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ ἔθιμα, ἐκφράζει ἀκόμη ὅλα τὰ πάθη τῆς ψυχῆς.

Γιὰ τὰ παιγνίδια πάλι, μὲ τὰ ὁποῖα διασκέδαζαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, βλέπουμε ὅτι δύσκολα γίνεται διάκρισις μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐκείνων μὲ τὰ ὁποῖα διασκέδαζαν οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι. Ὁ Πολυδεύκης, στὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἔκθεσις τῶν παιγνιδιῶν τῆς ἀρχαιότητος, μᾶς περιγράφει τὸ παιγνίδι ποὺ σήμερα τὸ λένε τὰ παιδιὰ «κρυφτό». Τὸ «κρυφτὸ» παιζόταν καὶ στὰ παληὰ τὰ χρόνια ἔτσι: Ἐστεκόταν ἕνας ἀπὸ τοὺς παίκτας στὴ μέση καὶ τοῦ ἔκλειναν τὰ μάτια. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἄλλοι ἐπήγαιναν νὰ κρυφθοῦνε, ἐνῷ ἐκεῖνος ἔπρεπε νὰ τοὺς βρῆ. Τὸ κρυφτὸ τῶν ἀρχαίων ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ τὴν τυφλόμυιγα. Μιὰ σκηνὴ τοῦ ἀρχαίου «κρυφτοῦ» εἶναι ζωγραφισμένη σὲ μιὰν ἀρχαίαν εἰκόνα τοῦ Πομπηΐου.

Ἔπαιζαν ἀκόμη οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι τὴν τυφλόμυιγα, τὴν ὁποίαν ἔλεγαν «Μόϊνδα», καὶ ἡ ὁποία ὡμοίαζεν ἀπαράλλακτα μὲ τὸ παιγνίδι αὐτό, τὸ ὁποῖον παίζουν σήμερα τὰ παιδιά.

Τὸ παιγνίδι ἐξ ἄλλου, ποὺ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Μορμολύκειον, δὲν εἶναι παρὰ ὁ σημερινὸς Μπαμπούλας. Τὸ Μορμολύκειον ἐπαιζόταν ἔτσι: Κάποιος ἀπὸ τὴν συντροφιὰ ἐφοροῦσε προσωπίδες ποὺ εἶχαν μιὰ ἀπαίσια θωριὰ καὶ ποὺ κατατρόμαζαν τὰ παιδιά.

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ ἔμοιαζε μὲ τὸ λεγόμενον «Κεφαλὴ τῆς Μεδούσης». Παιζόταν ἐκεῖνο ἔτσι: Ἕνα παιδὶ κρυβόταν πίσω ἀπὸ μιὰ πόρτα, κρατῶντας ἕνα κεφάλι τῆς Μεδούσης καὶ παρουσιαζόταν ξαφνικὰ μπροστὰ στ' ἄλλα παιδιὰ καὶ ὁ τρόμος ἀπὸ τὸν ὁποῖο κατελαμβάνοντο οἱ φοβιτσιάρηδες ἔκαμνε τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν καὶ νὰ διασκεδάζουν. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ παιγνίδια αὐτὰ εἶχαν γιὰ σκοπὸ νὰ γελοιοποιήσουν τὴν ἰδέα τοῦ φόβου στὰ παιδιά.

Ἀκόμη καὶ οἱ δεξιώσεις συνηθίζονταν ἀπὸ τὰ παληὰ τὰ χρόνια. Καὶ ὅταν στὶς δεξιώσεις συναντῶντο οἱ καλεσμένοι, ἔλεγαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον φράσεις φιλοφρονήσεως, ποὺ ἦταν: «Ἐργάζου καὶ εὐπράγει» ἢ «Ἀσχολοῦ ἐπιτυχῶς». Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας ὅμως εἶχαν διαφόρους τύπους χαιρετισμῶν, ἄλλον γιὰ τὸ πρωῒ καὶ ἄλλον γιὰ τὸ ἀπόγευμα. Πολλὲς μάλιστα δεισιδαιμονίες καὶ προλήψεις σχετιζόνταν μὲ τοὺς χαιρετισμοὺς αὐτούς.

Ἀδ. Δ. Παπαδήμας

ΑΠΛΟΥΣ ΤΡΟΠΟΣ ΜΕΤΡΗΜΑΤΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Εἰς προηγούμενον τεῦχος εἴπαμε πόσα δράμια λογαριάζονται γιὰ κάθε μερίδα φαγητοῦ ἀπὸ κρέας, βούτυρο, ντομάτα κλπ. Οἱ λογαριασμοὶ αὐτοὶ καὶ τὸ ζύγισμά των γίνονται εὔκολα ὅταν ἔχωμεν ζυγαριάν. Ὅμως στὴν ἐξοχὴ ἢ καὶ σὲ πόλιν ἀκόμα δὲν μποροῦμε νὰ ἔχωμε πρόχειρη τὴ ζυγαριὰ ὅταν τὴν χρειασθοῦμε. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ μάθωμεν καὶ τὸ εὐκολώτατο μέτρημα μὲ φλυτζάνια (μεγέθους τοῦ τσαγιοῦ).

Διὰ τὸ κρέας ὡς μέτρον μερίδος, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ζυγαριά, εἶναι τεμάχιον μεγέθους μιᾶς κανονικῆς παλάμης τῆς χειρὸς μὲ χόνδρος κάτι περισσότερον αὐτῆς. Εἰς περιπτώσεις δὲ ποὺ περισσεύουν μικρὰ κομμάτια, διὰ νὰ τὰ συνενώσωμεν σὲ μερίδας καὶ μὴ σκορπίσουν μέσα στὸ καζάνι, τὰ δένομεν μὲ σπάγγο δυὸ-τρία κομματάκια μαζί, ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὰ περνοῦμε μὲ σακκοράφαν — δι' αὐτὸ εἴπαμε στὸ προηγούμενο ὅτι εἶναι ἄπειρες οἱ φορὲς ποὺ μᾶς χρειάζεται σπάγγος καὶ σακκοράφα στὸ σακκίδιό μας νὰ ὑπάρχουν πάντα — καὶ ἔτσι τὸ εὑρίσκει ἡ κουτάλα εὔκολα στὸ σερβίρισμα. Εἰς δὲ τὰ ἐντελῶς ψαχνὰ μέρη προσθέτομε ἕνα μικρὸ κομμάτι κοκκάλου.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΟΜΑΔΑ 100 ΑΤΟΜΩΝ

Φαγητὸν ἀρνὶ πιλάφι.

Κρέας ἀπὸ 75 δράμια τὴν μερίδα, ὀκάδας δέκα ὀκτὼ περίπου. Ρύζι ἀπὸ 65 δράμια τὴν μερίδα, εἶναι δεκα ἕξ ὀκάδ. καὶ ἑκατὸ δράμια. Βούτυρο ἢ μαγειρικὸ λίπος, ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ πιλάφι, χρειάζεται λίγο περισσότερο καὶ λογαριάζομεν κατὰ μερίδα 4 περίπου δράμια, ἤτοι τὸ ὅλον μιὰ ὀκᾶ. Ντομάτες, ἐὰν εἶναι φρέσκιες, ἕως πέντε ὀκάδες καὶ ἂν εἶναι μπελτὲς ἕως μισὴ ὀκᾶ. Ἐπίσης κρεμμύδια ἕως μιὰ ὀκᾶ καὶ ἁλάτι ἕως πέντε κουταλιὲς τῆς σούπας — κουτάλι σούπας δηλαδή.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΟΥ ΦΑΓΗΤΟΥ

Πρῶτα - πρῶτα θὰ κοπῆ τὸ κρέας εἰς μερίδας καὶ ἂν χρειάζεται πλύσιμο, θὰ πλυθῆ μὲ ἄφθονο κρύο νερό.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλη ὁμὰς φροντίζει διὰ τὸ ἄναμμα τῆς φωτιᾶς καὶ ἀφοῦ ἀνάψῃ καλὰ ἡ φωτιὰ καὶ δὲν βγάζῃ πιὰ πολὺ καπνὸ τότε βάζουν ἐπάνω τὸ καζάνι μὲ τὸ βούτυρο μέσα ποὺ ἔχουν κόψει τὰ κρεμμύδια ψιλὲς φέτες καὶ τὰ ρίχνουν στὸ βούτυρο καὶ ἀνακατεύουν διαρκῶς σχεδὸν μὲ μιὰ ξύλινη μεγάλη κουτάλα ἕως ὅτου ἀρχίσῃ τὸ κρεμμύδι νὰ ξανθίζῃ. Τότε προσθέτουν τὸ πλυμένο κρέας καὶ ἀφοῦ τὸ ἀνακατέψουν λίγο τὸ σκεπάζουν μὲ τὸ καπάκι καὶ τὸ ἀφίνουν ἔτσι ἐπὶ μισὴ σχεδὸν ὥρα νὰ μισοκαβουρδισθῆ ἀνακατεύοντάς το πότε - πότε. Τότε ἔχουν τὴν ντομάτα μπελτὲ ἀναλυμένην μὲ δέκα πέντε φλυτζάνια νερὸ καὶ τὴν ρίπτουν μέσα, καθὼς καὶ τὸ ἁλάτι. Τὰ ἀνακατεύουν πάλι λίγο καὶ ἀφίνουν ἔτσι νὰ βράσῃ τὸ κρέας, σκεπασμένο τὸ καζάνι, ἕως ὅτου μισοψηθῆ σχεδὸν τὸ κρέας. Ὁπότε θὰ προστεθῆ τὸ ρύζι.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Καὶ νὰ συλλογιέμαι πὼς ἐγὼ ἤμουν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου σου! μοῦ ἔλεγε ὁ Ἀλέξης. Γιατὶ σ' εἶχα γιὰ πεθαμένο.

—Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ πίστεψα ποτέ, μοῦ ἔλεγε ὁ Ματτίας.

— Δὲν ἤξερα ἂν θἄβγαινες ἀπ' τὸ ἀνθρακωρυχεῖο ζωντανὸς ἢ ἂν θἄφταναν στὴν ὥρα γιὰ νὰ σὲ σώσουν· ἤμουν βέβαιος ὅμως πὼς δὲν ἐστάθηκες γιὰ νὰ πνιγῆς καὶ ἂν προχωροῦσαν γρήγορα οἱ ἐργασίες γιὰ τὴ σωτηρία σου κάπου θὰ σ' εὕρισκαν.

Ἔτσι, ἐνῷ ὁ Ἀλέξης ἔκλαιγε ἀπελπισμένος, ἐγὼ τοὔδινα θάρρος. Ἀπὸ μέσα μου ὅμως ἔλεγα: «Δὲν πέθανε· ὄχι, ἀλλὰ μπορεῖ καὶ νὰ πεθάνῃ». Καὶ ρωτοῦσα μὲ ἀγωνία ὁποιον εὕρισκα... «Πόσον καιρὸ μπορεῖ νὰ ζήσῃ κανεὶς χωρὶς νὰ φάῃ; Πότε θ' ἀδειάσουν τὸ νερό; Πότε θὰ τελειώσῃ ἡ στοά;» Μὰ κανεὶς δὲν μοῦ ἀπαντοῦσε ὅπως ἤθελα. Ὅταν μᾶς ρώτησαν τὰ ὀνόματά μας καὶ ὁ μηχανικὸς ὕστερα ἀπ' τὸν Καρροφῆ φώναξε «Ρεμῆς» ἔπεσα κάτω μὲ κλάματα. Μοῦ φαίνεται μάλιστα πὼς μ' ἐτσαλαπάτησαν λιγάκι, μὰ δὲν αἰσθάνθηκα τίποτα. Τόσο ἤμουν εὐτυχισμένος. Κι' ἐγὼ καμάρωνα πολύ, βλέποντας τὸν Ματτία νἄχῃ τόση ἐμπιστοσύνη σὲ μένα, ὥστε νὰ μὴ θέλῃ νὰ πιστέψῃ πὼς μποροῦσα νὰ πνιγῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΗ'.
ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ἔκαμα φίλους στὸ ἀνθρακωρυχεῖο. Τέτοιες κοινὲς ἀγωνίες ἑνώνουν γιὰ πάντα τὶς ψυχές. Ὑποφέρουν μαζί, ἐλπίζουν μαζί,

Ὁ θεῖος Γάσπαρος καὶ ὁ Δάσκαλος μὲ πῆραν ἀπὸ μεγάλη συμπάθεια.

Κι' ὁ μηχανικὸς ἀκόμα, ποὺ δὲν συμμερίστηκε τὰ βάσανά μου, μ' ἀγάπησε σὰν παιδὶ ποὺ τὸ γλυτώνει κανεὶς ἀπὸ τὸ χάρο. Μὲ προσκάλεσε στὸ σπίτι του καὶ γι' ἀγάπη τῆς κόρης του διηγήθηκα ὅλα ὅσα εἴδαμε κι' ἐπάθαμε ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἀποκλειστήκαμε στ' ἀνέβασμα. Ὅλοι ἤθελαν νὰ μείνω στὴ Βάρση.

— Θὰ σοῦ βρῶ ἕνα σφυρί, μοῦ ἔλεγε ὁ θεῖος Γάσπαρος, καὶ δὲν θὰ χωριστοῦμε πιά.

— Ἂν θέλῃς ἐργασία στὰ Γραφεῖα, μπορῶ νὰ σοῦ βρῶ, μοῦ ἔλεγε ὁ μηχανικός. Ὁ θεῖος Γάσπαρος εὕρισκε φυσικώτατο νὰ ξαναγυρίσω στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, ὅπου ὁ ἴδιος ξανακατέβηκε σὲ λίγο μὲ τὴν ἀπάθεια τῶν ἀνθρώπων ποὺ εἶναι συνηθισμένοι ν' ἀψηφοῦν κάθε μέρα τὸν κίνδυνο. Ἀλλὰ δὲν εἶχα καμμιὰ ὄρεξι νὰ κρατήσω τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κυλιστῆ. Ὡραῖο πρᾶγμα, πολὺ περίεργο, κι' ἀξιοθέατο, ἦταν τὸ μεταλλεῖο· μὰ ἀρκετὰ τὸ εἶχα ἰδῆ καὶ δὲν αἰσθανόμουν τὴν παραμικρὴ διάθεσι νὰ χωθῶ πάλι σὲ κανένα ἀνέβασμα. Δὲν ἤμουν καθόλου καμωμένος διὰ τὰ ὑπόγεια. Ἡ ζωὴ στὸ ὕπαιθρο, μὲ τὸν οὐρανὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου, ἔστω καὶ νὰ χιονίζῃ μοῦ ταίριαζε καλύτερα.

Αὐτὸ εἶπα στὸ θεῖο Γάσπαρο καὶ στὸ Δάσκαλο, ποὺ ὁ ἕνας ἀπόρησε καὶ ὁ ἄλλος λυπήθηκε γιὰ τὴν ἀντιπάθειά μου πρὸς τὴν ἐργασία τοῦ ἀνθρακωρυχείου.

Κι' ὁ Καρροφῆς, ποὺ μὲ συνάντησε, μοῦ εἶπε πὼς εἶμαι φοβιτσιάρης.

Στὸν μηχανικὸ δὲν μποροῦσα νὰ εἰπῶ πὼς δὲν μοῦ ἄρεσαν τὰ ὑπόγεια, ἀφοῦ μοῦ ἔδινε ἐργασία στὰ Γραφεῖα.

Ἔπρεπε νὰ τοῦ εἰπῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια, καὶ τὸ ἔκαμα.

— Καλά, μοῦ ἀποκρίθηκε, ἀφοῦ σὲ τραβᾶ τόσο τὸ ὕπαιθρο καὶ ἡ ἐλευθερία δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σ' ἐμποδίσω. Ἀκολούθησε τὸ δρόμο σου, παιδί μου!...

Ὅτι ἀγαποῦσα τὴ ζωὴ στὸ ὕπαιθρο ποτέ μου δὲν τὸ κατάλαβα ὅσο τὶς ἡμέρες τοῦ ἀποκλεισμοῦ μας στὸ ἀνέβασμα.

Δὲν συνηθίζει κανένας ἀτιμωρητὶ νὰ πηγαίνῃ ὅπου θέλει, νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει, νὰ εἶναι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Ὅσον καιρὸ προσπαθοῦσαν νὰ μὲ κρατήσουν στὴ Βάρση ὁ Ματτίας φαίνονταν σκεφτικὸς καὶ θλιμμένος.

Τὸν ρωτοῦσα τί ἔχει καὶ μοῦ ἔλεγε πὼς δὲν ἔχει τίποτα. Μόνο ὅταν τοῦ εἶπα πὼς σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ φεύγαμε μοῦ ὡμολόγησε τὴν αἰτία τῆς ἀνησυχίας του.

— Δὲν θὰ μ' ἀφήσῃς λοιπόν, φώναξε κάνοντας νὰ μ' ἀγκαλιάσῃ.

Τοῦ ἔδωσα μιὰ καλὴ κατσάδα, τόσο γιὰ νὰ τὸν μάθω νὰ μὴν ἀμφιβάλλῃ γιὰ μένα, ὅσο καὶ γιὰ νὰ κρύψω τὴν συγκίνησι ποὺ μοῦ ἔσφιγγε τὴν καρδιά, ὅταν ἄκουσα τὴν κραυγὴ τῆς ἀγάπης του.

Γιατὶ μόνο ἡ ἀγάπη καὶ ὄχι τὸ συμφέρο εἶχε προκαλέσει τὴν κραυγὴ ἐκείνη. Ὁ Ματτίας δὲν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ μένα γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ ψωμί του. Μποροῦσε ἐξαιρετικὰ νὰ τὸ κερδίσῃ μόνος του. Γιὰ νὰ πῶ μάλιστα τὴν ἀλήθεια, εἶχε φυσικὰ χαρίσματα ποὺ δὲν τὰ εἶχα ἐγὼ στὸν ἴδιο βαθμό, κάθε ἄλλο.

Καὶ πρῶτα ἦταν πιὸ ἱκανὸς ἀπὸ μένα νὰ παίζῃ ὅλα τὰ ὄργανα, νὰ τραγουδῇ, νὰ παριστάνῃ. Ἔπειτα ἤξερε καλύτερα ἀπὸ μένα νὰ ὑποχρεώνῃ τὴν «ἔντιμη ὁμήγυρι» ποὺ ἔλεγε κι' ὁ Βιτάλης, νὰ βάζῃ τὸ χέρι στὴν τσέπη. Μόνο μὲ τὸ γέλιο του, μὲ τὰ γλυκὰ μάτια του, μὲ τ' ἄσπρα του δόντια, γεννοῦσε στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐπιθυμία νὰ δίνουν.

Εὐχαριστοῦνταν νὰ τοῦ προξενοῦν εὐχαρίστησι.

Αὐτὸ ἦταν τόσο ἀληθινό, ὥστε τὸν καιρὸ ποὺ γύριζε μὲ τὸν Κάπη, τότε ποὺ ἐγὼ ἔκανα τὸν κυλιστῆ στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, ὁ Ματτίας κατάφερε νὰ μαζέψῃ δεκαοκτὼ φράγκα, ποὺ ἦταν βέβαια κάτι τι.

Ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτὼ ποὺ εἴχαμε καὶ δεκαοκτὼ ἔκαναν ἑκατὸν σαράντα ἔξη. Δὲν μᾶς ἔλειπαν λοιπὸν παρὰ τέσσερα φράγκα γιὰ ν' ἀγοράσουμε τὴν ἀγελάδα τοῦ Βασιλόπουλου.

Δὲν ἔφευγα ἀπὸ τὴ Βάρση χωρὶς λύπη, ἀφοῦ ἔπρεπε νὰ χωρισθῶ ἀπὸ τὸν Ἀλέξη τὸν θεῖο Γάσπαρο, καὶ τὸν Δάσκαλο! Μ' αὐτὴ ἦταν πάντα ἡ μοῖρα ἡ δική μου: Νὰ χωρίζουμαι πάντα ἀπὸ κείνους ποὺ ἀγαποῦσα καὶ ποὺ μοῦ ἔδειχναν ἀγάπη.

Ἐμπρός!

Μὲ τὴν ἅρπα στὸν ὦμο μὲ τὸ σάκκο στὴ ράχι νά μας πάλι στὸν δρόμο τῆς ἐξοχῆς μὲ τὸν Κάπη χαρούμενο νὰ κυλιέται στὴ σκόνη.

Ὁμολογῶ πὼς μὲ βαθειὰ εὐχαρίστησι, ἅμα βγήκαμε ἀπὸ τὴ Βάρση, πατοῦσα τὸν δρόμο ἐκεῖνο ποὺ ἀντηχοῦσε τόσο διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ γεμᾶτο λάσπη ἔδαφος τοῦ ἀνθρακωρυχείου. Καὶ τί ὡραῖος ἥλιος, καὶ τί ὡραῖα δένδρα!

Πρὶν φύγουμε, ὁ Ματτίας κι' ἐγὼ συζητήσαμε πολὺ τὸ δρομολόγιό μας, γιατὶ τὸν εἶχα μάθει νὰ διαβάζῃ τοὺς χάρτες καὶ δὲν φαντάζονταν πιὰ πὼς τὰ διαστήματα εἶναι πιὸ μακρινὰ γιὰ τὰ πόδια ποὺ κάνουν τὸ δρόμο, παρὰ γιὰ τὸ δάκτυλο ποὺ πηγαίνει στὸ χάρτη ἀπὸ τὴ μιὰ πόλι σ' ἄλλη... Κι' ἀφοῦ ζυγίσαμε τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατά, ἀποφασίσαμε, ἀντὶ νὰ πᾶμε κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ Οὐσὶς στὸ Σιαβανί, νὰ περάσουμε πρῶτα ἀπ' τὸ Κλερμόν. Δὲν θὰ βγαίναμε πολὺ ἀπ' τὸ δρόμο μας κι' ἔπειτα θὰ βρίσκαμε δουλειὰ στὶς λουτροπόλεις, ποὺ ἦταν τὴ στιγμὴ ἐκείνη γεμᾶτες ἀρρώστους: Σὰν Νεκτάρ, Μὸν Ντόρ, Ρουαγιὰλ κλπ. Τότε ποὺ ἐγὼ ἔκανα τὸν κυλιστῆ, ὁ Ματτίας εἶχεν ἀπαντήσει ἕναν ἀρκουδιάρη, ποὺ πήγαινε στὶς πόλεις ἐκεῖνες κι' ἔλεγε πὼς μποροῦσε νὰ βγάλῃ κανεὶς ἐκεῖ λεπτά. Κι' ὁ Ματτίας ἤθελε νὰ βγάλουμε λεπτά, γιατὶ εὕρισκε πὼς ἑκατὸ πενῆντα φράγκα δὲν ἔφταναν γιὰ τὴν ἀγελάδα. Ὅσο περισσότερα εἴχαμε, τόσο καλύτερη ἀγελάδα θἀγοράζαμε κι' ὅσο καλύτερη θὰ ἦταν ἡ ἀγελάδα, τόσο περισσότερο θὰ εὐχαριστιοῦνταν ἡ μάνα-Μπαρμπερίνα καὶ μαζί της κι' ἐγώ.

Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ τραβήξουμε γιὰ τὸ Κλερμόν.

Ἀπὸ τὸ Παρίσι στὴ Βάρση, εἶχα ἀρχίσει νὰ μαθαίνω τοῦ Ματτία γράμματα καὶ νότες. Ἀπὸ τὴ Βάρση στὸ Κλερμὸν ἐξακολούθησα τὴ διδασκαλία.

Ἀλλὰ εἴτε γιατὶ δὲν ἤμουν καλὸς δάσκαλος — πρᾶγμα πιθανώτατο — εἴτε γιατὶ ὁ Ματτίας δὲν ἦταν καλὸς μαθητὴς — κι' αὐτὸ ὄχι ἀπίθανο, — στὴν ἀνάγνωσι προώδευε ἀργὰ καὶ δύσκολα, καθὼς τὸ εἶπα κι' ἀλλοῦ. Τοῦ κάκου ἔπεφτε μὲ τὰ μοῦτρα καὶ κολλοῦσε τὰ μάτια του στὸ βιβλίο. Δὲν ἐδιάβαζε παρὰ ἀλλ' ἀντὶ ἄλλων. Ἡ ἀνάγνωσι ποὺ ἔκανε κινοῦσε περισσότερο τὴ φαντασία του παρὰ τὴν προσοχή του.

Καμμιὰ φορὰ μ' ἔπαιρνε ὁ θυμὸς καὶ κτυπῶντας τὸ βιβλίο, τοῦ φώναζα δυνατὰ πὼς ἦταν ξεροκέφαλος.

Δὲν ἐθύμωνε· μ' ἐκοίταζε μὲ τὰ μεγάλα καὶ γλυκά του μάτια καί, χαμογελῶντας, μοῦ ἔλεγε:

—Ἀλήθεια, τὸ κεφάλι μου δὲν μαλακώνει παρὰ μόνο σὰν τὸ κτυποῦν. Ὁ Γαροφόλης ποὺ δὲν ἦταν κουτός, τὸ εἶχε καταλάβει.

Πῶς νὰ βαστάξῃ θυμὸς μπροστὰ σὲ τέτοιαν ἀπάντησι; Γελοῦσα κι' ἐγὼ καὶ τὸ μάθημα ἐξακολουθοῦσε.

Στὴ μουσικὴ ὅμως δὲν εἶχε παρουσιαστῆ δυσκολία, κι' ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὁ Ματτίας εἶχε κάμει τόσο μεγάλες κι' ἐκπληκτικὲς προόδους, ὥστε ἔφθασε νὰ μοῦ κάνῃ ἐρωτήσεις ποὺ μ' ἔφερναν σ' ἀμηχανία, γιατὶ δὲν ἤξερα νὰ τοῦ ἀποκριθῶ.

Ὁμολογῶ πὼς αὐτὸ μὲ πλήγωνε, μὲ ταπείνωνε. Γιατ' εἶχα πάρει στὰ σοβαρὰ τὸ ρόλο τοῦ δασκάλου κι' εὕρισκα πολὺ ἐξευτιλιστικὸ τὸ νὰ γίνω ἄφωνος ἀπὸ ἄγνοια ὅταν ὁ μαθητής μου εἶχε μιὰ ἀπορία. Ἦταν σχεδὸν σὰ νὰ κορόϊδευα.

Κι' οἱ ἐρωτήσεις ἔπεφταν βροχή:

— Γιατὶ δὲ γράφουν τὴ μουσικὴ μὲ τὸ ἴδιο πάντα κλειδί;

— Γιατὶ ἡ πρώτη κι' ἡ τελευταία μιζούρα ἑνὸς κομματιοῦ δὲν ἔχουν πάντα τὸν ἴδιο ἀριθμὸ χρόνου ποὺ ἔχουν κι' οἱ ἄλλοι;

— Γιατὶ κουρδίζουν τὸ βιολὶ σ' αὐτὴ τὴ νότα κι' ὄχι σ' ἄλλη;

Στὴν τελευταία αὐτὴ ἐρώτησι ἀποκρίθηκα μὲ ἀξιοπρέπεια, ὅτι ἐπειδὴ τὸ βιολὶ δὲν ἦταν τὸ ὄργανό μου δὲν ἐφρόντισα ποτὲ νὰ μάθω πὼς πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὸ τὸ κουρδίζουν κι' ὁ Ματτίας δὲν εἶχε νὰ πῇ τίποτα.

Ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ μεταχειρισθῶ τὸν ἴδιο τρόπο γιὰ νὰ ξεφύγω καὶ τὶς ἐρωτήσεις ποὺ εἶχαν σχέσι μὲ τὰ κλειδιά, μὲ τὸ χρόνο, μὲ τὰ μπεμόλ. Αὐτὰ ἦταν ἁπλούστατα μουσική, θεωρία τῆς μουσικῆς· ἐγὼ ἤμουν καθηγητὴς τῆς θεωρίας· ὅταν δὲν ἤξερα λοιπὸν ν' ἀπαντήσω, θὰ ἔχανα, τὸ καταλάβαινα πολὺ καλά, τὸ γόητρό μου καὶ τὸ κῦρος μου. Ἐγὼ ὅμως ἐννοοῦσα νὰ τὰ διατηρήσω...

Μιὰ φορὰ ποὺ ρώτησα τὸ θεῖο Γάσπαρο τί εἶναι ὁ γαιάνθραξ μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ πεποίθησι: Κάρβουνο ποὺ τὸ βρίσκουν μέσα στὴ γῆ. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἂν καὶ μὲ λιγώτερη πεποίθησι, ἀποκρινόμουν κι' ἐγὼ κάποτε στὸ Ματτία:

— Αὐτὸ εἶναι ἔτσι, γιατὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἔτσι. Εἶναι νόμος.

Ὁ Ματτίας, μὲ τὸν χαρακτῆρα ποὺ εἶχε,

Πίστευα πὼς ἐγὼ θἄμουν ἡ ἀφορμὴ νὰ πεθάνῃς, μοὔλεγε ὁ Ἀλέξης.

δὲν ἦταν βέβαια ἱκανὸς νὰ πάῃ ἐναντίον τοῦ νόμου. Καὶ σώπαινε. Ὁ τρόπος ὅμως ποὺ μὲ κοίταζε, ἀνοίγοντας τὸ στόμα κι' ἀνοιγοκλείνοντας τὰ μάτια, δὲν μ' ἔκανε νὰ περηφανεύωμαι καθόλου.

Ἦταν τρεῖς μέρες ποὺ φύγαμε ἀπὸ τὴ Βάρση ὅταν ὁ Ματτίας μοῦ ἔκανε πάλι μιὰ τέτοια ἐρώτησι. Κι' ἀντὶ στὸ γιατί του νὰ ἀποκριθῶ δὲν ξέρω, ἀποκρίθηκα:

— Γιατί ἔτσι!

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔμενε σκεπτικὸς κι' ὅλη τὴν ἡμέρα δὲ μπόρεσε νὰ τοῦ πάρω μιὰ λέξι,— παράξενο πρᾶγμα, γιατὶ τοῦ ἄρεσε πάντα νὰ φλυαρῆ καὶ νὰ γελᾶ.

Τὸν στενοχώρεσα καὶ τὸν ἔκαμα ἐπιτέλους νὰ μιλήσῃ.

— Ἐσὺ βέβαια, μοῦ εἶπε, εἶσαι πολὺ καλὸς δάσκαλος, καὶ κανένας δὲ θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ μάθη ὅσα μοῦ ἔμαθες, ὅμως...

Καὶ σώπασε.

— Ὅμως τί;

— Ὅμως μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν καὶ πράγματα ποὺ ἐσὺ δὲν τὰ ξέρεις. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ στοὺς πιὸ σοφούς. Ὅταν λοιπὸν σ' ἐρωτῶ κάτι καὶ μοῦ ἀπαντᾶς «γιατὶ ἔτσι» μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ κι' ἄλλη ἀπάντησι ποὺ δὲ μοῦ τὴ δίνεις γιατὶ δὲν τὴν ἔδωκαν αὐτοὶ καὶ σὲ σένα. Αὐτὸ συλλογίσθηκα κι' εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου πῶς ἂν ἤθελες καὶ σὺ θὰ μπορούσαμε ν' ἀγοράσουμε κανένα βιβλίο, ποὺ νὰ γράφῃ μέσα τὴ θεωρία τῆς μουσικῆς.

— Καλὰ λές.

— Μπράβο! Τὄξερα ἐγὼ πῶς θὰ τὸ εὕρισκες σωστό, γιατὶ τὸ κάτω - κάτω δὲν μπορεῖς νὰ ξέρῃς ὅλα ὅσα γράφουν τὰ βιβλία, ἀφοῦ δὲν ἐσπούδασες μὲ βιβλία.

— Ἕνας καλὸς δάσκαλος ἀξίζει περισσότερο ἀπ' τὸ καλύτερο βιβλίο.

— Μ' αὐτὸ ποὺ μοῦ λὲς τώρα, μὲ κάνεις νὰ σοῦ πῶ κάτι ἄλλο: Θέλεις νὰ πάω νὰ βρῶ ἕνα δάσκαλο ἀληθινό, νὰ μοῦ δώσῃ ἕνα μάθημα, ἕνα μονάχα, καὶ νὰ μοῦ πῇ ὅλα ὅσα δὲν ξέρω;

— Καὶ γιατὶ δὲν ἔπαιρνες αὐτὸ τὸ μάθημα, ἀπὸ ἀληθινὸ δάσκαλο, ὅσον καιρὸ γύριζες μονάχος;

— Γιατὶ οἱ ἀληθινοὶ δάσκαλοι πληρώνονται καὶ δὲν ἤθελα νὰ πάρω ἀπὸ τὰ λεπτά σου.

Μοῦ κακοφαίνουνταν πολὺ ν' ἀκούω τὸ Ματτία νὰ μοῦ μιλᾷ γι' ἀληθινὸ δάσκαλο, σάμπως ἐγὼ νἄμουν ψεύτικος. Ἡ ἀνόητη ὅμως φιλαυτία μου δὲν κράτησε μπροστὰ στὰ τελευταῖα του λόγια.

— Εἶσαι πολὺ καλὸ παιδί, τοῦ εἶπα· τὰ λεπτά μου εἶναι λεπτά σου, ἀφοῦ τὰ κερδίζουμε μαζί, καὶ σὺ μάλιστα τὰ περισσότερα. Πάρε ὅσα μαθήματα θέλεις.

Κι' ὁμολογῶντας γενναῖα τὴν ἀμάθειά μου, ἐπρόσθεσα: Θὰ πάρω μαζί σου κι' ἐγώ. Ἔτσι θὰ μπορέσω νὰ μάθω ὅσα δὲν ξέρω. Ὁ δάσκαλος, ὁ ἀληθινὸς δάσκαλος ποὺ μᾶς χρειάζονταν, δὲν θἄταν βέβαια κανένας βιολιτζῆς τοῦ χωριοῦ, ἀλλὰ κανένας μεγάλος ἀρτίστας, ἀπὸ κείνους ποὺ μόνο στὶς σημαντικὲς πόλεις βρίσκει κανένας. Ὁ χάρτης μοῦ ἔλεγε πῶς ὕστερα ἀπ' τὸ Κλερμόν, ἡ πιὸ σημαντικὴ πόλις ἀπ' ὅσες βρίσκουνταν στὸ δρόμο μας, ἦταν ἡ Νάντη. Ἀληθινὰ ἡ Νάντη ἦταν πόλις σημαντική; Δὲν ἤξερα. Ὁ χάρτης ὅμως τὴν εἶχε σημειωμένη μὲ μεγάλα γράμματα, κι' ἔπρεπε νὰ πιστέψω τὸ χάρτη.

Ἔτσι ἀποφασίσθηκε. Στὴ Νάντη θὰ κάναμε τὸ μεγάλο ἔξοδο γιὰ τὸ μάθημα τῆς μουσικῆς. Γιατὶ ὅσο μικρὲς κι' ἂν ἦταν οἱ εἰσπράξεις μας, στὰ βουνὰ ἐκεῖνα, ὅπου φτωχὰ καὶ σπάνια εἶναι τὰ χωριά, δὲν ἤθελα ν' ἀναβάλω περισσότερο τὴ χαρὰ τοῦ Ματτία.

Ἀφοῦ περάσαμε ὅλο τὸ Μεζάν, ποὺ εἶναι ὁ χειρότερος τόπος τοῦ κόσμου, φθάσαμε στὴ Νάντη.

Ἐπειδὴ εἶχε βραδυάσει πρὸ πολλοῦ, δὲν μπορούσαμε νὰ πάρουμε τὸ μάθημά μας τὸ ἴδιο βράδυ, ἔπειτα εἴμαστε ψόφιοι ἀπὸ τὴν κούρασι.

Ὁ Ματτίας ὅμως βιάζουνταν τόσο νὰ μάθῃ ἂν πραγματικῶς στὴ Νάντη, ποὺ δὲν τοῦ φάνηκε σημαντικὴ πόλις, — κι' ἂς τὸ ἔλεγε ὁ χάρτης— ὑπῆρχε δάσκαλος τῆς μουσικῆς, ὥστε γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω, στὸ ξενοδοχεῖο ποὺ πήγαμε, ρώτησα τὴν ξενοδόχα.

— Μπᾶ! Περίεργο πρᾶγμα! Ἀποκρίθηκε ἔκπληκτος ἡ γυναῖκα. Δὲν ἔχετε λοιπὸν ἀκούσει τὸν κύριο Ἐσπινασσοῦ;

— Μὰ ἐρχόμαστε ἀπὸ μακριά, εἶπα ἐγώ.

— Ἀπὸ πολὺ μακριὰ λοιπόν;

— Ἀπὸ τὴν Ἰταλία, ἀποκρίθηκε ὁ Ματτίας.

Τότε ἡ ἔκπληξί της ἔπεσε. Παραδέχτηκε, φαίνεται, πῶς ἀφοῦ ἐρχόμαστε ἀπὸ τόσο μακριὰ δὲν μπορούσαμε νὰ γνωρίζουμε τὸν κ. Ἐσπινασσοῦ. Βεβαιότατα ὅμως ἂν ἄκουγε πῶς ἤλθαμε ἀπὸ τὴν Λυὼν ἢ ἀπὸ τὴ Μασσαλία οὔτε θὰ καταδεχόνταν ν' ἀπαντήσῃ σὲ δυὸ παληόπαιδα, ποὺ δὲν εἶχαν ἀκούσει ποτέ τους τὸν περίφημο Ἐσπινασσοῦ.

— Φαντάσου τί Δάσκαλος μᾶς περιμένει εἶπα ἰταλικὰ στὸ Ματτία.

Τὰ μάτια τοῦ συντρόφου μου ἄστραψαν. Αὐτὸς ὁ κ. Ἐσπινασσοῦ χωρὶς ἄλλο θ' ἀπαντοῦσε φαρσὶ σ' ὅλες του τὶς ἐρωτήσεις. Θὰ τὸν ἔκανε ξεφτέρι σὲ μιὰ ὥρα.

Ἕνας φόβος μόνον ἦταν. Τόσο περίφημος μουσικὸς θὰ καταδεχόνταν νὰ δώσῃ μαθήματα σὲ δυὸ φτωχόπαιδα σὰν καὶ μᾶς;

— Καὶ ἔχει πολλὲς δουλειὲς ὁ κ. Ἐσπινασσοῦ; ρώτησα τὴν ξενοδόχο.

— Καὶ βέβαια ποὺ ἔχει! Εἶναι δυνατὸ νὰ μὴν ἔχῃ;

— Νομίζετε πῶς θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς δεχθῇ αὔριο τὸ πρωΐ;

— Βεβαιότατα! Δέχεται τὸν καθένα, φτάνει νἄχῃ λεπτὰ στὴ τσέπη ἐννοεῖται.

Μὰ ἐμεῖς εἴχαμε καὶ μπορούσαμε νἄμαστε ἥσυχοι πῶς θὰ μᾶς δεχθῇ. Τότε μ' ὅλη μας τὴν κούρασι πρὶν κοιμηθοῦμε συζητήσαμε ὅλες τὶς ἐρωτήσεις ποὺ θὰ κάναμε τὸ πρωΐ στὸν περίφημο Δάσκαλο. Συγυρισθήκαμε ὅσο καλύτερα μπορούσαμε, καθαρισθήκαμε δηλαδή, γιατὶ δὲν εἴχαμε ἄλλα ροῦχα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ φορούσαμε, πήραμε τὰ ὄργανά μας, ὁ Ματτίας τὸ βιολί του, ἐγὼ τὴν ἅρπα μου καὶ ξεκινήσαμε γιὰ νὰ βροῦμε τὸν κ. Ἐσπινασσοῦ. Ὁ Κάπης θέλησε ὅπως πάντα νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ἀλλὰ τὸν δέσαμε στὸν σταῦλο τοῦ Ξενοδοχείου, γιατὶ εἴπαμε πῶς δὲν ταιριάζει νὰ παρουσιασθοῦμε μ' ἕνα σκυλὶ στὸν περίφημο μουσικὸ τῆς Νάντης.

Ὅταν φθάσαμε στὸ μέρος ποὺ μᾶς εἶχαν πεῖ νομίσαμε πῶς ἔγινε κάποιο λάθος, γιατὶ ἀπάνω ἀπὸ μιὰ πόρτα εἴδαμε νὰ κουνιοῦνται κρεμασμένες δυὸ μικρὲς χάλκινες λεκάνες τοῦ ξυρίσματος.

— Καλέ, βρισκόμαστε μπροστὰ σ' ἕνα κουρεῖο.

(Ἀκολουθεῖ)

Δέρματα & Γουναρικά

Γιὰ νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ τὶς κακοκαιρίες ὁ πρωτογενὴς ἄνθρωπος ἀναγκάστηκε νὰ κυνηγήση τὰ ἄγρια θηρία, ὥστε μὲ τὴ δορά τους νὰ σκεπάση τὴν γύμνια του. Τὸ μαμμοὺθ καὶ οἱ ἀρκοῦδες, καθὼς καὶ ἄλλα μικρότερα ζῶα, τοῦ παρεῖχαν τὸ γουναρικό τους ὡς ἐνδυμασία καὶ ὡς σκέπασμα, ἐκεῖ ποὺ ζοῦσαν μέσα στὶς σπηλιὲς σὲ κατάστασι ὅμοια μὲ τῶν ζώων. Σιγά-σιγά ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἔμαθαν πῶς νὰ παρασκευάζουν τὰ δέρματα καὶ νὰ τὰ ράπτουν, ἀπαράλλακτα ὅπως κάνουν σήμερα οἱ Ἐσκιμῶοι. Ἀργότερα, ἐξημέρωσαν μερικὰ ἄγρια ζῶα

Τάρανδος.

καὶ ἰδίως τὸν ρέννο ἢ τάρανδον, ποὺ ὑπῆρξε γι' αὐτοὺς ἕνα πραγματικὰ θεῖο δῶρο. Τὸ κρέας του, τὸ λίπος του, τὸ δέρμα του, ἦσαν ὅλα χρήσιμα γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα γνωστὰ βιβλία, ἀναφέρεται ἡ χρησιμοποίησις τῆς δορᾶς τῶν ζώων ὡς ἐνδυμασίας στοὺς πρώτους ἀνθρώπους. Οἱ σκηνὲς τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν ἄλλων λαῶν ἦσαν καμωμένες ἀπὸ δέρματα ζώων. Ἡ ἐπεξεργασία τῶν δερμάτων εἶναι ἀπὸ τὶς ἀρχαιότερες τέχνες ποὺ ἐπεχείρησαν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸ μᾶς τὸ λένε οἱ πρῶτοι ἱστορικοὶ ἢ ποιηταί, τῶν ὁποίων σώθηκαν τὰ συγγράμματα. Ὁ Ὅμηρος περιγράφει τοὺς ἥρωας ντυμένους μὲ δορὰς ζώων, ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι οἱ ἀσπίδες των ἦσαν κατασκευασμένες ἀπὸ δέρμα. Ὁ Διομήδης ἔφερε στοὺς ὤμους του τὴν δορὰ ἑνὸς λέοντος καὶ ἡ περίφημη ἀσπίδα τοῦ Αἴαντος ἦταν καμωμένη ἀπὸ ἑπτὰ δορὰς ταύρων. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες φοροῦσαν δερμάτινα ὑποδήματα καὶ χρησιμοποιοῦσαν δερμάτινα ἀσκιά. Ὅλοι γνωρίζουμε τὸν μῦθον τοῦ Αἰόλου καὶ τῶν ἀσκῶν, ποὺ περιεῖχαν τοὺς ἀνέμους.

Ἀργότερα οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι λαοὶ ἔμαθαν καὶ αὐτοὶ νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ δέρματα καὶ τὰ γουναρικά. Οἱ Γότθοι φοροῦσαν ὑποδήματα ἀπὸ δέρματα ἀλόγων καθὼς καὶ οἱ Οὗννοι. Στὸν μεσαίωνα οἱ ἱερεῖς φοροῦσαν κάτω ἀπὸ τὰ ἱερατικὰ ἄμφιά τους δέρματα ζώων. Ἡ ἑρμίνα ἦταν τὸ πιὸ πολύτιμο γουναρικὸ καὶ τὸ φοροῦσαν οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ μεγιστᾶνες. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ ποὺ τὰ γουναρικὰ τὰ ἔδιναν ὡς πληρωμή, ἰδίως στὴ Ρωσσία. Οἱ Κινέζοι ἀγαποῦσαν πάντοτε καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐξοδεύουν πολλὰ χρήματα γιὰ τὴν πολυτέλεια τῶν γουναρικῶν. Τὸ ἴδιο κάμνουν καὶ οἱ Τοῦρκοι.

Τὰ γουναρικὰ μποροῦν νὰ χωρισθοῦν σὲ δύο κατηγορίες: τῶν θερμῶν κλιμάτων καὶ τῶν ψυχρῶν. Τὸ λεοντάρι, ἡ τίγρις, ἡ λεοπάρδαλις, ὁ ἰαγουάριος, ὁ ζέβρος εἶναι ζῶα τῆς Ἀφρικῆς. Ἀπὸ τὶς βόρειες χῶρες μᾶς ἔρχονται οἱ ἀρκοῦδες, οἱ ἀλεποῦδες, τὰ περίφημα κουνάβια, ὅπως ἡ ζιβελλίνη, ἡ ἑρμίνα καὶ ἄλλα πολλὰ εἴδη, ἡ ἐνυδρίς, ποὺ ἐπεκράτησε νὰ λέγεται «λούτρ», ὁ κάστωρ καὶ ἄλλα διάφορα ζῶα, ὅλα πολύτιμα καὶ ὡραῖα.

Ἡ ἐπεξεργασία τῶν δερμάτων καὶ τῶν γουναρικῶν εἶναι σήμερα μιὰ σημαντικὴ βιοτεχνία καὶ ἔχει φθάσει στὴν τελειότητα. Δέρματα λεπτότατα, ὅπως ἡ περγαμηνή, ἀπαιτοῦν κόπους καὶ προσοχὴ μεγάλη. Ἡ κομψὴ κυρία ποὺ ρίχνει στοὺς ὤμους της τὸ γουναρικό της, ἡ νέα ποὺ κρατεῖ μιὰ ὄμορφη τσάντα στὸ χέρι της, ὁ κύριος ποὺ φέρει στὴν τσέπη του ἕνα πορτοφόλι ἀπὸ ἁπαλὸ μαροκινὸ δέρμα, ὅλοι αὐτοὶ ἀναρωτήθηκαν τάχα ποτὲ ποιὸ φτωχὸ ζῶο θυσιάστηκε καὶ ἀπὸ πόσων ἀνθρώπων χέρια ἐπέρασαν τὰ δέρματα αὐτὰ ἕως ὅτου φθάσουν σ' αὐτὴν τὴν τελειότητα τῆς λεπτότητος, τοῦ χρωματισμοῦ καὶ τῆς ἀντοχῆς;

Φ. Γερομίχα

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ

Ἡ Νέα Ἰωνικὴ Τέχνη

Μετὰ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο μιὰ νέα τέχνη διάμεση μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Ἑλλάδος σχηματίζεται καὶ ὠνομάστηκε Ἰωνική. Ἡ νέα Ὀλυμπιακὴ μυθολογία θριαμβεύει τώρα καὶ μέσα στὴ ζωγραφικὴ τῶν ἀγγείων βρίσκει εὐρύτατον πεδίον ἐκφράσεως. Βγαίνουν τὰ Ροδιακὰ ἀγγεῖα σὰν πρωτότυπη ἄνθησι, ὅπως φύτρωσαν μεγαλόπρεπα καὶ ὑπέροχα τὰ τραγούδια τοῦ Ὁμήρου.

Ἡ ἀνθρώπινη μορφὴ τώρα πιὰ κυριαρχεῖ στὸ κόσμημα καὶ ἡ ζωγραφικὴ τῶν ἀγγείων καταντᾷ θαῦμα περιγραφῆς καὶ μάλιστα, θὰ ἔλεγε κανείς, μιὰ πραγματικὴ Βίβλος, ποὺ ἱστορίζει ὄχι μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ γραμμὲς καὶ μὲ χρώματα ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἕνας σωστὸς καθρέφτης τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς. Οἱ ἀναπαραστάσεις τῶν ἀναγλύφων τῶν ναῶν καὶ τῶν ἀγαλμάτων δὲν ἀποτελοῦν ἀπὸ κάποια ἔποψι παρὰ μιὰ λεπτομέρεια, νὰ ποῦμε ἔτσι, ἐν συγκρίσει μὲ τὴ ζωγραφικὴ τῶν ἀγγείων, ἡ ὁποία εἶναι μιὰ ὁλάκερη, ζωντανή, ὁρατὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Ὡς καὶ πολλὰ ἐπεισόδια τοῦ Ὁμήρου καὶ ἄλλα ἀπὸ τὰ δράματα τοῦ Ἀριστοφάνους τὰ βρίσκουμε κάπου - κάπου μὲ πρωτοφανῆ ἀκρίβεια. Ἡ ζωγραφικὴ αὐτὴ ξεχωρίζει εἰς δύο κυρίως περιόδους, τὴν ἀρχαϊκὴ καὶ τὴν κλασσική, καὶ ἡ διαφορὰ διαφαίνεται στοὺς τύπους, καθὼς καὶ στὸν χαρακτῆρα τῆς διακοσμητικῆς γραμμῆς.

Ἀπὸ τὴν αἰσθητικὴ πλευρὰ ξεχωρίζονται τὰ Ἀθηναϊκά, τὰ Κορινθιακά, τὰ Μικρασιατικὰ καὶ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος (Σικελίας).

Τὸ κοιμητήριον τοῦ Διπύλου στὴν Ἀθήνα μᾶς ἀπεκάλυψε πλῆθος ἀγγεῖα τῆς θαυμαστῆς αὐτῆς τέχνης τῆς Ἀττικῆς ποὺ ἄνθησε τὴν ἐποχὴ τοῦ Σόλωνος. Αὐτὸ ποὺ χαρακτηρίζει κυρίως τὸ ἀττικὸ ἀγγεῖο εἶναι ἡ σειρὰ τῶν ζωνῶν του, γύρω στὴν ὁποίαν ἐξελίσσονται ὅλες οἱ μυθολογικὲς παραστάσεις.

Ἂν μελετήση κανεὶς βαθιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἑλληνικὴ ζωγραφική, θὰ δῆ ὅτι ὁ κύριος ἐκφραστικός της σκοπὸς εἶναι ὁ ρεαλισμός, ἡ πιστὴ πραγματικότητα τῆς ζωῆς μας, καὶ ἀποτελεῖ παράδειγμα τοῦ τί θὰ πῆ ρεαλισμὸς στὴν τέχνη.

Μολονότι ἡ ζωγραφικὴ αὐτὴ μᾶς δείχνει τὰ ἀπίστευτα ἐπεισόδια τῆς μυθολογίας, κατ' οὐσίαν εἶναι σωστὸς καθρέφτης τῆς ζωῆς τῶν ἀρχαίων. Γιατὶ μᾶς φανερώνουν τὴν οἰκογενειακὴ ζωή τους, τὶς παλαῖστρες, τὰ συμπόσια, τὶς θυσίες, τὶς συγκομιδές. Βλέπομε πῶς ἐκαλλωπίζοντο οἱ γυναῖκες, πῶς παίρνανε νερὸ ἀπὸ τὴ βρύση οἱ δοῦλες, πῶς οἱ γέροντες συζητούσανε στὴν Ἀγορά, πῶς οἱ τεχνῖτες δουλεύανε στὸ ἐργοστάσιο, πῶς πολεμοῦσαν, κυνηγοῦσαν ψαρεύανε, καὶ πῶς παίζανε οἱ ἠθοποιοί, πῶς ἐνεδύοντο, πῶς ἐκτενίζοντο κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μήπως τώρα αὐτὸ τὸ καθρέφτισμα τῆς ζωῆς δὲν εἶναι ρεαλισμός; Καὶ ὅμως κυττάξετε μὲ ποιὰ πλαστικὰ μέσα ἀποδίδεται ὁ ρεαλισμὸς αὐτός. Κυττάξετε μιὰ σκηνὴ ποὺ παριστάνει τὸν Δεῖπνο τοῦ Ἡρακλέους. Στὸ τραπέζι ἀπάνω δὲν βλέπουμε φαγητὰ κι' οὔτε καὶ ποτήρια γεμᾶτα κρασί, ὅπως τὸ ἐκδηλώνουν κάποιες ξένες βάρβαρες ζωγραφικές, ἀλλὰ μόνον βλέπομε κοσμήματα ἀπὸ φύλλα σταφυλιῶν γύρω - γύρω στὴν εἰκόνα, τὰ ὁποῖα φτάνουν γιὰ νὰ ὑποβάλουν τὴν ἔννοια τοῦ θέματος.

Μερικὰ παριστάνουν ἱστορίες φοβερές, ὡς λ. χ. πολέμους μεταξὺ θηρίων καὶ τοῦ Ἡρακλέους, κι' ἄλλα παριστάνουν ἡμέρες τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς, ὅπως τὸ βλέπουμε στὰ Κορινθιακά.

Ἡ ζωγραφικὴ αὐτὴ κατορθώνει μὲ μεγάλη τέχνη ν' ἀποδώση τὴ μαλακότητα τῆς σάρκας μὲ ἁπλούστατες γραμμές, καθὼς καὶ τὴ ζωηρότητα τῶν ματιῶν, τὴ λεπτότητα τῶν χεριῶν κ.τ.λ.

Τὰ μαλλιὰ καὶ ἐν γένει οἱ τρίχες εἶναι δουλεμένα μὲ κάθε λεπτομέρεια καὶ οἱ χειρονομίες τῶν εἰκονιζομένων ἐκφράζουν μὲ μεγάλη δύναμι τὴν ψυχική τους εὐγένεια, διὰ μέσου τοῦ ἀξιοθαύμαστου διακοσμητικοῦ ταλέντου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. **Ι. Κ.**

Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν Ἑλλάδα

◆ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ ◆

Ἀπὸ τὶς Σέρρες μισὴ ὥρα μὲ τὸ σιδηρόδρομο, χωμένο μέσα στοὺς κήπους του. Ἔχω νὰ τὸ ἰδῶ μιὰ περίπου δεκαπενταετία. Θυμᾶμαι τοὺς κοφτοὺς βράχους του, ποὺ ὀρθώνονται πάνω ἀπὸ τὴν πόλι, κλείνοντας σὰν δυὸ βαρειὰ θυρόφυλλα τὶς βορεινὲς προσβάσεις του πρὸς τὴ μεγάλη πεδιάδα τῶν Σερρῶν, ἀπ' ὅπου ὁ Κρουσοβίτης γλιστροῦσε κατεβαίνοντας δίπλα ἀπὸ τὰ δέντρα τῆς ὄχθης, κάτω ἀπ' τὸ παληὸ πέτρινο γιοφύρι, ποὺ ἔδενε τὴν ἀγορὰ μὲ τὴν πόλι, γιομᾶτο πάντα ἀπὸ ἕνα πλῆθος συνωστισμένο, στρατιωτῶν, αὐτοκινήτων καὶ μεταγωγικῶν.

Αὐτὰ τὰ γνώριμα χαρακτηριστικὰ ποὺ τοῦ δίνει καὶ τ' ὄνομά του τὰ βρίσκει κανεὶς καὶ σήμερα ἀκόμα. Κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως ἔχει γίνει ἀγνώριστο. Μιὰ ἐπέκτασις σχεδὸν διπλασία, ποὺ προσετέθηκε στὸ παληὸ τμῆμα τῆς ἀγορᾶς τὸ μεγάλωσε τρεῖς φορὲς καὶ τὄκαμε μιὰ τρισχαριτωμένη κωμόπολι.

Ἀπὸ τὸ Σταθμὸ μᾶς φέρνει τώρα πρὸς τὴν πόλι μιὰ λεωφόρος μὲ ὑψηλὰ σκιάζοντα δέντρα, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ὁποῖα βλέπει κανείς, ἀνεβαίνοντας, πρὸς τὰ ἀριστερά, σὰν παραπέτασμα τὸ Μπέλες, ἀπὸ πολὺ σιμὰ - δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τοῦ δρόμου, μέσα σὲ καταπράσινους μπαξέδες μὲ πλουσιώτατη βλάστησι, ἀνθόφορτα μονόροφα σπιτάκια προσφυγικά. Στὸ βάθος τῆς λεωφόρου ἕνα μεγάλο ἄσπρο κτίριο φαντάζει μέσα εἰς τὶς πρασινάδες του. Εἶναι τὸ νέο σχολεῖο του ποὺ κάηκε πρὶν ἀκόμα λειτουργήση. Μὲ θλῖψι πληροφορεῖται κανένας αὐτὴ τὴν ἀτυχία.

Μπαίνουμε στὴν πόλι. Μιὰ κίνησι ἐξαιρετική. Ὅλες οἱ στράτες γεμᾶτες ἀπὸ ζῶα. Στὴν μικρὴ κατάσκια πλατεῖα τῆς ἀγορᾶς, κάτω ἀπ' τὸν πλάτανο, στοῖβες μεγάλες ἀπὸ λαχανικά. Ἕνας κόσμος πολὺ συμμορφωμένος μπαίνει ἀπὸ μαγαζὶ σὲ μαγαζὶ ἢ πηγαινοέρχεται. Βρίσκω πολλοὺς γνωστούς μου. Κρητικοὺς ἀπὸ τοὺς πολέμους παντρεμένους κι' ἀποκαταστημένους ἐδῶ, Μελενικιῶτες, Θρακιῶτες, Μικρασιάτες. Ὅλοι οἱ δρόμοι ἀπὸ τὴ μικρὴ πλατεῖα ὡς τὴν μεγάλη τῆς ἀγορᾶς, ὅπου ὑπάρχουν μερικὰ πολὺ εὐπρόσωπα κέντρα, εἶναι πλημμυρισμένοι. Τὰ ἐμπορικὰ μεταφερμένα ἔξω στοὺς δρόμους, τὰ καφενεῖα, τὰ κουρεῖα γεμᾶτα. Κάθε Σάββατο ἔχει τὴν ἑβδομαδιαία ἀγορά του. Πολλὰ χωριὰ ὀρεινὰ καὶ τοῦ κάμπου ἔχουν κατεβῆ καὶ συνωστίζονται ἐδῶ μέσα.

Χωρικοὶ μὲ τὶς πολύχρωμες ἐνδυμασίες τους καὶ φτωχικὰ ντυμένοι πρόσφυγες Καυκάσιοι, στρατιωτικοὶ καὶ ἐντόπιοι, τὸ ζωηρεύουν κάθε ἑβδομάδα μὲ τὴ γραφικὴ αὐτὴ κίνησι.

Βρισκόμαστε στὴν ἔξοδο τῆς ἀγορᾶς ποὺ τελειώνει μὲ τὶς ξύλινες παράγγες τῶν σαμαράδων, καὶ τῶν πεταλωτήδων, ἐκεῖ ὅπου τὸ ἐπισκευασμένο σήμερα παληὸ πέτρινο γιοφύρι τοῦ Κρουσοβίτη δένει τὸ τμῆμα τοῦτο ποὺ περάσαμε μὲ τὸ ἀπέναντι παλαιὸ τμῆμα. Ἐδῶ τὸ γυαλιστερὸ καλντερίμι γεμᾶτο βαριοὺς ἴσκιους, τὰ μπαλκόνια, οἱ κληματαριές, οἱ ἔξω βγαλμένες στέγες, τὰ διακοσμητικὰ ὑπέρθυρα, ὅ,τι τέλος χαρακτηρίζει μιὰ παληὰ τούρκικη συνοικία, μᾶς κινεῖ εὐχάριστα πρὸς τὸ παρελθὸν τὴν φαντασία. Μέσ' ἀπὸ τοὺς κατάσπρους τοίχους μιὰ βρυσούλα χύνει τὰ νερά της, στὴ μέση τοῦ δρόμου. Μέσ' ἀπὸ τὶς ἀνοιχτὲς πόρτες βλέπει κανεὶς ὡραῖες αὐλὲς λουλουδοστολισμένες.

Ἀνεβαίνω σιγὰ ὡς ἀπάνω στὴν ἐκκλησιά του καὶ κοιτάζω κάτω. Βράχοι, νερά, γιοφύρια καὶ πολλὰ δένδρα. Πέρα πρὸς τὸ ἀντικρυνὸ τμῆμα ξεχωρίζει ἕνας τύμβος μὲ ὀβελίσκο. Εἶναι τὸ μνημεῖο τῶν πεσόντων.

Κατεβαίνω ἀπὸ πίσω, ἀπὸ τοὺς νερόμυλους, καὶ μέσ' ἀπὸ τὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ ξαναγυρίζω πάλι στὸ γιοφύρι. Ἀπὸ κάτω, στὴν ὁμαλὴ ὄχθη του, διακρίνω τώρα τὴν ἐπιγραφὴ «Πάνθεον». Εἶναι τὸ μοναδικὸ θερινὸ κέντρο στὸ Σιδηρόκαστρο. Τὰ Σαββατοκύριακα, τὸ καλοκαῖρι, γιομίζει. Ἕνας κόσμος εὔθυμος διασκεδάζει. Μέσα στὶς κληματαριὲς καὶ τὰ φυλλώματα ποὺ φανταζοκοποῦν, μέσα σ' αὐτὸ τὸ φυσικὸ περιβάλλον, οἱ ξένες κυρίες τῶν ἀξιωματικῶν λησμονοῦν τὴν πλῆξι τῆς ἐπαρχίας. Ἡ διαμονή τους, ἐδῶ τὸ καλοκαῖρι, δὲν εἶναι καθόλου δυσάρεστη. Τὸ Σιδηρόκαστρο εἶναι ἀληθινὰ ὡραῖο καὶ θὰ κρατηθῆ σταθερὰ στὴν πρόοδό του αὐτὴ ἂν μαζὶ μὲ τὴν ἀνάδειξί του λύση καὶ τὸ ζήτημα τῆς γεωργικῆς του ἐπαρκείας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

Η ΣΤΗΛΗ του Γιατρού

Ὑγρὰ καὶ ξηρὰ πλευρῖτις

Β'.

Μόλις λοιπὸν ἐγκατασταθῆ τὸ μικρόβιο τῆς φυματιώσεως στὸ ὑπεζωκός, λέγεται δὲ ὑπεζωκὸς μιὰ διπλῆ λεπτὴ μεμβράνη, ἡ ὁποία παρεμβάλλεται μεταξὺ πνεύμονος καὶ πλευρῶν, γίνεται μιὰ φλεγμονή, δηλ. μιὰ κοκκινίλα μεγάλη ὅπως τὸ ἀνεμοπύρωμα. Στὴν ἀρχή, πρὶν ἀκόμη ἀρχίση νὰ βγαίνη ὑγρό, λέγεται ἡ πλευρῖτις ξηρὰ καὶ ἀκοῦμε μιὰ τριβή, ποὺ γίνεται μεταξὺ τῶν δύο πετάλων τοῦ ὑπεζωκότος κατὰ τὴν ἀναπνοήν. Μετὰ τὸ ξηρὸν στάδιον ἀρχίζει τὸ ὑγρόν, γεμίζει δηλ. ὅλος ὁ χῶρος μεταξὺ πνεύμονος καὶ πλευρῶν ἀπὸ ὑγρὸ κιτρινωπό, ποσότητος ἄλλοτε ἄλλης καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀραιὸ σὰν νερὸ ἢ σὰν ζελατίνα πολὺ ἀραιωμένη. Συγχρόνως μὲ τὸ ὑγρὸ ἀρχίζει ἕνας πυρετός, ὁ ὁποῖος κυμαίνεται ἀπὸ 37,5 μέχρι 39,5 καὶ διαρκεῖ 15 ἕως 45 ἡμέρες. Συνήθως ὁ πυρετὸς ὑποχωρεῖ πρὸ τῆς ἀπορροφήσεως τοῦ ὑγροῦ, καὶ ἄλλοτε διαρκεῖ καὶ μετὰ τὴν ἀπορρόφησιν τοῦ ὑγροῦ ἢ παραμένουν δέκατα ἀπογευτινὰ ἐπὶ πολὺν καιρό. Αὐτὸ φανερώνει ὅτι ὁ πυρετὸς δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσι μὲ τὸ ὑγρό, ἀλλὰ μὲ τὴ φλεγμονὴ ποὺ γίνεται στὸ ὑπεζωκός. Ἔτσι ἄλλωστε ἐξηγεῖται γιατὶ πολλὲς φορὲς ἔχομε μεγάλο πυρετὸ σὲ πλευρίτιδα, ποὺ ἔχει λίγο ὑγρὸ ἢ μικρό. Σὲ πλευρίτιδα μὲ μεγάλες ποσότητες ὑγροῦ τὸ ὑγρὸ διαρκεῖ ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα μέχρι δύο μηνῶν τὸ πολύ, προκειμένου περὶ παιδιῶν, εἰς τοὺς μεγάλους δὲ μπορεῖ νὰ διατηρηθῆ καὶ χρόνια. Τὸ ὑγρὸ ἄλλοτε ἔχει τάσιν πρὸς ταχεῖαν ἀπορρόφησιν καὶ ἄλλοτε ἐπιμένει ἢ ἀναπαράγεται ταχέως ὕστερα ἀπὸ κάθε παρακέντησι. Μετὰ τὴν τελείαν ἀπορρόφησιν τοῦ ὑγροῦ παραμένει εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο μιὰ πάχυνσις (συμφύσεις). Καὶ τότε λέγεται ἡ ἀρρώστεια παχυπλευρῖτις ἢ ξηρὰ πλευρῖτις. Ὑπάρχουν πλευρίτιδες, ἂν καὶ αὐτὸ εἶναι μᾶλλον σπάνιον, ποὺ βγάζουν ἐλάχιστο ὑγρὸ καὶ δὲν γίνεται ἀντιληπτὸ ἢ δὲν βγάζουν καθόλου ὑγρὸ καὶ λέγονται ἀπ' ἀρχῆς ξηραὶ πλευρίτιδες, χωρὶς ὅμως νὰ διαφέρουν ἀπὸ τὶς ἄλλες ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν, τὴν πρόγνωσιν ἢ τὴν θεραπείαν. Τώρα γιατὶ ὁ κόσμος νομίζει ὅτι ἡ ξηρὰ εἶναι περισσότερο ἐπικίνδυνος ἀπὸ τὴν ὑγρά, ἢ γιατὶ νομίζει ὅτι μετὰ τὴν πλευρίτιδα ἐπακολουθεῖ φυματίωσις στοὺς πνεύμονας; Ξηρὰ ἢ ὑγρὰ πλευρῖτις εἶναι φυματικὴ ἐπεξεργασία, ποὺ θέλει μεγάλη προσοχὴ καὶ ἔντονο ἐπιστημονικὴ θεραπεία γιὰ νὰ γίνη γρήγορα καλά, διότι ἐξαντλεῖ καὶ σκοτώνει, ὅπως καὶ ἡ φυματίωσις τοῦ πνεύμονος. Ἔχουν δὲ μεγάλο δίκιο ὅσοι λέγουν ὅτι ἡ πλευρῖτις εἶναι ὅπως ἡ ἀνοικτὴ φυματίωσις τῶν πνευμόνων καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ὑπολογίζεται καὶ νὰ θεραπεύεται ὅπως ἐκείνη. Ὅταν ἡ πλευρῖτις βρίσκεται στὸ ξηρὸ στάδιο, δηλ. μετὰ τὴν ἀπορρόφησιν τοῦ ὑγροῦ, ὁπότε λέγεται ξηρά, εὑρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς θεραπείας καὶ ἐπομένως εἰς τὸ πλέον εὐχάριστον σημεῖον τῆς ἐξελίξεως τῆς νόσου, ἐνῶ ἡ ὑγρὰ φανερώνει τὴν ἀρχὴν τῆς νόσου καὶ ἐπομένως ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἡ ξηρὰ εἶναι καλλιτέρα τῆς ὑγρᾶς καὶ ὄχι ὅπως νομίζουν χειρότερα. Ἔπειτα γιατὶ ἔχουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ πλευρῖτις θὰ φέρη ἀργότερα τὴ φυματίωσι στὸν πνεύμονα, ἀφοῦ, ὅπως εἴπαμε καὶ στὴν ἀρχή, τὸ μικρόβιο φεύγει ἀπὸ τὸν πνεύμονα καὶ πηγαίνει στὰ πλευρὰ καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ πλευρὰ στὸν πνεύμονα, ἐὰν δὲ γίνεται ἀργότερα στοὺς πλευροπαθεῖς φυματίωσις, τοῦτο γιατὶ δὲν γιατρεύτηκαν καλὰ ἀπὸ τὴν πλευρίτιδα, ἡ ὁποία ἐξήντλησε τὸν ὀργανισμὸ καὶ ἔτσι ἡ ἀδενοπάθεια ποὺ προϋπῆρχε ἀνεπτύχθη κατόπιν σὲ φυματίωσι τοῦ πνεύμονος. Ἐὰν ὅμως ἐθεραπεύετο καλὰ ἡ πλευρῖτις καὶ ἐτονώνετο ὁ ὀργανισμὸς τότε, δὲν θὰ διέτρεχε ποτὲ τὸν κίνδυνον νὰ γίνη φυματίωσις. Δηλαδὴ ἡ πλευρῖτις ἐπιδρᾷ εἰς τὸν ὀργανισμὸν ὅπως ἡ ἑλονοσία ἢ ἄλλη ἀρρώστεια μακρά, ποὺ ἐξαντλεῖ τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὸ μικρόβιο βρίσκει ἔδαφος καὶ ἀναπτύσσεται στὸν πνεύμονα ἀπὸ τοὺς ἀδένας ἢ ἀπὸ τὴ μικρὴ ἑστία ποὺ ὑπάρχει στὸν πνεύμονα ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ μόλυνσι καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν πλευρίτιδα. Τέλος, ἄλλο σημεῖο σταθερὸ τῆς πλευρίτιδος εἶναι ὁ πόνος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε εἶναι ἔντονος καὶ ἄλλοτε μικρός. Ἑδράζεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ πάσχον ἡμιθωράκιον, ἂν καὶ ὑπάρχουν περιστατικὰ μικρῶν παιδιῶν ποὺ πονοῦν στὴν κολιά, ἀντὶ νὰ πονοῦν στὸ πλευρό, ὁπότε εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη σύγχυσις. Στὸ ἑπόμενο θὰ μιλήσωμε γιὰ τὴ θεραπεία τῆς πλευρίτιδος.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

'Απὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων

Ο ΟΡΚΟΣ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

Ὁ ὅρκος εἶναι γέννημα τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων ἀναμεταξύ των. Γι' αὐτὸ τὸν χρησιμοποιοῦν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ αὐτοὶ ἀκόμα οἱ ἀπολίτιστοι.

Καθὼς εἶναι εὐνόητο, ἡ κυρία ἀφορμὴ τοῦ ὅρκου εἶναι ἡ ἔλλειψις ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης στὴ φιλαλήθεια καὶ εἰλικρίνεια ἐκείνων ποὺ συνάπτουν συμφωνίες.

Ἐξετάζοντας τοὺς σκοπούς, ποὺ ἐπεδιώκοντο μὲ τὸν ὅρκο, ἀπὸ τὴν ἀρχαιοτάτη ἐποχὴ μέχρι σήμερα, διακρίνομε σύμφωνα μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἐπίστευαν ὅτι θὰ ἐτιμωρεῖτο ὁ ἐπίορκος, τρεῖς κεφαλαιώδεις κατηγορίες.

Στὴν πρώτη ἐμφάνισί του ἦτο κατάρα, τὴν ἐκπλήρωσι τῆς ὁποίας ἐπεκαλεῖτο κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του ἐκεῖνος ποὺ ὡρκίζετο, στὴν περίπτωσι ποὺ κατέθετε ψέματα ἢ παρέβαινε τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας. Καὶ ἐπίστευαν ὅτι ἡ κατάρα αὐτὴ εἶχε μυστηριώδη μαγικὴ δύναμι, ποὺ θὰ ξέσπαζε κατὰ τοῦ τυχὸν ἐπιόρκου. Τὴν κατάρα τὴ συνώδευαν μὲ διάφορες συμβολικὲς πράξεις.

Ἐπιβίωσι τῆς αὐτοκατάρας εἶναι μερικὲς φράσεις ποὺ χρησιμοποιοῦν ἀκόμη καὶ σήμερα, καθὼς π.χ. «νὰ μὲ κάψη τ' ἀστροπελέκι», «νὰ θάψω τὰ παιδιά μου», «νὰ μὴν τὰ χαρῶ», «μὰ τὸ ψωμί» καὶ ἄλλες τέτοιες.

Στὴν ἴδια κατηγορία πρέπει νὰ περιλάβουμε καὶ τὴ θεοκρισία, ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦν καὶ στὴν ἐποχή μας πολλοὶ ἀπολίτιστοι λαοί. Κατ' αὐτὴ ὁ κατηγορούμενος πίνει δηλητήριο ἢ πιάνει ἀναμμένα σίδερα ἢ πατεῖ στὴ φωτιὰ ἀνυπόδητος μὲ τὴν προϋπόθεσι ὅτι ἂν εἶναι ἀθῶος δὲν θὰ πάθη καμμιὰ βλάβη.

Ἀργότερα, μὲ τὴν ἀνάπτυξι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν πίστι σὲ ἀνώτερες δυνάμεις, διεμορφώθη ἡ δεύτερη κατηγορία τοῦ ὅρκου. Στὴν κύρωσι δηλαδὴ τῶν συμφωνιῶν ἐπεκαλοῦντο τὴ συμμετοχὴ καὶ τὴ μαρτυρία κάποιου θεοῦ ἢ ἥρωα, ποὺ θὰ ξέσπαζε τὴν ἐκδικήτρια ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τοῦ ἐπιόρκου, γιατὶ μὲ τὴν ἐπιορκία του ἔδειχνε κι' ἀσέβεια στὸ θεὸ ἢ τὸν ἥρωα, τὸν ὁποῖο ἀπὸ κοινοῦ ἐπεκαλέσθησαν στὴ συμφωνία των. Ἔτσι ὁ ὅρκος ἐπῆρε μιὰ ἐπισημότερη μορφή, γιατὶ τὴν τήρησί του ἐποπτεύει τὸ θεῖον.

Συχνὰ ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει τὴν ἐπίκλησι τῶν ἡρώων «Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον».

Στὴ Γ δὲ ραψῳδία τῆς «Ἰλιάδος» ἔχουμε τὴν παραστατικώτερη μορφὴ τῆς ἱεροτελεστίας ποὺ ἠκολούθει τὶς συμφωνίες, ποὺ ἠσφαλίζοντο μὲ ὅρκους. Μετὰ τὴ συμφωνία τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Τρώων νὰ κριθῆ ἡ τύχη τοῦ πολέμου μὲ μονομαχία μεταξὺ Μενελάου καὶ Πάρι, οἱ κήρυκες ἔφεραν τὰ ἀρνιά, ποὺ θὰ ἐθυσιάζοντο, ἀνακάτεψαν στοὺς κρατῆρες τὸ κρασὶ κι' ἔχυσαν νερὸ στοὺς παρισταμένους βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων γιὰ νὰ πλύνουν τὰ χέρια τους. Ἔπειτα ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ βασιλεὺς τῶν πολυχρύσων Μυκηνῶν κι' ἀρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων, ἔκοψε τρίχες ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν ἀρνιῶν καὶ τὶς ἐμοίρασε διὰ τῶν κηρύκων στοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Τρώων καὶ τῶν Ἑλλήνων. Σηκώνοντας δὲ τὰ χέρια του καὶ στρέφοντας τὸ βλέμμα του πρὸς τὸν οὐρανὸ ἀπήγγειλε τοὺς ὅρκους τῆς συμφωνίας κι' ἐπεκαλέσθη ὡς μάρτυρες καὶ φύλακες τῶν ὅρκων τὸ Δία, τὸν Ἥλιο, τοὺς ποταμούς, τὴ γῆ κι' ὅλους τοὺς χθονίους θεούς. Κατόπιν ἔσφαξε τὰ ἀρνιὰ καὶ καθένας ἀπὸ τοὺς παρισταμένους ἀρχηγούς, Ἕλληνες καὶ Τρῶες, χύνοντας μὲ κύπελλα κρασὶ στὰ θύματα εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια: «Δία, πολυένδοξε, μέγιστε, καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι θεοὶ ἀθάνατοι. Εἴθε νὰ χυθοῦν σὰν τὸ κρασὶ αὐτὸ τὰ μυαλὰ τὰ δικά των καὶ τῶν παιδιῶν των ἐκείνων, ποὺ θὰ παραβοῦν τοὺς ὅρκους».

Κι' ἐν γένει σὲ κάθε συνθήκη ἐμπορική, πολιτικὴ ἢ θρησκευτικὴ οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ ἐπεκαλοῦντο ὡς μάρτυρες τοὺς θεούς, ἐπισφραγίζοντας τὴν ἱεροτελεστία τῆς συμφωνίας μὲ σπονδὲς καὶ θυσίες, κατὰ τὶς ὁποῖες ὅμως δὲν ἐτρώγοντο τὰ θύματα, καὶ μὲ διάφορες συμβολικὲς πράξεις, ποὺ μᾶς δείχνουν τὰ ἤθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὸν πολιτισμὸ κάθε λαοῦ.

Μιὰ βάρβαρη συμβολικὴ πρᾶξι κατὰ μία συμφωνία τῶν Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος. Οἱ πρέσβεις τῶν δύο αὐτῶν λαῶν γιὰ ἐπισφράγισι τῆς συμφωνίας ἐχάραξαν μὲ αἰχμηρὰ ὄργανα τοὺς βραχίονές των καὶ ἔγλυψαν τὸ αἷμα ποὔτρεξε ἀπὸ τὶς ἀμυχές.

Στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ θρησκεία ὁ ὅρκος ἐθεωρεῖτο παιδὶ τῆς θεοποιημένης Ἔριδος. Καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ὡρκίζοντο στὶς ἀνδρικὲς θεότητες, καὶ ἰδίως στὸ Δία, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ στοὺς ἥρωες Ἡρακλέα καὶ Θησέα, οἱ δὲ γυναῖκες στὶς γυναικεῖες, καὶ πρὸ πάντων στὴ Δήμητρα, τὴν Περσεφόνη, τὴν Ἑκάτη καὶ τὴν Ἀφροδίτη.

Ἀπὸ τὴ δεύτερη αὐτὴ μορφὴ ἐπήγασε ἡ τρίτη κατηγορία τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ὅρκου σὲ κάθε ἐπίσημη ἐμφάνισι τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ συνδέεται μὲ καθήκοντα, ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα.

Μεταξὺ τῶν ἠθικολόγων ὅμως παρουσιάζεται διαφωνία ὡς πρὸς τὴ διατήρησι ἢ μὴ τοῦ ὅρκου. Ἄλλοι μὲν ὑποστηρίζουν τὴν κατάργησι, γιατὶ μειώνει τὴν ἠθικὴ ὑπόστασι κι' ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ γίνεται στοὺς ἀσυνείδητους ἀφορμὴ ἐκδηλώσεως ἀσεβείας, ἄλλοι δέ, ποὺ εἶναι καὶ οἱ περισσότεροι, τὴ διατήρησι, γιατὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι φραγμὸς κατὰ τοῦ κακοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς κάτι ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐξαῖρον τὸν ἄνθρωπο σὲ κρίσιμες στιγμὲς σὲ ἀνώτερες σφαῖρες τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς.

Θὰ ἦτο εὐκταῖο ἡ ἠθικὴ ἀνύψωσι τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔφτανε στὴ βαθεῖα συναίσθησι τοῦ καθήκοντος, στὴν ἀγάπη καὶ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴ φιλαλήθεια καὶ σὲ τόσο μεγάλο ἀποτροπιασμὸ τοῦ ψεύδους, ὥστε νὰ μὴν ἐκδηλώνεται καὶ ἡ ἐλαχίστη δυσπιστία στοὺς λόγους του καὶ νὰ μὴν παρατηρῆται καὶ ἡ ἐλαχίστη παρέκκλισι ἀπὸ τὸ καθῆκον στὶς πράξεις του. Ἀλλ' ἂν ἡ ἀνθρωπότης βαδίση τὴν ἀνιοῦσα κλίμακα τῆς προόδου, δὲν ἐννοῶ τῆς μηχανικῆς, ἀλλὰ τῆς ψυχικῆς, καὶ πιστεύση στὴν ἀκατάλυτη δύναμι τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ πραγματοποιηθῆ στὸ ἀπώτερο μέλλον ἡ θεία ρῆσις τοῦ Χριστοῦ: «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως, ἀλλ' ἔστω ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ, τὸ δὲ περισσὸν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν».

ΤΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμνασιάρχης

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ λεξιλόγιον τῶν σκύλων

ΕΝΑΣ 'Αμερικανός, ὁ κ. Βίλφρηντ Φούνκ, ἀσχοληθεὶς ἐπὶ ἔτη μὲ τὴν νοημοσύνην τῶν ζώων, εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώση ὅτι οἱ σκύλοι ἀντιλαμβάνονται ὅλα ὅσα τοὺς λέγει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀπαντοῦν μάλιστα εἰς αὐτά, ἀλλ' ὅτι τὸ λεξιλόγιόν τους περιορίζεται εἰς ἑξῆντα περίπου λέξεις.

'Εννοεῖται ὅτι ὑπάρχουν καὶ σκύλοι διαθέτοντες πλουσιώτερον λεξιλόγιον. Πάντως ὅμως, δὲν καταλαβαίνουν περισσότερα ἀπὸ ὅσα καταλαβαίνει ἕνα βρέφος δεκαοκτὼ μηνῶν. Τὰ σκυλιὰ καλῆς ράτσας ἀντιλαμβάνονται ἕως 250 λέξεις, ἐνῷ τὰ προερχόμενα ἀπὸ διαφόρους διασταυρώσεις καὶ ἀδέσποτα δὲν καταλαβαίνουν παραπάνω ἀπὸ δέκα.

Γράψιμο μὲ νερὸ

ΘΑ σᾶς φανῆ περίεργον, καὶ ὅμως ἠμπορεῖτε περίφημα νὰ γράφετε μὲ τὸ νερό, ὅπως γράφετε μὲ τὴν μελάνην, ὄχι ὅμως σὲ ὁποιοδήποτε χαρτί. Πρέπει προηγουμένως νὰ βρέξετε τὸ χαρτὶ εἰς μίαν διάλυσιν θειούχου σιδήρου. "Επειτα, ὅταν στεγνώση καλά, νὰ τὸ πασπαλίσετε μὲ λεπτὴν σκόνιν τανίνης, τὴν ὁποίαν πιέζετε μὲ ἕνα ταμπὸν διὰ νὰ κολλήση καλὰ ἐπάνω εἰς τὸ χαρτί.

Τότε ἠμπορεῖτε νὰ γράψετε ἐκεῖ ἐπάνω, μὲ καθαρὸ νερό. 'Η γραφὴ θὰ εἶναι μαύρη, ὡσὰν νὰ εἶχε γίνει μὲ μελάνην.

Οἱ χοτζάδες

ΟΤΑΝ τὰ τελευταῖα χρόνια ὁ βασιλεὺς τῆς 'Αραβίας "Ιμπν Σαοὺντ εἰσήγαγε στὴ χώρα του τὸ τηλέφωνο, συνάντησε μεγάλη ἀντίδρασι ἀπὸ μέρους τῶν χοτζάδων. Οἱ ἀπλοϊκοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι πίστευαν πὼς τὸ τηλέφωνο ἦταν ἐφεύρεσις τοῦ διαβόλου. Οἱ πιστοὶ μουσουλμάνοι ἀρνιόντουσαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν διαβολικὴν ἐφεύρεσι. Τότε ὁ "Ιμπν Σαοὺντ σκέφτηκε τὸν ἑξῆς τρόπο γιὰ νὰ ἐξουδετερώση τὴν ἀντίδρασι τῶν χοτζάδων. Κάλεσε ὅλους τοὺς χοτζάδες καὶ τοὺς εἶπε πὼς ἂν πραγματικὰ τὸ τηλέφωνο ἦταν διαβολικὸ σύνεργο, τὰ λόγια τοῦ Κορανίου δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ μεταδοθοῦν μὲ τὸ μηχάνημα. Ποτὲ ὁ διάβολος δὲν θὰ δεχόταν νὰ διαβιβάση τὰ ἱερὰ λόγια τοῦ προφήτου. "Εβαλε λοιπὸν στὴν μίαν ἄκρη τοῦ τηλεφώνου ἕνα χότζα καὶ στὴν ἄλλην ἕναν ἄλλο. 'Ο ἕνας χότζας ἄρχισε νὰ διαβάζη τὸ ἱερὸ Κοράνιο καὶ ὁ ἄλλος ἄκουε. Τὰ λόγια τοῦ Προφήτου διαβιβαζόταν μὲ τὸ μηχάνημα. 'Επομένως δὲν μποροῦσε νἆναι διαβολικὸ μηχάνημα. "Ετσι ἔπαυσε ἡ ἀντίδρασι τῶν χοτζάδων.

Οἱ κουκουβάγιες

ΕΝΑ ἀπὸ τὰ πολὺ περίεργα πουλιὰ εἶναι καὶ οἱ κουκουβάγιες, καὶ γενικὰ ὅλα τὰ εἴδη ποὺ ἀνήκουν στὴν οἰκογένεια τῶν νυκτοβίων αὐτῶν πουλιῶν, ὅπως ὁ γκιώνης κλπ. "Ολα αὐτὰ τὰ πουλιὰ θεωροῦνται ἀπὸ μιὰ κακὴ πρόληψι σὰν προάγγελοι κακοῦ καὶ τὸ κρώξιμό των, ποὺ δὲν εἶναι βέβαια καθόλου εὐχάριστο, γιατὶ μοιάζει σὰν μοιρολόϊ ἢ κραυγὴ πόνου, θεωρεῖται ἀπὸ τὸ λαὸ σὰν κακὸς οἰωνός. 'Εξ αἰτίας τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς τὰ πουλιὰ αὐτὰ καταδιώκονται ἀμείλικτα.

'Ως τόσο τὰ νυκτόβια αὐτὰ πουλιὰ ποὺ ἡ ἐμφάνισίς των δὲν ἔχει καμμιὰ ἀπολύτως σχέσι μὲ τὴν τύχην τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἐξαιρετικὰ χρήσιμα κι' ἐξυπηρετικὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἰδίως τὸ γεωργό, γιατὶ τρέφονται ἀπὸ ποντίκια, ἀρουραίους, φίδια, σαῦρες κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα μικρὰ ζῶα καταστρεπτικὰ γιὰ τὴ γεωργία κι' ἐπικίνδυνα γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Πρέπει λοιπὸν νὰ προστατεύωνται κι' ὄχι νὰ καταδιώκωνται. 'Η πρόληψις πὼς τὸ κρώξιμό τους, ἰδίως τοῦ γκιώνη, εἶναι κακὸς οἰωνός, δὲν ἔχει καμμιὰ ἀπόλυτα βάσι.

Τὰ παράξενα τῆς φύσεως

ΕΙΣ τὴν Αὐστραλίαν φύεται ἕνα παράξενο μανιτάρι ποὺ αὐξάνει κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, ὅπως οἱ πατάτες, καὶ ποὺ τὸ μέγεθός του φτάνει πολλὲς φορὲς τὸ μέγεθος τῆς κεφαλῆς μικροῦ παιδιοῦ. Τὸ μανιτάρι αὐτὸ ἀποκαλεῖται ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς «ψωμὶ τῆς Αὐστραλίας» ἢ «ψωμὶ τῆς γῆς». 'Ο Μπέρκλεϋ ποὺ πρῶτος μελέτησε τὸ παράξενο αὐτὸ μανιτάρι τοῦ ἔδωκε τὸ ἐπιστημονικὸ ὄνομα «Μυλίττα 'Αουστράλις». Οἱ ἰθαγενεῖς τὸ χρησιμοποιοῦν ἀντὶς γιὰ ψωμί. "Οταν ὅμως μεγαλώση ἀρκετὰ γίνεται σκληρὸ σὰν ξύλο.

Οἱ κάλτσες

ΟΙ ἀρχαῖοι δὲν χρησιμοποιοῦσαν κάλτσες. Οἱ κομψὲς κυρίες τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς περιέβαλλαν τὰ πόδια τους μὲ λεπτοὺς κομψοὺς ἐπιδέσμους. 'Ο πρῶτος ποὺ ἐφεῦρε τὶς κάλτσες εἶναι ὁ "Αγγλος Οὐΐλλιαμ Ράϊντερ τὸ 1564. Οἱ κάλτσες αὐτὲς εἶχαν πλεχθῆ μὲ βελόνια.

'Η μπύρα καὶ οἱ Βαβυλώνιοι

ΟΥΔΕΝ καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον εἶπε κάποιος σοφός, καὶ τὸ ρητὸν αὐτὸ διαπιστώνεται καθημερινά. 'Ιδοὺ λοιπὸν πὼς οἱ ἀρχαιολόγοι μᾶς πληροφοροῦν ὅτι καὶ ἡ μπύρα ἦταν γνωστὴ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους λαοὺς καὶ οἱ Βαβυλώνιοι τὴν χρησιμοποιοῦσαν ἀφθόνως. Οἱ ἀρχαιολόγοι ἀνεκάλυψαν μάλιστα σὲ μιὰ πλάκα ὁδηγίας γιὰ τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι Βαβυλώνιοι κατεσκεύαζαν τὴν μπύρα. 'Η μπύρα ἐκείνη δὲν διέφερε ἀπὸ τὴ σημερινὴ παρὰ μόνο κατὰ τὸ ἄρωμα, γιατὶ οἱ Βαβυλώνιοι χρησιμοποιοῦσαν ἄλλο τρόπο ἀρωματισμοῦ τοῦ ποτοῦ των.

'Η μικρότερη φυλακὴ

Η ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ φυλακὴ στὸν κόσμο, βρίσκεται στὸ κράτος τοῦ Βατικανοῦ. 'Αποτελεῖται μονάχα ἀπὸ δυὸ δωμάτια, ποὺ ἄλλωστε παραμένουν διαρκῶς κενά. 'Ωστόσο ἡ φυλακὴ αὐτὴ ποὺ ποτὲ δὲν ἔχει κρατουμένους, ἔχει δική της βιβλιοθήκη, αἴθουσα λουτροῦ καὶ αἴθουσα γυμναστικῆς!

Τὰ μαργαριτάρια

ΟΛΟΙ ξέρουμε πὼς τὰ μαργαριτάρια, τὰ πολύτιμα αὐτὰ πετράδια, βρίσκονται μέσα στὴ σάρκα ὡρισμένου εἴδους θαλασσινῶν ὀστρακοδέρμων. Τὸ μαργαριτάρι δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ κύστις ποὺ δημιουργεῖται στὴ σάρκα τῶν θαλασσίων αὐτῶν πρωτογενῶν ζώων, ἀπὸ κάποιο βλαβερὸ γιὰ τὰ ζῶα αὐτὰ μικρόβιο. Τὸ μικρόβιο αὐτὸ γεννᾶται στὸν ὀργανισμὸ ὡρισμένων ψαριῶν καὶ συγκεκριμένα στὶς ἠλεκτροφόρες ρῆνες, τὰ κοινῶς λεγόμενα σαλάχια. Τὰ μικρόβια αὐτὰ ὅταν γεννηθοῦν στὴ ρήνη ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸ σῶμά της καὶ μολύνουν τὰ θαλάσσια νερά. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ καταφεύγουν στὸ σῶμα τῶν μαργαριτοφόρων ὀστράκων. 'Εκεῖ φωλιάζουν καὶ κατατρώγοντας τὴ σάρκα τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ ζώου, δημιουργοῦν μιὰ πληγὴ καὶ τὴν ὡραία κύστι, ποὺ οἱ ἄνθρωποι, χρησιμοποιοῦν γιὰ κόσμημα.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

—'Επέρασαν πολλὲς χιλιετηρίδες προτοῦ ὁ ἄνθρωπος κατορθώση νὰ χρησιμοποιήση τὴν φωτιὰν γιὰ τὴν παραγωγὴν κινητηρίου δυνάμεως.

★

— Σήμερα γιὰ νὰ παραχθῆ κινητήριος δύναμις ἑνὸς ἵππου ἐπὶ μίαν ὥρα ἀρκοῦν 300 γραμμάρια ρευστῆς καυσίμου ὕλης. Γιὰ τὶς πρῶτες ὅμως ἀτμομηχανὲς τοῦ 18ου αἰῶνος ἐχρειάζοντο 18 χιλιόγραμμα.

★

— Δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὅλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου εἶναι ἀριστερόχειρες, μεταχειρίζονται δὲ κατὰ προτίμησιν τὸ ἀριστερὸ χέρι ἀντὶ τοῦ δεξιοῦ.

★

— Στὴν Βραζιλία ζοῦν κάτι περίεργες πεταλοῦδες ποὺ ἔχουν διάφανα τὰ φτερά.

★

—'Ο μεγαλείτερος ὠκεανὸς εἶναι ὁ Εἰρηνικός, ποὺ ἔχει μέγιστον πλάτος 17.000 χιλιομέτρων. "Εχει δὲ καὶ τὰς μεγαλειτέρας ἀβύσσους. Σὲ μερικὰ σημεῖα ἡ βυθομετρικὴ βολὶς φθάνει τὰ 10.000 μέτρα.

★

— Τὸ μόνο μέταλλο ποὺ βρίσκεται σὲ ρευστὴ κατάστασι εἶναι ὁ ὑδράργυρος. Εἶναι δὲ τόσο βαρύς, ὥστε ὅλα τὰ σώματα ἐπιπλέουν ἀπάνω του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἰρίδιον, τὸ ὄσμιον, τὴν πλατίνην καὶ τὸν χρυσόν.

★

—'Ο σφοδρότατος ἄνεμος ποὺ πνέει στὴν ἔρημον τῆς Λιβύης μετακινεῖ τοὺς ἀμμολίθους μὲ ταχύτητα δέκα μέτρα τὸ ἔτος.

Ὁ Μπαλωματῆς κι' οἱ Δράκοι

*Ἦταν ἕνας μπαλωματῆς καὶ τὸν λέγαν Λάζαρο. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ μπάλωνε, μαζώχθηκαν πολλὲς μυῖγες· τραβάει κι' αὐτὸς ἕνα πάτο σόλας καὶ σκοτώνει σαράντα μυῖγες. Τότες πῆγε κι' ἔφτιαξε ἕνα σπαθὶ καὶ γράφει: «Μὲ μιὰ τραβηξιὰ σκότωσα σαράντα ψυχές». Κι' ἀφοῦ τὄφτιαξε τὸ σπαθί, κίνησε νὰ πάη στὴν ξενητειά. Καὶ σὰν πῆγε δυὸ μέρες μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο του, βρῆκε ἕνα πηγάδι κι' ἔπεσε κοντά του κι' ἐκοιμήθηκε. Ἐκεῖ καθόντουσαν οἱ δράκοι. Τότες ἦρθε ἕνας δράκος νὰ πάρη νερό, κι' εἶδε τὸ Λάζαρο ποὺ κοιμώτανε· εἶδε καὶ 'κεῖνα ποὺ ἤτανε γραμμένα στὸ σπαθί του· καὶ πῆγε καὶ τὄπε καὶ στοὺς ἄλλους. Οἱ ἄλλοι τοῦ εἶπαν νὰ τοῦ πῆ νὰ γίνουν φίλοι. Πῆγε ὁ δράκος καὶ τὸν φώναξε καὶ τοῦ εἶπε νὰ γίνουν φίλοι. Κι' ὁ Λάζαρος τοῦ λέει πὼς δέχεται. Καὶ γινῆκαν φίλοι καὶ κάθονταν μαζί.

Μιὰ μέρα τοῦ εἶπαν οἱ δράκοι νὰ πηγαίνουν μὲ τὴν ἀράδα γιὰ νερό, καθὼς καὶ γιὰ ξύλα. Πῆγαν οἱ δράκοι γιὰ ξύλα καὶ γιὰ νερό. *Ἦρθε κι' ἡ ἀράδα τοῦ κὺρ Λάζαρου, νὰ πάη νὰ φέρη νερό. Οἱ δράκοι εἶχαν ἕνα ἀσκὶ ποὺ κουβαλοῦσαν τὸ νερὸ κι' ἔπαιρνε διακόσιες ὀκάδες. Ὁ Λάζαρος μὲ μεγάλη δυσκολία πῆγε τὸ ἀσκὶ ἄδειο στὸ πηγάδι κι' ἐπειδὴ δὲ μποροῦσε νὰ τὸ φέρη γεμᾶτο δὲν τὸ γέμισε, μόν' ἔσκαβε ὁλόγυρα στὸ πηγάδι. Οἱ δράκοι, σὰν ἄργησε ὁ Λάζαρος, φοβήθηκαν κι' ἔστειλαν ἕνα νὰ πάη νὰ δῆ τί γίνηκε. Ὁ δράκος πῆγε καὶ τοῦ εἶπε:

«Τί κάνεις αὐτοῦ, κὺρ Λάζαρε;». «Δὲ μπορῶ, τοῦ λέει, κάθε μέρα νἄρχουμαι νὰ παίρνω νερό. Θὰ φέρω μιὰ καὶ καλὴ ὅλο τὸ πηγάδι, γιὰ νὰ γλυτώσω!». «Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κὺρ Λάζαρε, τοῦ λέει, μὴ γιατὶ θὰ ψοφᾶμε ἀπὸ τὴ δίψα καὶ πηγαίνουμ' ἐμεῖς στὴν ἀράδα σου».

*Ἦρθε ἡ ἀράδα τοῦ Λάζαρου νὰ φέρη καὶ ξύλα. Κι' ἐπειδὴ δὲ μποροῦσε νὰ φορτωθῆ ἕνα δέντρο καθὼς οἱ ἄλλοι δράκοι, ἔδενε ὅλα τὰ δέντρα μὲ σχοινιά. Καὶ σὰν ἄργησε ὣς τὸ βράδυ, ἔστειλαν πάλι οἱ δράκοι ἕνα δράκο νὰ δῆ τί κάνει. «Τί κάνεις αὐτοῦ, κὺρ Λάζαρε;», τοῦ λέει. «Θέλω νὰ φέρω ὅλο τὸ ρουμάνι μιὰ φορά, γιὰ νὰ γλυτώσω». «Μή! κὺρ Λάζαρε, τοῦ λέει, γιατὶ θὰ ψοφήσουμε ἀπ' τὸ κρύο· πηγαίνουμε ἐμεῖς στὴν ἀράδα σου». Καὶ πῆρε ὁ δράκος τὸ δέντρο καὶ τὸ πῆγε.

*Ὕστερ' ἀπὸ κάμποσον καιρὸ εἶπαν οἱ δράκοι νὰ τὸν σκοτώσουν· κι' ἀποφάσισαν τὸ βράδυ νὰ τὸν χτυπήσουν ὅλοι, μὲ μιὰ τσεκουριά. Ὁ Λάζαρος τ' ἄκουσε καὶ τὸ βράδυ ἔβαλε ἕνα κούτσουρο καὶ τὸ σκέπασε μὲ τὴν κάππα του. Τὸ βράδυ χτύπησαν τὸ κούτσουρο ὅλοι ἀπὸ μιὰ καὶ τὄκαναν κομμάτια νομίζοντάς το γιὰ τὸ Λάζαρο. Ἀφοῦ ἀποκοιμήθηκαν οἱ δράκοι, ὁ Λάζαρος πῆρε τὸ κούτσουρο καὶ τὄρριξε ὄξω καὶ πλάγιασε. Πρὸς τὰ ξημερώματα, ἐβόγγυζε· καὶ τὸν ἄκουσαν οἱ δράκοι καὶ τὸν ρώτησαν: «Τί ἔχεις;». Κι' αὐτὸς τοὺς εἶπε ὅτι κάμποσοι ψύλλοι τὸν τσίμπησαν. Οἱ δράκοι πάντεχαν ὅτι ψύλλους ἐνόμιζε τὶς τσεκουριὲς καὶ τὴν ἄλλη μέρα τοῦ λένε ἂν ἔχη παιδιά, γυναῖκα, κι' ἂν θέλη νὰ τοῦ δώσουν ἕνα ταγάρι φλουριὰ καὶ νὰ γυρίση στὸ σπίτι του. Ὁ Λάζαρος τοὺς λέει τότε πὼς ἔχει εὐχαρίστησι, καὶ θὰ πάρη κι' ἕνα δράκο ἀπ' αὐτοὺς νὰ τοῦ τὰ φέρη τὰ φλουριὰ στὸ σπίτι του. Πῆρε τὸ δράκο φορτωμένο μὲ τὸ φλουρὶ καὶ τράβηξε στὸ σπίτι του.

Στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε, λέει τοῦ δράκου: «Στάσου νὰ πάω νὰ δέσω τὰ παιδιά μου, νὰ μὴ σὲ φᾶνε!». Πῆγε κι' ἔδεσε τὰ παιδιά του μὲ κάτι σκοινιὰ παλιὰ καὶ τοὺς εἶπε: «Ὅταν θὰ δῆτε τὸ δράκο, νὰ φωνάζετε: Θέλομε κρέας ἀπὸ δράκο». Κι' ὅταν πλησίασε ὁ δράκος, φώναξαν τὰ παιδιά: «Θέλομε κρέας ἀπὸ δράκο». Ὁ δράκος μὲ μεγάλη τρομάρα ἄφησε τὰ φλουριὰ κι' ἔφυγε.

Στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε ὁ δράκος, ηὗρε μιὰ ἀλεποῦ καὶ τὸν ρώτησε γιατὶ εἶναι τρομαγμένος τόσο. Κι' αὐτὸς τῆς εἶπε πὼς μόλις γλύτωσε, καὶ θὰ τὸν ἔτρωγαν τὰ παιδιὰ τοῦ κὺρ Λάζαρου. «Ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ κὺρ Λάζαρου ἐσκιάχτηκες ; τοῦ εἶπε, αὐτὸς εἶχε δυὸ κόττες καὶ τὴ μιὰ τοῦ τὴν ἔφαγα χθὲς καὶ τὴν ἄλλη θὰ πάω νὰ τοῦ τὴ φάω τώρα· κι' ἂν δὲν πιστεύης, ἔλα κοντά μου νὰ ἰδῆς· δέσου ἀπ' τὴν οὐρά μου». Δέθηκε ὁ δράκος ἀπ' τὴν οὐρὰ τῆς ἀλεποῦς καὶ πῆγε νὰ ἰδῆ. Καθὼς πλησίαζαν στὸ σπίτι τοῦ Λάζαρου, αὐτὸς ἐφύλαε μὲ τὸ ντουφέκι, γιατὶ ἐσκιάζονταν ἀπ' τοὺς δράκους. Σὰν εἶδε τὴν ἀλεποῦ, ποὺ ἔρχονταν μαζὶ μὲ τὸ δράκο, τῆς λέει: «Δὲ σοῦ εἶπα νὰ φέρης μόνον αὐτὸν τὸ δράκο, ἀλλὰ νὰ τοὺς φέρης ὅλους». Αὐτὸ ἀκούοντας ὁ δράκος ἔγινε ἄφαντος κι' ἀπ' τὴ μεγάλη του τὴ βία, ποὺ τραβοῦσε τὴν ἀλεποῦ, ψόφησε. Ἔτσι γλυτώνοντας ἀπὸ τοὺς δράκους, ὁ κὺρ Λάζαρος ἔφτιασε τὸ σπίτι του λαμπρὸ κι' ἔζησε καλά.

* ΚΑΤΑΔΙΚΑΙ ΖΩΩΝ *

Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὸν Μεσαίωνα τὰ ζῶα ἐθεωροῦντο ὑπεύθυνα γιὰ τὶς κακές τους πράξεις σὲ βάρος τῶν ἀνθρώπων, δικαζόνταν καὶ ἐτιμωροῦντο μὲ βαρειὲς ποινές. Παραθέτομεν μερικὲς τέτοιες χαρακτηριστικὲς ἀποφάσεις:

Στὰ 1120 ὁ ἐπίσκοπος τῆς Λαὸν ἀφώρισε τὶς κάμπιες ποὺ κατέστρεφαν τὰ δένδρα.

Στὰ 1386 ἕνα γουρούνι καταδικάστηκε σὲ θάνατο καὶ κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ δικαστήριο τῆς Φαλαὶζ γιατὶ σκότωσε κάποιο παιδί.

Στὰ 1499 τὸ δικαστήριο τοῦ Μπωβουὰ στὴ Γαλλία ἀπεφάσισε νὰ κοποῦν τὰ κέρατα κάποιου ταύρου, ποὺ εἶχε χτυπήσει κάποιο νέο.

Στὰ 1554 ὁ ἐπίσκοπος τῆς Λωζάννης καταδικάζει μ' ἀφορισμὸ τὶς βδέλλες γιατὶ κατέστρεψαν τὰ ψάρια τοῦ ποταμοῦ.

Στὰ 1585 καταδικάζονται σ' ἐκτοπισμὸ οἱ κάμπιες ποὺ εἶχαν κατακλύσει τὴν περιοχὴ τῆς Βαλένθιας.

Κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ἀκολούθησαν 35 καταδίκες ζώων καὶ τὸν 18ον καταδικάστηκε μόνο μιὰ ἀγελάδα.

ὁ Κῆπος

ΤΙΜΙΟΙ

Διαβάσετε παρακαλῶ τὸ παρακάτω γράμμα, ποὺ ἐπῆρα προχθὲς ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖο.

Ἀγαπητέ, Μεγάλε Σκαπανέα,

Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἕνας Σκαπανέας καὶ μαζὶ καὶ μαθητής. Διαβάζω τακτικὰ ὅσα γράφεις στὴ στήλη σου καὶ τὰ συζητῶ μὲ τὰ ἄλλα παιδιά, στὸ σχολεῖο καὶ στὸν Τομέα. Αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἑτοιμαζόμαστε γιὰ ἐξετάσεις τοῦ πρώτου ἑξαμήνου καὶ ἔχουμε φασαρίες καὶ καρδιοχτύπια. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἤθελα νὰ σ' ἐρωτήσω κάτι ποὺ βασανίζει τὸ μυαλό μου ἀπὸ καιρό, καὶ φαντάζομαι σἂν μεγαλύτερος ποὺ εἶσαι νὰ μοῦ λύσης τὴν ἀπορία μου. Πέρυσι αὐτὸν τὸν καιρὸ εἴχαμε πάλι ὅπως καὶ τώρα ἐξετάσεις. Ἐκαθόμαστε στὸ ἴδιο θρανίο μὲ τὸν Τάκη τὸν συμμαθητή μου. Μᾶς ἔδωκαν τὰ ζητήματα στὴν Ἀριθμητική. Ἐπειδὴ τὰ ἤξερα τὰ ἔλυσα πολὺ γρήγορα καὶ ἑτοιμαζόμουνα νὰ δώσω τὸ γραφτό μου στὸν δάσκαλο. Ὅπου ἄξαφνα ὁ Τάκης μοῦ πετάει ἕνα σημείωμα ποὺ ἔγραφε: «Βοήθησέ με! Δὲν ξέρω νὰ λύσω τὰ προβλήματα. Γύρνα λίγο τὸ γραφτό σου νὰ τὸ βλέπω νὰ ἀντιγράψω!». Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μᾶς τὸ εἶχε ἀπαγορέψει αὐστηρὰ ὁ δάσκαλος. Ἐσκέφθηκα λίγο τί νὰ κάμω καὶ ὕστερα πῆρα τὴν ἀπόφασι: Ἐσηκώθηκα, ἔδωκα τὸ γραφτό μου καὶ ἔφυγα χωρὶς νὰ τὸν βοηθήσω. Ὁ Τάκης δὲν ἔγραψε φυσικὰ καὶ στὸ τέλος ἔμεινε στὴν ἴδια τάξι. Αὐτὸ μὲ λύπησε πολύ, μὰ ἔπρεπε νὰ ὑπακούσω στὴ διαταγὴ ποὺ δόθηκε. Ὁ Τάκης εἶναι κακιωμένος μαζί μου ἀπὸ τότε. Καὶ τώρα σκέπτομαι: Ἂν μοῦ συμβῆ πάλι καὶ φέτος τὸ ἴδιο, τί νὰ κάνω; Αὐτὸ ἀκριβῶς μὲ κάνει νὰ ζητήσω τὴ γνώμη σου».

Σοῦ ἀπαντῶ λοιπόν: Νὰ κάμης ὅ,τι ἔκαμες καὶ πέρυσι. Οἱ Τάκηδες ποὺ δὲν διαβάζουν, φυσικὰ θὰ τιμωροῦνται πάντα γιὰ τὴν ἀμέλειά τους καὶ σὺ δὲν ἔχεις καμμιὰ ὑποχρέωσι νὰ τοὺς δίδης τέτοιου εἴδους βοήθεια, γιατὶ ἔτσι τοὺς βοηθεῖς νὰ ἀπατοῦν τὸ δάσκαλό τους. Στὸ σκολειὸ ὅπως καὶ στὴ ζωὴ πρέπει πάντα νὰ ἀγωνιζώμαστε τ ί μ ι α.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Κάποτε στὴν Κόρινθο ἦταν Βασιλιᾶς ὁ Περίανδρος, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς τῆς πατρίδος μας.

Μαζί του ἔζησε πολὺν καιρὸ ὁ ποιητὴς καὶ μουσικὸς Ἀρίονας. Ὁ Ἀρίονας εἶχε ταξιδεύσει στὴν Ἰταλία, ὅπου ἦσαν πολλὲς πόλεις ἑλληνικές. Γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἔλεγαν Μεγάλη Ἑλλάδα.

Ὕστερ' ἀπὸ κάμποσο καιρὸ ἐμπῆκε σ' ἕνα πλοῖο γιὰ νὰ ἐπιστρέψη στὴν Κόρινθο. Στὸ δρόμο οἱ ναῦτες ἀπεφάσισαν νὰ τοῦ πάρουν τὰ χρήματα καὶ νὰ τὸν ρίξουν στὴ θάλασσα.

Ὁ Ἀρίονας τοὺς εἶδε νὰ κρυφομιλοῦν καὶ ἐκατάλαβε τὸ σκοπό τους. Σὲ λίγο δυὸ ναῦτες τὸν ἐπλησίασαν.

Ὁ ἕνας εἶχε τὰ χέρια πίσω του καὶ ἐβαστοῦσε ἕνα σχοινί. Ὁ ἄλλος τοῦ ἐπῆρε ὅλα τὰ χρήματά του. Τὸν ἅρπαξαν ἔπειτα νὰ τὸν ρίξουν στὴ θάλασσα.

—Ἀφῆστε με τοὐλάχιστον, τοὺς εἶπε, νὰ παίξω τὴ λύρα μου καὶ νὰ προσευχηθῶ. Ἔπειτα μὲ ρίχνετε.

Τί εἶχαν νὰ χάσουν; Τὸν ἄφησαν. Ὁ Ἀρίονας ἐπῆρε τὴ λύρα του, ἐτραβήχτηκε στὴν πρύμνη τοῦ καραβιοῦ καὶ ἄρχισε νὰ παίζη τὰ πιὸ γλυκὰ τραγούδια ποὺ ἤξερε. Δὲν ἐπέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ἕνα κοπάδι δελφίνια ἐβγῆκαν στὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσας· ἐπηδοῦσαν καὶ ἔκαμναν χίλια παιγνίδια, χαρούμενα καὶ εὐτυχισμένα. Ποῦ νὰ ξανακούσουν τέτοια μουσικὴ στ' ἁλμυρὰ νερὰ ποὺ ἐζοῦσαν;

Τὰ δελφίνια δὲν ἐξεμάκραιναν. Ἐπερικύκλωσαν τὸ καράβι καὶ ἐταξίδευαν μαζί του. Καὶ ὁ Ἀρίονας πρὶν νὰ τὸν προφθάσουν οἱ ναῦτες, ἐρρίχτηκε στὴ θάλασσα μονάχος του καὶ ἐκολυμβοῦσε δίπλα στὰ δελφίνια. Σὲ λίγη ὥρα ὅμως ἐκουράστηκε καὶ ἔμεινε πίσω ἀπ' αὐτά.

Καὶ τότε τὰ εὐγενικὰ ζῶα τὸν πῆραν καβάλλα καὶ τὸν ἔβγαλαν στὸ ἀκρωτήριο Ταίναρο χωρὶς νὰ πάθη τίποτε.

Ἀπὸ κεῖ πῆγε ὁ Ἀρίονας πεζὸς στὴν Κόρινθο. Τὸ πλοῖο εἶχε φθάσει πολὺ πρωτήτερα ἐκεῖ. Ὁ Περίανδρος ποὺ ἐπερίμενε τὸ φίλο του, ἐρώτησε τοὺς ναῦτες τί ἀπέγινε. Καὶ κεῖνοι τοῦ εἶπαν πὼς εἶναι καλά, ἀλλὰ ἐπροτίμησε νὰ μείνη λίγο ἀκόμα στὴν Ἰταλία. Ποῦ νὰ φαντασθοῦν πὼς ὁ Ἀρίονας ἦτο ζωντανός!

Σὰν ἐγύρισε ὅμως ἀργότερα καὶ αὐτὸς στὴν Κόρινθο, ἐπλήρωσαν πολὺ ἀκριβὰ τὸ ἔγκλημά των.

Τὸ μαγικὸ ταξίδι...

Μυθιστορηματάκι παραμυθάκι...

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Τίποτα δὲν ἔμεινε ποὺ νὰ μὴν κάηκε κι' οἱ παράγκες καὶ τὰ πολύτιμα σύνεργα τοῦ Λεμονῆ ὅσα μπόρεσε νὰ πάρη ἀπ' τὸ καράβι... ὅλα, ὅλα γίνηκαν στάχτη!

Οἱ ἄγριοι ἔτρεξαν καὶ κρύφτηκαν σὰν τρελλοὶ μέσα στὴ ζούγκλα· τὰ θηρία τρομαγμένα ἀπ' τὴ φωτιὰ ρίχτηκαν σ' ἕνα ξεφρενιασμένο δρόμο καὶ οὔρλιαζαν καὶ ἔφευγαν....

. . . .

Ὅταν ὁ Λεμονῆς σὲ λίγο γύρισε στὸ χωριὸ δὲν βρῆκε πέτρα πάνω στὴν πέτρα... Καταστροφή!

Ὁ Λεμονῆς πῆγε νὰ σκάση... Πῶς διάβολο τώρα θὰ ἔφευγε μὲ τὸν θησαυρό του; Καὶ νἄταν μόνο αὐτό!

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς, ποὺ ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε δὲν τὸν παραχώνευε γιατὶ τὸν εἶχε ἐκθρονίσει ὁ Λεμονῆς, μάζεψε τοὺς μαύρους του καὶ τοὺς εἶπε ὀρθὰ - κοφτὰ ὅτι αἰτία τῆς καταστροφῆς ἦταν ὁ Λεμονῆς ποὺ τὰ κακὰ πνεύματα τοῦ δάσους δὲν τὸν ἤθελαν... Ὁ Λεμονῆς ἔπρεπε νὰ πεθάνη...

Ἐξαγριωμένοι τότε οἱ μαῦροι ἔπεσαν ἐπάνω στὸν Λεμονῆ καὶ τὸν ἔδεσαν χειροπόδαρα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4ον

ΤΟ... ΞΥΠΝΗΜΑ!

Ἀπὸ τὴν τρομάρα του ὁ Λεμονῆς εἶχε λιποθυμήσει...

Οἱ ἄγριοι τὸν εἶχαν ὁδηγήσει κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των στὴ σπηλιὰ τῶν θησαυρῶν...

Ἐκεῖ ἄφιναν τὰ κόκκαλά των ὅλοι οἱ καταδικαζόμενοι σὲ θάνατο...

Ἐκεῖ μέσα ἔρριξαν καὶ τὸν καϋμένο τὸν Λεμονῆ, ἀνάμεσα στὰ φίδια, στοὺς σκορπιούς, στὶς ἀράχνες, στὰ ποντίκια καὶ στοὺς θησαυρούς.

. . . .

Σὰν ξελιποθύμησε ὁ Λεμονῆς καὶ εἶδε γύρω του ἀνατρίχιασε ἀπ' τὴν τρομάρα του: Τὰ ροῦχα του τὰ ροκάνιζαν τὰ ποντίκια, οἱ σκορπιοὶ ἔκαναν περίπατο πάνω στὰ πόδια του καὶ δυὸ μεγάλες βασιλικὲς κόμπρες τὸν ἔβλεπαν μὲ τὰ πρασινωπὰ των μάτια, ἕτοιμες νὰ τὸν δαγκώσουν

ΚΑΡΑΒΙ ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΑ ΠΤΕΡΑ

Καράβι ἀνοίγει τὰ πτερά,
τὴν ἄγκυρα σηκώνει,
καραβοκύρης στέκεται
κρατῶντας τὸ τιμόνι.

∴

Καράβι, στὰ ταξίδια σου
θὰ βρῆς λιμάνια χίλια.
Θ' ἀκούσης «καλῶς ὥρισες»
ἀπὸ χιλιάδες χείλια.

∴

Μὴν τὰ πιστεύῃς! Ἄπιστες
εὐχές, ποὺ ἀγέρας παίρνει
καὶ τὶς σκορπᾶ στὸ δρόμο του
καὶ πίσω δὲν τὶς φέρνει.

∴

Τὸ μόνο «καλῶς ὥρισες»,
τὴ μόνη εὐχὴ ποὺ πιάνει,
θὰ τὴν ἀκούσῃς στὸ πτωχὸ
τοῦ τόπου σου λιμάνι.

Ι. Πολέμης

ἔξυπνα κουτά

Νῖκος.— Σ' ἀφίνει ὁ μπαμπᾶς σου, Μπέμπη, νὰ κόβῃς φυστίκια;
Μπέμπης.— Πῶς, μ' ἀφίνει!... Ἀλλὰ ὅταν δὲν μὲ βλέπῃ!

Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Κώστας πηδοῦν.
Ὁ πρῶτος, ποὺ περνᾶ τὸν δεύτερο στὸ πήδημα, τοῦ φωνάζει θριαμβευτικά:
— Κώστα! σὲ περνῶ δυὸ πόδια!
Καὶ ὁ Κώστας:
— Τὸ ξέρω. Εἶσαι τετράποδο!

Ρώτησαν μιὰ μέρα τὸν Παῦλο:
— Πῶς ὀνομάζεσαι;
— Ὀνομάζομαι σὰν τὸν πατέρα μου.
— Κι' ὁ πατέρας σου;
— Σὰν καὶ μένα.
— Κι' οἱ δυό σας λοιπὸν πῶς ὀνομάζεσθε;
— Ὁ ἕνας σὰν τὸν ἄλλον.

Ὁ Διδάσκαλος:— Σχημάτισε τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦ αἴξ.
Ὁ Μαθητής:— Ἔξη παρὰ τέταρτο!

Ὁ μικρὸς Σκαπανεὺς
Ἰωάννης Κ. Κράκαρης.

καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὸ θάνατο...

Καὶ νὰ σκέπτεται ὁ Λεμονῆς ὅτι βρισκόταν μέσα στὸν κρυψῶνα τοῦ θησαυροῦ...

Καθόταν πάνω σὲ χρυσάφια καὶ

Νά! ἡ κόμπρα τὸν πλησιάζει.

πολύτιμα πετράδια καὶ ὅμως τὰ χείλια του εἶχαν στεγνώσει ἀπὸ τὴ δίψα... Πόσο μετάνοιωσε ὁ Λεμονῆς ποὺ εἶχε ξεκινήσει νὰ κυνηγήσῃ θησαυρούς...

Ἂς μάθαινε καλλίτερα μιὰ δουλειὰ σὰν τὸν πατέρα του, νὰ βγάζῃ κι' αὐτὸς πλούσια-πλούσια τὰ ἔξοδά του...

Νά, ὁ πατέρας του δὲν τράβηξε ποτὲ καμμιὰ ἀπὸ τὶς περιπέτειες ποὺ εἶχε τραβήξει ὁ Λεμονῆς!

Ζοῦσε ἥσυχα στὸ σπιτάκι του, χωρὶς τρομάρες καὶ κινδύνους καὶ λαχτάρες!...

Ἄχ, ὁ Λεμονῆς δὲν εἶχε μυαλό. Λογάριαζε χωρὶς τὸν ξενοδόχο.

Γιατὶ ἂν ἦταν εὔκολο νὰ βρῇ κανεὶς ἕναν θησαυρό, ὅλος ὁ κόσμος θὰ πήγαινε νὰ τὸν βρῇ.

Ἀλλὰ ἦταν ἀργὰ πιά!

Ὁ Λεμονῆς θὰ πέθαινε τώρα δαγκωμένος ἀπὸ τὴν κόμπρα καὶ θὰ πέθαινε μέσα σὲ τρομερὴ ἀγωνία...

Νὰ ἡ κόμπρα τὸν πλησιάζει... Ἡ διχαλωτή της γλῶσσα εἶναι ἕτοιμη νὰ τὸν σκοτώσῃ... Πλησιάζει... Ὢχ νάτην, ὁρμᾶ...

— Μαμά μου! ξεφωνίζει ὁ μικρὸς Λεμονῆς καὶ... ξυπνᾶ!...

....

Μὰ τί λοιπόν, δὲν βρίσκεται μέσα στὴν κρυψῶνα τοῦ θησαυροῦ; Δὲν τὸν ἐδάγκωσε ἡ κόμπρα;

Βρίσκεται στὸ δωμάτιό του μπροστὰ σ' ἕνα ἀνοιχτὸ βιβλίο, μπροστὰ στὸ «Μαγικὸ ταξίδι»... Τί χαρά!

Ὁ πατέρας του καὶ ἡ μητέρα του τρέχουν κοντά του καὶ γελοῦν...

— Τί σοῦ συνέβη Λεμονῆ; Σ' ἔφαγαν μήπως τὰ θηρία;

Ὁ Λεμονῆς γελᾶ. Ἔχει τόσο ὑποφέρει, ἔστω καὶ στὸν ὕπνο του, μ' αὐτὲς τὶς περιπέτειές του, ὥστε πάει πιά, γιατρεύτηκε ἀπὸ τὸ πάθος του...

Δὲν θέλει πιὰ περιπέτειες, βαρέθηκε!

....

Κι' ἀπὸ τότε ὁ Λεμονῆς, ὅταν τὸν

Βρέθηκε μπροστὰ σ' ἕνα ἀνοιχτὸ βιβλίο.

ρωτοῦν τί δουλειὰ θὰ κάνῃ σὰν μεγαλώσῃ, δὲν λέει πιὰ πῶς θὰ γίνῃ ... ἐξερευνητής. Γιατὶ ὁ Λεμονῆς ἔπαθε καὶ διδάχτηκε.

ΤΕΛΟΣ

Γιά νά μαθαίνετε

Αἴνιγμα

Χτυπῶ - χτυπῶ
δίχως νά σέ πονῶ,
μ' ἄν πάψω νά χτυπῶ
χάθηκες στό λεφτό.
Τί εἶναι;

Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ἀπό τ' ἀντίθετα

Ἀπό τ' ἀρχικά τῶν ἀντιθέτων τῶν ζητουμένων λέξεων νά εὑρεθῆ τό ὄνομα ἑλληνικῆς νήσου.

1) Κακός. 2) Ξηλώνω. 3) Ταραχή. 4) Ἀρχή. 5) Νύκτα.

Λεξίγριφος

Ἕνα γράμμα δένεις
μ' ἕνα μέρος τοῦ κορμιοῦ
καί εὐθύς ἀμέσως παίρνεις
ποιητή τοῦ ἀρχαίου καιροῦ.

Δ. Ι. ΑΝΔΡΙΝΟΣ

Ἐρωτήσεις

— Ποιά ὄρη δέν γράφονται;

— Ποιό θηρίο περιέχει ἄνθη;

— Ποιό θηρίο ἀποτελεῖται ἀπό ἕνα υ;

— Ποιά νῆσος λέγει ὅτι ἔγινε;

— Ποιά πόλις λέγει ὅτι ἔδεσε;

— Ποιά φροῦτα ἀποτελοῦνται ἀπό ρόδα συνηθισμένα;

— Ποιό φροῦτο παραπονεῖται γιά τό λάδι;

— Ποιά φροῦτα μᾶς συνιστοῦν συνεχῶς τήν φλυαρία;

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 18ου ΦΥΛΛΟΥ

Αἴνιγμα: Ἡ πένα.

Ἀκροστιχίς: Ὅμηρος (Ὄλυμπος, Μαίανδρος, Ἠλίας, Ρόδος, Ὄρνις, Σέρραι). Ἀναγραμματισμός: ὕμνος— ὕπνος. Μεταμόρφωσις: Δῆλος— Δόλος— Πόλος— Πόρος. Καί Πόρος— Πόνος— Τόνος— Τῆνος.

Δευτεροστιχίς: Παῦλος (ἄΠιστος, ΣΑμφών, ΑΥλών, ἙΛλάς, ΓΟλγοθᾶς, ἈΣ(ία) ὁ Διάδοχος.

Κρυπτογραφικόν: Τηλέμαχος, Μαλέας, Στέμμα, τμῆμα, λόχος, μῆλα, μάχη, ἦχος.

Μαγικαί λέξεις: Ρόδια (ΣταυΡΟ ΔΙΑμαντῆ).

Ἀπορίες: Ἡ Κίμωλος, ὅταν προσβάλλω.... ἡ Θήρα, τό Δρέπανον, τόν Ἁλμυρόν.

Λάθη: 1 Τό κόσκινο γιά νά κοσκινίση, 2 τή μύτη του, 3 ὁρμήν—ἐκτύπησε μιά μυῖγα...

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ «ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ»

Ὁριζοντίως: 2) Ὀνομασία Ἑλληνικῆς κατά τήν ἀρχαιότητα χώρας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας — Εἶναι ἀρεστά εἰς ὅλους, 3) Μυρίζει πολύ ὡραῖα, 4) Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς — Δέν ἀρνεῖται ποτέ.., 5) Τό κύριον πρόσωπον ἑνός μυθιστορήματος, ἀλλά καί ὁ παλληκαρᾶς... — Ἀβλαβής, ἀκέραιος, 7) Τό ἀλφάβητο πού χρησιμοποιεῖται γιά τήν μετάδοσι τῶν τηλεγραφημάτων — Καυγᾶς, ἀλλά καί θεά τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, 8) Λέξις ἀπό περίφημον Σπαρτιατικήν φράσιν — Ποταμός τῆς Ἑλβετίας, 9) Ὅπλον τό ὁποῖον ἔφεραν, ὑπό διαφόρους μορφάς, πάντοτε οἱ στρατιῶται, 10) Ρῆμα πού μᾶς θυμίζει τά... αὐτιά — Ἡ βάσις τῆς διατροφῆς μας.

Καθέτως: 2) Δέν εἶναι λανθασμένη — Μᾶς θυμίζει τόν πόλεμο, ἀλλά καί τίς ἀπόκρηες..., 3) Δέχεται τά πλοῖα ὅταν ἐπικρατῆ τρικυμία καί ὅταν τό λιμάνι εἶναι μακριά, 4) Ἀριθμητικόν —...τό μολύβι, τή χοῦφτα κλπ., 5) Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευαν ὅτι κατοικεῖ στόν Ὄλυμπο, ἀλλά οἱ σύγχρονοι τόν βλέπουν στόν οὐρανό καί στήν Β.Δ. Εὐρώπη... — Κουνῶ, 7) Μέρος τοῦ σώματος — Εἶναι μολυσματική ἑστία, 8) Ἀρχαία θεά — Ναυτικόν παράγγελμα, 9) Τά εὑρισκόμενα εἰς ἕνα ἀπό τά τέσσερα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, 10) Ἐθνικός εὐεργέτης — Νῆσος τοῦ δυτικοῦ Αἰγαίου.

Λ. Β. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

Δικτυωτόν

Ὁριζοντίως:

1. Κάτοικος χώρας τῆς Ἑλλάδος.
2. Θαλασσινός ἥρως τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.
3. Ὡραιοτάτη ἑλληνική νῆσος.
4. Ὀρεινή χώρα τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης μεταξύ Αὐστρίας καί Ἰταλίας, περιλαμβάνουσα τό ἄκρον ἀνατολικόν τμῆμα τῶν κυρίως Ἄλπεων.
5. Τό ἄστρο τοῦ Βορρᾶ (..... ἀστήρ).
6. Ὄρος τῆς Ἀττικῆς.
7. Ἀκρωτήριον τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Διαγωνίως Α→Β: Χώρα τῆς Β. Ἀφρικῆς.

Οἱ μαγικοί ἀριθμοί

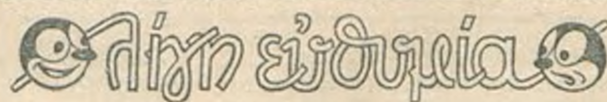
Οἱ ἀριθμοί, τῶν ὁποίων ἡ λογική εἶναι ἁπλῆ ὅσο καί ἀναμφισβήτητος, ἔχουν ὡς τόσο καί τά περίεργά τους. Ἕνας ἀπ' τούς «μαγικούς» ἀριθμούς εἶναι καί ὁ 3367, ὁ ὁποῖος ὅταν πολλαπλασιασθῆ μέ τό 33 δίδει γινόμενον ἀποτελούμενον ἀπό ἕξη 1 στή σειρά! Ὁ ἴδιος ἀριθμός ἄν πολλαπλασιασθῆ μέ τό ἄθροισμα τοῦ 33+33 (66) μᾶς δίδει γινόμενον μέ ἕξη 2! Καί ἄν συνεχῶς αὐξάνουμε τόν πολλαπλασιαστή κατά 33 (ὁ πολλαπλασιαστέος θά μένη πάντα ὁ ἴδιος), θά βροῦμε γινόμενα κατά σειράν, ἀπό ἕξη 3, ἕξη 4, ἕξη 5 κ. ο. κ.

Δηλαδή:

3367 X 33 = 111111
3367 X 66 = 222222
3367 X 99 = 333333
3367 X 132 = 444444
3367 X 165 = 555555
3367 X 198 = 666666
3367 X 231 = 777777
3367 X 264 = 888888
3367 X 297 = 999999

Δέν εἶναι περίεργο; Γιά νά πεισθῆτε, δέν ἔχετε παρά νά κάμετε τούς πολλαπλασιασμούς.

Δ. ΦΡΟΣΥΝΑΚΗΣ

ΤΟ ΒΙΟΛΙ ΤΟΥ!

Ἀργά τήν νύκτα ξυπνᾶ ὁ Μπέμπης, κάθεται στό κρεβάτι καί φωνάζει:

— Μπαμπᾶ διψῶ!

— Μ' ἐνοχλεῖς, πέσε καί κοιμήσου.

Ἔπειτα ἀπό λίγο ὁ Μπέμπης ἐπανέρχεται:

— Μπαμπᾶ δέν βαστῶ πιά! Θέλω ἕνα ποτῆρι νερό.

— Ἄν δέν ξανακοιμηθῆς, ἀμέσως θά σηκωθῶ νά φέρω τή βέργα, νά σέ δείρω, ἀπαντᾶ θυμωμένος ὁ πατέρας του.

Τότε ὁ Μπέμπης:

— Πολύ καλά μπαμπᾶ! Μιά ὅμως καί θά σηκωθῆς νά μέ δείρης εἶναι μία εὐκαιρία νά μοῦ φέρης ἕνα ποτῆρι νερό.

ΤΙ ΣΚΟΤΩΣΕ

— Πῆγα στό κυνῆγι μιά φορά μονάχα, εἶναι ὅμως πολλά χρόνια τώρα.

— Κατάλαβα, κατάλαβα, θά δυσαρεστηθήκατε, ὅπως ὅλοι οἱ πρωτόπειροι, γιατί δέν σκοτώσατε τίποτε...

— Μέ συγχωρεῖτε! Σκότωσα... ἕναν ἀγροφύλακα.

ΣΟΒΑΡΑ ΑΠΕΙΛΗ!!

Ὁ ποντικός: Γιά τελευταία φορά σοῦ λέγω νά μοῦ ἀφήσης τήν οὐρά μου. Ἄσε την, γιατί δέν ξέρω τί θά γίνη!...

ΣΩΣΤΑ

Δάσκαλος: Τί ἦταν ὁ Βαρβάκης;

Μαθητής: Ἄγαλμα στόν κῆπο τοῦ Μουσείου.

Διασκεδάζοντας

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

Γνωρίζετε:

1. Ποῖος ἀθλητὴς ἐθριάμβευσεν εἰς τοὺς δρόμους ἀντοχῆς κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας τοῦ 1924 (Παρίσιοι) καὶ τοῦ 1928 (Ἄμστερνταμ);

2. Σὲ πόσες περίπου ὧρες διασχίζουν τὰ ἐπιβατικὰ ἀεροπλάνα τὴν ἀπόστασι ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Ἀθήνας;

3. Ποῖος Βασιλεὺς ἥνωσεν ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ὡδήγησε σ' ἕναν ἀπ' τοὺς μεγαλυτέρους θριάμβους ποὺ ἐγνώρισεν ὡς τώρα ἡ Ἱστορία;

4. Ποῖος ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους θαλασσοπόρους παρέκαμψε πρῶτος τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος τῆς Ν. Ἀφρικῆς;

Πτερωτὸν γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἕνα γράμμα κοινόν, τὸ πτερωτόν, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται 1ον εἰς τὴν πρώτην λέξιν, 2ον εἰς τὴν δευτέραν, 3ον εἰς τὴν τρίτην καὶ ο. κ. ε.

1) Ὅπλον. 2) Τόνος. 3) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 4) Βασιλεύς. 5) Πτηνόν.

Π. Ι. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Στὸν κῆπο τῶν αἰνιγμάτων ἔχουν τοποθετηθῆ ἕνδεκα ἀντικείμενα, ζῶα κλπ. Καθ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ φέρει τὸν ἀριθμό του καὶ παριστάνει κάτι. Ἐξαιρετικῶς ὁ ἀριθμὸς 5 παρουσιάζει μιὰ σκηνή: δυὸ γατάκια ποὺ παίζουν μὲ τὴν κουβαρίστρα.

Τὸ πρόβλημα εἶναι τὸ ἑξῆς: Στὰ τετράγωνα τοῦ σχήματος ποὺ βρίσκεται στὸ κάτω δεξιὰ μέρος τοῦ κήπου, πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν λέξεις σχετικὲς μὲ τὶς εἰκόνες τοῦ κήπου. Π. χ. στὴν πρώτη γραμμὴ ὁριζοντίως (1) θὰ τοποθετηθῆ μιὰ λέξις μὲ 11 γράμματα ποὺ θὰ εἶναι ἡ ὀνομασία τοῦ ἀντικειμένου ἢ μία λέξις ποὺ θὰ ἔχῃ στενὴ σημασία μ' αὐτό, δηλ. μὲ τὴν κορώνα (1).

Θέλετε ἕνα παράδειγμα; Ἂν ὑπῆρχε στὸν κῆπο ἕνα βιβλίο, θὰ μποροῦσε νὰ γραφῆ μιὰ ἀπ' τὶς ἑξῆς λέξεις: βιβλίο, βιβλιοπώλης, βιβλιοθήκη, ἀναγνώστης καί... καί...

Ἐπειδὴ ἡ ἄσκησις εἶναι ἀρκετὴ δύσκολη, γράψαμε σκορπιστὰ 2 ἢ 3 γράμματα ἀπὸ κάθε λέξι.

Κρυπτογραφικὸν

12345678 = Ποιητής.
67478 = Νῆσος.
15478 = Ποταμός.
458 = Φωτίζει.
234252 = Ἀσιατικ. χώρα.
123478 = Ὄρος.
535 = Πρόθεσις.

Σ. Κ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ὀροσειρὰν τῆς Ἑλλάδος.

1) Πρωτεύουσα εὐρωπαϊκοῦ κράτους. 2) Χώρα τῆς Ἀσίας. 3) Κράτος τῆς Β. Εὐρώπης. 4) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, ἱερὰ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. 5) Κράτος τῆς Δ. Εὐρώπης. 6) Πόλις τῆς Πελοποννήσου.

Γ. Λ. ΚΑΠΑΚΟΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

— Μπαμπᾶ, Νιόνια, Πέτρο, θὰ πᾶμε νὰ κάνωμε;

— Μὰ τί νὰ κάνωμε, ἐπὶ τέλους;

— Σᾶς τὸ εἶπα!

Ν. Κ. ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ

Ζωγραφικὴ

Τοποθετήσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὴν εἰκόνα. Καὶ ἔπειτα, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀριθμούς, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:
1 μὲ κιτρινοπράσινο,
2 μὲ κόκκινο,
3 μὲ κόκκινο ἀνοικτό,
4 μὲ μαῦρο.

Τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ χρωματιστὴ εἰκόνα θὰ σχηματισθῆ στὸ διαφανὲς χαρτί.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΘΑ ΤΟΝ ΤΣΙΜΠΟΥΣΕ...

Ὁ ἕνας ἐργάτης στὸν ἄλλον:

— Νῖκο, Νῖκο. Βρῆκα ἕνα χιλιάρικο!... Τσίμπησέ με νὰ δῶ μήπως ὀνειρεύομαι...

ΝΑΙ ΒΕΒΑΙΑ... ΜΑ!...

Μεταξὺ μικρῶν φίλων:

— Εἶδες τὸν Γιῶργο, ποὺ ἦλθε λίγες μέρες στὴν Ἀθήνα;

— Ναί, βέβαια τὸν εἶδα δυὸ φορὲς στὴν ὁδὸ Σταδίου. Μὰ ὕστερα μοῦ εἶπαν ὅτι δὲν εἶναι αὐτός.

ΕΚΑΝΕ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΟΥ!

Στὸ ἑστιατόριο:

Πελάτης:— Γκαρσόν, ἔχετε κοτόπουλο;

Γκαρσόν:— Μάλιστα κύριε!

Πελάτης:— Φέρε μου ἕνα... φτερὸ νὰ καθαρίσω τὴν πίπα μου!

ΤΑ ΣΚΥΛΑΚΙΑ...

Στὸ πλημμελειοδικεῖο.

Ὁ πρόεδρος:— Ντροπή! Νὰ κλέψης μία σκύλα, ποὺ εἶχε μάλιστα καὶ τέσσερα μικρά.

Ὁ κατηγορούμενος:— Μὰ κύριε Πρόεδρε... Εἶχα σκοπὸ νὰ τὰ υἱοθετήσω!

Η ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ

Ὁ δάσκαλος, θέλοντας νὰ κάμη πιὸ νοητὴ τὴν ἀφαίρεσι μὲ ζωντανὸ παράδειγμα, ρωτᾶ ἕνα μαθητή:

— Ἂν σοῦ βάλουν τρία αὐγὰ στὸ πιάτο σου καὶ τὰ φᾶς καὶ τὰ τρία τί θὰ μείνουν;

— Τὰ τσόφλια!

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 18ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: 1 Νεολαία—Μεταξᾶς 2 ΕΑ—αἷς—Λὰν—ΣΤ', 3 αἴξ—ΕΟΣ (Ἑλλ. Ὀρειβ. Σύνδεσμος), 4 ὅς—Σῦρος τε, 5 Ἔσσεν—ᾠδὸν—Σωτήρ, 6 Α. Ε.—Π. Π., 7 Ρῆνος—σπανέ, 8 στάρι—παλτό, 9 λά—μή—σέ—ία, 10 σαματᾶς, 11 σταμάτα—ὁράματα. Καθέτως 1 νεωτερισμός, 2 ΕΑ, 3 Αὐστραλία, 4 λά—σέ—Ἥρα, 5 Αἷα—νάνι—σά, 6 Ἶσις—ΕΟ—μάτ, 7 Ξόω—σχῆμα, 8 ροή, 9 Ε.Ο.Ν.—σωστό, 10 ἔλος—ΠΠ—ἔαρ, 11 τάς—ΣΠΑΠ—σά, 12 ἄν—τῷ—ναί, 13 πετρέλαια, 14 ἄς, 15 σταυροφορία.

Δικτυωτόν: 1 Παλαιόν, 2 Ἀλέκτωρ, 3 Ἀπόλλων, 4 Σταῦρος, 5 Κιβωτός, 6 Μακεδών, 7 βιβλίον. Α—Β: Πλούτων. Γ—Δ: Βαβυλών.

Ὁ «σταῦρος». Ὁριζοντίως 1 Περιστερά, 2 ἔσω—ΥΙ, 3 ἀρσᾶς, 4 γά—ρακί, 5 ἀστυνομία. Καθέτως 1 Πράγα, 2 Ράς, 3 ρέ, 4 ἴς—εδ, 5 Σῶ, 6 ρό, 7 Σάμ, 8 ρυάκι, 9 αἴσια.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

— Ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν προεκηρύχθη διὰ τὴν 17ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. καὶ ὥραν 2 μ. μ. σκοπευτικὸς διαγωνισμὸς μεταξὺ τῶν Ὑποδιοικήσεών της, ὅστις θὰ διεξαχθῇ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Σκοπευτήριον Ὑμητοῦ. Ἑκάστη Ὑποδιοίκησις θὰ λάβῃ μέρος διὰ δεκαπέντε Φαλαγγιτῶν - σκοπευτῶν της, μὴ μετεχόντων εἰς τὴν σκοπευτικὴν ὁμάδα τῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ διαγωνισμὸς οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος τὸν ὁποῖον προκηρύσσει ἡ Δ.Α.Σ. ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σκοπευτικῆς ἱκανότητος τῶν Φαλαγγιτῶν της καὶ τὴν τόνωσιν τῆς ἀθλητικῆς της κινήσεως.

— Συνεχίζονται εἰς τὰς Ὑποδιοικήσεις τῆς Δ. Α. Σ. αἱ ἐσωτερικαὶ συναντήσεις διὰ τὸ πρωτάθλημα ἀθλοπαιδιῶν. Οὕτω τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα συνηντήθησαν αἱ Σχολαὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Πολυτεχνείου, καθὼς καὶ αἱ Σχολαὶ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ Συνεταιριστῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτέρων Σχολῶν. Ἐξ αὐτῶν ἡ Σχολὴ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἐνίκησε τὴν τῶν Ἀρχιτεκτόνων καὶ ἡ Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία τὴν τῶν Συνεταιριστῶν.

ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΝ

Εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου συνηντήθησαν τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς προκριματικὸν ἀγῶνα διὰ τὸ πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Ἀττικοβοιωτίας αἱ ποδοσφαιρικαὶ ὁμάδες τῶν 21ου καὶ 23ου Ὑποτομέων Ἀθηνῶν.

Μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα, ὅσο καὶ τεχνικὸ παιξιμο, νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τοῦ 21ου Τομέως μὲ τέρματα 4—1. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ὁμὰς

Ποδοσφαιρισταὶ τῶν 21ου καὶ 23ου Ὑποτομέων Ἀθηνῶν κατὰ τὴν τελευταίαν των συνάντησιν.

τοῦ 23ου Ὑποτομέως κατῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα μὲ ὀκτὼ μόνον παίκτας ἔναντι ἕνδεκα τῆς ἀντιπάλου της.

ΚΙΛΚΙΣ. — Συνηντήθησαν δὶς εἰς φιλικὸν ἀγῶνα προπονήσεως αἱ ποδοσφαιρικαὶ ὁμάδες τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀξιοῦ μετὰ τῆς ὁμάδος τῆς Φάλαγγος Εὐζώνων μὲ τέρματα 4—1 κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν καὶ 4—2 κατὰ τὴν δευτέραν τοιαύτην.

— Κατὰ τὴν συνάντησιν τῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων τοῦ λόχου Γοργόπης μετὰ τῆς ὁμάδος τοῦ λόχου Εὐρώπου νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μὲ τέρματα 4—0.

— Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς τοῦ λόχου Εὐρώπου, ἐξ ἄλλου, ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ λόχου Τούμπας μὲ τέρματα 4—0.

ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Κρήτης). — Τὴν 21 παρελθόντος μηνὸς ἐτελέσθη εἰς τὴν ἕδραν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Λασηθίου Ἅγιον Νικόλαον ὁ ἀγὼν ἀνωμάλου δρόμου Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν μεταξὺ τῶν Σχηματισμῶν αὐτῆς μὲ τ᾿ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα.

Α΄) Ἀγὼν ἀτομικός: 1) Καστάνης Δημήτριος 18΄ 5/10 Σητείας, 2) Μεραμβελλιωτάκης Ἰωάν. 18΄.20΄΄ Σητείας, 3) Κλώντζας Κωνσ. 18.25΄΄ Κρητσᾶς, 4) Κατσούλης Ἀλ. 18.45΄΄ Σητείας, 5) Μηλάκης 19΄ Ἀγ. Νικολάου, 6) Συμεάκης Ἰωάν. 19΄.15΄΄ Κρητσᾶς.

Β΄) Ὁμαδικὸς ἀγών: 1η) Ὁμὰς Σητείας, βαθμοὶ 29. 2α) Ὁμὰς Ἁγίου Νικολάου, βαθμοὶ 26.

Μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἀγώνων ἔγινεν ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων.

ΟΙ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Ἕνα ἀπὸ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει ἡ Ε.Ο.Ν. γιὰ νὰ δημιουργήσῃ τὰ σώματα τῶν παιδιῶν μας καλοφτιαγμένα, σκληραγωγημένα καὶ δυνατά, εἶναι οἱ ἐκδρομές.

Καὶ δὲν συντελοῦν οἱ ἐκδρομὲς μονάχα στὴ βελτίωσι τοῦ σωματικοῦ τύπου τῶν παιδιῶν μας, μὰ πλουτίζουν καὶ τὴν ψυχή τους μὲ ἀρετές.

Μὲ τὶς ἐκδρομὲς τὰ παιδιά μας γίνονται ἀλύγιστα στὴ θέλησι, γιατὶ στὶς ἐκδρομὲς πολλὲς φορὲς καταβάλλουν προσπάθεια κι᾿ ἐπιμονὴ γιὰ νὰ νικήσουν τὶς φυσικὲς δυνάμεις, ποὺ ἀντιδροῦν στοὺς σκοποὺς τῆς ἐκδρομῆς ἢ γιὰ νὰ νικήσουν τὴν ἀδεξιότητά τους, τὴ δειλία τους καὶ γενικὰ τὴν ἀνημπόρια τους μπροστὰ σ᾿ ὅλη τὴ δύναμι ποὺ τοὺς ζώνει.

Στὴν ἐκδρομὴ τὰ παιδιά μας μαθαίνουν νὰ εἶναι προσεκτικά, νὰ ὑπολογίζουν μόνα τους λογικὰ τὶς δυνάμεις τους καὶ νὰ μὴν τὶς ξεπερνοῦν. Μαθαίνουν νὰ λαβαίνουν διάφορες προφυλάξεις ἀπέναντι στὸν κίνδυνο καὶ νὰ τὸν προβλέπουν.

Στὶς ἐκδρομὲς τὰ παιδιά μας μαθαίνουν νὰ εἶναι καρτερικὰ στὶς δοκιμασίες, γιατὶ εἶναι πιθανὸν νὰ συμβῇ κάποτε νὰ χάσουν τὸ δρόμο, νὰ κουραστοῦν, ἢ νὰ μείνουν χωρὶς ψωμὶ καὶ χωρὶς νερό. Ἐκεῖ θὰ ἐκτιμήσουν τὶς σωματικές τους καὶ τὶς ψυχικές τους ἱκανότητες καὶ θ᾿ ἀποκτήσουν αὐτοσυνείδησι. Θὰ δοῦν πῶς ὑπάρχουν ἄλλα παιδιὰ πιὸ γερά, πιὸ σβέλτα, πιὸ γρήγορα καὶ μὲ μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτὰ ἀντοχὴ καὶ θὰ ἀποβάλουν τὴν ὑπερβολική τους αὐτοπεποίθησι.

Καὶ τ᾿ ἀνάποδο.

Τὰ δειλὰ παιδιά, τὰ συνεσταλμένα, ποὺ ἔχουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους ταπεινὴ ἰδέα, θὰ ἰδοῦν πῶς ἔχουν δυνάμεις καὶ ἱκανότητες ποὺ πρῶτα δὲν ἤξεραν πῶς τὶς εἶχαν κι᾿ ἔτσι θὰ κερδίσουν αὐτοσεβασμὸ καὶ αὐτοπεποίθησι.

Στὶς ἐκδρομὲς τὰ παιδιά μας θὰ καλλιεργήσουν τὴν τάσι νὰ χρησιμοποιοῦν τὶς ἱκανότητές τους γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησι τοῦ συνόλου.

Μερικὰ παιδιὰ θὰ στήνουν ἀντίσκηνα, ἄλλα θὰ κουβαλοῦν νερό, ἄλλα θὰ τρέχουν νὰ φέρουν ξύλα κι᾿ ἄλλα θὰ μαγειρεύουν.

Στὶς ἐκδρομὲς θὰ συνηθίσουν στὴν αὐτοθυσία καὶ στὴν αὐθόρμητη αὐταπάρνησι. Θὰ φορτωθοῦν πρόθυμα τὰ σακκίδια τῶν ἀδυνάτων, θὰ μοιραστοῦν τὸ ψωμί τους μὲ τοὺς συναγωνιστές των. θὰ βοηθήσουν τοὺς ἀμάθητους καὶ ἀδύνατους σὲ δύσκολα περάσματα καὶ σκαρφαλώματα καὶ θὰ προσφέρουν σὲ ραγδαία βροχὴ τὸ μοναδικό τους ἀντίσκηνο.

Ἔτσι στὰ παιδιὰ θὰ γίνῃ συνειδητὴ ἡ ἀλληλεξάρτησι καὶ θὰ δεθοῦν ἁγνὰ καὶ ἰσχυρὰ μεταξύ τους.

Στὶς ἐκδρομὲς θ᾿ ἀποκτήσουν καὶ τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης, ποὺ εἶναι ἡ βάσι κάθε λευτεριᾶς.

Ἕνας Φαλαγγίτης ποτὲ δὲν θὰ κρύψῃ τὴν κούρασί του πρὶν ξεκινήσῃ ἡ ὁμάδα του, ἢ θὰ προσέξῃ νὰ μὴν τραυματισθῇ, γιατὶ θὰ βραδυπορίσῃ καὶ θὰ ἀναγκάσῃ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ χασομερήσουν ἢ νὰ τὸν στείλουν πίσω μὲ συνοδεία.

Θὰ νοιώσουν ἐπίσης τὴν ἀπόλαυσι ποὺ δίνει στὸν γερὸ ἄνθρωπο τὸ ξόδεμα τῆς δραστηριότητός του καὶ θὰ μάθουν νὰ βρίσκουν τὴ χαρὰ στὴ δουλειά. Ἔτσι οἱ ἐκδρομὲς θὰ βοηθήσουν τοὺς νέους νὰ λυτρωθοῦν ἀπὸ τὶς μικρόχαρες καὶ ψυχοφθόρες συνήθειες.

Σπουδαία εἶναι ἐπίσης ἡ ἐπίδρασις τῶν ἐκδρομῶν στὸ συναίσθημα. Ἡ τέρψι, ἡ εὐχαρίστησι καὶ ἡ χαρὰ ζωγραφίζονται στὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν. Αἰτία τῆς χαρᾶς αὐτῆς εἶναι ἡ εὐχαρίστησι ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐναλλαγὴ τῶν τοπίων καὶ τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως, ἡ αὔξησι τῆς ζωϊκῆς ἐνεργείας καὶ ἡ ἀπόδοσι τῶν παιδιῶν στὴ φύσι.

Τέλος στὶς ἐκδρομὲς τὰ παιδιά μας ποὺ διψοῦνε καὶ λαχταροῦνε νὰ γνωριστοῦνε μὲ ὅλα, θὰ γνωρίσουνε καὶ θὰ λατρέψουνε τὸ χῶμα τους, τὸ χῶμα τὸ ἑλληνικό, ποὺ ποτίστηκε μὲ αἷμα γιὰ νὰ ζήσουμε ἐμεῖς ἐλεύθεροι.

Γιὰ τοῦτο τελειώνοντας αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στὸν Ἀρχηγό μας, τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ, ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρία μὲ τὴν Ε.Ο.Ν. νὰ ὁδηγήσουμε τὶς φάλαγγες τῶν παιδιῶν μας στὸ ὕπαιθρο, στὴν ὑγεία καὶ τὴ χαρά.

Δ. Μ. ΜΠΕΡΚΕΤΗΣ

Δρομεῖς τῆς 201ης Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Καρδίτσης κατὰ τοὺς ἀγῶνας ἀνωμάλου δρόμου 5000 μέτρων.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Ἀρρένων

Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐγένετο τελετὴ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, εἰς ἣν παρέστησαν ἐπίσης αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως, ἡ Σύγκλητος καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, καθὼς καὶ πλῆθος κόσμου, ἰδίᾳ δὲ φαλαγγιτῶν - φοιτητῶν, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων ἡ εἴσοδος καὶ ἔξοδος τῶν ἐπισήμων ἐγένετο δεκτὴ διὰ θερμοτάτων ἐκδηλώσεων ἐνθουσιασμοῦ. Εἰς τοὺς ἐπισήμους ἀπέδωσαν τιμὰς λόχοι τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου παρατεταγμένοι πρὸ τῶν προπυλαίων καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης.

Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ Πρυτάνεως κ. Φωτεινοῦ ὁ καθηγητὴς κ. Ἀντωνιάδης ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας. Τέλος ἡ χορῳδία τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἔψαλε τὸ τροπάριον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τὸ Πολυχρόνιον.

— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑγειονομικοῦ τῆς Δ.Α.Σ., συνεχίζων τὰ μαθήματά του πρὸς τὰ μέλη τοῦ Ὑγειονομικοῦ Τμήματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Παντείου, ὡμίλησε τὴν προπαρελθοῦσαν Πέμπτην περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ τῶν σκοπῶν τῆς ὑγιεινῆς. Προσέτι περιέγραψεν ἐν συντόμῳ τὴν ἀνατομικὴν κατασκευὴν καὶ τὴν φυσιολογικὴν λειτουργίαν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ.

— Εἰς γενικὴν συγκέντρωσιν τῶν καλλιτεχνικῶν τμημάτων τῆς Ὑποδιοικήσεώς μας, ἡ ὁποία ἐγένετο τὴν 2 τρέχ. εἰς τὸ ἐντευκτήριον τῆς Δ.Α.Σ., ὡμίλησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου μὲ θέμα: «Ἡ μουσικὴ στὰ σπάργανά της». Ὁ ὁμιλητὴς ἐξέθεσε τὴν ἐμφάνισιν τῆς μουσικῆς εἰς τοὺς λαοὺς τῆς ἀρχαιότητος καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν καλλιέργειαν αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

— Τὴν 31ην παρελθ. μηνὸς εἰς τὴν ἑβδομαδιαίαν συγκέντρωσιν ἁπάσης τῆς δυνάμεως τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτέρων Σχολῶν ὡμίλησεν ὁ ἰατρὸς κ. Χόρτης περὶ φυματιάσεως, ἀναπτύξας τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως τῆς νόσου καὶ τὰ προληπτικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα δέον νὰ λαμβάνωνται. Ἐξῆρε δὲ ἰδιαιτέρως τὰ διοικητικὰ καὶ νομοθετικὰ μέτρα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἐπαράτου ταύτης νόσου.

Θηλέων

Τὸ ἵδρυμα τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου», ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρίαν τῆς Α.Β.Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Διαδόχου, ἔστειλε θερμοτάτην εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν εἰς τὴν Διοικήτριαν καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας τῆς Δ.Α.Σ.Θ. γιὰ τὰ ζεστὰ γάντια ποὺ ἔπλεξαν καὶ ἔστειλαν στοὺς Ἀκρίτας μας.

Ἐξεδόθη τὸ β΄ τεῦχος τοῦ «Δελτίου Κινήσεως» τῆς Δ.Α.Σ.Θ. τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, ἡ ὕλη του εἶναι πλουσιωτέρα τοῦ πρώτου, ἀπὸ τὰς ἐργασίας δὲ ποὺ συνεχῶς οἱ Φαλαγγίτισσες στέλλουν ἐλπίζομε νὰ ἐξελιχθῇ ἀκόμα περισσότερο.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ α΄ διαγωνισμοῦ τῆς Δ.Α.Σ.Θ. ἀνεκοινώθησαν. Οἱ μελέτες ἐν ὅλῳ ἦσαν τριάντα μία (31), ἐκ τῶν ὁποίων 15 τοῦ Πανεπιστημίου, 3 τῆς Παντείου, 3 τῆς Α.Σ.Ο.Ε.Ε., 6 τοῦ λόχου Ψυχικοῦ, 3 τοῦ λόχου Πειραιῶς καὶ 1 τῆς ὁμάδος τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας.

Ὅλες πλούσιες εἰς περιεχόμενον καὶ ὡραῖα γραμμένες, ἔφεραν εἰς δύσκολον θέσιν τὴν κριτικὴ ἐπιτροπή.

Τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν Σχολῶν ἀνεπτύχθησαν τὰ θέματα: «Περὶ Θρησκείας» καὶ «Περὶ Οἰκογενείας».

Οὕτω ἐτελείωσεν ἡ ἀνάπτυξις τῶν βασικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἐπίσης ἀνεπτύχθη μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν ἡ ὁμιλία: «Περὶ Ἐθνικοῦ καλλιτεχνικοῦ συναισθήματος».

Τὴν παρελθοῦσα Παρασκευὴ διωργανώθη ψυχαγωγία στὸν «Οἶκον Φοιτητρίας» ὑπὸ τῆς Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Κας Λέλας Ι. Μεταξᾶ. Οἱ Φαλαγγίτισσες τοῦ Οἴκου συγκινημένες εὐχαρίστησαν τὴν Καν Πρόεδρο γιὰ τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνει πάντα γι' αὐτές.

Διὰ τὴν 25ην Μαρτίου ἡ Δ.Α.Σ.Θ. προκηρύσσει διαγωνισμὸν μὲ θέμα: «Ἡρωες ἡ Ἡρωΐδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως», τὴν βιογραφίαν των ἢ ὡρισμένα γεγονότα. Ἡ μελέτη νὰ μὴ εἶναι ἐκτενής, νὰ περιέχεται δηλαδὴ εἰς ἕνα περίπου φύλλον διαγωνισμοῦ.

Οἱ μελέτες θὰ σταλοῦν μέχρι τὴν 10ην Μαρτίου στὸ ΙΙΙ Γραφεῖο.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἐκδρομὴ στὴν Μονὴ Κλειστῶν. Παρ' ὅλο ποὺ εἶναι ἀρκετὴ ἡ πορεία, στὴν ἐκδρομὴ ἔλαβε μέρος μεγάλος ἀριθμὸς Φαλαγγιτισσῶν. Αὐτὸ δείχνει πῶς οἱ Φαλαγγίτισσες ἀγαποῦν τὶς ἐκδρομὲς καὶ ὅτι τὴν Ἄνοιξιν θὰ μπορέσωμεν νὰ κάμωμεν περισσότερες καὶ μεγαλύτερες ἀπ' αὐτές.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Λόχος ἐξ 150 Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Ἀμαλιείου ἐξέδραμε τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν 28 Ἰανουαρίου εἰς Βούλαν. Αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐπεσκέφθησαν τὰ παιδάκια τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος, εἰς τὰ ὁποῖα προσέφεραν γλυκίσματα καὶ καραμέλλες. Ἡ χορῳδία τοῦ λόχου σκόρπισε τὴν χαρὰ παντοῦ μὲ τὰ τραγούδια της καὶ τὰ ποιήματα.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπηκολούθησε ψυχαγωγία καὶ παιγνίδια καθ' ὁμάδας καὶ ὁμιλία ὑπὸ τῆς ἀρχηγοῦ τῆς ἐκδρομῆς.

Τὴν 30ην Ἰανουαρίου ἔγινε τὸ μεγάλο Συμβούλιον Τομεαρχῶν καὶ Ὑποτομεαρχῶν εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Συμβούλιον παρηκολούθησεν ἡ Περιφερ. Διοικήτρια Πρωτευούσης.

Ὡραιοτάτη ὑπῆρξεν ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν Νοσοκομειακῶν Διπλωμάτων ὑπὸ τῆς Περιφερ. Διοικητρίας. Αἱ ἀπόφοιτοι Φαλαγγίτισσαι μὲ μεγάλην συγκίνησιν ἔλαβον ταῦτα, ἐνθουσιασμέναι ποὺ ἀνελάμβανον ἕνα τόσον εὐγενὲς καθῆκον.

Ἐπίσης ἔγινεν ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων ὑπὸ τῆς Διευθυντοῦ τοῦ ΙΙΙ Γραφείου εἰς τὰς συμμετασχούσας τοῦ διαγωνισμοῦ ποὺ εἶχε προκηρύξει ἡ Διεύθυνσις τοῦ Τύπου διὰ τὴν συγγραφὴν διηγήματος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους.

Τὸ κουκλοθέατρον ἔδωσε δύο παραστάσεις τὴν λήξασαν ἑβδομάδα, τὴν μίαν εἰς τὴν Λ. Ε. Κ. καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸ «Πάλλας» Πειραιῶς μὲ ὡραιότατα ἔργα.

Πλουσιώτατον εἶναι τὸ πρόγραμμα τῆς Ραδιοφωνίας.

Εἰς τὰς τέσσαρας Ὑποδιοικήσεις ἡ κίνησις εἶναι ζωηροτάτη. Ἅπαντες οἱ Ὑποτομεῖς παρακολουθοῦν τακτικώτατα τὰ καθωρισμένα μαθήματα, κάνουν πολλὰς ἐκδρομὰς ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ψυχαγωγικοῦ χαρακτῆρος, παρακολουθοῦν μαθήματα νοσοκομειακά, παθητικῆς ἀεραμύνης καὶ ὑγιεινῆς.

Τμήματα τοῦ 5ου καὶ 5β΄ Ὑποτομέως παρηκολούθησαν σεμνότατα τὴν κηδείαν τῆς Α.Β.Υ. Πρίγκηπος Χριστοφόρου, ὁ δὲ 1ος καὶ 2ος Ὑποτομεὺς ἐξέδραμον εἰς Χαλκίδα, ὅπου ἔτυχον λαμπρᾶς ὑποδοχῆς ὑπὸ τῆς Διοικητρίας Χαλκίδος. Εἰς τὴν Χαλκίδα ἐπεσκέφθησαν τὸ ἱστορικὸν φρούριον, ὅπου καὶ ἔγινεν ὁμιλία διὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Εὐρίπου. Ἀξιοθαύμαστος εἶναι ἡ χειρονομία Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν τοῦ 16ου Ὑποτομέως, αἱ ὁποῖαι προσέφεραν 1000 δραχμὰς ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. 50 Φαλαγγίτισσαι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς θεμελιώσεως τῶν ἔργων τοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ.

Μεγάλη ἐπιτυχία ἐσημείωσεν ἡ παράστασις ἡ δοθεῖσα εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς τοῦ ἐξαιρετικοῦ ὡραίου παιδικοῦ ἔργου «Ἡ πεντάμορφη καὶ οἱ 7 νᾶνοι». Εἰς τὸ ἔργον ἔλαβον μέρος Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι τοῦ 10ου Ὑποτομέως τῆς Υ.Θ.Π. Τὴν παράστασιν παρηκολούθησαν ἡ Περιφ. Διοικήτρια Πρωτευούσης, ὁ Ὑπασπιστὴς τοῦ Κ.Ε.Ν. καὶ ἄλλοι βαθμοφόροι.

Μεγάλη χαρὰ ἐσκόρπισαν αἱ Φαλαγγίτισσαι τοῦ 1ου Ὑποτομέως τῆς Υ.Θ.Π. μὲ διάφορα ὡραιότατα τραγούδια καὶ ποιήματα εἰς τοὺς ὀποτρόφους τοῦ Χατζηκυριακείου Ὀρφανοτροφείου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Είς όλους τούς σχηματισμούς τής Π. Δ. Α. Άττικοβοιωτίας ήρχισεν έντατική στρατιωτική προπαίδευσις, καθώς καί στελέχωσις τής όλης έντεταγμένης δυνάμεως. Πρός τόν σκοπόν τοῦτον ό Περιφερειακός Διοικητής, συνοδευόμενος ύπό τοῦ Διοικητοῦ Ύποδιοικήσεων Έλευσίνος καί Μεγάρων, καί ό Α΄ έπιτελής μετά τοῦ Διοικητοῦ Ύποδιοικήσεως Θηβών, έπεθεώρησαν άπαντας τούς σχηματισμούς τών ώς άνω Ύποδιοικήσεων, δώσαντες τάς καταλλήλους όδηγίας διά τήν στελέχωσιν τών τμημάτων καί έπιμεληθέντες ίδιαιτέρως τής στρατιωτικής προπαιδεύσεως. Ήδη έπερατώθη ή ένταξις καί στελέχωσις τής Ύπ)σεως Θηβών. Πρός τοῦτο, έπίσης, ό Α΄ έπιτελής έπεσκέφθη άπαντας τούς σχηματισμούς τής Περιφερείας Θηβών.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ.— Κατά τάς τακτικάς συγκεντρώσεις τών μελών τής Ε. Ο. Ν. Δράμας έγένετο θεωρητική καί πρακτική έκπαίδευσις έπί τή βάσει τοῦ καταρτισθέντος Προγράμματος Έκπαιδεύσεως Βαθμοφόρων, ύποψηφίων βαθμοφόρων, Φαλαγγιτών καί Σκαπανέων.

Ύπό τοῦ Φαλαγγίτου τοῦ Σχηματισμοῦ Ε. Ο. Ν. Βώλακος Ύποδιοικήσεως Κάτω Νευροκοπίου Ραδίου Νικολάου έδωρήθησαν είς τήν Ε. Ο. Ν. Βώλακος μία πολυτελής βιβλιοθήκη καί είδη γραφείου.

Ώσαύτως ό κ. Κωνσταντίνος Τάντος, ίδιοκτητης πλυντηρίου αύτοκινήτων έν τή πόλει τής Δράμας διέθεσε τάς είσπράξεις δύο ήμερών ύπέρ τής Ε. Ο. Ν. τής πόλεως μας.

Συνεχίζονται μέ έπιτυχίαν τά μαθήματα είδικοτήτων καί τής Χορωδίας Ύποδιοικήσεως Δράμας έν τώ «Οίκω Φαλαγγίτου», ώς καί τά μαθήματα τής Φιλαρμονικής τών τμημάτων Δράμας, Δοξάτου, Προσωτσάνης, Χωριστής καί Πετρούσης.

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ.— Δι' ήμερησίας Διαταγής τής Ύποδ)σεως έπηνέθησαν ό έπιτελής τοῦ ΙΙΙ Γραφείου Μιχ. Σωτηρίου καί οί Φαλαγγίται Τοπολίγκας, Πιτυκάκης καί Βακαρτζής, διότι, παρά τό δριμύ ψῦχος όπερ έπεκράτει, κατέβαλον έξαιρετικάς προσπαθείας, μεθ' όμάδος παρεπιδημούντων έξ Άθηνών Φαλαγγιτών, πρός κατάσβεσιν έκραγείσης πυρκαϊάς.

— Ήρχισαν τά πρωτοβουλία τοῦ τετράρχου τοῦ Ι Τάγματος Έμμανουηλίδου όργανούμενα έλεύθερα μαθήματα εύρωπαϊκής μουσικής διά τούς Φαλαγγίτας, συνεχίζονται δέ μετά μεγάλης έπιτυχίας. Έλπίζεται ότι έντός έλαχίστου χρόνου τ' άποτελέσματα τής έργασίας ταύτης θά γίνωσιν αίσθητότερα.

— Τήν 22αν παρελθόντος ήρχισε λειτουργοῦσα παρά τή Ύποδ)σει σχολή βαθμοφόρων, τής όποίας τά μαθήματα θέλουσι παρακολουθήσει πάντες οί βαθμοφόροι άπό τοῦ λοχίτου. Κατά τήν έναρξιν ώμίλησεν ό Ύποδ)τής κ. Παπασπύρου, έφεξής δέ θέλουσι διδάξει οί έπιτελείς κ. κ. Σωτηρίου, Δηματάκης καί Νάτσης καί οί Δ)ταί τών φαλάγγων. Τό πρόγραμμα ταύτης περιλαμβάνει Πολιτικήν Διαφώτισιν, Όργανισμόν Έσωτερικής Ύπηρεσίας κ. ά.

— Έντατικαί συνεχίζονται αί προετοιμασίαι διά τήν έναρξιν σειράς είκοσιπέντε διαλέξεων κατά Κυριακάς, δοθησομένων ύπό τών συνεργατών τής Ε. Ο. Ν. διαφωτιστικοῦ περιεχομένου. Τήν έναρξιν θέλει κάμει ό Σεβασμιώτατος Σιδηροκάστρου κ. Βασίλειος, Πρόεδρος τών Συνεργατών, μέ θέμα ήθικοῦ περιεχομένου.

ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ (Χαλκιδικής). — Κατά τόν παρελθόντα μήνα, έκτός τών τακτικών μαθημάτων, ώς τό πρόγραμμα τής Έκπαιδεύσεως, έγένοντο καί όμιλίαι πρός τούς Φαλαγγίτας καί Σκαπανείς ύπό άνωτέρων Βαθμοφόρων τής Ε. Ο. Ν. καί λοιπών συνεργατών έπί θεμάτων έθνικοῦ καί κοινωνικοῦ περιεχομένου.

Παραλλήλως έσυνεχίσθησαν αί άθλητικαί προπονήσεις καί αί έκδρομαί ώς καί ό άνελλιπής έκκλησιασμός. Έξακολουθοῦν έπίσης τά μαθήματα τών βαθμοφόρων καί ή έκπαίδευσις τών τραυματιοφορέων.

Οί κατώτεροι βαθμοφόροι άσκοῦνται συστηματικώς είς τήν έκτέλεσιν στρατιωτικών κινήσεων τών Τμημάτων των ύπό τήν έπίβλεψιν τών άνωτέρων των.

ΚΑΣΤΟΡΙΑ.— Μέ τό άρξάμενον νέον έτος, νέα ζωή καί έντατική δράσις παρατηρείται είς τούς σχηματισμούς Ε. Ο. Ν. Θηλέων Καστοριάς.

Ούτω κατά τό διάστημα τοῦ παρελθόντος μηνός είς τάς φάλαγγας 164, 166, είς τό τάγμα Βογατσικοῦ, τόν λόχον Λαχανοκήπων, είς τήν όμάδα Μηλίτσης, τόν λόχον Άσπροκκλησιάς, τό τάγμα Βασιλειάδη καί τό τάγμα Μακροχωρίου, έγένοντο διαλέξεις έθνικοῦ περιεχομένου, μαθήματα άπαγγελίας, ώδικής διά τόν καταρτισμόν χορωδίας καί άνάλυσις τοῦ κεφαλαίου «Μονάδες Όργανώσεως» έκ τοῦ κανονισμοῦ. Έξ άλλου είς τήν 166 φάλαγγα κατηρτίσθησαν συνεργεία χειροτεχνίας, τά όποία θά συμμετάσχουν δι' έργων των είς τήν κατά Μάρτιον γενησομένην είς Άθήνας Έκθεσιν Λαϊκής Τέχνης, τήν όποίαν όργανώνει ή Ε.Ο.Ν.

Άκρίται Σκαπανείς τοῦ 1ου Τάγματος Ε.Ο.Ν. Σιδηροκάστρου

— Όμάς Θηλέων τής Ύποδιοικήσεως Καστοριάς διενήργησε βοηθουμένη καί ύπό άρρένων συναγωνιστών λίαν έπιτυχώς, έρανον ύπέρ τών μαθητικών συσσιτίων.

ΣΠΑΡΤΗ.— Οί Σχηματισμοί τής Διοικήσεως παρουσίασαν λίαν ίκανοποιητικήν κίνησιν άπό πάσης άπόψεως. Αί συγκεντρώσεις των έγένοντο τακτικώτατα είς όλους τούς Σχηματισμούς κατά τάς όποίας άλλοτε μέν έγένοντο όμιλίαι καί διαλέξεις συμφώνως πρός τό μηνιαίον πρόγραμμα τής Διοικήσεως, άλλοτε δέ άσκήσεις στρατ. προπαιδεύσεως τών μελών, ποικιλλόμεναι διά άθλητικών άγωνισμάτων καί άθλοπαιδιών. Έπίσης είς τάς τελευταίας ταύτας συγκεντρώσεις τών Σχηματισμών διδάσκονται καί άπαντες οί Έλληνικοί καί τοπικοί χοροί.

Έκτός τούτων άπαντες οί Σχηματισμοί κατόπιν διαταγής τής Διοικήσεως τά μέγιστα συμβάλλουν είς τό έργον τών τοπικών άπογραφικών έπιτροπών τής Γεωργικής Άπογραφής. Έκ παραλλήλου Σχηματισμοί τινές άνέλαβον τήν πρωτοβουλίαν εράνων ύπέρ τών πλημμυροπαθών τής Λακωνίας. Άπαντες οί Σχηματισμοί καί όπου τά μέσα έπιτρέπουν έτοιμάζονται διά τήν Έκθεσιν τής Λαϊκής τέχνης μέ διάφορα έργα.

ΓΥΘΕΙΟΝ.— Ή Ύποδιοίκησις Ε. Ο. Ν. Γυθείου προσέφερεν ύπέρ τών μαθητικών συσσιτίων τής πόλεως δραχμάς (5.208) πέντε χιλιάδας διακοσίας όκτώ. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γυθείου, Έπίτιμος Πρόεδρος τής Έπιτροπής τών μαθητικών συσσιτίων, συνεχάρη τόν Ύποδιοικητήν Γυθείου διά τήν εύγενή ταύτην προσφοράν. Φαλαγγίται τής 83ης Φάλαγγος Γυθείου έφύτευσαν είς τό προαύλιον τοῦ Γυμνασίου τής πόλεως περί τούς έκατόν εύκαλύπτους άποσπάσαντες τά συγχαρητήρια τοῦ κ. Γυμνασιάρχου καί τών κ. κ. Καθηγητών. Τήν 21ην παρελθόντος έδόθη συναυλία όργανωθείσα ύπό τής Δ)σεως τοῦ Μουσικοῦ Τμήματος Γυθείου μέ πρόγραμμα ποικίλον.

ΠΑΠΑΔΙΑΝΙΚΑ.— Είς συγκέντρωσιν τοῦ Σχηματισμοῦ Παπαδιανίκων ώμίλησεν ό Όμαδάρχης τοῦ Σχηματισμοῦ «Περί τής προσωπικής έργασίας καί τών όφελών έκ ταύτης καί περί τοῦ ότι οί Φαλαγγίται πρέπει νά δίδουν τό παράδειγμα καί νά είναι πρωτοπόροι είς κοινωφελή έργα».

ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΒΟΙΩΝ.— Είς συγκέντρωσιν τής Τετραρχίας Νεαπόλεως - Βοιών έγένετο έκμάθησις σημάτων Μόρς (Έλληνικόν άλφάβητον, χρόνος μεταδόσεως, θέσις καί σταθμοί). Ύπό τής Τετραρχίας έγένετο ήμερησία έκπαιδευτική έκδρομή είς θέσιν Άμμίστα Παλαιοκάστρου, ένθα παρεσκευάσθη ύφ' έκάστης Όμάδος κεχωρισμένως συσσίτιον. Κατά τήν διάρκειαν τής έκδρομής έγένοντο διάφορα παιχνίδια διαγνωστικά καί ψυχαγωγικά, έθνικοί χοροί καί έθνικά άσματα. Έπίσης έγένετο καί έτέρα έκπαιδευτική έκδρομή τοῦ Όρειβατικοῦ τμήματος τής Τετραρχίας είς θέσιν Παραδείσιον, ένθα έγένετο καί πάλιν ύπό τών ίδίων Φαλαγγιτών παρασκευή συσσιτίου. Ή έκδρομή αύτη άφήκε τάς καλλιτέρας τών έντυπώσεων είς τούς συμμετασχόντας Φαλαγγίτας.

ΦΑΡΑΚΛΟ - ΒΟΙΩΝ.— Σκαπανείς καί Σκαπάνισσαι τοῦ Σχηματισμοῦ τούτου μέ έπί κεφαλής τήν Διδασκάλισσαν Μαρσέλλου προέβησαν είς τήν φύτευσιν κρομμύων είς τόν Σχολικόν τους κήπον.

ΛΑΧΙΟΝ - ΒΟΙΩΝ.— Είς συγκέντρωσιν τοῦ Σχηματισμοῦ Λαχίου - Βοιών ώμίλησεν ή διδασκάλισσα Καραμούζη μέ θέμα «Αί πρώται βοήθειαι».

ΓΚΟΡΤΣΑ.— Παρουσιασθέντες είς τόν Διοικητήν ΙΙας Τετραρχίας Ε. Ο. Ν. Γκορτσάς οί Άδελφοί Σεφερλή παρεχώρησαν δωρεάν οίκημά τους πρός στέγασιν τών Γραφείων τής Τετραρχίας. Ό Διοικητής τής Τετραρχίας άφ' ένός καί ό κ. Περ. Διοικητής ώς καί ό Γενικός Έπόπτης συνεχάρησαν αύτούς διά τήν εύγενή ταύτην προσφοράν των. Έκτός τούτων παρουσιασθείσα έπίσης είς τόν Διοικητήν τής Τετραρχίας Γκορτσάς ή κυρία Εύγενία Κοσμά Γεωργίτση έδώρησε μίαν σημαίαν πλήρη, μίαν σάλπιγγα καί μίαν στολήν Φαλαγγίτου διά τόν Σχηματισμόν τής ίδιαιτέρας της Πατρίδος Ζουπαίνης. Οί Διοικηταί τών Σχηματισμών, ό Περ. Διοικητής καί Γενικός Έπόπτης συνεχάρησαν αύτήν διά τήν εύγενή πράξιν της.

ΑΙΓΙΟΝ.— Ή Ύποδιοίκησις Έθν. Όργανώσεως Νεολαίας Αίγίου εύθύς μετά τήν έγκατάστασίν της είς τό νέον κτίριον έπί τής όδοῦ Μητροπόλεως ήρχισεν έντατικήν κίνησιν καί δράσιν.

Μετά τήν διοργάνωσιν τών έπιτελικών γραφείων καί τήν άνάθεσιν τής διευθύνσεως τούτων είς τά κατάλληλα πρός τοῦτο πρόσωπα καί τήν δημιουργίαν τριών πλήρων φαλάγγων, ήρχισε καί ή στρατιωτική προπαίδευσις τών 1.500 Φαλαγγιτών καί Σκαπανέων ποῦ άποτελοῦν σήμερον τήν δύναμιν τής Ύποδιοικήσεως.

Ταυτόχρονα μέ τήν στρατιωτικήν καί άθλητικήν έκπαίδευσιν τών μελών ήρχισε καί ή άνά τά χωρία τής έπαρχίας μας έξόρμησις τοῦ τμήματος διαφωτίσεως τής Ύποδιοικήσεως.

Είς Βαλιμήτικα καί Τεμένη οί νέοι καί αί νέαι έσπευσαν άθρόως νά προσέλθουν είς τάς φάλαγγας τής Ε. Ο. Ν. ίδρυθέντων καί νέων έκτός τών ύπαρχόντων τμημάτων Άρρένων καί Θηλέων είς τάς ώς άνω Κοινότητας.

Έπίσης καί είς όλα τά ύπόλοιπα χωρία τής έπαρχίας παρατηρείται μία τεραστία προσπάθεια καί εύγενής άμιλλα πρός δράσιν.

Πρό ήμερών είς τό κέντρον τής Ε. Ο. Ν. έγένετο συγκέντρωσις τών έργατών καί έργατριών τοῦ έργοστασίου Χαρτοποιΐας, πρός ούς ώμίλησεν ό Διευθυντής τοῦ Γραφείου Διαφωτίσεως κ. Άθ. Παναγόπουλος μέ θέμα «Ή Φιλεργατική πολιτική τοῦ Νέου Κράτους καί ή θέσις τοῦ Έργάτου είς τήν Ε. Ο. Ν.».

Τήν συγκέντρωσιν έτίμησαν διά τής παρουσίας των ό Ύποδιοικητής Ε. Ο. Ν. κ. Θ. Μάλλιος, ό συνεργάτης τής Ε. Ο. Ν. καί έπιθεωρητής τοῦ έργοστασίου κ. Εύαγγελάτος καί οί Έπιτελείς τής Όργανώσεως. Είς τήν συγκέντρωσιν προσήλθον άπαντες οί έργάται καί έργάτριαι τοῦ Έργοστασίου, οίτινες ποικιλοτρόπως έξεδήλωσαν τόν ένθουσιασμόν των καί τήν εύγνωμοσύνην των πρός τόν Μεγάλον Άρχηγόν καί τό Νέον Κράτος.

Αί διαλέξεις πρός τάς έργατικάς καί άγροτικάς τάξεις τής έπαρχίας μας θά συνεχισθοῦν μέ έντατικήν προσπάθειαν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.— Συνεχίζονται κανονικῶς τὰ μαθήματα εἰδικοτήτων, ἤτοι γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως, συνδέσμων, διαβιβάσεων κλπ. Ἐπίσης ἐξηκολούθησεν ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Φαλάγγων βάσει τοῦ ἰσχύοντος προγράμματος. Προσετέθησαν ὧραι ἀσκήσεων καθ' ἑκάστην Κυριακήν.

Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς τὸ δεύτερον δεκαήμερον λήξαντος μετέβη εἰς τὰ χωρία Κυπάρισσον, Ἀγριοσυκιὲς καὶ Φυλιάκια, εἰς τὰ ὁποῖα συνέστησε τὰς πρώτας ὁμάδας Ε. Ο. Ν. ὁρίσας καὶ τὰ πρόσωπα, ἅτινα θ' ἀποτελέσουν τὰ στελέχη.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Περιφερειακὸς Διοικητὴς μετέβη εἰς Νίκαιαν, ἔνθα προέβη εἰς ἐπιθεώρησιν τῆς Τετραρχίας. Ἐπίσης ὡμίλησε πρὸς τοὺς ἀξιωματούχους περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ ὑπέδειξε τὸν τρόπον τῆς συντάξεως Μητρώου, τῆς τηρήσεως τῶν διαφόρων βιβλίων κλπ.

Ἡ συγκέντρωσις τῶν ἀξιωματούχων εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς, ὅπου συζητοῦνται καὶ ἀναλύονται θεωρητικὰ προβλήματα, ἐξακολουθεῖ καὶ ἀποδίδει ἄριστα ἀποτελέσματα.

Εἰς τὰ σχολεῖα ὁλοκλήρου τῆς Περιφερείας, μέσης καὶ δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἤρχισαν τὰ μαθήματα τῆς Ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς διαφωτίσεως ὑπὸ τῶν συναγωνιστῶν καὶ συνεργατῶν καθηγητῶν καὶ δημοδιδασκάλων. Δραστηριότης καὶ προσπάθεια ἄοκνος ἐξακολουθεῖ εἰς ὅλας τὰς Ὑποδ)σεις. Εἰς τὸ Συκούριον ἤρχισεν ἡ γεωργικὴ ἐκπαίδευσις τῶν μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν. ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ Γεωπόνου.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΑΜΙΑ.—Παρὰ τὴν ἐπικρατήσασαν κακοκαιρίαν εἰς τὰ περισσότερα Τμήματα τῆς ΙΥ Διοικήσεως ἐξηκολούθησε κανονικῶς ἡ συγκέντρωσις καὶ ἡ Ἐκπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα Ἐκπαιδεύσεως.

Τὴν 18ην παρελ. μηνὸς ὁ Περιφ. Διοικητὴς συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Α' Ἐπιτελῆ τῆς Διοικήσεως ἐπεθεώρησε τὴν Τετραρχίαν Στυλίδος καὶ ὡμίλησε πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας περὶ τῶν ὑποχρεώσεών των πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν.

Ὁ Διοικητὴς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Δομοκοῦ ἐπεθεώρησε τὰ Τμήματα ΙΙΙ Τετραρχίας, Μελιταίας, Μακρολειβάδου, Παλαμᾶ, ἔνθα ἔγιναν τοπικαὶ συγκεντρώσεις Βαθμοφόρων καὶ Διοικητῶν Ταγμάτων.

Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἔγιναν αἱ ὁρισθεῖσαι ὁμιλίαι πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας περὶ Ὑγιεινῆς τοῦ σώματος ὑπὸ ἰατρῶν ὁρισθέντων πρὸς τοῦτο. Ἐπίσης ὡμίλησαν καὶ Ἐκπαιδευτικοὶ ἐπὶ θεμάτων Ἐθνικῆς καὶ Ἠθικῆς Ἀγωγῆς καὶ Γεωπόνοι περὶ Γεωργίας.

Ἐξακολουθεῖ ἡ ἐξέτασις τῶν Φαλαγγιτῶν ὑπὸ ἰατρῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν δελτίων ὑγείας πρὸς παρακολούθησιν συστηματικὴν τῆς σωματικῆς ἐξελίξεως καὶ καταστάσεως τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων.

Οἱ Φαλαγγῖται τῆς Ὑποδ)σεως Φθιώτιδος παρηκολούθησαν Κινηματογραφικὴν παράστασιν εἰδικῶς δι' αὐτοὺς δοθεῖσαν. Ἐπίσης καὶ οἱ Σκαπανεῖς παρηκολούθησαν ἄλλην Κινηματογραφικὴν παράστασιν κατάλληλον δι' αὐτούς.

Τὴν 24ην παρελ. μηνὸς ὁ 4ος Λόχος Φαλαγγιτῶν διενήργησε τὸν ἔρανον εἰς τὴν πόλιν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν τῆς φίλης Τουρκίας. Ὁ Λόχος εἶχε διαιρεθῆ εἰς ἓξ ὁμάδας καὶ περιῆλθε τὰ καταστήματα καὶ τὰς οἰκίας ἐν στολῇ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς Ἀξ)κοὺς τῆς Ε. Ο. Ν.

ΑΓΡΙΝΙΟΝ.— Εἰς ὅλα τὰ τμήματα καταβάλλεται συνεχὴς προσπάθεια διὰ τὴν ἐθνικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν νέων διαπαιδαγώγησιν συμφώνως πρὸς τὰς κατευθύνσεις καὶ ἰδεολογικὰς ἀρχὰς τοῦ Νέου Κράτους, διὰ τακτικῶν ὁμιλιῶν καὶ διαλέξεων.

Οὕτως εἰς τὴν Φάλαγγα Ἀγρινίου ὁ θεολόγος κ. Λαζαρίδης καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἀναπτύσσει περικοπὰς τοῦ Εὐαγγελίου ἐξαίρων τὴν εὐεργετικὴν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἐπίδρασιν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας.

Ἀποδίδεται ἐπίσης σημασία καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν τῶν νέων μόρφωσιν καὶ γίνονται πρὸς αὐτοὺς μαθήματα παροχῆς πρώτων βοηθειῶν, παθητικῆς ἀεραμύνης, σηματοδοσίας κλπ. καὶ εἰδικώτερον γεωργικὰ τοιαῦτα διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ ἐντατικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς.

Εἰς διάφορα τμήματα ἐγένοντο διαλέξεις παρὰ γεωπόνων σχετικαὶ πρὸς τὴν γεωργικὴν ἐξόρμησιν. Εἰς τὴν Φάλαγγα Ἀγρινίου ἀνέλαβον οἱ Γεωπόνοι τῆς Περιφερείας εἰς διαδοχικὰ μαθήματα, ἵνα διδάξωσι συστηματικῶς μαθήματα ἀφορῶντα τὴν βελτίωσιν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων ὡς καὶ τὴν εἰσαγωγὴν νέων μεθόδων καλλιεργείας τοῦ σίτου καὶ ἄλλων γεωργικῶν εἰδῶν.

ΚΡΗΤΗ

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—Πρὸ ἡμερῶν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Α' Ἐπιτελοῦς καὶ τοῦ ὑπασπιστοῦ του μετέβησαν εἰς τὸν παρὰ τὴν θέσιν Ἀλμπάνι Μετόχι ἀγρόν, παραχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Δήμου Ρεθύμνης εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων δι' ὑποδειγματικὴν καλλιέργειαν. Εἶναι ἐκ τῶν καλλιτέρων τῶν πέριξ ἀγρῶν καὶ ἔχει μείνει πρὸ δεκαετίας ἀκαλλιέργητος. Τοὺς ἀνωτέρω συνώδευσεν ὁ Δημ. Πάρεδρος κ. Παπαδάκις δίδων πᾶσαν πληροφορίαν περὶ τοῦ ἀγροῦ, τῆς ἀποδοτικότητός του κλπ.

Ὁ Ὑποδιοικητὴς καὶ πρῶτος Ἐπιτελὴς τῆς Περ. Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων Ρεθύμνης μετέβησαν πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ Τμήματος Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων εἰς Ρουσσοσπίτι. Μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ὡμίλησεν ὁ Ὑποδιοικητὴς πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας, Σκαπανεῖς καὶ τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος «Περὶ τῶν σκοπῶν τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τοῦ μέχρι σήμερον ἐπιτελεσθέντος ἔργου ἐν τῷ Νομῷ Ρεθύμνης». Ἐν συνεχείᾳ ὡμίλησεν ἡ Συνεργάτις διδασκάλισσα τοῦ χωρίου τούτου «Περὶ τῆς Οἰκογενείας ἀπὸ τῆς Σκοπιᾶς τῆς 4ης Αὐγούστου».

Εἰς Ἐπισκοπὴν ἐγένετο ὁμιλία ὑπὸ βαθμοφόρου περὶ «Θρησκείας, Οἰκογενείας, Φιλοπατρίας κλπ.».

Εἰς Ρούστικα ἐγένετο σπορὰ τοῦ εἰς θέσιν «Καμινόλακκος» ὑποδειγματικοῦ ἀγροῦ καὶ ἔλαβε χώραν διάλεξις «Περὶ τρόπου λιπάνσεως σιτηρῶν καὶ συλλογῆς ἐλαιοκάρπου» καὶ ὁμιλία ἐπὶ τοῦ «Ἐπιτελεσθέντος ἔργου ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου».

Εἰς Κάτω Μολλάκι καὶ Μετόχια ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Τμήματος διάλεξις μὲ θέμα «Ἡ Πειθαρχία καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἐν τῇ Ὀργανώσει καὶ τῇ Κοινωνίᾳ».

Εἰς Πηγὴν καὶ Λουτρὰ ἐψάλησαν τὰ κάλανδα, τὸ προϊὸν τῶν ὁποίων διετέθη ὑπὲρ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν καὶ τῶν συσσιτίων. Ὁμοίως εἰς Μέρωνα καὶ Νέον Ἀμάριον. Εἰς Μέρωνα ἐγένετο ὁμιλία μὲ θέμα «Αἱ τρεῖς συμβουλαὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ ἀλήθεια, ἐργασία ἀπόφασις». Πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐξόδοις τοῦ Τμήματος τούτου ἐκόπη ἡ Βασιλόπηττα προσκληθεισῶν τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν.

Εἰς Νέον Ἀμάριον ἐφυτεύθησαν πεντήκοντα καλλωπιστικὰ δένδρα.

Εἰς Νιθαῦρι ἐφυτεύθησαν 250 πεῦκα καὶ 85 κυπάρισσοι.

Εἰς Ἁγίαν Παρασκευὴν ἐγένετο ὁμιλία «Περὶ Πειθαρχίας».

Εἰς Ἀνώγεια ἠνοίχθησαν 300 λάκκοι διὰ τὴν ἐν καιρῷ δενδροφύτευσιν.

Εἰς Ἀλλοεῖδες ἔλαβε χώραν ὄργωμα καὶ σπορὰ σκαλιστικοῦ σίτου καὶ φύτευσις δενδρυλλίων. Ἐγένετο ὁμιλία γύρω ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως καὶ τὰ ὠφελήματα τῶν Φαλαγγιτῶν.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΧΑΛΚΙΣ.— Ὑπὸ τοῦ Ὁμαδάρχου Σκαπανέως Στυλ. Ποδάρα τῆς 45ης Φάλαγγος «Βάκη» Χαλκίδος διενηργήθη ἔρανος ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Τουρκίας μεταξὺ τῶν μικρῶν Σκαπανέων τῆς Ὁμάδος ὅστις ἀπέδωσε τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 70. Ὁ ἀνωτέρω Ὁμαδάρχης ὅλως αὐθορμήτως προέβη εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐνέργειαν, ἀναπτύξας ἐκ παραλλήλου διὰ θερμῶν ἐκφράσεων τὸ καθῆκον τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων καθὼς καὶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἀπέναντι τῶν ἐκ τῶν σεισμῶν πληγέντων φίλων καὶ συμμάχων Τούρκων.

Τὴν πρᾶξιν αὐτὴν τοῦ Ὁμαδάρχου πληροφορηθεὶς ὁ Φαλαγγάρχης κ. Περβενᾶς τὸν ἐκάλεσε καὶ τὸν συνεχάρη, καὶ δι' ἡμερησίας Διαταγῆς του ἐπῄνεσε τὴν πρωτοβουλίαν του, συστήσας πρὸς ὅλους ὅπως μιμηθοῦν τὸ ὡραῖον παράδειγμα τοῦ ἀνωτέρω Ὁμαδάρχου.

ΚΥΜΗ.— Καθ' ὅλας τὰς ἐπισήμους τελετὰς καὶ ἑορτὰς ἡ Ε. Ο. Ν. Κύμης παρέστη μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς βαθμοφόρους της εἰς αὐτάς, συντελέσασα εἰς τὴν ἐπιβλητικωτέραν διεξαγωγὴν αὐτῶν. Ὁμοίως ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Φάλαγγος κ. Δημ. Βανῆ Γυμνασιάρχου, ἐξετελέσθη ὁλόκληρον τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως. Ἐπίσης ἐγένοντο ὁμιλίαι μὲ θέματα σχετικὰ πρὸς τὴν Πατρίδα, ὑπὸ τῶν Συνεργατῶν κ. κ. Λέκκα, Χ. Φαφούτη, Ι. Αὐγολούπη. Ὁμοίως ὁ Τετράρχης κ. Νικ. Καράπας ὡμίλησε μὲ θέμα «Ἡ ἀξία τῆς λατρείας διὰ τὴν ζωήν».

ΣΚΥΡΟΣ. — Ἐφυτεύθησαν ὑπὸ μελῶν τοῦ τμήματος 180 μικρὰ πεῦκα. Ἐγένοντο πρὸς τὰ μέλη τοῦ τμήματος ἐπιδείξεις ἀνεμοπορικῶν πτήσεων. Ἐπίσης ὁ Συνεργάτης κ. Γ. Πέσκε ὡμίλησε περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἀνεμοπορίας καὶ ἀεροπορίας.

ΣΥΡΟΣ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Σύρου ἐξακολουθοῦν κανονικώτατα τὰ μαθήματα, αἱ διαλέξεις καὶ αἱ ὁμιλίαι συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως. Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ε' τάξιν τοῦ Γυμνασίου Φαλαγγῖται παρέστησαν κατὰ τὴν 12ην παρελθ. εἰς τὴν κατάθεσιν στεφάνων εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Μιαούλη καὶ τὴν προτομὴν τοῦ Κανάρη, γενομένην ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Σύρου ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῆς περιόδου.

Ἡ δύναμις Ὑποδ. Σύρου ἐπωφεληθεῖσα τῆς ἐπὶ τὰ βελτίω μεταβολῆς τοῦ καιροῦ ἐξέδραμε τὴν 17ην λήξαντος ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ὑποδιοικητοῦ Νικηφόρου Τσόντου εἰς Ἅγιον Δημήτριον, ἔνθα μετὰ ἡμίωρον ἀνάπαυσιν ἐπηκολούθησαν παιδιαὶ τῶν Φαλαγγιτῶν. Ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ὁ κ. Ὑποδ)τὴς ἀνέπτυξεν εἰς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1323 ἐγκ. Διαταγὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου «Περὶ ὑποβολῆς ἀναφορῶν κλπ.». Ἡ φάλαγξ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τὸ ἑσπέρας. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν μικρὰ δύναμις ἐξ εἴκοσι Φαλαγγιτῶν ἠσχολήθη μὲ τὴν φύτευσιν μικρῶν πεύκων εἰς τὸ Γυμναστήριον τῆς πόλεως.

Κατὰ τὸ μεταξὺ 1 - 15ης Ἰανουαρίου διάστημα ἐγένοντο εἰς τοὺς σχηματισμοὺς Θηλέων Ἑρμουπόλεως μαθήματα Στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως ὑπὸ τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ κ. Γλυνοῦ, Χορῳδίας ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μουσικῆς κ. Καρίπη, Οἰκοκυρικῆς καὶ ψυχολογίας ὑπὸ τῶν Συναγωνιστριῶν κ. Α. Σιδερῆ, Δίδος Κοκκολάτου καὶ Ὑγιεινῆς εἰς τὸν οὐλαμὸν Βαθμοφόρων ὑπὸ τοῦ Ἰατροῦ Συναγωνιστοῦ κ. Α. Σιδερῆ.

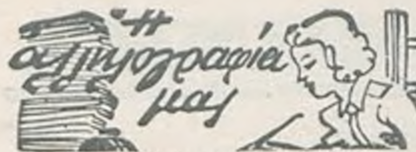
ΤΗΝΟΣ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Τήνου εἰς συγκέντρωσιν γενομένην εἰς τὸν στρατῶνα ἐγνωστοποιήθη ὁ θάνατος τῆς σεβαστῆς δεσποίνης Ἄννης Χατζηϊωάννου, μητρὸς τῆς ἐριτίμου κ. Λέλας Μεταξᾶ, συζύγου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀναγνωσθείσης τῆς ἡμερησίας διαταγῆς ὑπεβλήθησαν τηλ)κῶς τὰ συλλυπητήρια εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν τέκνων τῆς μεταστάσης, εἰς δὲ τὰ γραφεῖα τῆς Ε. Ο. Ν. ἀνηρτήθη μεσίστιος ἡ σημαία ἐπὶ τριήμερον εἰς ἔνδειξιν πένθους.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ μετακομιδὴ τῆς σοροῦ εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, τιμητικὴ φρουρὰ ἐκ Φαλαγγιτῶν ἐτάχθη περὶ τὸ φέρετρον, τὴν κηδείαν δὲ ἠκολούθησεν ἅπασα ἡ Φάλαγξ καταθέσασα βαρύτιμον στέφανον.

ΑΙΓΙΝΑ. — Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ἀττικοβοιωτίας, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐπιτελείου του, ἀφίχθη τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς Τριῶν Ἱεραρχῶν εἰς Αἴγιναν. Τὸν κ. Περιφερειακὸν Διοικητὴν ὑπεδέχθησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν τοπικῶν σχηματισμῶν, αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος κόσμου. Τιμὰς ἀπέδωκε λόχος Φαλαγγιτῶν. Μετὰ ταῦτα ἔλαβε χώραν πανηγυρικὴ ἑορτὴ τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε. Ο. Ν., κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεφωνήθησαν λόγοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐτονίσθη ἰδιαιτέρως ἡ σημασία καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ὡς καὶ ἡ θέσις αὐτῆς εἰς τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου.

Τὸ ἀπόγευμα ἔλαβον χώραν ἀθλητικοὶ ἀγῶνες καὶ διάφοροι ἄλλαι ἐπιδείξεις ἐκ μέρους τῶν μελῶν τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ ὅλη ἑορτὴ ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Τόσον ὁ Διοικητὴς μετὰ τῶν ἐπιτελῶν του, ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ παρευρεθέντες ἀπεκόμισαν τὰς πλέον καλὰς ἐντυπώσεις.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ

Κ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΝ. — Ἐλάβαμε τὸ παραμυθάκι, ποὺ μᾶς ἔστειλες. Δὲν εἶναι ἄσχημο. Ἀλλὰ γιατί τὸ ἔγραψες στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; Ξαναγράψε το κανονικὰ — δηλ. μόνο στὴ μιὰ πλευρὰ τῆς κόλλας — καὶ ξαναστεῖλέ το. Εἶναι μικρὸ καὶ δὲν θὰ σὲ κουράσῃ. Πρόσεξε καὶ μερικὰ λαθάκια, ποὺ κάνεις. Κάπου γράφεις «οἱ στρατιῶτες» ἀντὶ «οἱ στρατιῶτες» μὲ περισπωμένη. Ξέχασες τὸν στοιχειώδη κανόνα «μακρὸν πρὸ βραχέος περισπᾶται»; Δὲν εἶναι πολὺ δύσκολο πρᾶγμα νὰ γράφῃ κανεὶς καὶ νὰ κάνῃ... λιγώτερα ὀρθογραφικὰ λάθη. Ξέρομε, πὼς ἡ ὀρθογραφία τῆς γλώσσης μας εἶναι, ἂν ὄχι ἡ δυσκολώτερα, χωρὶς ἄλλο ὅμως μιὰ ἀπὸ τὶς δύσκολες ὀρθογραφίες. Καὶ εἶναι φυσικὸ τὰ παιδιὰ ὅταν γράφουν νὰ κάνουν λάθη. Μὲ λίγη ὅμως προσοχὴ θὰ κάνουν λιγώτερα. — ΕΛΕΝΗΝ ΚΑΤΣΟΥΡΗ. Ὡραῖο τὸ δακτυλογραφημένο γράμμα σου. Μπράβο γιὰ ὅσα γράφεις γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ καὶ τὴν 4ην Αὐγούστου. Θὰ μᾶς εὐχαριστοῦσες πολὺ περισσότερο ἂν μᾶς ἔγραφες «ἰδιοχείρως», ποὺ θὰ πῇ μὲ τὸ ἴδιο τὸ χέρι σου. Ἔχομε πολλὴ περιέργεια νὰ βλέπωμε τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα τῶν σκαπανέων. Ἔπειτα, Ἑλένη, τί τὰ θές: ἄλλη ἐντύπωσι κάνει τὸ γράμμα σὰν εἶναι γραμμένο μὲ τὸ χέρι. Νὰ καὶ ἕνα σχετικὸ παράδειγμα: ὁ Ἀρχηγός μας ἔστειλε πρὸ καιροῦ ἕνα γράμμα στὴ μεγάλη μας ἠθοποιὸ Κοτοπούλη καὶ τὴ συγχαιρόταν γιὰ τὴν τριακονταετηρίδα τῆς ἱδρύσεως τοῦ θιάσου της. Τὸ γράμμα αὐτὸ εἶναι ἐκτεθειμένο σὲ μιὰ προθήκη στὸ θέατρο Κοτοπούλη, γιὰ νὰ τὸ διαβάσῃ κι' ὁ κόσμος. Ὁ Ἀρχηγὸς τὄγραψε ὁ ἴδιος, μὲ τὸ χέρι του, ξέροντας πὼς ἔτσι θὰ εὐχαριστοῦσε ἀκόμη πιὸ πολὺ τὴ μεγάλη καλλιτέχνιδα. Στὸ μέλλον γράφε μας λοιπὸν «ἰδιοχείρως», χωρὶς τὴ μεσολάβησι... δακτυλογράφου. Καὶ νά. — τὸ γραμματάκι σου ἔχει κάμποσα λαθάκια. Ποιὸς φταίει γι' αὐτά; Σύ; ἡ... δακτυλογράφος σου; ἢ... ἡ γραφομηχανή; Ἂν φταίῃ ἡ γραφομηχανὴ ἄλλαξέ την μὲ ἄλλη μάρκα, ποὺ νὰ κάνῃ λιγώτερα λάθη! Σύμφωνοι; — Π. ΛΕΚΙΔΗΝ. Ὥστε αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔστειλες εἶναι «ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματά σου», ποὺ πάει νὰ πῇ πὼς ἔχεις γράψει πολλά. Μπράβο. Κι' εἶσαι, λέει, δέκα χρονῶν. Δημοσιεύομε ἐδῶ τὸ πρῶτο τετράστιχο:

Σέβομαι τὸ Βασιλιᾶ μου,
ἀγαπῶ τὸν Ἀρχηγὸ
καὶ τὴ μέρα περιμένω
νὰ μὲ πάρουν στὸ στρατό.

Εὖγε, Λεκίδη. Σίγουρα θὰ εἶσαι «ὑποδειγματικὸ» σκαπανάκι. — ΕΜΜ. ΚΑΖΥΡΗΝ. Δὲν ἐλάβαμε, παιδί μου, τέτοιο ποίημα. Ἐκοιτάζαμε παντοῦ. Μὰ τίποτα! Μήπως νομίζεις πὼς τὸ ἔστειλες; Ψάξε κι' ἐσὺ στὸ συρτάρι σου, μέσα στὴ σάκκα σου, ἀνάμεσα στὰ φύλλα τῶν βιβλίων σου. Πολὺ μᾶς ἐστενοχώρησες μὲ τὸ γράμμα σου. Πάντως νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς ἐμεῖς δὲν τὄχομε. Ξαναγράψε το, ἂν τὸ θυμᾶσαι. Καὶ νὰ δῇς πού... θὰ βγῇ καλύτερο ἀπὸ τὴν πρώτη φορά. — Δ. ΚΡΙΝΟΝ. Περιμένομε ὅ,τι σοῦ ὑπεδείξαμε νὰ γράψῃς. Μπορεῖς νὰ πᾷς στὰ Γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως νὰ σοῦ δώσουν τὰ στοιχεῖα, δηλαδὴ νὰ σοῦ ποῦνε τὰ καθέκαστα τῆς εὑρέσεως. Ἔχει ἐκδοθῆ καὶ ἕνα σχετικὸ βιβλιαράκι. Μπορεῖς νὰ τὸ συμβουλευθῇς. Μάθετε, παιδιά, νὰ ἐρευνᾶτε ἀπὸ τώρα, ποὺ εἶσθε μικροί. Ρωτᾶτε τοὺς μεγαλυτέρους, προσπαθῆτε νὰ βρίσκετε τὶς σωστὲς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματά σας, ἔστω κι' ἂν πρόκειται νὰ κοπιάσετε. Ἀπὸ στόμα σκαπανέως καὶ φαλαγγίτου δὲν πρέπει ν' ἀκουσθῇ ἐκεῖνο τὸ ὀλέθριο (καταστρεπτικὸ) «... δὲ βαρυέσαι!...». — ΑΝΝΑ ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΥ. Πολὺ ὡραία ἡ φωτογραφία σου. Ἀλλὰ βγῆκες μαζὶ μέ... τὴ νταντά σου! Πές μας κι' ἐσὺ ταιριάζει νὰ τὴ δημοσιεύσωμε στὸν «Κῆπο τῶν σκαπανέων» μὲ τὰ λόγια. «Ἡ μικρὰ σκαπάνισσα Ἄννα Γρηγοροπούλου κι' ἡ νταντά της»; Δὲν καταλαβαίνεις. Ἀννοῦλα, πὼς ἐκεῖνα τὰ σκανταλιάρικα σκαπανάκια θὰ σὲ κοροϊδέψουν; Στεῖλέ μας καμμιὰν ἄλλη, ποὺ νὰ εἶσαι μοναχή. Καὶ πρόσεξε νὰ χαμογελᾷς. Ὄχι αὐτὸ τὸ κατσουφιασμένο ὕφος. Τὰ σκαπανάκια τὰ θέλει ὁ Ἀρχηγὸς γελαστά, χαρούμενα, παντοτεινὰ χαρούμενα καὶ μόνο χαρούμενα! Γι' αὐτὸ κοπιάζει, γι' αὐτὸ ἐργάζεται καὶ τοῦτο συλλογιέται μέρα νύχτα: πὼς νὰ σᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴ χαρά. Δὲν πάει λοιπὸν νὰ τοῦ παρουσιαζώμαστε κατσούφηδες, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος. Δόξα τῷ Θεῷ δὲ σοῦ λείπει τίποτα. Ἀκόμη καὶ νταντὰ ἔχεις! — ΒΑΣ. ΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟΝ. Μὴ τὸ ξανακάνεις αὐτό! Τώρα — ἔτσι μεταξύ μας, Βασιλάκη — τί θὰ καταλάβῃς νὰ δῇς δημοσιευμένο ἕνα ποίημα μὲ τὴν ὑπογραφή σου καὶ νὰ ξέρῃς πὼς δὲν τὄγραψες, μὰ πὼς τὸ «ἀντέγραψες»; Εἴμαστε βέβαιοι χίλια στὰ ἑκατὸ πὼς δὲν τὄκαμες μὲ κακὸ σκοπό. Δηλαδὴ μὲ πονηρία. Σὺ — εἶσαι τόσο μικρούλης — θὰ νομίζῃς πὼς τὰ ποιήματα, ποὺ δημοσιεύονται στὴ «Νεολαία» τὰ βρίσκουν αὐτοὶ ποὺ τὰ στέλνουν ἀπὸ ἄλλα περιοδικὰ ἢ βιβλία, τ' ἀντιγράφουν καὶ τὰ στέλνουν. Ἔ! ὄχι! Δὲν εἶν' ἔτσι. Κοπιάζουν, σκέπτονται, χαλοῦν χαρτὶ καὶ μελάνι, ξύνουν καὶ ξαναξύνουν τὴ μύτη τοῦ μολυβιοῦ των καὶ τὸ κεφάλι τους γιὰ νὰ κατεβάσῃ ἰδέες. Ἔτσι γράφεται ἕνα ποίημα. Τώρα ποὺ τὄμαθες... δοκίμασε. — ΑΡ. ΛΙΑΚΟΥΡΑΝ. Ἄλλος πάλι ἐσύ, Ἀριστείδη! Ἀντιγράφεις «ἔξυπνα καὶ κουτὰ» ἀπὸ τὸν πρῶτο τόμο τῆς «Νεολαίας» καὶ τὰ στέλνεις νὰ τὰ δημοσιεύσωμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γιὰ νὰ τὰ διαβάσουν, λέει, καὶ οἱ καινούργιοι ἀναγνῶστες. Μᾶς ὑπόσχεσαι μάλιστα πὼς ἅμα δημοσιεύσωμε αὐτὰ θὰ μᾶς... ἀντιγράψῃς ἄλλα. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸν κόπο καὶ τὴν προθυμιά σου κάτι νὰ κάμῃς κι' ἐσὺ γιὰ τὸ περιοδικό σας, ἀλλὰ καθὼς καταλαβαίνεις δὲν μᾶς ἀρέσει ἡ ἰδέα σου. Ἀποροῦμε, μάλιστα, πῶς σοῦ κατέβηκε στὸ κεφάλι αὐτό. Βάλε μὲ τὸ νοῦ σου τί θὰ γινόταν, ἂν ἀρχίζαμε νὰ ξαναδημοσιεύωμε ὅλα τὰ παληὰ ἄρθρα, μυθιστορήματα, διηγήματα, γιὰ νὰ τὰ διαβάσουν οἱ καινούργιοι ἀναγνῶστες. Δὲν γίνονται αὐτά, Ἀριστείδη. — ΔΗΜ. ΠΕΤΡΟΥΝΗΝ. Μπράβο!... Δὲ μπορεῖς νὰ φαντασθῇς τί ὡραῖα λόγια θἄκουγες ἀπὸ τὸ πουλάκι, ἂν εἶχε λαλιὰ κι' ἤξερε... ἑλληνικά!.. Ἔσωσες μιὰ ἁγνὴ ὑπαρξοῦλα. Ποιὸς ξέρει; Ἴσως τὸ πουλάκι αὐτὸ νὰ ἦταν μητέρα ἢ πατέρας, νὰ εἶχε δυό, τρία, πέντε, ἑπτὰ παιδιά, ποὺ θὰ μένανε ὀρφανά. Δημητράκη, ἡ «Νεολαία» σοῦ λέει: — Εἶσαι ἕνα πρώτης τάξεως παιδί. Προσπάθησε μονάχα νὰ μείνῃς πάντα τέτοιο. Τὸ πῶς, θὰ σοῦ τὸ ποῦν οἱ γονεῖς σου. — ΠΑΝ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΝ. Μὴ πιστεύεις, Πᾶνο, στὰ ὄνειρα. Δὲν εἴμαστε ὀνειροκρίτες ἢ γιατροί, μὰ σοῦ λέμε τοῦτο: κάποιο βαρὺ φαγητὸ θὰ ἔφαγες ἀπὸ βραδύς. Γιὰ θυμήσου. Κι' ἂν ὄχι, τότε θὰ ἤσουν πλαγιασμένος προύμυτα, τὴ στιγμὴ ποὺ εἶδες τὄνειρο. Ἐπίεζες τὴν καρδιά σου, δὲν κυκλοφοροῦσε κανονικὰ τὸ αἷμα σου καὶ νά!... λιοντάρια, ἀράπηδες, πεσίματα ἀπὸ ψηλὰ κι' ἄλλες τέτοιες κωμικὲς ἱστορίες. Ξέχασε τὸ ὄνειρο κι' ἂν σοῦ συμβῇ νὰ ξαναδῇς τὸ ἴδιο, βλέπε το χωρὶς νὰ φοβᾶσαι. Τζάμπα κινηματογράφος, καημένε Πᾶνο, ἔτσι νὰ λὲς καὶ νὰ ξεκαρδίζεσαι στὰ γέλια. Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μᾶς γράφῃ ὁλόκληρο γράμμα γιὰ τὸ γελοῖο ἐκεῖνο ὄνειρο! — Λ. ΛΑΚΙΩΤΗΝ. Ἐπήραμε τὴ ζωγραφιά, ποὺ μᾶς ἔστειλες. Μπράβο σου. Ζωγραφίζεις πολὺ ὡραῖα. Σὲ συγχαίρομε καὶ γιὰ τὴν ἰδέα σου νὰ δώσῃς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχηγοῦ στὸ θωρηκτό, ποὺ ζωγράφισες «Ἰωάννης Μεταξᾶς». Χαριτωμένο καὶ τὸ λουλούδι ποὺ βάζεις νὰ ξεφυτρώνῃ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Κάποιος, ποὺ εἶδε τὴ ζωγραφιά σου, εἶπε: — Μὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ξεφυτρώνῃ λουλούδι μέσα ἀπὸ τὴ θάλασσα; Τοῦ δώσαμε τὴν ἀπάντησι, ποὺ ἔπρεπε: Μάθε, φίλε, πὼς οἱ σκαπανεῖς εἶναι ἄξιοι γιὰ κάθε καλὸ καὶ ὡραῖο... Ἀκόμη καὶ τὴ θάλασσα θὰ κάμουνε ν' ἀνθίσῃ!.... — ΓΙΑΝΝΑΚΗΝ ΚΡΑΚΑΡΗΝ. «Θεοῦ χαρὰ» εἶσαι στὴ φωτογραφία, ποὺ μᾶς ἔστειλες. Βεβαίως καὶ θὰ δημοσιευθῇ. Ἀλλὰ δὲ μᾶς λές, κύριε Γιαννάκη, τ' ἀστέρια ποὺ ἔχεις στὸ πηλήκιο τὰ ζωγράφισε ὁ φωτογράφος μὲ μολύβι; Ἔτσι θὰ εἶναι, γιατί — σὰν καλὸς σκαπανέας ποὺ εἶσαι — θὰ ξέρῃς πὼς δὲν μπορεῖ ὁ καθένας νὰ βάζῃ ὅσα ἀστέρια τραβᾷ ἡ ὄρεξίς του. Πρόσεξε μὴ σοῦ κάνουν καμμιὰ παρατήρησι. Ξήλωσέ τα γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ καὶ φύλαξέ τα γι' ἀργότερα. Ἀσφαλῶς θὰ ρθῇ μιὰ μέρα, ποὺ θὰ τὰ πάρῃς μὲ τὴν ἀξία σου. Νὰ τὸ ποίημά σου:

Ἔνδοξέ μας Βασιλέα,
ἔνδοξέ μας Μεταξᾶ
Σεῖς ἐμπνεύσατε τὸ θάρρος
στῶν Ἑλλήνων τὰ παιδιά.
Μικρούλης εἶμαι, μὰ πηγαίνω
στὴν Ε. Ο. Ν. μὲ τὴ στολή μου
κι' ὁ μπαμπᾶς μου μὲ καμάρι
λέει: Αὐτὸ 'ναι τὸ παιδί μου.

Ἔξοχο τὸ ποιηματάκι σου. ΝΙΚ. ΣΚΑΦΙΔΑΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια σου. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Στὴ γλυκειά μας Νεολαία» δημοσιεύομε τὸ πρῶτο τετράστιχο:

Ὅταν ἐσὺ ξεπρόβαλες ἀπ' τὸ βαθὺ σκοτάδι
καὶ σήκωσες τὸ κεφάλι σου, ποὺ ἤτανε σκυφτό,
τότ' ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος σὲ πῆρε μὲ τὸ χάδι
καὶ σ' ἔφερε ἀπ' τὸν στραβὸ τὸ δρόμο, στὸν καλό.

ΒΑΡΒΑΡΑΝ ΔΑΒΙΑ. Ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος σωστή. Θὰ τὴν δημοσιεύσωμε σὲ κατοπινὸ τεῦχος, ὅταν θὰ μᾶς ἔχουν ἀπαντήσει κι' ἄλλοι. — ΝΙΚ. ΠΑΜΟΥΤΣΟΝ. Τὸ ἴδιο. Βρῆκες τὸ αἴνιγμα. — ΛΕΩΝ. ΤΑΓΚΑΛΑΚΗΝ. Γιατί ἐρωτᾷς, Λεωνίδα; Δὲν ξέρεις, λοιπόν, πὼς ἡ «Νεολαία» βγαίνει γιὰ σᾶς τοὺς σκαπανεῖς καὶ τοὺς φαλαγγίτας; Νὰ μᾶς στείλῃς τὴν ἔκθεσί σου. Θὰ τὴ διαβάσωμε εὐχαρίστως καὶ θὰ σοῦ ποῦμε τὴ γνώμη μας. Πὲς στὴ μητέρα σου ὅτι ἐδιαβάσαμε ὅσα γράφει κι' ἐκείνη στὸ γραμματάκι σου καὶ τὴ συγχαίρομε γιὰ τὰ ὡραῖα ἰδανικά της. — ΕΛΠΙΔΑ ΔΙΔΑΧΟΥ. Μὲ 'γειὰ τὸ ραδιόφωνό σας. Πολὺ καλὰ κάνει ὁ πατέρας σου καὶ δὲ σ' ἀφίνει νὰ μένῃς μετὰ τὸ φαγητὸ «γιὰ ν' ἀκοῦς ραδιόφωνο». Σὺ μπορεῖς νὰ παρακολουθῇς τὴν «ὥρα τοῦ παιδιοῦ» καὶ τὸ σταθμὸ τῆς Ε. Ο. Ν., ποὺ τόσα ὡραῖα πράγματα μεταδίδει γιὰ τοὺς σκαπανεῖς καὶ τοὺς φαλαγγῖτες. Τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ κοιμοῦνται νωρὶς καὶ ἀρκετὲς ὧρες. Τὸ λέγει καὶ μιὰ παροιμία: «ὁ ὕπνος τρέφει τὰ παιδιά»... — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΦΡΑΓΚΙΔΗΝ. Τί παραπάνω; Νομίζομε εἶναι ἀρκετά: βαμβάκι, γάζα (ἄσηπτος, ὅπως τὴ λένε οἱ γιατροὶ κι' οἱ φαρμακοποιοί), ἕνα μπουκαλάκι ἰώδιο, ἕνα μπουκαλάκι καθαρὸ οἰνόπνευμα (ἄσπρο) καὶ μερικοὶ ἐπίδεσμοι (μπάντες). Τὸ προτιμότερο ὅμως εἶναι νὰ προσέχετε, ὅταν τρέχετε, ὥστε νὰ μὴ πέφτετε καὶ κτυπᾶτε. Τί λὲς κι' ἐσύ; — ΛΟΥΛΟΥΝ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΟΥ. Μᾶς γράφεις «ἀπὸ τὸ ὕφασμα, ποὺ περίσσευσε ἔρραψα μιὰ στολὴ σκαπάνισσας καὶ στὴν κούκλα μου, γιὰ νὰ μὴ ζηλέψῃ ὅταν μὲ βλέπῃ ἐμένα μὲ τὴ στολή. Μπράβο σου, Λουλοῦ. Γιὰ ν' ἀγαπᾷς τόσο πολὺ τὰ πράγματα, εἶναι βέβαιο πὼς θ' ἀγαπᾷς πολὺ - πολὺ περισσότερο ὅσα ἔχουν ψυχὴ κι' αἰσθάνονται. Πῶς τὴ φωνάζεις τὴν κούκλα σου; Γράψε μας γιὰ νὰ ξέρωμε κι' ἐμεῖς τὄνομά της. — ΑΛΕΞ. ΚΟΝΤΟΝΑΣΣΗΝ. Σκαπανέα Ὁμαδάρχην 10ου Ὑ)τομέως Ἀθηνῶν, ἡ ἀποσταλεῖσα φωτογραφία θὰ δημοσιευθῇ μὲ τὴν σειράν της.

ΤΑ ΛΙΜΑΝΑΚΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 587)

τὸν Βόλον, ἡ Μαριὼ ἡ Μαλλίνα. Ὁ ναύτης, κατὰ διαταγὴν τοῦ κυβερνήτου, ἔρριψε τὸ βαρὺ τοῦτο πρᾶγμα εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ μαζὶ μὲ τ' ἄλλα σίδερα, ἐπῆγε καὶ τὸ ψαλίδι στὸν πάτον. Ὢ, νὰ τὸ ἔβλεπεν ἡ Μαριὼ ἡ Μαλλίνα, πῶς κατεποντίζετο οὕτω τὸ ψαλίδι της, πόσα θὰ ἔκοβεν ἡ γλῶσσά της ἐναντίον τοῦ καπετὰν Ἠλία.

Πλὴν ἀπὸ 'πάνω ἀπὸ τὰ σίδερα καὶ τὸ ψαλίδι, εἰς τὴν ἰδίαν δέσμην, ἦσαν κ' οἱ κουντοῦρες οἱ κόκκινες, μυτερές, τῆς Μαργαρῶς τῆς Πασσίνας. Ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ ναύτου, ἐπῆγαν κ' οἱ κουντοῦρες μαζὶ μὲ τὰ σίδερα. Ὁ καπετὰν Ἠλίας ἐπρόφθασε καὶ τὰς εἶδεν ἐν ἀκαρεῖ, ὡς πτερωτάς, παλλομένας πρὶν βυθισθοῦν εἰς τὸ κῦμα. Ὤ, πόσον ἐλυπήθη! Καὶ τί λόγον θὰ ἔδιδεν εἰς τὴν γειτόνισσάν του, τὴν Μαργαρὼ τῆς Πασσίνας;

Τὸ μόνον πρᾶγμα ἐξ ὅλων τῶν παραγγελιῶν, τὸ ὁποῖον ἐκ προθέσεως ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἦτο ἡ «σβάρνα», οἱονεὶ χερσαία σχεδία ἀπὸ χονδρὰς σανίδας, δεμένας μὲ σίδερα, ἡ ἀγορασθεῖσα κατὰ παραγγελίαν τοῦ ζευγηλάτου Γιάννη τοῦ Ἀντώναρου. Καὶ τὴν ὥραν ὁποῦ ἡ βρατσέρα ἤρχισε τέλος νὰ στεγάζεται ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸν λιμένα, βασίλευμα ἡλίου, ἐνῷ παρέκαμπτε τὸ Καλαμάκι, τὸν κάβον ὅστις κλείει ἐκ δυσμῶν τὸν λιμένα, ὁ καπετὰν Ἠλίας τοῦ ἐφάνη ὅτι ἔβλεπε μίαν κάπαν καὶ μίαν ἀνθρωπίνην κατατομὴν ἱσταμένην ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ χειρονομοῦσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς βρατσέρας. Ἐπίστευσεν ὅτι θὰ ἦτο ὁ Γιάννης ὁ Ἀντώναρος, ὅστις βεβαίως ἠρώτα τὸν κυβερνήτην ἂν τοῦ ἔφερε τὴν σβάρναν. Ἀλλὰ τὴν φωνὴν τὴν ἔπαιρνεν ὁ ἄνεμος.

Ὅταν ὅμως ἡ βρατσέρα ἐπλησίασεν, ἅμα ἐνύκτωσεν, εἰς τὸν βράχον τοῦ Ἐπάνω Μαχαλᾶ, ὁ Ἠλίας τῆς Μπαμπλένως ἤκουσεν εὐκρινῶς τὴν ὀξεῖαν φωνὴν τῆς Μαργαρῶς τῆς Πασσίνας, τῆς γειτονίσσης του:

— Θυμήθηκες νὰ μοῦ φέρῃς τὶς κουντοῦρες, καπετὰν Ἠλία;

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

